

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

Images In My Memory

တၢ်ကွဲးထၢဖိၣ်လၢကိဖိတဖၣ်
အဘၣ် (၁၂)

Drum Publication Group
ကျိၣ်တၢ်ရၢလီၤလံာ်လဲၣ်တၢ်မၤကရူၢ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဇုၢ်

Images In My Memory (Karen Version)

Drum Publication Group

P.O Box 66

Kanchanaburi, 71000

Thailand

drum@drumpublications.org

www.drumpublications.org

လီၤပျၢၤ, ၂၇၄၈ ကညီနီၣ်

December, 2009

ISBN 978-616-7225-09-8

တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီ

ဘၣ်ထံၣ်မ့ၢ်က့ၤန့ၤဒ်ဆၣ်အက့ၤလီၤဆူ	၁
ဟံၣ်ဖိယီဖိစံးတၢ်န့ၣ်	၆
သ့ၣ်နီၣ်ဆၢထံၣ်က့ၤယဲၤဖဲလၢတဘျီအခါ	၁၁
စံးလၢကတၢၢ်ဘၣ်ဆၣ်ထံမူဟဲထီၣ်ပၢၢ်ဒံး	၁၉
ကသံၣ်ဖိလၢအသ့ပွဲၤ	၂၇
ဖိတၢၤဆူၣ်ဖိလၢအဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်နၢမူဖိ	၃၄
တဆၢလီၤဖးယဲၤဒီးန့ၤဘၣ်ဆၣ်	၄၃
ယတၢ်လဲၤခိဖျိလၢယသးပုၤနီၣ်တသ့	၄၇
တၢ်အိၣ်မူၤဒ်မုၢ်အတၢ်လဲၤခိဖျိ	၅၅
သးပုၤနီၣ်မုၢ်ယံလၢလၢကစၢၢ်ဒိၣ်တသ့	၅၉
ဖိတၢၤဆူၣ်လၢအဖးထီၣ်လၢမ့ၣ်အူအ့ၣ်ခိၣ်	၆၄
ဖိတၢၤဆူၣ်လၢမဲးမုၢ်ခိၣ်	၆၉
မ့ၢ်လံထံလံဘၣ်ဆၣ်ကဇုလၢယဂီၢ်	၈၁
ကျွၢ်န့ၢ်မရဲမမေ့နီၣ်သောနေ့ရက်များ	၈၆
လီၢ်မံကပုၣ်လၢတၢၤဆူၣ်မဲဖိခိၣ်	၉၂

တၢ်ကတိၤလၢညါ

ပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကိးဂၢၤဒဲးန့ၣ်အိၣ်ဒီးအတၢ်လဲၤခီဖျိစ့ၣ်စ့ၣ်ဒၣ်ဝဲလၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤလီၤ. လၢပသးသမူအတၢ်လဲၤအပူၤတၢ်အိၣ်ဝဲအါမံၤအါကလုာ်လၢအကဲထီၣ်တ့ၢ်အသးလၢ ပသးပှၤနီၣ်တသ့ဘၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤတ့ၢ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်ကမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤ သူၣ်ပိာ်သးဝး, လီၤသးဘၣ်ဒိ, လီၤနံၤ, လီၤမဲၣ်ဆူး, လီၤဟ်ကဖၢလၢသးဒီးလီၤပျံၤ အကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤတၢ်မၤအသးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခါက မၤသးဖုံပှၤအသိးကမၤသးအူးဒဲးပှၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲန့ၣ်လီၤ. တဘျီတျီတၢ်လၢအကဲထီၣ် တ့ၢ်အသးတဖၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအအိၣ်ဝဲထီၣ်တ့ၢ်အသးလၢပတၢ်ဆိကမိၣ်အလၢာ်ဘၣ် ဘၣ်အလီၤဒီးပထံၣ်မ့ၢ်က့ၤအီၤဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

က့ၢ်ဖိတၢ်ကွဲးပြၢတနံၣ်အံၤပတဟ်လီၤန့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီဘၣ်. တၢ်ဂ့ၢ်အမိၢ်ပှၤလၢပဟ်လီၤ အီၤအံၤအဝဲသ့ၣ်ကွဲးဒီးဟ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ကွဲးဖိတဖၣ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်လၢအိၣ်ဝဲအသိး လၢတၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဂဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်အပူၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အလီၤသူၣ်ပိာ်သးဝးဒီးလီၤထူးန့ၣ်သူၣ်ထူးန့ၣ်သးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲပဖးတၢ်ကွဲးသ့ၣ်တ ဖၣ်အံၤအခါတၢ်အိၣ်ဝဲအါမံၤလၢပဟ်လီၤန့ၣ်တၢ်မၤလိသ့ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပသးခုဒိၣ်မးလၢတၢ်ကွဲးပြၢတနံၣ်အံၤက့ၢ်ဖိအါဂၤန့ၣ်လီၤကွဲးပြၢသကိးဝဲလၢတၢ်သူၣ် ဆူၣ်သးဂဲၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပယုထၢထီၣ်တၢ်ကွဲးလၢအကံၢ်အစီၤဂ့ၤကတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ထူးထီၣ်ရၤလီၤအီၤလၢလံာ်တဘျီအံၤအပူၤလီၤ. ပသးအိၣ်စံးဘျူးဘၣ်ပပှၤဖိကိးနီၣ် ဂၢၤဒဲးလၢအန့ၣ်လီၤကွဲးပြၢတၢ်တနံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ပမုာ်လၢလၢတၢ်ကွဲးတဖၣ်အံၤကကဲ ဘျူးကဲဖျိၣ်လၢဖိဒဲးသ့ၣ်တစံး, သူၣ်က့ၤသးပှၤတစံးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပန့ၣ်ဒီးမုာ်လၢလၢ ခါဆူညါဖိဒဲးက့ၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကအဲၣ်ကွဲး, ဖးကညီလံာ်လဲၣ်တဖၣ်ဒီးမၤဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် ကညီလံာ်လဲၣ်အတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကျိၣ်တၢ်ရၤလီၤလံာ်လဲၣ်တၢ်မၤကရူၢ်
လၢဒိၣ်ဝဲဘၣ်, ၂၀၀၉ နံၣ်

ဘၣ်ထံၣ်မ့ၣ်က့ၣ်န့ၣ်အကုလီၣ်ဆူ

လါဖဲးပတုၣ်ဘၣ်ခံသီဟ့ၣ်ယၢ်လၢတၢ်သယုၢ်သညိဃ်ထံၣ်မ့ၣ်နီၣ်လီၤ. ယသးဖိကီၢ်အူကီၢ်ကဖးကနိးကစုၣ်, ယစုချံၣ်လီၤခိၣ်ချံၣ်လီၤ, ယသးမၤအသးဒ်လ ပိစံၣ်စုၣ်အသိး, မဲၣ်ထံၣ်အရုၣ်ဒီးအကီၢ်တဖၣ်ယၢ်ယုၢ်လီၢ်အသးန့ၣ်လီၤ. အိလါဖဲးပ တုၣ်ဘၣ်ခံသီတဘၣ်ဟဲတုၣ်အိၣ်လၢၤယၢ်တဂ့ၤ, ယပျံၤတၢ်...ယပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

ယဟီၣ်သါတကုးလၢလီၢ်မံခိၣ်သီၣ်သီၣ်တသီၣ်သီၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်ကအုကစ့ၤလီၤ. ယမိ မိဟဲစံၣ်ယီၤဆူယအိၣ်တဲယၢ်ဖိမုၣ်စၢဟီၣ်လၢၤတဂ့ၤ. တၢ်မၤတၢ်အသးဖးယံၣ်လံဘၣ် မနုၤနဟီၣ်ဒီးတုၣ်ခဲအံၤလဲၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယဆိကတီၢ်တၢ်ဟီၣ်သါတကုးအံၤတန့ၢ်ဘၣ်. ယပျံၤတၢ်-ယထံၣ်မ့ၣ်တၢ်-ယသးကနိးဒိၣ်မးလီၤ.

တၢ်လၢအကဲထီၣ်အသးအံၤလီၤပျံၤလီၤဖုး, လီၤသအုးသပွီၤဒီးကဲထီၣ်တၢ်သ့ၣ်အုး သးအုး, တၢ်သ့ၣ်ဘၣ်ဒိသးဘၣ်ဒိလၢပှၤအါဂၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမံဖုးဒၣ်ထီၣ်ဒီးယ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ထံၣ်မ့ၣ်ဒၣ်တၢ်လၢအကဲထီၣ်တ့ၢ်အသးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်အသးတဖၣ်အံၤတစၢ်သးယသးပှၤနီၣ်တန့ၢ်ဘၣ်, ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအခါယသးအိၣ်ဒၣ်ထဲန့ၣ်နီၣ်ဇီၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒုပှၤနီၣ်ဒိၣ်တဂၤအသိးန့ၣ်လီၤ. ယဟီၣ်သါတကုးလၢလီၤမံခိၣ်ပှဲၤထီၣ်ခံန့ၣ်ယၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဆိကမိၣ်လၢယသး, ယကဟီၣ်ကသ့ၣ်ဖိဒိၣ်သိးယမိသုတန့ၢ်ဟူတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဘျီဘျီယဟီၣ်ထီၣ်ဖျဲးဆူခိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယမိဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်လၢယဂီၢ်, ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢကကဲထီၣ်န့ၢ်ယၤလၢတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

လၢယနီၣ်ဆံးလံၤလံၤယမ့ၢ်ပှၤလၢအရူတံၤရူသကိးသ့, ဒီးမ့ၢ်ပှၤလၢအတံၤသကိးအါတဂၤန့ၣ်လီၤ. ဒ်ယမ့ၢ်ဖိသၣ်အသိး, ယရူဒီးပှၤသးပှၤသ့, ယရူဒီးအဝဲသ့ၣ်လၢယသနၢ်ဒၣ်ယဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲယစံၣ်လီၤကိၣ်အဆၢကတီၢ်ယဟးလိၣ်ကွဲဒီးယတံၤသကိးတဖၣ်, ဟးအိၣ်သကိးယတံၤသကိးတဖၣ်ဒီးဟးအိၣ်သကိးစ့ၢ်ကိးမိၢ်လၢအအိၣ်ဒီးအဖိဆံးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ယလုၢ်ယလုၢ်တခါ, ဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအမ့ၢ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခါနီၣ်ယမိမၤယကွၢ်ယပုၢ်ဒီးယပုၢ်ထီၣ်ယပုၢ်ဒီးယဟးစၢၤယပုၢ်လၢပှၤဒးန့ၣ်လီၤ. ယမိမိမ့ၢ်ကိးက့ၤယၤမးဒီးယဟဲက့ၤလီၤ. ဒ်ယမ့ၢ်ဖိသၣ်တဂၤအသိးယအိၣ်မူဒ်ဖိသၣ်န့ၣ်ဆၢၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤယလဲၤထီၣ်ကိၣ်ပှဲၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီလီၤ. ယတဆိကမိၣ်ဒီးယတသ့ၣ်ညါလၢတၢ်ကကဲထီၣ်အသးဒီးတၢ်ကမၤအသးန့ၣ်ဘၣ်. တၢ်လၢမၤအသးလီၤသအးသပိုၤဒီးလီၤပျံၤလီၤဖုးအံၤယတထံၣ်ဒီးယတန့ၢ်ဟူဘၣ်ယဲနီၣ်တဘျီဘၣ်.

ယမိမိမ့ၢ်သရၣ်မ့ၢ်တဂၤဒီးသိၣ်လိတၢ်အယိပဒီပုၢ်ဝဲဖိသၢဂၤပလဲၤထီၣ်ကိၣ်တပူၤယီဒီးပလဲၤဒီးပမိမိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယမိမိပုဒီးယဒုဖိတဂၤ, မိၤယဒုဖိအစုတဂၤဒီးကိးက့ၤယၤတဲဝဲပကက့ၤတခီတၢ်ကစူၤဖးဒိၣ်လီၤ. ယဲယဟးလၢယခိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယလူၤပှၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အခံတချးဘၣ်. မ့ၢ်ယပုၢ်လၢယမိမိၤအစုတဂၤပှၤကိၣ်ဖိလၢအဒိၣ်တဂၤစိၣ်က့ၤအီၤလီၤ. ယဲတခီယမိမိယဟးချူချူန့ၣ်လီၤ. ယဟံၣ်ဒီးကိၣ်ပဟးချူချူန့ၣ်တၢ်တၢ်ဝဲခံဆံးနံးန့ၣ်လီၤ.

ပဟဲက့ၤတုၤကျဲတတၢ်ဒီးတၢ်စူၤလီၤဖးဒိၣ်မူခိၣ်ထံအဖျၢၣ်ဖးဒိၣ်တဖၣ်လီၤဘၣ်ယၤဆါဒိၣ်မးလီၤ. ကလံၤစ့ၢ်ကိးအူတၢ်တပျၢၣ်တပျီၤ, လိဝ်အဒံးကပြုၢ်ကပြီၤ, လီသိၣ်

ပိၣ်တထူၣ်ဘၣ်လီၤတၢ်ခံးသ့ၣ်ခံးလၢယကွၢ်တၢ်တဖျါအါအါဘၣ်. ယမိတခီပုဒီးယပုၣ်တ
ဂၤဖိၣ်ယၢ်ယစုယါယၤ, ဟးချ့ချ့, ဟးချ့ချ့...ယမိအကလုာ်သီၣ်ယဲကအဲးတဘျီဘျီ,
သီၣ်ကနိးကစုာ်တဘျီဘျီန့ၣ်လီၤ. ပဒီးပုၣ်ဝဲၣ်သၢဂၤလၢၢ်ပဘၣ်စီၣ်ဒီးယမိစ့ၢ်ကိးဘၣ်
စီၣ်ဒီးတဂၤညါန့ၣ်လီၤ.

ပဟဲက့ၤတုၤပဟံၣ်ဒီးဒ်ပမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်အသိးပသ့ၣ်ခုသးခုဒီးပစံၣ်တခွဲတခွီမးလီၤ. ယ
မိတခီဂုၢ်လိာ်ဘါထုးဘ့ၣ်လီၤကွံာ်န့ၣ်ပကူပသိးဒီးမၤကဆဲးကဆိကွံာ်ပုၤ, ဒီးပကူထီၣ်
ကၤထီၣ်က့ၤတၢ်ကူတၢ်သိးလၢအသိးန့ၣ်လီၤ. တစိာ်ဖိတၢ်သီၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ရၢ်, ပုၤစံၣ်ထီၣ်
စံၣ်လီၤဒီးပုၤကိးကလူတထူၣ်ဘးလီၤန့ၣ်လီၤ. ယမိတခီစိာ်ထီၣ်ယပုၣ်အဆံးကတၢ်တ
ဂၤဒီးကိးထီၣ်ပုၤဒီးမၤယၤဒီးယပုၣ်လၢယုာ်ပိာ်အခံးန့ၣ်လီၤ. ယမိထီၣ်ကစၢ်ဒီးလဲၤဟံ
ထီၣ်ပုၤလၢပုၤဟံၣ်လၢကစၢ်ပၤလိၤတဖျါၣ်လၢအစီၤစုၤယံၤဒီးထံကျိဒီးမၤပအိၣ်လၢ
ဟံၣ်ပုၤ, တဲပုၤလၢစံၣ်လီၤလၢဟံၣ်ခိၣ်ထံးတဂ့ၤန့ၣ်လီၤ.

ယမိက့ၤလီၤကဒါက့ၤဆူအဟံၣ်, ဒီးမ့ၢ်အက့ၤမၤမနုၤလဲၣ်န့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်.
ယအိၣ်လၢပုၤဟံၣ်တဖျါၣ်အပူၤယကွၢ်စိလီၤတၢ်ဆူယဟံၣ်...ယတထံၣ်ယဟံၣ်လၢ
ဘၣ်. ယထံၣ်ထဲထဲဟဲဒိၣ်လီၤဖးဒိၣ်တပျုာ်တပျါဒီးမူခိၣ်တခီစူၤတပတုာ်နီတဘျီဘၣ်
န့ၣ်လီၤ. သ့ၣ်ဖးဒိၣ်အိၣ်ဖဲထံကျိကၢ်ခိၣ်တဖၣ်လီၤတက့ၢ်ကွံာ်ဆူထံကျိပုၤဒီးဟါမၢ်
ကွံာ်ခဲလၢၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢယဟံၣ်ကပိာ်ကပၤဟံၣ်တဖၣ်လီၤဘျါကွံာ်ဆူထံကျိခဲလၢၢ်
ဒီးဟံၣ်အထူၣ်တဖၣ်ဒုၣ်လဲာ်တအိၣ်တုာ်လၢၤဘၣ်. တစိာ်ဖိတၢ်သီၣ်ထီၣ်အကလုာ်က
လုာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟီၣ်ကိးပသ့ၣ်သီၣ်, ပုၤကိးဖးကိးကလူကလီၤသီၣ်, ပုၤဆိၣ်တၢ်ထုတၢ်
သီၣ်, ပုၤကအုကစ့ၤသီၣ်, တၢ်သီၣ်မးအကလုာ်ကလုာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤယုာ်ထီၣ်ယုာ်လီၤ
ဒ်သိးပုၤသးသမူကပူၤဖျဲးအဂီၢ်ပုၤယုာ်ထီၣ်ဆူကစၢ်ကပၤသီၣ်ဂ့ၢ်ဂ့ၢ်ရၢ်ပုၤတနီၤကိး
ပသ့ၣ်ထီၣ်လၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤအပူၤ, “မၤစၢၤယၤမၤစၢၤ, ယဖိယမါအိၣ်တုာ်လၢဟံၣ်
ပူၤ...လီၤထွံလံ...လီၤထွံလံ,” တနီၤကိးပသ့ၣ်, “စိာ်စၢၤယဖိစိာ်စၢၤယဖိ” တစိာ်ဖိတၢ်
ကလုာ်ဖိအံၤလီၤမၢ်ကွံာ်ဆူထံကျိန့ၣ်လီၤ.

ယထံၣ်လၢယမိဟဲက့ၤထီၣ်အစုကနိးခိၣ်ကနိးအမဲာ်ကျိၣ်နါကျိၣ်တဲတၢ်တထီၣ်ဖျဲး
လၢၤ, တသီၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအသးဒ်လဲၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ပုၤသးပုၤဒီး

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ပှၤနီၣ်ဒိၣ်တဖၣ်စံၣ်ထီၣ်စံၣ်လီၤတၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝီၤအသးတဲတၢ်သီၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. တံၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်, တၢ်ခဲလၢာ်အိၣ်ဖျါထဲထံဒုခံးသုခံးဂီၤဒိၣ်မးလီၤ. ပှၤတဲလိာ်အသးမ့ၢ်ပှၤသံဆံးအါလဲၣ်ယမိတခီဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်လၢယညါဒီးယတခါတဖၣ်အဂီၢ်မ့ၢ်အသံလံၤခါအိၣ်ဒံးခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤကတံာ်တံာ်တဲတဘျုးန့ၣ်ရံၣ်မးဒီးတၢ်ခံးလီၤ, ဒီးထံဒိၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးလီၤကယးက့ၤတစးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ပှၤဟးလူၤယုကွၢ်က့ၤပှၤသံအစိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပှၤတထံၣ်ခဲလၢာ်ဘၣ်. တနီၤလီၤဘျုးကွံာ်လၢကပံာ်ကျါတနီၤလီၤဘျုးကွံာ်လၢတၢ်တယာ်တပိုၣ်တပှၤတဖၣ်အကျါန့ၣ်လီၤ. ပှၤယုသ့ၣ်ညါက့ၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဒီးပှၤသံခဲလၢာ် ၂၆ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ပှၤသံအကျါဟ်ယုာ်ဒီးပှၤကွံာ်ဖိ, ဖိသၣ်ဆံးအိၣ်န့ၣ်, ပှၤမိၢ်ဒၤ, ပှၤဖုပှၤဒီးပှၤမုၢ်ပှၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤအဖိတနီၤပူၤဖျဲးလီၤထံၣ်သံလၢအဝဲ, တနီၤဝဲဒီးဖိလီၤထံၣ်သံကွံာ်ခဲလၢာ်အိၣ်တ့ၢ်ထဲအမါတဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုး, လီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘျီ, တၢ်သ့ၣ်ကၢ်သးလီၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပှၤအါဂၤဟံၣ်ဖိယိဖိအါန့ၣ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်တၢ်မိၣ်တၢ်မး, တၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤအါဂၤအဟံၣ်အယိလီၤထံၣ်ကွံာ်ပူၤဖျဲးက့ၤဒၣ်ထဲအကစၢ်ဇိၤ, ယုာ်ဒီးန့ၣ်တဘျုးဆ့တဘျုးလၢအလိၤန့ၣ်လီၤ. တံၣ်တအိၣ်ယိတအိၣ်လၢၤ, ကူတအိၣ်ကၢတအိၣ်လၢၤဟုသ့ၣ်ဟုသးသဘံၣ်လိစိတအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဖၣ်အံၤကဲထီၣ်ပှၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲခံကထၢန့ၣ်လီၤ. လၢပှၤကျါပဟံၣ်ဖိယိဖိတၢ်တအိၣ်ဒီးပှၤနီၣ်တမံၤလၢၤဘၣ်. ပဟံၣ်အထူၣ်ထဲတထူၣ်ဇိၤဒၣ်လဲၣ်တအိၣ်လၢၤဘၣ်.

ဘၣ်ဆၣ်ပသးသမူတခီပူၤဖျဲးကိးဂၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. ယစံးလၢမ့ၢ်ဒၣ်ကစၢ်ယုၤအဘျုးအယိန့ၣ်လီၤ. ယမိတဲဘၣ်က့ၤပှၤလၢသါက့ၤဂုာ်က့ၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤ. ဖဲသါဂုာ်လိာ်ဟံးက့ၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအခါပှၤယါသါဒီးတဲသါလၢ, စံၣ်လီၤနဟံၣ်ကလီၤထံၣ်လီၤ. ပှၤကိးယါသါသီၣ်သတြးမးအယိသါစံၣ်လီၤတုၤယိခိၣ်ထံးဒီးဟံၣ်လီၤထံၣ်ကွံာ်ဒိတဖျါန့ၣ်လီၤ. ယမိတဲတၢ်သီၣ်ဒံးအံၤယနၢ်ဟူဒီးယသးကနိးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယမိစံၣ်လီၤမ့ၢ်တပူၤတၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်. တမ့ၢ်ယကထံၣ်ဘၣ်ယမိလၢၤဘၣ်. တမ့ၢ်ယကကိးဘၣ်ယမိလၢၤဘၣ်. ယပျံၤတၢ်ယသးကနိးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယဟီၣ်ဟုသး, ဟီၣ်မးဖးဒိၣ်ဖးဒိၣ်လီၤ. ယမိဟဲက့ၤစံၣ်လၢယအိၣ်တဲယၤဘၣ်မနုၤနဟီၣ်လဲၣ်. ယကတဲအီၤတၢ်ယတဲတသ့ဘၣ်. လီၤကံာ်ဘၣ်ယၤယမိလီၤထံၣ်ကွံာ်ယုာ်ဒီးယဟံၣ်လီၤ. ယကွၢ်ထံယမိအ

မဲၣ်ယတဖျးဆံးယမဲၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ယမိခါတမ့ၢ်ယမိခါယကွၢ်ထံမးဖးယံၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢမ့ၢ်ယမိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအံၤတလီၤမၢ်ဒီးဘၣ်.

ယတံၤသကိးပုၤလၢယထီၣ်ဃုာ်ကွီၤဒီးအီၤယဟံၣ်ကပိာ်ကပၤ, ပုၤလၢယသ့ၣ်ညါအီၤမ့ၢ်လိာ်ယသးဒီးအီၤဘၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. တၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤ, တၢ်ကအုကခါသီၣ်ထီၣ်ဝဲအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. ပုၤအါဂၤအိၣ်လၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤအပူၤ, တၢ်မဲၣ်ထံမဲၣ်နိဒီးတၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤတနီၤပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်, တနီၤဘၣ်ကိာ်ဘၣ်ဂီၤ, သုၣ်အုးသးအုးဒီးတနီၤန့ၣ်ဘၣ်က့ၤသးတၢ်ဆါဒီးတနီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်ဆါလၢအမ့ၢ်သ့ၣ်လၢအမၤပျံၤက့ၤအီၤ, တနီၤအယိာ်ကၢ်, တုၤအခဲအံၤမူခိၣ်မ့ၢ်အၢၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်စူၤလီၤကလံၤမ့ၢ်အူထီၣ်တၢ်ဒီးပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်ဒီးအသးတဂၢ်လၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ယနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲၣ်န့ၣ်အခါယမ့ၢ်ဖိသ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယပျံၤတၢ်တုၤခဲအံၤတလီၤမၢ်ဒီးဘၣ်. ယမံၤလၢမ့ၢ်န့ၣ်...ယမံၤဖုးမံၤဖုးယဟီၣ်တမ့ၢ်ဟီၣ်တပျီၢ်, မံၤမိၢ်ပျီၢ်သီတၢ်ထီၣ်ဘးခံၣ်န့ၣ်ယၣ်ညါလီၤ. ယနီၣ်ဘၣ်ဒီးတနီၤဒီးယမိဝဲဘၣ်က့ၤစ့ၢ်ကိးယၤတနီၤန့ၣ်လီၤ.

ယထံၣ်မ့ၢ်က့ၤဒၣ်ယတံၤသကိးလၢယရူလိာ်ယသးဒီးအီၤလၢအတအိၣ်မူလၢၤ, ဒီးပုၤလၢအအိၣ်ဖဲယဟံၣ်အကပိာ်ကပၤလၢအတအိၣ်လၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပာ်တဂၤဒီးအဖိသၢဂၤအဖိအိၣ်န့ၣ်ဖိတဂၤဟီၣ်သီၣ်န့ၣ်ယန့ၢ်ဟူဒီးဒၣ်တုၤခဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤလၢတဖျးမဲၣ်အတီၢ်ပူၤအသးသမူဘၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်, အက့ၢ်အဂီၤ, အနီၣ်ကစၢ်ဒီတဂၤဘၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်ကမၤအသးဒီးအီၤဒ်လဲၣ်. မ့ၢ်အတူၢ်ဘၣ်ဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ယဘၣ်ထံၣ်မ့ၢ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်ဆၣ်အက့ၤလီၤဆူအသိး, တစီၢ်ဖိဒီးဟါမၢ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအသးအံၤယသးပုၤနီၣ်ကသ့ၣ်လဲၣ်. တၢ်ကဲထီၣ်အသးအံၤမ့ၢ်တၢ်အနီၣ်ကိာ်တမ့ၢ်တၢ်တဲမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်. လၢယသးတူၢ်ဘၣ်ယဲၣ်အယိကွဲးဖျါထီၣ်ယဲၣ်သိးပုၤအါဂၤကဖးဘၣ်ဒီးကသ့ၣ်ညါဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒီပုၤဝဲၣ်ပုၤဖးတၢ်ဖိခဲလၢၣ်, သုမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်တပူၤယိဒီးယၤသုကတူၢ်ဘၣ်ဒ်ယၤအသိးန့ၣ်လီၤ. လါခဲးပတုဘၣ် ၂၁သီ, ၂၀၀၂ နံၣ်ဟါခီ ၂:၀၀ နၣ်ရံၣ်မ့ၢ်ဆါကတီၢ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်အသးလီၤသအုးသပျီၤလၢယသးပုၤနီၣ်တသ့တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

————— ပုၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ် - နီၢ်ဖိဖိထူ, ၈ တီၤ, နီၣ်ဂံၢ် ၂ တီၤထီၣ်ကွီ, မဲၣ်လးအူဒဲကဝီၤ

ဟံၣ်ဖိယီဖိစံးတၢ်န့ၣ်

ဟံၣ်ဖိယီဖိစံးတၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဟံၣ်ယီလၢအအိၣ်ဒီးမိၢ်, ပၢ်ဒီးဖိလံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မးဒီးပကိးလၢဟံၣ်ဖိယီဖိသ့ၣ်ဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢယဟံၣ်ပူၤယီပူၤန့ၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်ဒီးယမိယပါယပုၤဒီးယဲဒၣ်တခီမ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤအဒိၣ်ကတၢၢ်လီၤ. ယပါမ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢဘၣ်လဲၤလၢမူဒါထီၣ်ဘိလီၤ. ဖဲယပါမ့ၢ်လဲၤလၢမူဒါအဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်ပဝဲဒီပုၤဝဲတဖၣ်ဘၣ်အိၣ်တ့ၢ်က့ၤဒၣ်ဒီးပမိဖဲဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲယပါမ့ၢ်ဟဲက့ၤလၢပအိၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်ပပါဒီးပသးခုဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယမိန့ၣ်ယက့ၢ်အမဲၣ်သၣ်လီၤဆီဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ယက့ၢ်ယမိအမဲၣ်သၣ်လီၤဆီလၢကျဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်ခိဖျိလၢအဝဲထံၣ်ထီၣ်အဝၤသးဘိဟဲက့ၤအပိဒီးအဝဲသးခုအပိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်ယပါန့ၣ်ဟဲက့ၤအိၣ်တၢ်ဆၢကတီၢ်မ့ၢ်ယံၣ်ဒီးဘၣ်တဘျီတခီၣ်ပန့ၢ်က့ၣ်ဒီးယပါန့ၣ်အသးဒိၣ်ထီၣ်ပှၤတဘျီယီဒီးအဝဲအ့န့ပှၤတုၤဒၣ်လဲၣ်လၢအကလုာ်သီၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်, “ဟးလီၤကွံာ်လၢဟံၣ်ပူၤ, ယတအဲၣ်ဒီးထံၣ်သ့မဲၣ်လၢဘၣ်, တဘၣ်ကိးယၤ

လၢပါလၢတၢ်ဂ့ၤသ့ၣ်တအိၣ်ဘၣ်. တကးၣ်ဘၣ်အမဲၣ်ညါတဲၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲတစၢ်သးအံၤသ့
 မၤတထီၣ်အိၣ်တထီၣ်ဘၣ်, သုကဖျိၣ်ကယၢ်သုကဟးယုအိၣ်က့ၤတၢ်လၢကျဲၣ်ခိၣ်...”
 ပဝဲပကဲဖိတဖၣ်ဒီးပနၢ်ဟူဘၣ်လၢပပါန့ၣ်အတၢ်သိၣ်ထီၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီးပမဲၣ်ထံတဖၣ်ဘၣ်
 ယုၤလီၤဝဲဒၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပမဲၣ်ထံတဖၣ်မ့ၢ်ယုၤလီၤဒီးပသးဘၣ်ဖျိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်
 ပတအိၣ်မ့ၤ, အီထံလၢဘျီၣ်ပပါန့ၣ်ဘၣ်တဲၣ်မ့ၢ်တီၣ်က့ၤကဒီးပသးလီၤ. ဒီးပပပါတဲ
 မ့ၢ်ထီၣ်က့ၤပသးန့ၣ်တဲဝဲဒ်အံၤ, “ယအဲၣ်သုအယိဒီးယတဲသုလီၤ. ယမ့ၢ်တအဲၣ်သု
 ဘၣ်န့ၣ်ယတတဲသု, ယတသိၣ်သုဘၣ်.” ပဝဲပဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဖၣ်ပဆိကမိၣ်က့ၤဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်
 ကိးလီၤ. ဒီဖျိလၢပပါအဲၣ်ပုၤအယိဒီးအဝဲသိၣ်ပုၤသီပုၤ, နူကလၢပုၤက့ၤဖဲအဝဲအထး
 ခိၣ်ကထီၣ်ဒီးအဝဲတဲဝဲဘၣ်ဆၣ်အသးမ့ၢ်ခုၣ်လီၤဒီးအအဲၣ်က့ၤပုၤအယိပဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဖၣ်
 ပသးမ့ၢ်ထီၣ်က့ၤလီၤ. မ့ၢ်ပုၤကွံၣ်ဒီးအါနံၤအါသီဒီးပတၢ်ကမၣ်မ့ၢ်ထီၣ်ထဲတစးဖိလီၤ
 န့ၣ်အဝဲအ့ၣ်န့ၣ်, ကနူးကဒ့ၣ်ထီၣ်ကဒီးပုၤလံၤဒီးအဝဲတဲဝဲ, “ယကတဲသုအလီၢ်ခံကတၢ်
 တဘျီလီၤ. သုမ့ၢ်ကန့ၣ်ဒီးကန့ၣ်, သုမ့ၢ်တကန့ၣ်ဘၣ်ဒီးက့ၤဖဲသုသးလီၤ. သုဗုသုကျဲ
 မ့ၢ်ဘၣ်ဒီးလဲၤလၢသုကျဲန့ၣ်. တဘၣ်မၤဘၣ်ပသးဒီးယၤတဂ့ၤ. ယစုမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်က့ၤ
 တဟ့ၣ်လၢၤသုဘၣ်.” အယိပဝဲန့ၣ်က့ၤပတယုစုလၢအအိၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပဒီပုၢ်
 ဝဲၣ်တဖၣ်ပတဲလိာ်ပသး, “က့ၤဖဲအသးအိၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်ပုၤဒီးပကအိၣ်, က့ၤဖဲအသးက
 လိာ်ထီၣ်လၢကမၤန့ၣ်ပုၤလၢအကစၢ်ဒဲၣ်န့ၣ်ဒီးပကဟံလီၤ. မ့ၢ်လၢပကယုအီၤဒုပ
 တယုလၢၤဘၣ်.” ပဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဖၣ်ပဆၢတံာ်လီၤပသးဒ်န့ၣ်လီၤ. သန့ၣ်က့ၤမ့ၢ်ပုၤကွံၣ်
 အါနံၤအါသီဒီးပယုပပါအစုဒီးပပါဟ့ၣ်ပုၤ, ပမ့ၢ်ယုအီၤပတၢ်လိာ်ဘၣ်တဖၣ်ဒီးအဝဲမၤ
 န့ၣ်ပုၤခဲလၢာ်လီၤ. အယိန့ၣ်ပဝဲဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဖၣ်ပမ့ၢ်က့ၤဆိကမိၣ်ထံက့ၤဒီးပနံၤလီၤ. ဒီးပ
 သ့ၣ်ညါက့ၤလၢပပါန့ၣ်အဲၣ်ပုၤအယိဒီးသိၣ်ပုၤအ့ၣ်န့ၣ်ပုၤ, ကနူးကဒ့ၣ်ပုၤအမိၣ်မိၣ်လီၤ. သ
 န့ၣ်က့ၤမိတဂၤန့ၣ်တခီအဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢတၢ်ကပၤဒီးအသးန့ၣ်ဘၣ်ဖျိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီ
 ဖျိလၢပဝဲဖိတဖၣ်ပနၢ်က့ၣ်အယိလီၤ. ယမိန့ၣ်အဝဲမ့ၢ်မိၣ်လၢအသးပုၣ်တဂၤအယိဖဲအ
 ဝဲမ့ၢ်နၢ်ဟူဝဲဒၣ်ပပါန့ၣ်ကတီၢ်ဆါပုၤဒ်န့ၣ်ဒီးအသးဘၣ်ဒီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ယမိအသးဘၣ်
 ဒီတုၤဒဲၣ်လဲၣ်လၢအမဲၣ်ထံတဖၣ်ဘၣ်လီၤမးလီၤ. ဒီးယဲတခီယမ့ၢ်ထံၣ်လၢယမိန့ၣ်အ
 မဲၣ်ထံလီၤဒီးယသးဘၣ်ဒီအါဒိၣ်န့ၣ်ဒီးအလီၢ်လီၤ. ဒီးယဆိမိၣ်ထီၣ်က့ၤယမိန့ၣ်ဘၣ်
 အိၣ်ဖျိၣ်လီၤပုၤ, ဘၣ်ဒုးအီၤပုၤလၢအနီၢ်ထံဒီးအဝဲမဲၣ်ထံဘၣ်ယုၤလီၤက့ၤလၢပယိန့ၣ်
 ယဆိကမိၣ်က့ၤယသးဘၣ်ဒီ, ယသးတမုၢ်နီၣ်တစးလၢၤဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ယမိန့ၣ်အအဲၣ်ပှၢထီၣ်ဘိလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲပပါဟးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ပနၢ်မ့ၢ်က့ၣ်, ပမ့ၢ်လဲၤတလၢက့ၤတလၢဘၣ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဆၢကတီၢ်, ဒီးအဝဲပၤအသးတန့ၢ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ဒီးတၢ်လၢယမိအပၤအသးတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးအဝဲဟ့ၣ်ပှၢတၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢ်အခါန့ၣ်အဝဲဟ့ၣ်ပှၢဒ်လဲၣ်န့ၣ်, အဝဲကီၢ်ပံၤပှၢ, ဝံၣ်ထုးပဘၣ်, ဝံၣ်ပနၢ်ကုကွၢ်ဖဲအစုဒုကတိန့ၣ်အဝဲမၤပှၢဒီးဟ့ၣ်ပှၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဒ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယပါတခီတမ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ပမၤတၢ်မ့တဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်အဝဲအ့န့, ကဏူးကဒုၣ်လီၤပှၢဒ်န့ၣ်လီၤ. သနၢ်က့လၢယဒီပှၢဝဲအကျါယၤတဂၤလီၤ. ယထီၣ်သတြီၤက့ၤယမိဒီးယပါခံၤအံၤအတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဒ်သိးသိးလီၤ.

သနၢ်က့ယထီၣ်လၢယမိန့ၣ်အသးပှၢအယိအဝဲပှၢမ့ၢ်တန့ၢ်လၢဘၣ်ဒီးအဝဲအိၣ်က့ၤဒၣ်ဒ်န့ၣ်ဒီးအမဲၣ်ထံတဖၣ်ယုၤလီၤဝဲန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယပါတခီတမ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဘၣ်. ကဏူးဝဲဖဲန့ၣ်ကဘဲးကဘဲး, တုၤအတၢ်ဘျဲဘၣ်အီၤတစုန့ၣ်လီၤ. ကွၢ်ဖဲအဝဲဝဲဘျဲဘၣ်အီၤဒီးအကစၢ်ပတုၣ်ဝဲယိကဒီလီၤ. နၢ်က့ပဝဲပကဲဖိတဖၣ်ပမိပပါမ့ၢ်သိၣ်ပှၢဒီးပဆိကမိၣ်လၢအတဘၣ်ဘၣ်ဒီးပသးထီၣ်တၢ်လီၤ. တကးဒ်ဘၣ်, ယမိဒီးယပါခံၤလၢၢ်မ့ၢ်အ့န့ထီၣ်ပှၢတဘျီယီန့ၣ်...ပှၢ...ယသးဘၣ်ဒီဒီမဲးလီၤ. ဒီဖျိလၢယကနၢ်တၢ်ကလၢ်တမ့ၢ်ဘၣ်အယိလီၤ. အါဘျီဒီးဘၣ်တဘျီဘျီတုၤဒၣ်လဲၣ်ဖဲယမိယပါခံၤလၢၢ်အ့န့ပှၢတဘျီယီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ယဟးလီၤကွံၣ်လၢဟံၣ်ပှၢဒီးဟးလၢအဂၤလီၤ. ဒီးယကွၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အသးမ့ၢ်ခုၣ်လီၤအဆၢကတီၢ်မးယဟဲက့ၤက့ၤဆူဟံၣ်လီၤ. တုၤယဟဲက့ၤလၢဟံၣ်ဒီးယမိယပါမ့ၢ်တကွၢ်ယမဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယတကွၢ်စ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်အမဲၣ်န့ၣ်ဘၣ်.

ယဟ်လီၤယသးလၢယမိဒီးယပါမ့ၢ်တၢ်ဒီးယၤမးယကတဲတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ. သနၢ်က့ယမိဒီးယပါန့ၣ်အအဲၣ်ပှၢဒီးသိၣ်ပှၢအယိအဝဲသ့ၣ်တဟ်ဝဲတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဒီးယမ့ၢ်တုၤဒၣ်တဘျီယီဒီးအဝဲတဲတၢ်ဒီးယၤတဘျီယီလီၤ. ဒီးယသးခုဒီၣ်မးဒီးယသ့ၣ်ညါလၢယမိန့ၣ်အအဲၣ်ပှၢအယိဒီးအဝဲသ့ၣ်သိၣ်ပှၢသီပှၢန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးတၢ်လၢယၤန့ၣ်ယမ့ၢ်ဖိလၢအသးဒိၣ်တဂၤစ့ၢ်ကိးလီၤ. တဘျီတခိၣ်, ယမိယပါမ့ၢ်တၢ်ဒီးယၤ, သိၣ်ယၤသီယၤအခါန့ၣ်ယအဲၣ်ဒီးဟ်ယမိယပါအတၢ်ကမၣ်လီၤ. ဒီးလၢယယိ

န့ၣ်ယမိယပါအသးဘၣ်ဖီၣ်အါဒိၣ်မးလီၤ. တဘျီဘျီယဆိကမိၣ်က့ၤယမၤသးဒ်အံၤတကြးတဘၣ်ဘၣ်. ဒ်သိးယတၢ်ဟ်သ့ၣ်ဟ်သးဒ်အံၤတဖၣ်ကလီၤမၤကွံၣ်လၢအချ့န့ၣ်ယကဘၣ်မၤကီးဒ်လဲၣ်. ယဆိကမိၣ်ဒီးတၢ်ထိးဘၣ်ယသးလၢယကဘၣ်ယ့ၣ်ဘါထုကဖၣ်လီၤ. ဒီးယယ့ၣ်ဘါထုကဖၣ်က့ၤလၢကစၢ်ယ့ၤအအိၣ်ဒ်သိးယကမ့ၢ်က့ၤဖိလၢအနၢ်လီၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ်သးလၢအဂ့ၤအဲၣ်က့ၤမိမိပါပါ, ဒုမုၢ်ဒုခွါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယမိယပါစ့ၢ်ကီးယ့ၣ်ဘါထုကဖၣ်လၢယဂီၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. ဒီးယမိယပါန့ၣ်အဲၣ်သိၣ်ပှၤသီပှၤဒီးတဲၤ, “ဟ်ဒိၣ်ယ့ၤ, သန့ၤသးလၢယ့ၤ”ဒီးယၤန့ၣ်ဖဲယလိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ယကိးထီၣ်က့ၤကစၢ်ယ့ၤထီၣ်ဘိလီၤ. ဒီးယသ့ၣ်ညါစ့ၢ်ကီးလၢကစၢ်ယ့ၤမၤစၢၤယၤထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယ့ၤတဒုးသ့ၣ်အုးသးအုးယၤနီတဘျီစ့ၢ်ကီးဘၣ်. ဒီးမ့မ့ၢ်လၢယပုၢ်ခံၣ်န့ၣ်ယတဲတၢ်ဒီးအီၤမ့ၢ်တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်ယသးတမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးဘၣ်. ဒီးဘၣ်တဘျီဘျီယတီၢ်ဘၣ်အစုအခိၣ်ယဝံၣ်ဘၣ်အဘ့ၣ်အကုစ့ၢ်ကီးလီၤ. ဖဲယမၤယပုၢ်ဒ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်ယမိယပါမ့ၢ်ထံၣ်ဝဲဒီးအအုန့ၤယလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သနၣ်က့ၤန့ၣ်ယဆိကမိၣ်လၢယအဲၣ်ဘၣ်ယပုၢ်အပိဒီးယမၤအီၤလီၤ. ယအဲၣ်ယပုၢ်ခံၣ်န့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဒီဖျိလၢယပုၢ်န့ၣ်အိၣ်ထဲခံၣ်ဂၤအပိလီၤ. မ့မ့ၢ်ယမိယပါန့ၣ်အသိၣ်ယၤထီၣ်ဘိလီၤ. တဲယၤဒ်အံၤ, “ဖိမုၢ်ဒိၣ်ဒါ, အဲၣ်နပုၢ်ကဟုကယာ်အီၤမ့ၢ်ဂ့ၤ, တဘၣ်မၤဒံၣ်မၤဒၢ်အီၤတဂ့ၤ. ကွၢ်ထွဲနပုၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ...”ဒီးဘၣ်ဆၣ်သနၣ်က့ၤယပုၢ်အနၢ်မ့ၢ်က့ၣ်ဒီးယတီၢ်ဘၣ်အီၤလီၤ. ယမိယပါမ့ၢ်တဲယၤဒီးယတဲအီၤလၢ, “မိမိပါပါဒါ, ယအဲၣ်ယဒုမုၢ်ဒုခွါအပိဒီးယတီၢ်အီၤလီၤ. တမ့ၢ်လၢယတအဲၣ်အီၤအပိယတီၢ်အီၤဘၣ်.”ယမ့ၢ်ဘၣ်တဲလၢအလၢဂ်န့ၣ်ယဒုမုၢ်ဒုခွါခံၣ်အံၤယအဲၣ်အီၤလၢဂ်သးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒ်သိးအဲၣ်သ့ၣ်အနၢ်ကလီၤ, ဒ်သိးယမိယပါဟ့ၣ်ယတၢ်သိၣ်တၢ်သီအသိး, ယဲစ့ၢ်ကီးယဟ့ၣ်ကဒါခံၣ်က့ၤယဒုမုၢ်ဒုခွါခံၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

တမ့ၢ်လၢယသးက့ၣ်သးကါယဒုမုၢ်ဒုခွါခံၣ်အံၤအပိဒီးယတီၢ်အဲၣ်သ့ၣ်ဘၣ်. ဒီဖျိလၢယအဲၣ်ဘၣ်အဲၣ်သ့ၣ်အပိလီၤ. လၢပဟံၣ်ပူၤဖိပူၤန့ၣ်ဘၣ်တဘျီဘျီမုၢ်, ဘၣ်တဘျီဘျီတၢ်အ့ၣ်လိၣ်ဆိးက့ၣ်လိၣ်တဖၣ်ဟဲအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်အိၣ်ထီၣ်သနၣ်က့ၤ, မ့ၢ်ဒဲၣ်ထဲတစိဖိလီၤ. တမ့ၢ်တၢ်လီၤစိလီၤထီၣ်ဘိ. ထီၣ်ဘိန့ၣ်ပဟံၣ်ဖိဖိတဖၣ်န့ၣ်ပဆၢအိၣ်လၢဟံၣ်လၢအပုၤဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခု, တၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်လီၤ. ဒီးပကျဲးစးအိၣ်မူစ့ၢ်ကီးလီၤ. လၢပကျဲးစးအိၣ်မူအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ပယ့

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ကညးစ့ၢ်ကိးလၢကစၢ်ယွၤကမၤစၢၤပှၤလီၤ. န်သိးဒီးပဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်ပကအိၣ်ဘၣ်
မုၢ်မုၢ်ခုၣ်ခုၣ်, ယူယူဖိးဖိးအဂီၢ်ပယုဘါထုကဖၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပဆၢမုၢ်လၢ်စ့ၢ်ကိးလၢ
ပကအိၣ်ယူအိၣ်ဖိးဘၣ်တစိးသးစ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့မ့ၢ်ယမိဒီးယပါခံၣ်အံၤန့ၣ်ဆှၢပှၤလၢ
ကျဲအမ့ၢ်အတီ, ကျဲအဘၣ်ဟံၣ်ဒိၣ်စၢၤပှၤလၢယွၤထီၣ်ဘိလီၤ. ဒီးပကမ့ၢ်ဖိလၢအနူၤလီၤ
နၢ်လီၤ, မၤထွဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဂီၢ်ပမိပါခံၣ်လၢၢ်ယုထုကဖၣ်လၢပဝဲဒီပုၢ်ဝဲၢ်မုၢ်ခွါတ
ဖၣ်အဂီၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. ဒီးယမိယပါသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တဲဝဲဒၣ်ယၢၤဒ်အံၤ, “ဖိမုၢ်ဒိၣ်ဒၢ, တ
ဘၣ်မၤက့ၣ်နနၢ်တဂ့ၤ. ဂုၢ်ကျဲးစးမ့ဆူၣ်ဆူၣ်လၢနတၢ်မၤလိအပူၤ, န်သိးမုၢ်တနံၤန
ကကဲထီၣ်ဘၣ်ပှၤလုၢ်ဒိၣ်ပှၤဒိၣ်ဖးဒိၣ်တဂၤနီၢ်. ပိၣ်န့ၣ်စၢၤကီၢ်နပုၢ်အကျဲလၢအဘၣ်ဒီးတ
ဘၣ်ပိၣ်န့ၣ်စၢၤအီၤကျဲလၢအတလိတဘၣ်န့ၣ်တဂ့ၤနီၢ်.” ယဟံၣ်လီၤယသးလၢယကကျဲး
စးအိၣ်မူလၢအဂ့ၤကတၢ်လီၤ. တၢ်လၢယမိယပါထဲယၢတဖၣ်ဒုယကကျဲးစးအိၣ်မူ
ယဲဒၣ်လီၤ. န်သိးဒီးယပုၢ်ခံၣ်စ့ၢ်ကိးကထံၣ်န့ၣ်ကျဲအဘၣ်, ကျဲအမ့ၢ်အတီအဂီၢ်ယက
ကျဲးစးအိၣ်မူစၢၤယဒုမုၢ်ဒုခွါခံၣ်အံၤလၢအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ.

ယမိယပါထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ဖိယိဖိအါဂၤတနီၢ်နီၢ်အကျါတယူတဖိးဘၣ်န့ၣ်အိၣ်
ဝဲလီၤ. ယမိယပါန့ၣ်တအဲၣ်ဒီးဝဲဒၣ်လၢအဟံၣ်ဖိယိဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်သုတကဲထီၣ်အ
သးန့ၣ်တဂ့ၤ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ယုဘါထုကဖၣ်တၢ်လၢပဂီၢ်ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ဒီးတကးဒီး
ဘၣ်, ယမိယပါခံၣ်လၢၢ်အံၤစ့ၢ်ကိးကျဲးစးအိၣ်မူ, ကျဲးစးအံးထွဲကွၢ်ထွဲပှၤလၢအ
ဂ့ၤကတၢ်ဒီးတၢ်လၢယမိယပါန့ၣ်တၢ်ခဲလၢၢ်အဝဲဒၣ်ဟံၣ်ဒိၣ်ယွၤလၢတၢ်မဲၣ်ညါလီၤ. တ
ပျဲဆိတၢ်အဂၤနီၢ်တမံၤဘၣ်.

ယဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢယကွဲးဖျါထီၣ်အဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ပတၢ်အိၣ်
သးလၢအမ့ၢ်မၤအသးထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်, ပဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်တလီၤမုၢ်လီၤဖး,
တအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်က့ၣ်သးကါလိၣ်သးလၢအဒိၣ်အမ့ၢ်နီၢ်တဘျီဘၣ်. ယတၢ်ကွဲးဖိဒုမ့ၢ်
ဒၣ်ထဲအံၤလီၤ.

ပှၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-နီၢ်ဖိလူၣ်ဝါ, K.A.A ကွီ, မဲၢ်ရၢမိၤဒဲကဝီၤ

သ့ၣ်နီၣ်ဆာထံၣ်ကၤယဲ ဖဲလၢတဘျီအခါ

တချုးဒီးလၢပကလဲၤထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိလၢမ့ၢ်ယုၤဒီးဘၣ်န့ၣ်ပဘၣ်ထီၣ်တၢ်မၤလိလၢဒဲကဝီၤပူၤခံန့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ပမၤလိဘၣ်တၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်လၢပထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ဒီးပသးဘၣ်, ခိဖျိလၢပအိၣ်ဘီဒၢၣ်အယိပထီၣ်ခံန့ၣ်ဒီးပုၤမၤပလဲၤထီၣ်ကဒီးတၢ်မၤလိလၢတၢ်ကိပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢပတၢ်လဲၤတဘျီအံၤအပူၤလီၤနံၤဒိၣ်မးဒီးမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဖးဒိၣ်တခါန့ၣ်ယတဲသ့လီၤ. ခိဖျိပအိၣ်ဘၣ်တပူၤယိပဖံးသကိးမၤသကိးဘၣ်တပူၤယိအယိမ့ၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးအဂၤတခါန့ၣ်မ့ၢ်လၢပတလဲၤဘၣ်လၢပုၤနီတဘျီအယိပသးခုဒိၣ်မးလၢပကလဲၤဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၤသ့ၣ်ပိၢ်သးဝးအဆိကတၢ်လၢယကိၢ်တဘျီစ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်သ့ၣ်အုးသးအုးဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးပကလဲၤတၢ်န့ၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးမ့ၢ်လၢယိ, ပလံးတဖၣ်ကဟဲအယိတၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤပကဘၣ်လဲၤတၢ်န့ၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိအိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးဒဲပန့ၣ်လၢပကလဲၤဘၣ်သပုၤကတၢ်ယိန့ၣ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်န့ၣ်ဒီးပလဲၤတၢ်လီၤ. ဒီးဖဲပတချုးလဲၤတၢ်ဒီးဘၣ်အခါန့ၣ်ပတဲလိာ်ပသးဒီးပသကိးပလဲၤမ့ၢ်တုၤန့ၣ်ပကဟးကွၢ်ကိဒီးတၢ်ဆူအံၤဆူန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ်ပှၤသးပှၤစံးဝဲတချုးပယုၣ်လီၤနခိၣ်န့ၣ်နဆၣ်နီၤပခံၣ်ဂၢ်လီၤ.

ဖဲလါယုၤ ၆ သီ, ၂၀၀၇ နံၣ်န့ၣ်ပကလဲၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတဲပှၤလၢပကဘၣ်လဲၤခိး သိလ့ၣ်လီၤ. ဧးပကတီၤထီၣ်ပထၢၣ်ပလီၢ်ပကျဲၤဧးပလဲၤခိးသိလ့ၣ်လီၤ. ဧးဖဲပခိးတၢ် အဆၢကတီၢ်မူခိၣ်စူၤလီၤသီၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ပှၤအိၣ်ခိးတၢ်လၢပှၤဟံၣ်ဧးပှၤဒိသီၣ်ထးဝါ ဒၢဧးယတဲလၢသိလ့ၣ်ဟဲသီၣ်လံးဧးယသကိးတဖၣ်လဲၤစံၣ်လီၤကွၢ်ဝဲဧးတမ့ၢ်သိလ့ၣ် ဘၣ်. မ့ၢ်ပှၤဒိထးဝါဒၢလီၤ. ဧးအဝဲတဲယၤလၢယကးယကိၣ်ဆူၣ်န့ၣ်သါသ့ၣ်ညါလံ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မိၣ်လဲၤကွၢ်စါကွၢ်လီၤ. ပခိးတၢ်ဒိတနံၣ်ညါအယိသိလ့ၣ်တဟဲဘၣ်ဧးပှၤ တဲကဧးပှၤလၢသုကဘၣ်လဲၤကဧးလၢမ့ၢ်ဆၣ်ထီၣ်လီၤ. ပက့ၤတဂၤလၢပဟံၣ်တဂၤ လၢပဟံၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဆၣ်ထီၣ်ဧးပှၤမၤကဧးပဟဲခိးကဧးသိလ့ၣ်အခိၣ်ဧးပဟဲ ကဧးလီၤ. တုၤပလဲၤတုၤလၢပှၤခိးတၢ်အလီၢ်ဧးပှၤတဲပှၤလၢပိၣ်မုၢ်န့ၣ်မ့ၢ်လဲၤကဘၣ် ကူဖျိၣ်ခံလီၤ. တနီၤနီၤကူညီၣ်နီၤဖျိၣ်ခံဧးတနီၤနီၤတကူညီၣ်နီၤဘၣ်ဝဲဖျိၣ်ခံဘၣ်. ဧးပှၤ တဲပှၤလၢပကဘၣ်ကူဖျိၣ်ခံသပှၢ်ကတၢ်အယိပကူထီၣ်ဖျိၣ်ခံဧးပကွၢ်လီၤပသးတဘူၣ် ဘၣ်. ပဘၣ်ဟးပြံၣ်လီၤကိပသးလၢတၢ်ကဆူးကတုၤတဖၣ်လီၤ. ဧးပှၤပိၣ်ခွါတဖၣ်ဒူ ပလိတဲပှၤဒ်အံၤ, “ပှၤကူဖျိၣ်ခံဒီန့ၣ်, သုကူထီၣ်ကိဖျိၣ်ခံသုဟူးတဘူၣ်ဝးတဘူၣ်,” ဧးတဲပှၤလၢ, “သုအိၣ်လၢပှၤသုအကျါဧးသုဘၣ်သုဧးသုအိၣ်လၢပှၤဝါအကျါဧးသု ဘၣ်ဝါလီၤ.” ဧးပကလဲၤတၢ်န့ၣ်ပှၤတဲပှၤလၢဘၣ်ဟးကိၢ်ပယီၤတၢ်ဖိတၢ်လံးန့ၣ်သုတ ဘၣ်လဲၤစိၣ်တဂ့ၤ. သုမ့ၢ်လဲၤစိၣ်ပလံးယုတၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၢ်ဝဲဧးကဖီၣ်သု, ဧးပဘၣ်ယိၣ် လၢပလံးကဖီၣ်ပှၤအယိပလဲၤစိၣ်ယုၣ်ကိးသနးခါတလိၣ်ဧးပဘၣ်ဟ်တ့ၢ်ကွံၣ်အီၤလီၤ. ပဘၣ်ယိၣ်လၢပလံးကဖီၣ်ပှၤလီၤ. ဒိဖျိလၢပတလဲၤဘူနီတဘျီအယိပှၤတဲဧးပနၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်န့ၣ်ဘၣ်.

တုၤလၢဂီၤခိ ၈ န့ၣ်ရံၣ်ဧးကါဟဲတုၤအယိပဒီးထီၣ်ကါလီၤ. ဧးပဒီးထီၣ်ကါအသီ ခါမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဧးပလဲၤဧးကါတခိၣ်န့ၣ်ပှၤပၣ်တဆံယံၢ်ဂၤအယိပဝံယုၣ်ဧးပထၢၣ် တဖၣ်အယိပဒီးကါကတံၣ်ကတူၣ်န့ၣ်မုၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တုၤပတုၤလၢဒဲကဝီၤဝဲၤ ဒၢးမဲၣ်ညါန့ၣ်ပှၤဟဲအါထီၣ်ကဧးခံၣ်အယိကါကတံၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ကဧးလီၤ. ဧးပစးထီၣ် ဟးထီၣ်မဲၣ်လးအူဧးလဲၤတုၤတတ်, တချုးတုၤမဲၣ်ရၢမိၢ်န့ၣ်ကါအလုၣ်ပၣ်ပိၢ်ဖးဧးကါ န့ၣ်လဲၤတၢ်တသ့လၢဘၣ်. အိၣ်တစိၢ်ဖိကါဟဲသီၣ်မ့ၢ်လၢပှၤဟဲက့ၤဆုၤကဒါက့ၤပှၤဒဲ

ကဝီဖိလၢအလဲၤသမံသမိးကွၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါ (Medical check) တဖၣ်ဒီးပကိးအိၣ် တၢ်အီၤဒီးပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်မၤအတၢ်ဟ့ၣ်အီၤလၢသိလ့ၣ်အပၣ်တကပၤလီၤ. ဒီးအဝဲဟ့ၣ် လီၤပုၤသိလ့ၣ်ပၣ်တပၣ်ဒီးပပုၤနီၣ်သိလ့ၣ်ဖိထီၣ်ဝဲဝဲဒီးပဒီးထီၣ်, ဖဲပလဲၤတတုၤ ဒီးလၢမၤရၢမိၢ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်အပၣ်ထူၣ်ဖျိကဒီးအသိတကပၤဒီးအဝဲနီၣ်ကယီၤကယီၤတုၤ လၢယီၤအိၣ်တၢ်လီၢ်ဒီးမၤပအိၣ်ခိးတၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ခိးတၢ်ဖးယံၣ်ဒီးတၢ်မိၣ်အိၣ်ပ သးလၢမ့ၤအယိပယုအိၣ်မ့ၤတဘၣ်ဘၣ်. မ့ၤမ့ၤကူၣ်သ့ၣ်ခိးဒီး အသကိးခံကလဲၤယုအိၣ် မ့ၤလၢယီၤတၢ်ဖိအိၣ်အလီၢ်ဒီးအဟၢၤဖျဲၤ, မ့ၤမ့ၤလၢပုၤဒုပဟၢၤသၣ်ဝဲထီၣ်တဖဲတဖဲ လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဒီးပခိးကဒီးတဖိဒီးအဝဲသ့ၣ်အကါပဲက့ၤတုၤဒီးပုၤမၤပဒီးထီၣ်က ဒီးသိလ့ၣ်ဒီးပဒီးထီၣ်ကဒီးသိလ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တချုးပသိလ့ၣ်ဟးထီၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်ပုၤမၤ ယီၤသးဖိက့ၤလၢအမဲၣ်ညါလီၤ. ယီၤသးဖိက့ၤသိလ့ၣ်ခဲလၢကိၣ်န့ၣ်သးဖိပုၤပုၤလီၤ. ပကွၢ်ဒုလီၤပျံၤလီၤဖုးဘၣ်ပုၤဒိၣ်မးလီၤ.

တုၤမ့ၤအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်က့ၤလၢကိးပလဲၤဘၣ်တၢ်လီၤ. ဒီးပုၤမၤပဒီးသိလ့ၣ်သၢခိၣ် လီၤ. ဒီးပနီၣ်ဖးလီၤပသးဝဲဒီးပစးထီၣ်လဲၤတၢ်လီၤ. ဒီတနံၤညါန့ၣ်မူခိၣ်စူၤဒိၣ်မး လီၤ. ပလဲၤတၢ်တတ်ပသိလ့ၣ်ထီၣ်ကစၢ်တန့ၢ်, ပုၤမၤပစံၣ်လီၤဒီးလဲၤထီၣ်ကစၢ်လၢ ပခိၣ်လီၤ. မ့ၤမ့ၤလၢပိၣ်ခွါတခီပုၤမၤအဆိၣ်ထီၣ်သိလ့ၣ်ဆူကစၢ်အဒိခိၣ်လီၤ. သိလ့ၣ် ကျဲၣ်တဂ့ၤကိးနီၣ်တဖဲဘၣ်. ဒီးဘၣ်ကဒီးဖဲယိၤသးတဖၣ်က့ၤအိၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးတွံၢ်ထီၣ်စၢၤ ပသိလ့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲမၤပုၤလဲၤပံးန့ၢ်အီၤထးလၢလ့ၣ်ခိၣ်မ့ၤလၢအကဘံထီၣ်ဝဲသိလ့ၣ် အပၣ်လီၤ. ပုၤလဲၤပံးန့ၢ်အီၤထးပျံၤဝဲပုၤဘံထီၣ်တခိၣ်ဝဲတခိၣ်, တုၤမ့ၤအထီၣ်က စၢ်န့ၢ်ခဲလၢကိးပလဲၤကဒီးဆူညါလီၤ. ပလဲၤတၢ်ဒီနံၤမူခိၣ်စူၤဒီနံၤ, ပဘၣ်စိၣ်ခဲလၢကိ လီၤ. တုၤဖဲပထီၣ်ကစၢ်ဝဲဒီးပလဲၤဘၣ်က့ၤဘျုးဘျုးဆီဆီလီၤ. ပစးထီၣ်ဟးလၢယိး န့ၣ်ရံၣ်ဒီးပလဲၤတုၤဟါလီၤခိလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်တခီ, တၢ်မိၣ်အိၣ်သးလၢမ့ၤဒုတဲတသ့လၢၤ ဘၣ်. လဲၤတုၤဘၣ်အာထဲကပံာ်တဖၣ်လီၤ. ဒီးပအိၣ်လုၣ်ထံလုၣ်နီၣ်ဝဲပအိၣ်မ့ၤလီၤ. ဆိမိၣ်သးတၢ်မိၣ်အိၣ်ပသးသးလၢမ့ၤဒုယကအိၣ်လၢကိးအါအါ, ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဘၣ် တစုလၢကိက့ၤဒုထဲတဖဲဖိလီၤ. ဘၣ်လၢဟါလီၤခိပုၤတနီၣ်က့ၤမံဒီးတနီၣ်က့ၤကိဒီး တၢ်ဂီၤမူလီၤ. လဲၤတုၤန့ၣ်မံတန့ၢ်ဘၣ်. မ့ၤမံနီၣ်လီၤကဲလၢသိလ့ၣ်သီၣ်, ပအိၣ်လၢသိ လ့ၣ်ပုၤအယိပမံတန့ၢ်အါအါဘၣ်. ဒီးပ လဲၤတုၤပုၤမၤကဒီးလၢဖိအိၣ်တၢ်, ပုၤတဖိအိၣ် တၢ်လၢသ့ၣ်ဘၣ်. ပုၤဖိအိၣ်တၢ်လၢဒး, ပတဖိညီၣ်နီၣ်တဘျီပဖိတဘၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ပုၤ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

တဲပွးပှၤ, ပှၤဘၣ်ဖိၣ်လဲၣ်လဲၣ်န့ၣ်ပသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ကိးတၢ်တစဲးလီၤ. ဒီးလၢခံန့ၣ်ပဖိအိၣ်ဘၣ်ထီၣ်က့ၤဒီးမ့ၢ်လၢပထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အသိတဖၣ်ဒီးမ့ၢ်တၢ်လဲၤခိဖျိအဆိကတၢ်အယိပသးခုဒိၣ်မးလီၤ.

ပလဲၤတုၤမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ပှၤကလဲၤဟးစၢၤပှၤလၢကးစီးလီၤ. မ့ၢ်လၢပတဟးဘူဘၣ်ဒ်န့ၣ်အယိပပျံၤလၢယိကဖိၣ်ပှၤလီၤ. တဘျီန့ၣ်ပှၤလဲၤစၢၤပှၤခံၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပဒီးထီၣ်သိလ့ၣ်ယီၢ်ဒီးပတဒီးဘူဘၣ်နီတဘျီအယိပဘၣ်ယိၣ်လၢပကလီၤတၢ်, ဒီးပဖိၣ်တၢ်ယၢ်ပှၤနီၣ်သိလ့ၣ်ယီၢ်တဂၤန့ၣ်ပံးပံးဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤနံၤတခါလီၤ. ပလဲၤန့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်တၢ်လၢပတထံၣ်ဘူဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပထံၣ်ဘၣ်အဆိကတၢ်တဘျီအယိကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤလိလၢပဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပလဲၤအိၣ်ခံသိဒီးပစးထီၣ်, ထီၣ်တၢ်မၤလိလီၤ. ပထီၣ်တၢ်မၤလိဘၣ်ပးလၢအ့ထၢၣ်နဲးလီၤ. တုၤမ့ၢ်ပထီၣ်ဒီးပှၤကန့ၣ်ယုၣ်ဒီးကွၢ်ဒီးန့ၢ် (အံၤယဖိ) တဖၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢပှၤမ့ၢ်အုဆ့ၣ်အယိယသကိးတဂၤကန့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒီးလိမ့ၢ်အုလဲးအနၢ်ဒီးအမဲၣ်ဆုး, တဲဝဲဒၣ်လၢတၢ်အ့ၣ်သါအယိပနံၤဘၣ်အိၤလီၤ. နီၢ်နီၢ်တခါတမ့ၢ်တၢ်အ့ၣ်အိၤဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်လိမ့ၢ်အုလဲးအိၤအယိလီၤ. မ့ၢ်လၢယသကိးတဂၤသါကလဲၤအိထံ, ထံၣ်ပှၤတဲတၢ်လၢအ့ထၢၣ်နဲးဒီးအဝဲဆိကမိၣ်လၢအတၢ်တဲတၢ်ဒီးအိၤဒီးအဝဲခံးဆါဝဲဒၣ်လီၤ. ပှၤတဲအိၤပှၤတဲတၢ်ဒီးပှၤတၢ်အဲၣ်တီလၢအ့ထၢၣ်နဲးပှၤပှၤတဲတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်, ဒီးအဝဲမဲၣ်ဆုးလီၤ. ပလဲၤတုၤအဆိကတၢ်န့ၣ်ပတၢ်မိၣ်အိပသးလၢထံ, ပယုထံဘၣ်ဆၣ်ပတထံဘၣ်. အနီၢ်နီၢ်တခါထံအိၣ်ဒၣ်ပခိၣ်ထံးလီၤ. ပတၢ်လဲၤခိဖျိတအိၣ်ဘၣ်အယိကဲထီၣ်တၢ်လီၤမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မးလီၤ.

အိၣ်ယံၣ်ထီၣ်တသိခံသိဒီးမ့ၢ်လၢပထီၣ်တၢ်မၤလိဒီးပသ့ၣ်ညါအါထီၣ်ဘၣ်တၢ်တစဲးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်တၢ်လီၤသ့ၣ်ပိၢ်သးဝးလၢပဂီၢ်လီၤ. ဒီးပလဲၤခိဖျိဘၣ်တၢ်အဆိကတၢ်တဘျီအယိကဲထီၣ်တၢ်လီၤနံၤလီၤအ့ဒိၣ်မးလီၤ. ပလဲၤအိၣ်န့ၣ်ပကွၢ်ကွၢ်ဟူဖျါဆူၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. လီၤကဲမးလၢပတထံဘၣ်တၢ်ဂီၤမူနီတဘျီဘၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယဲဒုပှၤတဲယၢ်လၢယကွၢ်တၢ်ဂီၤမူဆူၣ်ကတၢ်လီၤ. ဟါခိပံးထီၣ်ရံၢ်မိးခိၣ်ထီ (ကွၢ်ဟူဖျါအစးဆိၣ်ဖိ) ဒီးအိးထီၣ်ကွၢ်ကွၢ်ဟူဖျါတုၤလၢမ့ၢ်နၢ်ခိခံန့ၣ်ရံၣ်ဘျဲဒီးပမံလီၤ. ဒီးဂဲၤဆါထၢၣ်ဒီးကွၢ်ကဒီးတုၤပှၤအိၣ်မ့ၢ်, ဒီးပှၤအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤဒီးကွၢ်တုၤပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိလီၤ. ပှၤထီၣ်တၢ်မၤလိဝံၤပှၤအိၣ်ဘျဲန့ၣ်ကွၢ်ကဒီးတၢ်ဂီၤမူလီၤ. ပှၤတဲယၢ်ဒ်အံၤ, “ယၢ်ဒုယပိၣ်လံ.” ဘၣ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဖုဖိ

ဆၢၣ်ယဟ်တအၢၤဒၣ်ယနၢ်လီၤ. ယတၢ်အိၣ်မူၣ်အံၤဒုမုၢ်ဒိၣ်မးဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢယသးပုၤ
နီၣ်အီၤတသ့နီၣ်တဘျီလီၤ. ယကဟ်အိၣ်တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဖးဒိၣ်လၢယသးပုၤနီၣ်အီၤတန့ၢ်
ဘၣ်တခါလီၤ. မ့ၢ်အဂ့ၢ်လဲၣ်န့ၣ်ပဒီသကိးတဖၣ်ဂၤဆူၣ်, တဲလိာ်ကွဲတၢ်ဆူၣ်ဒီးပ
အိၣ်ဘၣ်အံၤန့ၣ်မုၢ်ကတၢၢ်လၢယတၢ်အိၣ်မူၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူၣ်အံၤယတအိၣ်
ဘၣ်အံၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကမ့ၢ်ဒၣ်အဆိကတၢၢ်ဒီးအကတၢၢ်စ့ၢ်ကိးတဘျီ
လၢယဂီၢ်လီၤ. ယတၢ်လဲၤခီဖျိတဘျီညါအံၤဒုပျီဒိၣ်မးတဲက့ၤအဂ့ၤမးတဘၣ်ဘၣ်.
လၢပတၢ်လဲၤခီဖျိတဘျီအံၤအပူၤယၣ်, သ့ၣ်အိၣ်ညါ ၂၃၅၄` ၂၂၂၅ တံ ဝ

မူပတဲနံၤသကိးတၢ်ဝံၤဒီးပက့ၤမံၤလာတဂၤအလီၢ်တဂၤအလီၢ်လီၤ.

မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်တနံၤပဝဲၤဆၢထၢၣ်ဝံၤအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထံဝံၤထီၣ်သကိးတၢ်မၤလိဒီးမ့ၢ်ပိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ယလဲၤအခါန့ၣ်ဘၣ်ဖဲယတံကလဲၤအိၣ်လာကီၢ်ချၢတဂၤ, ဖဲအဝဲတချးလဲၤအခါန့ၣ်အဝဲမၤယတဲသကိးတၢ်ဒီးအီၤလီၤ. အယိယတဲယသရၣ်မုၢ်ဒ်အံၤ, “သရၣ်မုၢ်ဒ်ဒၤ, ဆဲးကျၢန့ၢ်ယၤယတံ, ယအဲၣ်ဒီးတဲတၢ်ဒီးအီၤတဖးလီၤ.” ဒီးအဝဲဃုယၤယတံအလီၢ်တဲစိနီၣ်ဂံၢ်ဒီးယဟ့ၣ်လီၤဝံၤအဝဲဆဲးကျၢဝဲဒီးအဝဲအလီၢ်တဲစိအခးအပူၤလာၣ်ကွံၣ်အယိအဝဲတဲယၤလာစ့လၢၣ်လံအယိသါဆဲးတန့ၢ်လာဘၣ်. ဒီးယဆိမိၣ်ပုၤဘၣ်တ့ၢ်န့ၣ်စ့လၢလီၢ်တဲစိအပူၤလီၤ. ဒီးယက့ၤဟံးန့ၢ်စ့သၢဆံဘးဒီးယဟ့ၣ်အီၤ, ပုၤနံၤဘၣ်ယၤပုၤတဲယၤဒ်အံၤ, “မ့ၢ်နသ့ၣ်တမၤတၢ်ဘၣ်ခီၤခါ. တၢ်န့ၣ်ပုၤတ့ၢ်န့ၣ်ခး, ပုၤတတ့ၢ်န့ၣ်စ့ဘၣ်.” ဒီးမ့ၢ်လၢပုၤနံၤဘၣ်ယၤအယိယမဲၣ်ဆုးဒိၣ်မးလီၤ. ယဆိမိၣ်ပလီၤတီၢ်လၢကလုာ်ဂၤအဖိလၢၣ်ဖးဒိၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်မူအပတီၢ်တုၤအံၤမးပမ့တသ့ၣ်ညါခါဆူညါပမ့ၢ်လဲၤဘၣ်လၢဝ့ၢ်ဒိၣ်ဝ့ၢ်ထီၣ်ပဟးဘၣ်အဂီၢ်ကီၢ်ဒိၣ်မးလၢယဂီၢ်လီၤ. ဟါခီပုၤစးထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိလီၤ. လၢတၢ်မၤလိအပူၤပသရၣ်မုၢ်တဲပုၤလာအဝဲအဲၣ်ဒီးဟ့ၣ်ပုးပုၤတၢ်တခါလၢအ့ထၢၣ်နဲးအပူၤလီၤ. ဒီးအဝဲအိးထီၣ်ကွဲၤလီၤ. အိးထီၣ်ဝဲတဆိဘၣ်တဆိတုၤအဝံၤဒီးအဝဲတဲပုၤလာကွဲၤဒီးပကွဲၤလီၤ. အဝဲပုးန့ၣ်ပုၤလာတၢ်ဂီၤပူၤန့ၣ်ပကွဲၤဒုလီၤနံၤစ့ၢ်, အလီၤဘၣ်ယိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. မ့ၢ်လၢပတထံၣ်ဘၣ်ဘူကိးတၢ်ဒ်အံၤနီတဘျီဘၣ်. ပကွဲၤတၢ်ဒီးပထံၣ်လၢပုၤပိၣ်ခွါမံၤဟူသၣ်ဖျါတဂၤ, လၢညါမ့ၢ်ကညီအပုၤသးဝံၣ်တၢ်ဖိအကလုာ်မုၢ်ဒ်ဒီးဒိၣ်တၢ်ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲထီၣ်ပုၤဒီးပုၤပိၣ်ခွါလီၤ. ပကွဲၤန့ၣ်ပုၤဖျါအီၤမုၢ်မုၢ်နီၢ်နီၢ်လီၤ. ပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်ခွါဟံးလိာ်အသးန့ၣ်မ့ၢ်အဖိအိၣ်ကသ့ဒ်လဲၣ်. ပကွဲၤဒီးလီၤသူၣ်ပိၣ်သးဝး, လီၤကမၤကမၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပုၤတဲလၢပိၣ်ခွါသကိးပိၣ်ခွါဟံးလိာ်သးန့ၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်ဘူနီတဘျီဘၣ်. ဒီးအသကိးကွဲးတဲဆါအီၤဆါဆါကလဲာ်ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတတဲတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဒီးဖုၣ်ခီၣ်တဲဝဲသါန့ၢ်ဟူပိၣ်ခွါဒီးပိၣ်ခွါဟံးလိာ်အသးဘၣ်ဆၣ်သါတထံၣ်ဘၣ်နီတဘျီဘၣ်. သါထံၣ်တဘျီအံၤမ့ၢ်အဆိကတၢ်လီၤ. ဒီးပကွဲၤကဲထီၣ်က့ၤတၢ်မဲာ်ဆုးလၢပကဲကညီဖိဒီးပမၤပသးန့ၣ်တကြးတဘၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ဟါလီၤဒီးပမၤလိတၢ်ဝံၤပုၤပျါကွံၣ်န့ၢ်ပတၢ်မၤလိလီၤ. ပမၤလိတၢ်တုၤမုၢ်ယံၢ်နံၤဒီး

ပှၤဆိတၢ်တၢ်မၤလိလီၤ. ဧီးတုၤယီၤကဧီးလၢမုၢ်ယုနံၤလီၤ. ဧီးပလဲၤကဧီးကးလၢကး
စီးလီၤ. ပလဲၤတၢ်ဧီးလၢယသကိးအကျါတဂၤအဝဲလဲၤကွၢ်ယီၤဖျါခံတဘျီလဲၤဖီၣ်
ကွၢ်ဝဲဧီးပှၤဟံးထီၣ်န့ၢ်အီၤထၢၣ်ဒီးအဝဲတဲဝဲလၢယီၤကျိၣ် “ ကျဲယုယု ” ဧီးယသရၣ်
နံၤဘၣ်အီၤလီၤ. ဧီးတုၤမ့ၢ်အဟဲက့ၤတုၤဧီးပတဲနံၤတၢ်ဧီးပနံၤသကိးလီၤ. ပအိၣ်တုၤ
မ့ၢ်အိၣ်ဘျးနံၤဟးထီၣ်န့ၢ်ပကဘၣ်ဟဲက့ၤလီၤ. တချူးမုၢ်ဟးထီၣ်ဒံးဘၣ်န့ၢ်ပသရၣ်
လၢကီၢ်ချၢတဂၤဟဲတုၤ, ပထံၣ်အီၤဧီးပသ့ၣ်ခုသးခုဒိၣ်မးလီၤ. ပတဲသကိးတၢ်မိကိၣ်
ဖိဧီးအဝဲကဘၣ်က့ၤမံလၢဟံၣ်ဒွဲဧီးက့ၤဝဲဒၣ်လီၤ. အဝဲတဟဲက့ၤလီၤလၢဒဲကဝီၤအပူၤ
ဧီးပှၤတဘျီယီၤဘၣ်, မ့ၢ်လၢအဝဲကဲကီၢ်ချၢတမ့ၢ်အယိလီၤ. မ့ၢ်တနံၤဂီၤခိန့ၢ်ရံၣ်န့ၢ်
သိလ့ၣ်ဟဲအိၣ်ပှၤဧီးပဒီးထီၣ်သိလ့ၣ်ဧီးပဟဲက့ၤကဒါက့ၤလၢဒဲကဝီၤအပူၤလီၤ. ဝဲပ
ဟဲက့ၤကဒါက့ၤတနံၤန့ၢ်မူခိၣ်စူၤလီၤဒီတနံၤညါလီၤ. လၢပဒီသကိးအကျါတဂၤမ့ၢ်
ပှၤလၢအခိၣ်မူဆူၣ်တဂၤလီၤ. အဝဲဟဲက့ၤကဒါက့ၤတုၤလၢကျဲတကူၣ်ဧီးအထးခိၣ်
ထီၣ်လါဧီးတဲဝဲအမၤတကဲလၢၤဘၣ်. သါကမၤကီၢ်ထီၣ်သါသ့ၣ်လီၤ. ဧီးအဝဲသးဝံၣ်
တၢ်ထဲတဂၤဧီးအသကိးနံၤဘၣ်အီၤလီၤ. သါကကွၢ်လိစိသးဝံၣ်တၢ်ဧီးအဝဲကိးဝဲလိစိ
လၢလိသိအယိပှၤနံၤဘၣ်အီၤလီၤ. အဝဲတဲတၢ်တဲတၢ်ဧီးအသ့ၣ်ကီၢ်ထီၣ်ကဒါက့ၤလီၤ.
ဧီးပဟဲက့ၤဘူးကတုၤလၢမဲၢ်ရၢမိၢ်ဒဲကဝီၤပဟဲက့ၤလီၤလုခိၣ်ကတၢ်တၢ်စူၤတၢ်ဘျးဒိၣ်
မးလီၤ. သိလ့ၣ်လီၤကစၢ်ပဘၣ်ယိၣ်ထဲပသိလ့ၣ်ကလီၤလၢကျဲကပၤလီၤ. ပသးအုး
ဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်ယဲၤဒုယဘၣ်ယိၣ်ထဲလၢသိလ့ၣ်ကလီၤဆူကွၢ်ညိပူၤမ့ၢ်လၢယအိၣ်လၢ
သိလ့ၣ်ကပၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်အယိလီၤ.

တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအယိပသိလ့ၣ်န့ၢ်ဟဲက့ၤတုၤလၢပအိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်အလီၢ်န့ၢ်လီၤ.
ပဟဲက့ၤတုၤဝဲ သး၃၀ နၣ်ရံၣ်န့ၢ်လီၤ. ပဟဲက့ၤတုၤဧီးတၢ်ချံၣ်ပသးဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်
စိၣ်စးထီၣ်လၢခိၣ်တုၤလၢခိၣ်ကရဲဒဲလီၤ. ဧီးပဟဲက့ၤတုၤန့ၢ်တၢ်ချံၣ်အါအယိမံမုၢ်ဒိၣ်
မးလီၤ. ဧီးမ့ၢ်ဆုၣ်ထီၣ်တနံၤပသရၣ်ဟဲက့ၤလီၤကဒါက့ၤတုၤလီၤ. ဧီးလၢပဒီသကိး
တဖၣ်လၢမဲၢ်ညါအိၣ်ဒၣ်ဟံၣ်ဒွဲတဖျါၣ်ယီၤလီၤ. ပအိၣ်ခံန့ၢ်ဧီးပဟးထီၣ်ဧီးပှၤဟဲအိၣ်
ဧီးလၢအသိတဖုလီၤ. ဧီးပမ့ၢ်ဒၣ်ဟံၣ်ဒွဲဖိလီၢ်လံၤအယိပှၤကိးကဒါက့ၤပှၤ, ပှၤမၤပ
ထီၣ်ကဒါက့ၤတၢ်မၤလိအသိသၢလါလီၤ. ဧီးပထီၣ်တၢ်မၤလိဧီးပအိၣ်ဘၣ်ကဧီးတပူၤ
ယီၤန့ၢ်မုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ပသရၣ်န့ၢ်ဝဲပထီၣ်တၢ်မၤလိအခါပသရၣ်ဒုးအိၣ်ပှၤခွီးကလဲး
ဧီးဒုးကွၢ်ပှၤတၢ်ဂီၤမူဧီးပနံၤကဝဲၤပျီၢ်ကဒီန့ၢ်မ့ၢ်တၢ်လၢယသးပှၤနီၣ်အီၤတသ့ဘၣ်တ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ခါလီၤ. ပထီၣ်တၢ်မၤလိၤသၢ်လါၤဒီးပသရၣ်က့ၤကဒါက့ၤလၢအမဲရကၤလီၤ. ဒီးပလဲၤ
 ဆှၢအီၤကျဲတက့ၢ်လီၤ. ဒီးပသရၣ်န့ၣ်သိၣ်လိၤပုၤမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်သရၣ်လၢပသး
 ပုၤနီၣ်အီၤတသ့ဘၣ်တဂၤလီၤ. အဝဲမ့ၢ်မၤကလုာ်ဂၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲဟ့ၣ်လီၤအသးတူၢ်
 ဆါအသးလီၤ. ပမ့ၢ်အိၣ်မ့ၢ်ဒီးညၣ်အုၣ်ထံ, ဘိးက့ၣ်ဒီးဘၣ်ဆၣ်အဝဲအိၣ်ဝဲလီၤ. ပုၤ
 မ့ၢ်ဒုးအိၣ်အီၤကသူလၢအဝံၣ်န့ၣ်အဝဲအိၣ်ဝဲတပီၤဘဲအါအါဘၣ်. အဝဲဝဲသါဘၣ်သး
 အိၣ်ပုၤကညီတၢ်အိၣ်လီၤ. သါအိၣ်လၢန့ၣ်သါအိၣ်ဘျဲလံလီၤ. ဒီးအဝဲဟဲအသီခါအဝဲ
 တဲပုၤကညီတဘၣ်နီတဖျၢၣ်ဘၣ်. အဝဲဟဲအိၣ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီးအဝဲတဲပုၤကညီကျိာ်ဘၣ်
 ဒီးတဲလိာ်ကွဲတၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ယမ့ၢ်အိၣ်တဘျီဘျီယဆိကမိၣ်က့ၤဒီးမ့ၢ်တၢ်လၢအ
 မၤမုၢ်ယသးဒီးထံၣ်မ့ၢ်ဒုးအီၤထီၣ်ဘိလီၤ. ပဒိသကိးတဖၣ်ဖဲပအိၣ်တပူၤယီအခါပဝဲၤ
 လိာ်ကွဲ, ဒီးပအိၣ်မုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

လၢယတၢ်အိၣ်မူပူၤတၢ်လၢယလဲၤခီဖျိဒီးအိၣ်မူဘၣ်တပူၤယီဒ်အံၤန့ၣ်မုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.
 အခဲအံၤဒုဆါအိၣ်က့ၤဘၣ်ဆၣ်တသ့လၢၤဘၣ်. ခဲအံၤပလီၤဖးလိာ်ပသး, ပဆါထံၣ်
 ဘၣ်က့ၤပသကိးတဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပတထံၣ်ဘၣ်ဘၣ်. ဒီးထီၣ်ဘိယသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်ဒုၣ်ယသ
 ကိးဖိတဖၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ကဆါထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးအသကိးတဖၣ်
 လီၤ. ဖဲပအိၣ်တပူၤယီအခါပအိၣ်ဒုၣ်ပုၤတဆံခံဂၤလီၤ. ပဒိသကိးတၢ်ဂီၤဒီးဖဲပသ့ၣ်
 နီၣ်ပသကိးအခါပကွၢ်လီၤပသကိးအဂီၤဒီးပတၢ်ဆိကမိၣ်ဆှၢက့ၤပုၤလီၤ. အယိမ့ၢ်
 တၢ်လၢယသ့ၣ်နီၣ်ဆါထံၣ်ယဲဒုၣ်အဒိၣ်အအါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-နီၣ်ဖိဆုံဝါ, မံးရှၢၣ်ကွီ, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီ

စံးလၢကတၢၢ်ဘၣ်ဆၣ် ထံမ့ၣ်တဲထီၣ်ပၢၢ်ဒံး

ဒ်ပမ့ၢ်ပပုၢ်တၢ်ကတိၤအိၣ်ဝဲအသိး, “တချုးနလဲၤဒံးဆူညါ, ပၢ်လီၤတၢ်တၢ်ဂ့ၤတခါ” အသိး, ယဲစ့ၢ်ကိးယအဲၣ်ဒိးတဲထီၣ်ကဒိးလၢ “ဖဲတၢ်လၢအိၣ်ဒိးနၢခါ, ဖိထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢကလုာ်ကျါ” န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ပုၤပံ့ပုၤပိုၤဖံးဝဲ, “တၢ်သံနံ့ယၣ်တၢ်အမဲာ်တဘံၣ်” သုဆိကမိၣ်ကမ့ၢ်မတၢ်လဲၣ်. ယဲယဆိကမိၣ်ကမ့ၢ်ထီၣ်ပုၤ “အမဲာ်ဆူၣ်” အိ..လၢၢ်ခါး--လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, လံာ်လၢယကကွဲးဆိရဲၣ်, ကွဲးကလွၢအိၣ်ခဲအံၤတဘၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ, “ယတၢ်ရုလိာ်မုာ်လိာ်ဒိးယဟံၣ်ဖိယိဖိဒ်လဲၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်လၢယကွဲးအိၣ်အံၤတနီၤနီၤကဲထီၣ်တၢ်အသးကယိကယိကိးလံ. ဒိးတနီၤနီၤကဲထီၣ်တၢ်အသးဖဲယတသ့ၣ်ညါဒံးမ့ၢ်ကိၣ်လိာ်အဘျုးအဖိုၣ်, ယတသ့ၣ်ညါဒံးစုစ့ၣ်စုထွဲအခါလီၤ. မ့ၢ်တနီၤနီၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အနီၢ်, အသံးအကၢ်လၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤ, ပုၤယမဲာ်ချံစီၣ်ဝဲကဲၤအပူၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, “ဒ်ထံအိၣ်ဂၢၢ်ထံနၢအုၣ်” ပမ့ၢ်အိၣ်ယိကလၢဒိးတစီၣ်မဲာ်စီၣ်နၢလၢ “ပတၢ်စၢၤတၢ်ဒွဲ, တၢ်စိၤတၢ်ပီၤ” ဘၣ်ဒုကနၢအုၣ်ထဲလဲၣ်ဒုလိာ်တဲလၢၤဘၣ်. ... အုၣ် ...တၢ်ဝဲအံၤယအဲၣ်ဒိးတဲအိၣ်ပညိဖျိဖျိဖျါဖျါလၢတၢ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

တူၢ်ဘၣ်လၢအအိၣ်ဒီးနၢန့ၣ်နမ့ၢ်ပၢ်မၢ်အိၣ်ဒီးလီၤကၢ်ဒ်န့ၣ်လီၤဆိန့ၣ်လၢတချုးနသံ
ဒီးဘၣ်အခါလီၤ. ပတၢ်ကြးပၢ်မၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤကလီၤအိၣ်ဘၣ်. ဂုၢ်ကျဲးစးဆဲးကျိးဒီးက
ညီဖိလၢမ့ၢ်န့ၣ်, မ့ၢ်ထီၣ်, ထံခံ, ထံထၣ်, ကလံၤထံးဒီးကလံၤစိးတက့ၢ်. တုၤမ့ၢ်ဆဲး
ကျိးဒီးထိးဖိၣ်လိာ်ပသးမ့ၢ်ဝံၤတဘျီ, “ဖဲလဲၣ် ... ပဘူၣ်တီၢ်, ဖဲလဲၣ်...တၢ်ယူဖိး, ဖဲ
လဲၣ် ... တၢ်တီၤတုၤသိး”, ယုၢ်ဝဲကပူၤဒ်လဲၣ်...နဆိကမိၣ်ကွၢ်အခိၣ်တတိတၢ်လိာ်အ
သးဒီးကညီဖိဖဲန့ၣ်. အဝဲအံၤမ့ၢ်ယဒဲးကံၣ်ဒဲးဝုၤထီၣ်စိၤပူၤကွၢ်အနံၣ် ၇၀ လၢယတၢ်
အိၣ်မူအပူၤလၢအဘၣ်ယးဒီးယဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်ရ့ၤလိာ်မုၢ်လိာ်လိာ်အသးန့ၣ်လီၤ.ဒီး
ယၤဒီးယဟံၣ်ဖိယိဖိအတၢ်ရ့ၤလိာ်မုၢ်လိာ်သးတၢ်ကွဲးအံၤ, ယပျီၣ်လဲၣ်ဒီးကိးအမံၤလၢ,
“စံးလၢကတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ထံမူဟဲပၢ်ထီၣ်ဒီး” န့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်တဟါ...ဖဲမ့ၢ်အတၢ်ကပီၤလီၤမၢ်ကွၢ်ဒီးဘူးထီၣ်ဖဲလိဖိကဟဲလဲၣ်ထီၣ်အကိာ်
အခါ, ပုၤန့ၣ်ထီၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်နံၤကဝဲၢ်ပျီၣ်ကဒိ “ဝါ...ဝါ” တဲတၢ်သိၣ်ပိတ်ပိတ်ဖဲအ
လဲၤလၢတၢ်မၤပူၤဟဲက့ၢ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယၤတဂၤယလိာ်ကွဲးဖၣ်ကမူၣ်
ဒ်ယကျိာ်ယကျာ်လီၤ. ယလိာ်ကွဲးတခါဒီးဒီးယကွၢ်လၢဒီးဆူလၢဟူ, ယကွီၤဒီးယပါက
ဟဲက့ၢ်ဆဲးယံာ်ဒီးကဟဲက့ၢ်စိာ်ယုာ်ဒီးတၢ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. တတီၤဒိၣ်ဒိၣ်ဘူးထီၣ်ဖဲ
မ့ၢ်ဘူးကဟါတၢ်ခံးလီၤယၢ်ယၢ်ယၢ်အဆၢကတီၢ်, ယကွီၤဟဲက့ၢ်ပၢ်ထီၣ်ဝဲဒ်ဒီး
တၢ်နံၤကမ့ၢ်ဖိအရီၢ်တဖၣ်ဒီးတၢ်မၢ်မုၢ်နါဆၢန့ၣ်လီၤ. လၢအချၢတခါဝဲဒီးကုမ့ၢ်ယၤ
(ကုယိမိ)တဖျၢၣ်လီၤ. ဒီးလၢကပူၤတခါအိၣ်ဝဲဒ်ဒီးတခူးမိၢ်ဒံၣ်ဖးဒိၣ်တတိလီၤ. တုၤ
မ့ၢ်ယထံၣ်တခူးဒီးယသးခုဒိၣ်မးလၢယကအိၣ်ဘၣ်ကသူလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယတထံၣ်ယပါ
ဒီးယသံကွၢ်ယကွီၤ, “ဒးကွီၤ, နဟဲက့ၢ်...ပါပါမိၣ်လဲၤဖဲလဲၣ်. တဟဲက့ၢ်ခါ.” ယကွီၤတဲ
ထီၣ်ဝဲ, “ပုၤဒါဒါ, ပါပါတဟါအံၤတဲဝဲသါတဟဲက့ၢ်လၢဘၣ်...သါကမံတုၤလၢဒဲဒီး
ကွၢ်ကတီၤက့ၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ.” ဖဲန့ၣ်ယမိဒိၣ်လီၤဖိအိၣ်ဝဲဒ်တခူးမိၢ်ဒံၣ်ဒီး
တၢ်နါမူနါဆိအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. တစိာ်ဖိယမိတဲ, “ကဲ...ဖိမုၢ်, ဖိခါ...အိၣ်သကိး
မ့ၢ်တခါ...” ဒီးဖဲန့ၣ်ပဒိပုၤဝဲၢ်ဖိယၢ်ဂၤဒီးပမိၢ်, ပအိၣ်သကိးမ့ၢ်ဝဲၢ်နီၣ်ဝဲၢ်စ့ၤလီၤ. ပ
အိၣ်မ့ၢ်ဝဲၢ်ဒီးပန့ၣ်လီၤမံသကိးလၢပလီၢ်မံပူၤဒီးပမံသကိးပျီၣ်ပျီၣ်လီၤ. “ကိးက့ၢ်ရှၢ်ကိာ်,
ကိးက့ၢ်ရှၢ်...ကိာ်,” ဆိအိၣ်အိထီၣ်တဝီလံမၢ်. ယမိဒိတကျိာ်ထီၣ်အမိာ်ကျိဆၢၣ်
တီး...တီး...တီး.. ဒီးဘူးအူဝဲဒီးဖၢဝဲငွာ်ငွာ်အခါ, ကျိသိၣ်ထီၣ်တူၢ်ကြၢၢ်...ထၣ်ဘိ...

ထၣ်ဘိၤ...ကြၢၢ်, သီၣ်ဘံၣ်ဘူၣ်ၤသၢသကြၢၢ်အၢၣ်ဂၤမးလီၤ. ယမိကိး“ဖိခါ, ဖိမုၣ်, ဖိသ့ၣ်...ဖိသ့ၣ်...ဂဲၤထၢၣ်, ဂဲၤထၢၣ်, တၢ်သီၣ်...သုကနၣ်ကွၢ်သီၣ်လီၤဖဲလဲၣ်တလီၣ်လဲၣ်.” ဖဲန့ၣ်ယကွီၤဂဲၤဆၢထၢၣ်ကနၣ်ဒီးတဲၤ, “သီၣ်လီၤဘၣ်သၢလၢသဝီမုၢ်ထီၣ်တကပ..” တုၤန့ၣ်တဘျီယနီၤယကွီၤသ့ၣ်တဖၣ်တမံၣ်တဂၤလၢၤဘၣ်. ဖဲန့ၣ်ယမိမၤကဲၤထီၣ်မုၢ်အူဒီးယနီၤတခီသ့ၣ် (သ့ယၤ) ထီၣ်မုၢ်ဒီးစးထီၣ်ကနၣ်ထံၤတၢ်ဒီးဖိအိၣ်သကိးဝဲမ့ၤလီၤ. မ့မ့ၤယဲၣ်, ပုၤသဒါဒါးဘၣ်ဘၣ်လီၤ. ကသၢသီၣ်ပုၣ်...ခြီၣ်ငံၢ်... ခြီၣ်ငံၢ်, ပုၤတထီၣ်ဟူးထီၣ်ဝးတကွးကွၢ်ကိး...ဖဲန့ၣ်အခါယသးန့ၣ်ကအိၣ်ဒီးဒၣ်ထဲ ၄ နံၣ်ဇီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါကမ့ၢ်ဝဲ ၁၉၉၄ နံၣ်လါဆံးဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

တုၤမုၢ်ဆၣ်ဝါထီၣ်တဘျီယမိကိးဂဲၤထၢၣ်ယၤဒီးယဂဲၤထၢၣ်ပျၢ်မဲၣ်ပျၢ်နါဝံၤအိၣ်မုၢ်လီၤ. ဖဲပအိၣ်သကိးမုၢ်အခါကညီသုးဖိတဖုဖဲန့ၣ်ဆူပသဝီပူၤဒီးအကျိတဂၤလဲၤအိထံၤချီၤလၢယဟံၣ်ဒီးတဲၤ-- “မဂီၤကၢၢ်, ဖါကွၢ်နါဒးတၢ်လၢသဝီမုၢ်ထီၣ်စံၣ်ဒဲတဖျၢၣ်လၢအစီၤစုၤဒီးသဝီခံန့ၣ်ရံၣ်ကျဲ”.. ဖဲန့ၣ်တဘျီယနီၤယကွီၤသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်လိာ်အမဲၣ်ထၢၣ်ဂၢ်မးလီၤ. မ့ၢ်လၢပစံၣ်အိၣ်လၢသဝီမုၢ်ထီၣ်ဒီးယပါမံၣ်တၢ်လၢဒဲအယီၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပုၢ်ဝဲၤတဖၣ်ဒီးယမိကွၢ်လိာ်အမဲၣ်ဒီးအတၢ်ဆိကမိၣ်ကထီၣ်ဂၤမံၤဂၤမံၤလီၤဇါသၢၣ်. မ့မ့ၢ်ယၤဒုးလံးမတုၤဒဲယကျိၣ်လီၤ. တၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤတအိၣ်ဘၣ်. အန့ၣ်တဘျီယကွီၤတဲၤယမိလၢကလဲၤဒီးယုၢ်လီၤအခိၣ်လဲၤဝဲလီၤမိၤဆူစံၣ်ဒဲအပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ယကွီၤအိၣ်ကတၢ်တဂၤအံၤအသးန့ၣ်ကအိၣ်ဒီးဒၣ်ထဲ ၁၅ နံၣ်ဒီးလီၤ. တုၤမုၢ်အဝဲတုၤလၢဒဲတဘျီထံၣ်စိဝဲလၢတၢ်တသီၣ်တသဲဒီးတုၤမုၢ်အလဲၤဘူးထီၣ်တဘျီ...ထံၣ်ဝဲဒဲဒဲအံၤတၢ်ဒဲးကံၣ်ဒဲးဝုၤထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်န့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ယပါကဲၤဒဲဒဲသဝီသးပုၢ်လၢယသဝီအပူၤန့ၣ်လီၤ. ယကွီၤန့ၣ်အညါစၢ်ထဲန့ၣ်ဒီးအိၣ်လၢခိၣ်ပုၢ်ယိာ်ပူၤလၢအစီၤစုၤဒီးသဝီခံန့ၣ်ရံၣ်ယၣ်ယၣ်လီၤ. တကြၢၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်စီၤဒီးတၢ်သံအစိၣ်ဒဲန့ၣ်ဘၣ်. “ထံၣ်ဂုၤကိာ်ဂၤပနီၣ်ယၢ်, တဆံးယိးနံၣ်ဆူအဖိလၢ်, မ့ၢ်ဒဲးဒဲဖိဒဲဖိသၣ်, တကြၢၢ်ခိၣ်ဘၣ်ဒဲန့ၣ်ဘၣ်. တုၤမုၢ်ယကွီၤထံၣ်ယပါအသးသမူတအိၣ်လၢၤဘၣ်ဒီး...တဘျီယီကၢ်ကဒါက့ၤအခိၣ်ဒီးဖဲက့ၤကဒါဝဲဆူသဝီန့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်ယဒိပုၢ်ဝဲၤဒီးယမိတဖၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒီးအသးကိပူၤမၤအသးဒဲမုၢ်အူကဲၤထီၣ်ဒီးဖဲန့ၣ်တဘျီယီမဲၣ်ထံဖိလၢအတကြၢၢ်လီၤဆူတဖၣ်

ခိဖျိလၢတၢ်ဆိၣ်သနံးအီၤအယိလီၤဆူမးဝဲပြုၤပြုၤဒ်မူခိၣ်ထံဟဲလီၤအသးလီၤ. ဝဲန့ၣ် တဘျီယိပလီၤကၢ်ဒ်ထံအိၣ်လၢခုၣ်လၢအလီၤ, ပသးပူၤပွဲၤမးဒီးတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ဒီးတၢ် အိၣ်မူဆူညါအဂီၢ်ပကဘၣ်မၤဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်ထါစံးဝဲအသး, “တၢ်ဂ့ၤလၢပမိၢ် အိၣ်ဒံး, တၢ်ဂ့ၤလၢပပၢ်အိၣ်ဒံး, ကတီၤန့ၣ်ပယဲၣ်တလံ, ကတီၤန့ၣ်ပကျၢ်တလံ, ကျိ နီၣ်တၢ်ပျီၣ်ဘုခိၣ်ထံး, ဘုမဲထီၣ်ဒီးဒိၣ်ဒီးဆံး.” တစီၢ်ဖိယမိဝဲထီၣ်, “ဖိသ့ၣ်ဧၤ, ဟ်ဆူၣ် သုသး” ယမိဝဲထီၣ်ဝံးဒီးအသးကးထီၣ်ဒီးအမဲၣ်ထံဖိတဖၣ်ယွၤလီၤကဒီးဝဲလီၤ. ယဲ တခီလၢတၢ်တကျါတနၢအပူၤယကွၢ်ယမိဟီၣ်ဒီးယဟီၣ်ပိၣ်စ့ၢ်ကိးယမိအခံလီၤ. မၤ ကးမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်တနံးဒီးပရူၣ်လီၤဘါဘၢက့ၤပပါန့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ပပါလၢအကထီၣ်န့ၣ်ပယဲၣ်, ပကျၢ်အတလံတအိၣ်လၢဘၣ်ဒီးလၢပဂီၢ်ကဲ ထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲဒီးဒိၣ်တမံလီၤ. ဒ်ထါစံးဝဲအသး, “ပၢ်သံလီၤယိဟံၣ်တပၤ, မိၢ်သံ လီၤယိဟံၣ်ဒ်ဖျါ” အသးန့ၣ်လီၤ. ပဝဲဒ်ဖိမိၢ်တဖၣ်ပအိၣ်လီၤတဲၣ်က့ၤဒီးပဖံးအိၣ်မၤ အိၣ်က့ၤက့ၤလုၤလုၤ, ကယိကယိဒီးလၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအဖိခိၣ်ပတလီၤဒ် ဒ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. ပဖံးအိၣ်မၤအိၣ်က့ၤဒ်န့ၣ်ပူၤကွံၣ်ဝဲဒ်ခံန့ၣ်ဒီးကလုၢ်ဒိၣ်စိလၢအပၤ ဆူၣ်ဒီးမၤဆူၣ်မၤနၢသဝီဖိတဖၣ်ဟဲထီၣ်လၢပသဝီဒီးမၤပသုးန့ၣ်ဆူၣ်က့ၤပသးလၢသဝီ အဂၤတဖျါန့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တဘျီတၢ်ကိတၢ်ခဲဘၣ်ကဒီးပုၤအဒိၣ်အမုၢ်လၢပတလဲၤ ဘၣ်ဒီးပအိၣ်တသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်လၢတၢ်သးကတံၢ်ဒီးတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အပူၤယမိဝဲ ထီၣ်, “ယဲဒု...လဲၤဒးဖံးမၤက့ၤကျါလဲၣ်...လဲၤဒးဖံးအိၣ်မၤအိၣ်တသ့သ့...အိၣ်တ့ၢ် ဒးအိၣ်တသ့လၢ. မ့ၢ်သံန့ၣ်ကဂ့ၤတက့ၢ်ဒါခိၣ်ဒါသၢၣ်.” ယမိဝဲတၢ်ဝံးဒီးကိၢ်ပယိၤ သုးဖိတဂၤဝဲထီၣ်, “သုမုၢ်ပုၤတရၢသုကိၢ်ပူၤလဲၤန့ၣ်သုခံပူၤ.” တဲဝဲဝဲဘျီခးလီၤဝဲကျိ လၢယမိအိၣ်ထံးတီၢ်...တီၢ်...တီၢ်, ကအိၣ်ယုထံၣ်နွံထံၣ်ညါလီၤ. မ့မ့ၢ်ယဲတခီ.. ယ ဟးပိၣ်ယမိအခံဆူၣ်ဒး, တုၤမ့ၢ်ကျိသိၣ်တဘျီ, ယယုၢ်ကဲးလုၢ်လုၢ်ထီၣ်လၢယမိအ လီၤဒီးဝဲန့ၣ်ယမိကွၢ်လီၤယၤဒီးအမဲၣ်ထံဖိတဖၣ်ယွၤလီၤကဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝဲတၢ်နီၣ်ကွံၣ် ပုၤလၢပသဝီန့ၣ်ကဘၣ်ဝဲ ၁၉၉၈ နံၣ်တၢ်စူၤလီၤသီသီအဆၢကတီၢ်လီၤ. ဝဲန့ၣ်ပမၤ တၢ်တသ့နီၣ်တမံဒီးပုၤဒီးသဝီညါဘၣ်လဲၤအိၣ်က့ၤလၢသဝီလၢအဂၤတဖျါလၢအစီၤ စူၤဒီးပသဝီကအိၣ်သၢန့ၣ်ရံၣ်တခီကျဲယၣ်ယၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ပအိၣ်လၢန့ၣ်ဒီးပစံၢ်ပပူၤလၢပပါပၢ်လီၤတဲၣ်န့ၢ်ပုၤတဖၣ်ပဟဲက့ၤမၤဝဲပသး

ပမာတသုဘၣ်, တဘူၣ်ဘၣ်ဒီးတအါယးစွၢ်ကီးဘၣ်. လၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤအပူၤန့ၣ်ပမ့ၢ်
ဘၣ်ဟးအိၣ်လၢသဝီအဂၤတဖျၢၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပအိၣ်ဘၣ်ဒီးဂီၤတကပၤဟါတကပၤဒီး
လီၤ. သန့က့မ့ၢ်လၢ “ တၢ်တကၤဘုတကၤဟု, တၢ်ကၤပီညါဘၣ်လူၤယု, တၢ်ကၤ
ဘုတမ့ၢ်တၢ်ကၤ, ကၤပီညါလူၤယုခိၣ်ဆါ” တခါအံၤဒုမ့ၢ်ယဲယဆၢယကတီၢ်ဘၣ်ပီး
ပီးလၢကဆူးသဝံးအီအန့ၢ်ထံလံန့ၢ်က့အအိၣ်ဖဲလဲၣ်, ကဘၣ်လဲၤယုဖဲလဲၣ်, ပဘၣ်
မၤအီၤဒ်လဲၣ်. ပမာတသုပမာတဘၣ်ဒီးပတထံၣ်စွၢ်ကီးအီၤဘၣ်. လၢတၢ်စံးဘျူးဒီး
တၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤဆိၣ်ဝါအပူၤတယံၣ်တမီၢ်ပဟဲက့ၤအိၣ်ဘၣ်က့ၤလၢပဒုလီၤအပူၤလၢအမ့ၢ်ပ
န့ၣ်ပသဝီအပူၤလီၤ. တုၤမ့ၢ်ပဟဲက့ၤအိၣ်လၢပဒုလီၤအပူၤတဘျီ, ပဟးထူးဖျၢၣ်တၢ်လုၤ
က့ၤ, ပစံၣ်လီၢ်ပုၤလီၢ်ဒီးတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲကယီကယီအယီ, လၢခံစ့ၤန့ၣ်အတီၢ်ပူၤပတၢ်
ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤလၢပကလီၤဒီးလၢတၢ်ဝါကဖီလီၤကပုၣ်လုးလၢအမ့ၢ် “ မ့ၢ်ကိၣ်လိၣ်” ဒု
တအိၣ်လၢဘၣ်.

ဖဲယသးန့ၣ်အိၣ် ၈ နံၣ်ဖဲ ၁၉၉၈-၉၉ နံၣ်အဆၢကတီၢ်ယဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၣ်
လၢယမ့ၢ်ဂၢ်အအိၣ်လၢယကလဲၤမၤလိတၢ်လၢအသဝီန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ယလဲၤထီၣ်ကိ
လၢယမ့ၢ်ဂၢ်အသဝီတဘျီ, ယထီၣ်ဘၣ်ကိဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်ဘၣ်ဒီးဖဲယထီၣ်ကိအခါန့ၣ်ယ
ထံၣ်ဝဲဒၣ်ယသကိးတနီၤဆါအိၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်လၢကိဒီးယသကိးတဖၣ်ပုၤဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်
ယၤတဘျီဘျီ, ယစ့မ့ၢ်အိၣ်ယပုၤဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်က့ၤအဝဲသ့ၣ်တဘျီဘျီစွၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.
လၢတၢ်န့ၣ်အယီ, ယထီၣ်ကိဒီးယသကိးတဖၣ်မုၢ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. နၢ်က့ၤယ
သးသယုၢ်ဘၣ်ယမိဒီးယဒီပုၢ်ဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်လၢယဘၣ်အိၣ်ယံၤဒီးအဝဲ
သ့ၣ်အယီလီၤ.

ယအိၣ်လၢယညါအအိၣ်န့ၣ်ယံၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်ဒီးယဖျိထီၣ်ဝဲဒၣ်ယုတီၤန့ၣ်လီၤ. ယၤ
အံၤနီၣ် ... ယမ့ၢ်တလၢပုၤအိၣ်ထီၣ်အကျိၣ်န့ၣ်, ပုၤဖျိးစိတလၢကွၢ်အခါဒီးတမ့ၢ်စွၢ်
ဘၣ်, နးတုၤချူးဒီးတမ့ၢ်စွၢ်ဘၣ်, မ့ဘၣ်တဲန့ၣ်ယမ့ၢ်ပုၤယီၤယၢ်ပုၤဂီၢ်မၢ်လီၤ. နၢ်က့ၤ
လၢတနံၣ်ဒီးတနံၣ်အပူၤယမၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်, “ တမ့ၢ်လၢယအိၣ်အူတဂူလီၤယခံဘၣ်နီၣ်.”
တးတဆံးဟ်ဖျိၣ်ဒီးအကိးနံၣ်ဒဲးယၣ်ယၣ်လီၤ. လၢယန့ၢ်ခိၣ်ဖးတၢ်အံၤအယီယသး
ခုလီၤယကစၢ်အသးစွၢ်ကီးလီၤ. တကးဒဲးဘၣ်ယမိဒီးယဒီပုၢ်ဝဲၣ်တဖၣ်စွၢ်ကီးသးခုဝဲ
ဒၣ်လီၤ. ဖဲယအိၣ်ဝဲဒၣ် ၆ တီၤတနံၣ်န့ၣ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဘၣ်ယၤအိၣ်ကတၢ်လီၤ. အ

ဂုၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်ဖဲကိထီၣ်အခိၣ်ထံးတလါခံလါအခါ, ယကွီအမါတဂၢအိၣ်ဖျၢၣ်ဖိဆံးဝံး
 ဒီးအမုၢ်နံၤထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးတယံၣ်တမိၢ်ပူၤကွံာ်တလါခံလါ, ယနီၣ်အဝၢတဂၢ
 စ့ၢ်ကိးလၢထံကီၢ်ဒီးပုၤကလုာ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်လီၤကဒီးအသးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်တၢ်မၤအသးဒီး
 ယဟံၣ်ဖိဃီဖိဒ်အံၤဒီးယမၤလိက့ၤတၢ်တမုၢ်တယုၢ်လၢၤဘၣ်လီၤ. ယဘၣ်သးက့ၤထဲ
 ယသဝီလီၤ. ယဃုက့ၤလၢယမုၢ်ဂံၢ်တခီယမုၢ်ဂံၢ်တပျဲက့ၤယၤဘၣ်. ယမၤတၢ်တသ့
 လၢၤနီၣ်တမံၤဘၣ်. လၢခံယထံၣ်ပုၤလ့ၢ်လီၤလ့ၢ်ထီၣ်ဒီးယကွၢ်လၢယမုၢ်ဂံၢ်မဲာ်တဒၢအ
 ခါယက့ၤယုၢ်ပိာ်ဝဲပုၤဂၤအခံန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ယဟဲက့ၤတုၤလၢဒၢးတဘျီ, ကွၢ်လီၤဒီး
 ဖိဒိၣ်တဖၣ်ဆံးကိာ်ဖိ, တကိးဘၣ်မိတကိးဘၣ်ပါ, ယကွၢ်ထီၣ်ကဒီးယမိၢ်အမဲာ်ဒီးယ
 မိၢ်တခီကီၢ်အမဲာ်ထံတန့ၢ်လၢၤဒီးအမဲာ်ထံလီၤကဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဲစ့ၢ်ကိးတုၤမ့ၢ်ယ
 ထံၣ်ယမိၢ်အမဲာ်ထံတဘျီယသးကးထီၣ်ဒီးယကီၤယမဲာ်ထံတန့ၢ်လၢၤစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ယ
 ဟဲက့ၤအိၣ်လၢယဒၢးယံာ်ထီၣ်ဒီးယမိမၤကဒါက့ၤယၤလၢကက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤကွီန့ၣ်
 လီၤ. ယတကန့ၣ်ဘၣ်. ယထီၣ်ဖဲဒၣ်ယန့ၢ်လီၤ. မၤကးတသိခံသိဝံးအလီၢ်ခံယမုၢ်ဂံၢ်
 ဟဲပၢ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တဘျီယမုၢ်ဂံၢ်ဒီးယမိခံဂၤထိးဖျိၣ်အခိၣ်ဒီးမၤယဟဲ
 က့ၤထီၣ်ကဒါကွီလီၤ. ယမုၢ်ဂံၢ်တဲယၤ, “ဖိဒိၣ်ဒၢ...တၢ်လၢပုၤသံန့ၣ်ပုၤဖိၣ်ဃာ်အသး
 သမူတကျၢၤနီၣ်တဂၢဘၣ်. သံတနီၤဒၢးကမ့ၢ်ဒၣ်အမုၢ်နံၤထီၣ်ဘးလီၤ.” တုၤမ့ၢ်ယမုၢ်
 ဂံၢ်ကွဲကွဲယၤဒီးယဲစ့ၢ်ကိးဟ်ဆူၣ်ထီၣ်ယသးဒီးလဲၤထီၣ်ကဒါက့ၤကွီလီၤ. ယဆိကမိၣ်
 ထီၣ်တၢ်အံၤဒုလၢယဂီၢ်အသၣ်တထီၣ်ဒီးဘၣ်, ယကဘၣ်က့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤကွီလီၤ.
 နီၣ်ခွဲၣ်ခွဲၣ်စံးဝဲ, “ယဲာ်ပာ်ထံအလီၢ်တဖျါ” အသိးလီၤ. တုၤမ့ၢ်ယက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤကွီ
 တဘျီ, ယဆိကမိၣ်ထီၣ်တန့ၣ်အံၤယကဘၣ်ဖျိလၢၤယုတီၤခါ. နၢ်က့ၤလၢတၢ်ဆိၣ်ဂ့ၤ
 ဆိၣ်ဝါအပူၤတုၤမ့ၢ်နီၣ်ကတၢ်ဒီးယဖျိထီၣ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ကွီပျါတဘျီယက့ၤ
 ဆူယသဝီလၢယမိအအိၣ်လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လဲၤတနံၤဘၣ်တနံၤဒီးတုၤမ့ၢ်တၢ်ဆၢက
 တီၢ်ဘူးထီၣ်လၢကွီကထီၣ်ကဒါက့ၤဒီးယဃုယမိၢ်ဒ်သိးကပျဲယၤလၢယကဟဲထီၣ်မၤ
 လိတၢ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. အခိၣ်ထံးယမိတအိၣ်ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ယတဲယမိလၢ,
 “မိဒၢ...ယမ့ၢ်ဟဲထီၣ်ကွီလၢဒဲကဝီၤပူၤန့ၣ်, တၢ်လၢာ်ဘူၣ်လၢာ်စ့ၤစ့ၤလီၤတစဲး, ဒီးယ
 မ့ၢ်ဆဲးအိၣ်ကဒါက့ၤကွီလၢဖဲအံၤန့ၣ်ကကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢနဂီၢ်တစဲး...အဝဲအံၤပ
 တီၤထီၣ်လံးဒၢးကွီလဲကလၢာ်အါထီၣ်ကွီကွီလီၤ.” လၢတၢ်ဂ့ၢ်အံၤအယိ, လၢခံယ
 မိအၢၣ်လီၤယၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိဖဲ ၂၀၀၆ နံၣ်ဒုၣ်ညါလါအပူၤ ယဟဲထီၣ်ဝဲဒၣ်

လၢဒဲကဝီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံ, မ့ဘၣ်တဲလၢတၢ်ကတိၤဖုၣ်န့ၣ်ယဟဲထီၣ်လၢဒဲကဝီၤပူၤအံၤယဖျိထီၣ်ဝဲတန့ၣ်တတိၤဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်ဖဲယကွီၤဒီးယနီၣ်သံအဆၢကတိၤ, ယမ့ၢ်တဆဲးအိၣ်လၢၤကွီၤဘၣ်ဒီးယကကဲထီၣ်ဒၣ်ပှၤနါစိၤတၢ်ဒီးယတဆူးသဝံးဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အနီၣ်ထံဘၣ်. နထီၣ်ဝဲအသိး, “သုတမ့ၢ်မိၤထံတမ့ၢ်, ယွၤမိကံာ်မိကံာ်လီၤသံး, သုတမ့ၢ်မိၤထံတပျီၤ, ယွၤမိကံာ်မိကံာ်လီၤဆှီၤ.” ယမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးဟံၣ်ယီတၢ်ကီတၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢၣ်မ့ၢ်လၢယတလီၤသံးဒီးဟါမၢ်ကွံာ်ဝဲဒၣ်လၢတၢ်တီၤဖၢဘၣ်အယိ, ယတုၤဝဲဒၣ်ပီၣ်လဲၣ်လၢအမ့ၢ်, “ကူၣ်သ့ၣ်နီၣ်ထံလၢပှၤဟ့ၣ်တသ့”, နပှၤစံး, “တၢ်ကူၣ်သ့ၣ်အထူသပၤလၢပှၤဟ့ၣ်တသ့ဘၣ်” အအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပတၢ်အိၣ်မူလၢန့ၣ်လၢၤချၢအပူၤအံၤမိၤ. နထီၣ်ဝဲ,

ပအိၣ်မူလၢၤန့ၣ်ခိၣ်အံၤ, ပတၢ်ဟဲဝဲအိၣ်ဂၤမံၤ
တနီၤလီၤဒီးမ့ၢ်ဝါဝါ, တနီၤလီၤဒီးကူၣ်ပီၣ်ညါ
တနီၤလီၤဒီးမိၢ်တၢ်အိၣ်, တနီၤလီၤဒီးပၢ်တၢ်အိၣ်
ကသ့ၣ်ထီၣ်ဟံၣ်မုၢ်ယီပၤ, လိၣ်ဘၣ်မိၢ်ပၢ်တၢ်မၤစၢၤ
ဟံၣ်ယီမ့ၢ်တၢ်ကန့ၣ်လီၤ, လၢပဝဲကညီဖိဂီၢ်.

ယဆိကမိၣ်လၢပအိၣ်မူလၢန့ၣ်လၢၤချၢအံၤပတၢ်ရုလိာ်ပသးဒီးပဟံၣ်ဖိယီဖိဒုအိၣ်အါမံၤအါကလုာ်လီၤ. ကကံးတဘျီဘျီ, ကခၢ်တဘျီဘျီဒီးကဆၢဝဲဒၣ်တဘျီဘျီလီၤ. တဘျီဘျီယဆိမိၣ်ထီၣ်, ယၤဒီးယဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်ရုလိာ်သးအံၤလီၤကၢ်မးနီၣ်ဒၢ (ထံဒၢ) လၢအလီၤထွံလၢထံဖံးခိၣ်ဒီးဖဲထံကဆိၣ်အီၤန့ၣ်ကဘၣ်ဖျိဝဲဒၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်လၢယကွဲးကလွၤဒီးကွဲးဆိရဲၣ်ဘၣ်ယးယဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်အိၣ်မူအဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲတၢ်အမ့ၢ်အတီလီၤ. ယဟံၣ်ဖိယီဖိအတၢ်အိၣ်မူအံၤမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးကလံၤမ့ၢ်သိၣ်ဂီၤမုၢ်သနၢ်က့, တလီၤဒုတ်ဆူၣ်ဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခီပလီၤကၢ်နီၣ်ပထိးချံတတိၣ်လၢအလီၤဝဲၣ်လၢတၢ်ဆူၣ်အကျါဒီးမဲထီၣ်သၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကွဲးအံၤယဟ့ၣ်အခိၣ်တီလၢ, “စံးလၢကတၢ်, ဘၣ်ဆၢၣ်ထံမူဟဲထီၣ်ပၢ်ဒီး” န့ၣ်မ့ၢ်လၢယအဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်လၢတဘျီအါယဟံၣ်ဖိယီဖိမ့ၢ်လီၤကၢ်နီၣ် “ထီၣ်ဖိၣ်ယဲဆိဖိၣ်ယဲ, ဒီးထံသံးတူၣ်ညၣ်လၢကျဲတီၤ” သနၢ်က့ခဲအံၤယဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်ထံၣ်စိယီၤသကူၤဝဲတၢ်သးခုဖးဒိၣ်လၢကဟဲ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

လီၤတၢ်ဘၣ်အီၤခိဖျိလၢဟံၣ်ဖိယိဖိအကျါတဂၤကဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ, “ပိညါအထံမူသပၤထူ” န့ၣ်လီၤ. နိထါစံးဝဲအသိး-

လၢနီၣ်ဆံးခါဆိဖိယဲ
မိၢ်လဲၤလၢခးမိၢ်စိၣ်ဝဲ
အိၣ်အိထီၣ်လၢနီၣ်ဘျဲၣ်ခံ
မိၢ်စံးတၢ်ပျံၤမ့ၢ်အအံၤ.

လၢခံကတၢၢ်အဲၣ်ဒီးစံးယဲ-တၢ်ကီတၢ်ခဲအံၤပကတူၢ်ဘၣ်အီၤယါမနၤလီၤ. ပတကြၢၤဟ့ၣ်အယၣ်ဒီးဘျးအီထီခိၣ်အီထီလၢပသးဘၣ်. မ့မ့ၢ်တခီပကဘၣ်တိဖျိးထီၣ်ကွံၣ်အီၤဒီးဆိၣ်ဖျိးထီၣ်ကွံၣ်အီၤဆူပတၢ်ဘၣ်ဘိၣ်ဘၣ်ညီ, ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ခုၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

————— ပုၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စီၤတၢ်မၤနၤ, နီၣ်ဂံၢ်တၢ်တီၤထီၣ်ကို, မၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

ကသံၣ်ဖိလၢအသ့ပိၣ်

တဘျီဖဲယမ့ၢ်ဒီးယဲဖိသ့ၣ်နီၣ်ဆံးဆံးတဂၤလၢစုစ့ၣ်တသ့ၣ်ညါစုထွဲတသ့ၣ်ညါ, တၢ်ဂ့ၤတသ့ၣ်ညါတၢ်အတသ့ၣ်ညါအကတီၢ်န့ၣ်ယမိၢ်ဒီးယပၢန့ၣ်အဝဲအံးထွဲကွၢ်ထွဲယၤ, လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ယၤ, ကဟုကယၢ်ယၤပုၤမးဒီးအတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံဒီးတၢ်နံၤကမ့ၢ်ထီၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အပိၣ်အဝဲအံၤတဲဖျါထီၣ်က့ၤယဲတၢ်လၢယထံၣ်ဘၣ်လၢယမဲၣ်ဒီးပလၢၢ်ဘၣ်ယဲလၢယစုသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. ယဲဒၣ်အံၤမိၣ်, ယမ့ၢ်ယဲဒၣ်ဖိမုၣ်သးစၢ်ဖိတဂၤလီၤ. ဒီးတၢ်လၢယထံၣ်ဘၣ်လၢယမဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲယမိၢ်ယပၢအတၢ်အဲၣ်ယၤကွံယၤဒီးတၢ်လၢယပလၢၢ်ဘၣ်ယဲလၢယစုန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲယမိၢ်ယပၢအတၢ်ကဟုကယၢ်ယၤ, အတၢ်အံးကွၢ်ပၢဆုၤယၤဒီးအတၢ်လုၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ယမိၢ်ယပၢအတၢ်အဲၣ်ယၤအံၤမိၤ, လီၤကၢ်ဒ်ထံမူကျိလၢအယုၤလီၤဒီးကတၢ်ဝဲတသ့နီတဘျီဘၣ်တဘိလီၤ. ဖဲလၢယအိၣ်လၢယသဝီအခါန့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါတၢ်ဒီးဘၣ်. ယဖဲဒိၣ်ထီၣ်ယဲဒၣ်လၢဘၣ်ကီ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤအဆိကတၢ်တဘျီဖဲခဲၣ်ခိၣ်ခါဒဲကဝီၤလီၤ. ဖဲယဟဲလၢကျဲအခါန့ၣ်မိၤ မ့ၢ်လၢယနီၢ်ဆံးဒီးယဟးယဲဒၣ်လၢယကစၢ်တသ့ဒီးဘၣ်အယိယမိယပါန့ၣ်အဝဲမၤဝဲ ဒၣ်ယတံတဂၤန့ၣ်ဟဲပုယလီၤ. ဒိဖျိလၢယမိယပါန့ၣ်အဝဲအဲၣ်ဘၣ်ယၤဒီးဒီးသိးလၢ ယသုတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအဂီၢ်အဝဲကျဲးစးယုဝဲဒၣ်ကျဲလၢယဂီၢ်, ဒီးယဟဲတုၤယဲဂ့ၤဂ့ၤ ဘၣ်ဘၣ်လၢဒဲကဝီၤအပူၤလီၤ. ဒီးဖဲလၢပဟဲတုၤလၢဒဲကဝီၤပူၤသီသီအခါမ့ၢ်လၢအဝဲ သ့ၣ်တထံၣ်ဒီးတသ့ၣ်ညါဘၣ်ဒီးဝဲဒဲကဝီၤတၢ်အိၣ်သးအယိအဝဲဘၣ်ဂုၢ်ကျဲးစးဝဲလၢ ပဂီၢ်ဒီးသိးပသုတအိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်ဝံၤလီၤဒိအဂီၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟးယုသ့ၣ်ညါတၢ်အိၣ်သးလၢ ဒဲကဝီၤပူၤဒီးလၢခံအဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လၢဘုဖိဒီးအဝဲလုၢ်အိၣ်က့ၤဒၣ်ပုၤလၢ တလါတဘျီတၢ်ဟဲဟ့ၣ်နီၤလီၤပုၤကမုၢ်ဖိတၢ်အိၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲလၢယအိၣ်ယဲၢ် နံၣ်အခါန့ၣ်အဝဲဂုၢ်ကျဲးစးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤယၤဒီးတနံၣ်ဘၣ်တ နံၣ်, တလါဘၣ်တလါ, တသီဘၣ်တသီဒီးတုၤကဒီးလၢယအိၣ် ၆ နံၣ်ဆူအဖိခိၣ်တ ဘျီန့ၣ်ယအိၣ်ဘၣ်ယဲဒၣ်ကိလီၤ. ဖဲန့ၣ်အဆၢကတၢ်ပဝဲပအိၣ်ကဝီၤဒုဒီးကိန့ၣ်စီၤစုၤ လိာ်အသးဖးယံၤညါအယိပမ့ၢ်လဲၤထီၣ်ကိန့ၣ်ပကဘၣ်လဲၤဘိၣ်အိၣ်ဒီးမ့ၢ်အယိယမိ ယပါန့ၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်အဝဲဂဲၤထၢၣ်ဖိအိၣ်စၢၤပမ့ၢ်ပထံ, ဒီးတုၤလၢဖိမ့ၢ်မံတစုအ ဝဲကိးဂဲၤဆၢထၢၣ်ပုၤဒီးမၤပပျါမံၣ်ပျါနါဝံၤဒီးမၤပအိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထံ, ဝံၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘိၣ် ဟံၣ်န့ၢ်ပမ့ၢ်ဒီးမၤပလဲၤစိာ်အိၣ်အိၣ်လၢကိလီၤ. မၤဒ်န့ၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ဒီးပအိၣ်ကိပ ဖျိထီၣ်တတီၤဝံၤတတီၤဒီးယဲဒၣ်တဂၤအံၤလၢယဒီပုၤဝဲၢ်အကျါန့ၣ်ယအိၣ်ကိန့ၣ်ထီၣ် ယန့ၢ်ဝဲဒၣ်ခိၣ်ဖးလၢတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်, နံၣ်ကတၢ်တၢ်ဒီးစးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယမ့ၢ်န့ၢ်ခိၣ် ဖးဖဲလဲၣ်တဘျီဘျီန့ၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်အံၤသးခုဝဲဒိၣ်မးဒီးဝဲဒိၣ်ဝဲယမံၤဒိၣ်မးလၢ ယဖိမ့ၢ်တဂၤအံၤလၢအဒီပုၤဝဲၢ်ကျါမ့ၢ်ပုၤခိၣ်န့ၣ်ဂ့ၤဒီးမၤအိၣ်လိာ်ဖျဲးဒိၣ်မးလီၤ. အယိ ယသးခုဒိၣ်မးလၢယမိယပါအတၢ်ပတြၢၤယၤဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤလၢယတၢ်ဖဲးလိ မၤဒီးအပူၤဒိၣ်မးအယိလီၤ.

တၢ်ဝဲလဲလၢယမိယပါခံၣ်အံၤမိၤမ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်ဘၣ်အဖိအလံၤဒိၣ်မး, ဖဲလၢပ အိၣ်ကိန့ၣ်ပမ့ၢ်ဘၣ်ဒီးစးတဘျီဘျီသရၣ်မ့ၢ်ဟ့ၣ်ပုၤတၢ်ဖးလိာ်အဆၢကတၢ်န့ၣ်အဝဲတ ဟ့ၣ်ဒုးမၤပတၢ်နိတမံၤဘၣ်, မၤလၢပုၤန့ၢ်ဒၣ်ပုၤခဲလၢၢ်လီၤ. အိၣ်ဒၣ်တမံၤလၢအဝဲ ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါပုၤလၢ, “ဖးလိာ်မ့ၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်, မၤတုၤသုဖျိကိးဂၤဒဲးနီၤ.” အန့ၣ်မးတ

ဘျီဘျီပဖးလံာ်တမုာ်, ဒီးပအဲၣ်ဒီးတဲဆါအိၣ်လၢဖးလံာ်တမုာ်ဘၣ်လီၤ. တဘျီဘျီအ
ဝဲမ့ၢ်တဲတၢ်ဒီးယၤ, ယကွၢ်အိၣ်တမုာ်ဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ယမိယပါ
ခံၣ်အံၤမ့ၢ်လၢအအဲၣ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်ဒိၣ်အယိထီၣ်ဘိန့ၣ်ဟ့ၣ်ယၤလၢအတၢ်အဲၣ်ဒီးအတၢ်
နံၤကမ့ၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ. တဘျီတခိၣ်ယမ့ၢ်အ့ၣ်လိာ်သးဒီးယပုၤယဝဲၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဘိအဝဲသ့ၣ်ခံၣ်
မၤယူမၤဖိးက့ၤပုၤဒီးမၤမုာ်မၤခုၣ်က့ၤပုၤ, နိသိးပကအိၣ်က့ၤဒီးတၢ်အဲၣ်ပုၤအဲၣ်ဝဲလၢ
တဂၤဒီးတဂၤဒၣ်ဝဲလီၤ. အယိန့ၣ်ယသ့ၣ်ညါလၢယမိယပါန့ၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်ယၤအ
နီၣ်နီၣ်န့ၣ်ယတဲသ့ၣ်နီၣ်နီၣ်လီၤ.

ယဲဒၣ်တဂၤအံၤမိၤ ... စးထီၣ်လၢယအိၣ်က့ၣ်န့ၣ်ယအိၣ်ဒၣ်က့ၣ်လၢကျိခံၣ်ပုၤကိး
လၢ (R.C) တီၤဖုၣ်က့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲယအိၣ်က့ၣ်တုၤဖဲသၢတီၤအခါတၢ်ဟူထီၣ်သၢလီၤ
လၢမဲၣ်ခိၣ်ခါဒဲကဝီၤတဘျီအံၤကဘၣ်သးအသးဆူတၢ်လီၤအသီတတီၤလၢအမ့ၢ်မဲၣ်
လးအူလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိတယံာ်ဘၣ်ဒီးပုၤကဘၣ်ကတဲာ်ကတီၤထီၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ
ဒီးပုၤကဘၣ်သးသးသပုၤကတၢ်လီၤ. မ့ၢ်ယဲဒၣ်ယမိယပါခံၣ်အံၤဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်
သ့ၣ်ညါဝဲလၢပုၤကတဲာ်ကတီၤသးလံန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်အံၤကတဲာ်ကတီၤထီၣ်အတၢ်ဖိ
တၢ်လံၤဒီးကတဲာ်ကတီၤယုၣ်န့ၣ်စ့ၢ်ကိးပုၤပတၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂ့ၤကတၢ်လီၤ. ဒီးလၢပက
ဘၣ်ဟဲကဒီးတဘျီန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲပုၤ, ဖဲလၢပဒီးထီၣ်ကါဒီးဟဲခိၣ်ယီၤဆူမဲၣ်
လးအူန့ၣ်ကတဲာ်ကတီၤန့ၣ်တၢ်အိၣ်လၢပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, ဒီးဖဲပဒီးကါဝံၤပုၤဟ့ၣ်
စံၣ်လီၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢပုၤလီၤ. ဖဲလၢပအိၣ်ဘျးအိၣ်သၢအခါ, ယမိယပါခံၣ်အံၤအ
ဝဲအိၣ်ဝဲလၢပကပၤဒီးဟံလီၤန့ၣ်ပုၤလၢမ့ၢ်မၤပအိၣ်ဒီးအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤလၢထံဒီး
လၢအဝဲအထၢၣ်ပုၤန့ၣ်ဝံၤယုၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးကိၣ်လၢပဂီၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ပုၤဒီးပဝဲပအိၣ်ဒီးပ
ပုၤမးဒီးတၢ်သ့ၣ်ဒုးဒုးခိၣ်ဖျိလၢပမိပပါအတၢ်အဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဆၢတလီၤတူၣ်, လီၤ
ကံးဒဲထံမူကျိအသိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢပဟဲတုၤဝဲဆူမဲၣ်လးအူအဆၢကတီၢ်ယမိဒီးယပါခံၣ်အံၤအဝဲကျဲးစးယုန့ၣ်
တၢ်အိၣ်ကသ့ၣ်လၢပဂီၢ်ဒဲသိးပသုတဘၣ်ဒီးမုၢ်တၢ်ကိၢ်ဆါဒီးဘၣ်တမုာ်ကူးကဆဲအဂီၢ်
န့ၣ်အဝဲကျဲးစးဝဲလၢကံၢ်လၢကံၢ်ဘါလီၤ. ဖဲတၢ်လီၤလၢပဟဲအိၣ်ဟဲဆိးအလီၢ်န့ၣ်ဘူးဝဲ
ဒီးထံကျိတဘိလၢအမ့ၢ်မုၢ်ယုၣ်ကျိလီၤ. ထံကျိတဘိအံၤမိၤ ... ပုၤန့ၣ်ဟူလၢအဝဲအိၣ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ပှၤကညီတဘျးဂၤ၊ ဒီးပှၤလီၤထွံသံတဘျးဂၤအယိယမိဒီးယပါခံဂၤအံၤထီၣ်နီၣ် အဝဲတဲပှၤလၢတဘၣ်လဲၤဂဲၤထံ၊ လဲၤပိၤထံဖဲထံကျိတဘၣ်အံၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ခံဂၤအံၤ ဘၣ်ယိၣ်န့ၣ်တၢ်လၢပဂီၢ်ဒိၣ်မးအယိထီၣ်တဟ့ၣ်ပလီၤပှၤလီၤ. သန့ကတဘျီတခီၣ်န့ၣ် ယဲဒၣ်ယၤတဂၤအံၤမ့ၢ်လၢယတဂဲၤဘၣ်ထံ၊ ပီၢ်ဘၣ်ထံဒ်အံၤနီၣ်တဘျီအယိယလဲၤရူ သ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်အလီၢ်ခံလီၤ. တုၤလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဟးဖဲက့ၤတဘျီန့ၣ်ရူယၤဒီးတဲ ယၤလၢဖဲသါတအိၣ်ဘၣ်အခါန့ၣ်ယလဲၤဂဲၤထံခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယဲတခီၣ်လၢတၢ်ပျံၤဘၣ် အီၤအပူၤတဲလံၣ်ယဲအီၤလၢယတလဲၤဂဲၤဘၣ်. နၢ်သက့အဝဲတနၢ်ယၤဘၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ လၢယပုၤယဝဲဒီးယပုၤယဝဲဒ်ဆၢအီၤလၢအလဲၤဂဲၤဝဲလီၤ. ဒီးဖဲဒၣ်ယမိယပါကလၢ် ယၤအကလုၢ်သိၣ်မးဝဲး ... ဝဲး ... ဝဲးဒ်တၢ်ကပိၢ်ကလၢ်သိၣ်အသိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံ ဂၤအံၤမ့ၢ်ရူယၤမ့ၢ်ကလၢ်ယၤတဘျီဘျီန့ၣ်ယသးထီၣ်ရူသ့ၣ်အီၤန့ၣ်လီၤ. ကလၢ်ယၤ မ့ၢ်ဝဲဒီးတဲက့ၤတၢ်ဒီးယၤလၢခံမ့ၢ်မ့ၢ်အယိယသးဖိရုၣ်လီၤကဘးလီၤက့ၤဒီးယဆိက မိၣ်ယဲလၢ၊ ယမိယပါအံၤမ့ၢ်ကလၢ်ယၤထဲလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၢအဲၣ်ဘၣ်ယၤလၢ်အ သးလီၤ. အယိန့ၣ်မိၤလၢခံန့ၣ်ဒ်သိးလၢယမိယပါခံဂၤအံၤအသးဖိကမ့ၢ်အဂီၢ်ထီၣ် ယဟ့ၣ်အီၤလၢတၢ်နၢ်လီၤလီၤ. ဖဲလၢအဝဲထံၣ်ယဟ့ၣ်အီၤလၢတၢ်နၢ်လီၤန့ၣ်သးရဲဝဲဒိၣ် မးလီၤ. ယအိၣ်ဖဲမဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤန့ၣ်ယစးထီၣ်အိၣ်ကွဲဖဲယဘၣ်ထီၣ်လွံၤတီၤလီၤ. ယ အိၣ်ကွဲန့ၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်လဲၤအသးဘျးဘျးဆိုဆိုလီၤ.

ဖဲလၢယအိၣ်ဃုတီၤတနံၣ်န့ၣ်တဖျးမဲၢ်အတီၢ်ပူၤ, လၢတၢ်တတီၢ်သ့ၣ်ဟ်သးဘၣ်အ ပူၤယဒီးန့ၣ်ယဲတၢ်ဆါလၢအမၤတံၢ်တံၢ်ယၤတခါလၢအမ့ၢ်တၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယ ဒီးန့ၣ်တၢ်ဆါတခါအံၤန့ၣ်ယထီၣ်ကွဲန့ၣ်တုၤဝဲဖဲဒ်ဘၣ်ကွဲပျံၤကသ့ၣ်ဒီးယဲစ့ၢ်ကီးယ ကဘၣ်ဟးထီၣ်ကွဲလီၤ. မ့ၢ်လၢယသ့ၣ်ညါလီၤယသးလၢယအိၣ်ကွဲတသ့လၢဘၣ်န့ၣ် လီၤ. ဒီးဖဲလၢယမိယပါန့ၣ်အဝဲထံၣ်တၢ်မၤအသးဒီးယၤဒ်အံၤအယိမ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤ ကမၢ်လၢအဂီၢ်ဖးဒိၣ်ညါလီၤ. သန့က့ၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ခံဂၤအံၤဒ်သိးလၢယတၢ်ဆါတခါ အံၤကဘျီအဂီၢ်န့ၣ်ကျဲးစးဝဲလၢယဂီၢ်, ဃုန့ၢ်ဝဲကသံၣ်ကသီလၢယဂီၢ်, ဟးဃုဝဲသ ရၣ်သမၤလၢကယါဘျီယတၢ်ဆါအဂီၢ်ဒီးဃုထုကဖၣ်လၢယဂီၢ်ထီၣ်လီၤ. တဘျီဘျီ ပှၤမ့ၢ်ဖဲတဲအီၤလၢသရၣ်တဂၤန့ၣ်ယါဝဲတၢ်ဆါတဖၣ်အံၤသ့န့ၣ်အဝဲလူၤဃုဝဲတဘျီယိ လီၤ. ဘၣ်ဆၢတုၤသရၣ်အံၤယါဝဲန့ၣ်တဘၣ်လိာ်ဘၣ်. အဝဲအသးဟးဂီၤတဘျီဘျီ

လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢအတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ယၤအဒိၣ်အအါအပူၤထီၣ်န့ၣ်အဝဲအံးထွဲကွၢ်ထွဲ
ယၤဒ်သိးလၢယသုတတုၤလၢတၢ်သံအဂီၢ်တဂ့ၤလီၤ. မ့ၢ်ယဲတခါန့ၣ်အိၣ်လၢတၢ်ဆူး
တၢ်ဆါအဖီခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တမ့ၢ်သးတမ့ၢ်, အိၣ်မ့ၢ်တဝံၣ်အီၤထံတဝံၣ်, ယီၢ်သံယဲၤသံ
လီၤကံးမးဒ်တုတုၤဖိတဘၣ်လီၤ. ယမိယပါန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ထံၣ်ယၤဒ်အံၤအယိထီၣ်ဘိ
ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါယၤဒီးအိၣ်လၢယကပတဘိယုၣ်ပီၤလီၤ. တုၤကဒီးလၢနံၣ်စးထီၣ်က
ဒီးလၢကွီကထီၣ်န့ၣ်ယပုၤယဝဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤထီၣ်ဘၣ်ကွီကံးဒ်နီၣ်ဂၤဒီးလီၤ. မ့ၢ်ယဲ
ဒၣ်အံၤယတအိၣ်ဘၣ်ကွီဘၣ်, ဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢဟံၣ်လၢတၢ်တကဲတကီၢ်အဖီခိၣ်လီၤ.

တၢ်တနံၣ်အံၤကွီမ့ၢ်ပျါန့ၣ်ယမိယပါဆိကမိၣ်ဝဲလၢကက့ၤလီၤကူစါယၤလၢကီၢ်ပ
ယီၤလီၤ. ဒ်အတၢ်ဆိကမိၣ်အသိးကွီပျါဒီးက့ၤလီၤစၢၤယၤလၢကီၢ်ပယီၤလီၤ. ဖဲက့ၤ
လၢကျဲအခါန့ၣ်ထီၣ်ဘိအဝဲဟးဒၣ်လၢယကပလီၤ. တပျဲအိၣ်ဖးယၤဒီးအဝဲသ့ၣ်နီတ
ဘျီဘၣ်. ဖဲလၢယက့ၤတုၤလၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ်ဟးယုဝဲသရၣ်ဒီးမၤဒွးကွၢ်ဝဲယၤလီၤ. သ
ရၣ်တဂၤန့ၣ်ဝဲအီၤလၢတၢ်ဆါအဝဲအံၤကဲထီၣ်အသးလၢတၢ်သးက့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိ
ယပါန့ၣ်ဆိကမိၣ်ဝဲလၢမ့ၢ်ပုၤသးက့ၣ်ယၤတဂၤဂၤပီၤခါ. မ့ၢ်လၢယဲဒၣ်ယၤတဂၤအံၤ
ယအိၣ်ကွီဒ်ဒီးအခါလၢတီၤပူၤန့ၣ်ယမၤန့ၢ်ဝဲဒၣ်တၢ, ခံ, သၢထီၣ်ဘိအယိမ့ၢ်ယသမူသ
ကံးဖိသးက့ၣ်ယၤတဂၤဂၤခီခါ. သရၣ်န့ၣ်ထီၣ်ဘိပတြၢၤစ့ၢ်ကံးယၤလၢယသကံးဖိမဲာ်
ညါမံၢ်မံၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယဲယကစၢ်ဆိကမိၣ်ဒုတမ့ၢ်ဒ်အံၤဘၣ်, ကကဲထီၣ်ဒၣ်ဝဲလၢ
သ့ၣ်ဒီးကလံၤအယိလီၤ. ဖဲန့ၣ်သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ကူစါဝဲယၤတဂၤဘၣ်တဂၤ, ဘၣ်
ဆၣ်တဘၣ်လီၤနီတဂၤဘၣ်, ဘၣ်တဘျီဘျီယမိယပါန့ၣ်ပျါထီၣ်တၢ်ဒီးဘူးကကျိသ
ရၣ်ဒီးယဲာ်, ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၤလၢအဝဲအတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ယၤအဖီခိၣ်အိၣ်ဝံသးစူၤအသး
ဒ်သိးယကအိၣ်က့ၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ်လီၤ.

ယတၢ်က့ၤလီၤကူစါသးလၢကီၢ်ပယီၤန့ၣ်ကတိာ်တိာ်ဝဲဒၣ်ခံလါဘျၣ်ဘျၣ်ဘၣ်ဆၣ်
ပျါလၢတကိညါလီၤစၢ်ဒီးဘၣ်. မ့ၢ်လၢယအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါဒ်အံၤအယိ, ယမိယပါန့ၣ်ထီ
ဘိယမ့ၢ်လဲၤမ့ၢ်က့ၤ, မ့ၢ်ယုာ်မ့ၢ်ဟးန့ၣ်ကဘၣ်ပိာ်ဝဲယခံလီၤ. တဘျီန့ၣ်ပုၤတဂၤဟဲဝဲ
အီၤလၢနဖီအံၤနကဘၣ်လဲၤလီၤကူစါအီၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. နမ့ၢ်လဲၤလီၤကူ
စါအီၤလၢပူၤန့ၣ်ကဘျီသပျါကတၢ်လီၤ. ဒီးဝဲစ့ၢ်ကံးဝဲလၢပုၤပျါမးပုၤယါဘျါ,

မ့ၢ်လၢတၢ်ဆါအဝဲအံၤဒုတဘျါဘၣ်ဒုမတၢ်ကတဲလဲၣ်. ဒီးဖဲန့ၣ်ယမိယပါန့ၣ်အဝဲအသးယီၣ်ဝဲဒၣ်မးမ့ၢ်ကဘၣ်လဲၤခါ, တဘၣ်လဲၤလီၤဘၣ်ခါန့ၣ်အဝဲအသးတၢ်လၢၤဘၣ်လီၤ. ယမိယပါန့ၣ်ဆိမိၣ်ဝဲတဆိဘၣ်တဆိမ့ၢ်လဲၤလီၤဒုကလၢၣ်ဝဲဒီးကျိၣ်စ့အါအါဂီၢ်ဂီၢ်အယိလၢပူၤပူၤဝုၢ်ပူၤညါဒုလဲၤလီၤတန့ၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢကျိၣ်စ့တကူတလၢအယိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်အံၤတဲက့ၤဝဲဒၣ်လၢပကအိၣ်ကူစါဒၣ်အီၤဒ်အံၤဒ်န့ၢ်, ပကဟ့ၣ်အီၤကူစါက့ၤအီၤလၢကသံၣ်တမံၤမံၤဒီးကကိညါလီၤခါသၢၣ်. ဒီးအဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒ်န့ၣ်ဒီးတလဲၤလီၤလၢဝုၢ်ပူၤဘၣ်. ပက့ၤလီၤအိၣ်တၢ်န့ၣ်ဘူးကတုၤထီၣ်ဘးညီၤလၢသၢလါ, ဒီးပတဲက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤလၢဒဲကဝီၤပူၤလီၤ. ဖဲလၢယဟဲက့ၤလၢကျဲအခါန့ၣ်မၤအသးလၢတၢ်ဆါတခါအံၤဂဲၤဒဲးယၢအယိယမိယပါန့ၣ်သးဖှိၣ်ညီဝဲလၢယပိလီၤ. ဟဲက့ၤထီၣ်ကဒါက့ၤဒီးယဆိကမိၣ်လၢတၢ်တနံၣ်ညါအံၤဒုယကထီၣ်ဘၣ်က့ၤက့ၤလီၤ. မ့ၢ်လၢတအိၣ်ဘၣ်လၢက့ၤအိၣ် ၂ နံၣ်လံၤလီၤ. ဖဲတၢ်တနံၣ်န့ၣ်ပုၤလဲၤဆဲးလီၤမံၤဒီးယမၤပုၤဆဲးလီၤစ့ၢ်ကိးန့ၢ်ယၢလီၤ. ပုၤဆဲးလီၤမံၤဝံၤပုၤဟ့ၣ်လီၤလံာ်, ဒီးဖဲပုၤဟ့ၣ်လီၤလံာ်န့ၣ်ယသါကလဲၤဟံးန့ၢ်န့ၣ်ယမိယပါတအဲၣ်ဝဲဘၣ်, အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယီၣ်ဝဲလၢတၢ်ဆါတခါအံၤကကဲထီၣ်ဘၣ်ဖူးသးဒီးယၢအယိယကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်ဖူးလီၤ. ဖဲလၢပုၤဟ့ၣ်လံာ်ဝံၤတယံာ်ဘၣ်အလီၢ်ခံၣ်ထီၣ်ဒီးယဆိကမိၣ်လၢယကလဲၤထီၣ်က့ၢ်က့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယလဲၤထီၣ်က့ၢ်အဆၢကတီၢ်, ယမိယပါန့ၣ်မၤလိာ်ဝဲဒၣ်ယက့ၢ်န့ၣ်လၢက့ၢ်ထွဲန့ၣ်ပုၤမ့ၢ်ဂ့ၤဂ့ၤ, ပိာ်အခံတပယုာ်ယီဖဲန့ၣ်လဲၤလၢကျဲအခါတက့ၢ်. မ့ၢ်အဂ့ၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်မ့ၢ်လၢယမိယပါအဲၣ်ဘၣ်ယၢဒီးတအဲၣ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢယကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယလဲၤထီၣ်က့ၢ်န့ၣ်ယလဲၤတဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤယဲ, လဲၤကဒီးခံၣ်ဂီၢ်ဂီၢ်ယဘၣ်ဟဲက့ၤကဒါက့ၤယဲခိဖျိလၢတၢ်ဆါတခါအံၤကဲထီၣ်အသးဒီးယၢအယိလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိယမိယပါန့ၣ်သးကညီၤယၢဒီးတဲက့ၤယၢလၢဖိမုာ်ဧန့ၣ်လဲၤမ့ၢ်တကဲန့ၣ်တဘၣ်လဲၤလၢၤတဂ့ၤ, အိၣ်ဘံးအိၣ်သါက့ၤတုၤကဒီးလၢနတၢ်ဆါအံၤဘၣ်ဂီၢ်ဘၣ်ဒုထီၣ်က့ၤတစုနီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်ယမိယပါန့ၣ်ကျဲးစးဝဲလၢယဂီၢ်ဒီးလၢခံအဝဲလဲၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးတဲဘၣ်န့ၢ်ယၢကသံၣ်သရၣ်တဖၣ်န့ၣ်လၢယဂ့ၢ်ယကျိၤဒီး, သရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤအီၤက့ၤယၢကသံၣ်, လၢယအီၤဒီးကမၤဂၢၢ်လီၤက့ၤဝဲယတၢ်ဆါအယိယအီၤယဲဒီးယတၢ်ဆါအံၤဂၢၢ်ထီၣ်က့ၤဝဲတစဲးတစဲးဒီးလၢခံမၤအသးလၢယအိၣ်မုာ်ထီၣ်က့ၤဒီးယထီၣ်ဘၣ်ကဒါက့ၤက့ၢ်စ့ၢ်ကိးပဲၤမးဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုခိဖျိလၢယမိယပိာ်

ခံၣ်အံၤကျဲးစးတူၢ်ဆါအသး, ဟ့ၣ်လီၤအသးပွဲၤဒီးအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်သးအိၣ်ဒီးအတၢ်
အဲၣ်ဘၣ်ယၤအဒိၣ်အအါအယိလီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိမိၢ်ပၢ်တၢ်အဲၣ်အံၤမ့ၢ်မးတၢ်အဲၣ်လၢအလၢအပွဲၤ, အဆၢဝဲၣ်အံၤသ့ၣ်
ဆၢ, နၢမူမးၣ်ဖိဖးထီၣ်, ယံလၢမးၣ်ပျီလါဟ့ၣ်အသးလီၤ. ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးကသံၣ်တဖျါၣ်
လၢအဒိၣ်သးယၢ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢအအါအသိတဖျါၣ်လီၤ. လီၤကၢ်စ့ၢ်ကိးလၢပၤရၤဖိ
တဖျါၣ်, ဝဲလၢတၢ်ညၣ်ဂီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်န့ၣ်န့ၣ်အိၣ်လီၤအိၣ်ဒီးကလီၤစၢ်က့ၤဝဲလီၤ. အယိယ
မိၢ်ယပၢ်အတၢ်အဲၣ်ဘၣ်ယၤအံၤ, မ့ၢ်တၢ်လၢတၢ်ပွဲၤလၢယဂီၢ်ဒီးမ့ၢ်ကသံၣ်အသူအပွဲၤ
လၢယဂီၢ်တဖျါၣ်လီၤ.

————— ပွဲၤကျဲးတၢ်ဂ့ၢ် - နီၢ်အဲလၢဖိ, နီၣ်ဂံၢ်တၢ်တီၤထီၣ်ကိၣ်, မၢ်လးအူၤဒဲကဝီၤ

ဖိတၢ်ဆူၣ်ဖိ လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်န့ၣ်မူဖိ

ဖိတၢ်ဆူၣ်ဖိ လၢအဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်န့ၣ်မူဖိအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ယအဲၣ်ဒီးဒိလီၤယ
နီၣ်ကစၢ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်လၢယတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်ထွဲလိာ်အသးအဂ့ၢ်ဒီးမ့ၢ်ဒၣ်ယအဲၣ်ဒီး
ကွဲးဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်ထွဲလိာ်သးလၢဒ်အဖိလၢအသိးန့ၣ်လီၤ.

ယတၢ်ကွဲးတၢ်ဘျီအံၤမ့ၢ်ဒၣ်ယနီၣ်ကစၢ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်လၢယတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘျီအံၤ
န့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်လၢချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်, မိကီၢ်ဆၣ်, သုးက့ (၃) သုးရ့ၣ် (၈) အကဝီၤ,
ယအိၣ်သဝီန့ၣ်မ့ၢ်သဝီဗျးယဲလီၤ. ဖဲယနီၣ်ဆံးယအိၣ်နွံလၢအခါပုၤကညီသုးတဖၣ်ခး
လိာ်အသးဒီးကီၢ်ပယီၤသုးဒီးအတၢ်သံကွံာ်ဝဲ ၁၄ ဂၤလီၤ. အခါဖဲန့ၣ်ယသဝီဘၣ်တၢ်
မၤဟးဂီၤအီၤန့ၣ်လီၤ. ယပၢ်ကီၢ်ပယီၤသုးဖိၣ်အီၤဒီးအသကိးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးစၢ်ယာ်အီၤ
လၢတမၢ်အဖိခိၣ်တဂၤတဂၤ, ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးသ့ၣ်တဖၣ်စံးဝဲလၢကမၤသံပုၤခဲလၢာ်
လီၤ. ယမိၢ်တခီဘၣ်တၢ်ထၢန့ၣ်အီၤလၢတီၤကွံာ်အပူၤဒီးသဝီဖိခဲလၢာ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ
ယအိၣ်ဒၣ် ၇ လၢယတသ့ၣ်ညါတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်ဒီးဟံၣ်ပယီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်တီၢ်လီၤ

ပျီၣ်ခဲလၢၣ်ဒီးထိး, ဆီသ့ၣ်တဖၣ်ပယီၤမၤသံဒီးဖိအိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အခါ, ကီၢ်ပယီၤသုးအကျါတဂၤယုၢ်ပူၤဖျဲးအသးဒီးသဝီဖိတဖၣ်ဟ်ဂူသ့ၣ်အီၤဒ်သိးပှၤတမၤသံအီၤအဂီၢ်လီၤ. ဖဲလၢယမိၢ်ယပၢ်ဒီးအသကိးသ့ၣ်တဖၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးဖိၣ်အီၤအခါ, ဒီးတချုးကီၢ်ပယီၤသုးကမၤသံအီၤန့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသုးလၢပှၤဟ်ဂူသ့ၣ်အီၤတဂၤတဲဝဲ, “တဘၣ်မၤသံသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တဂ့ၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကမၣ်တအိၣ်ဘၣ်, မ့ၢ်ဒၣ်ပတၢ်ကမၣ်လီၤ. တဘၣ်မၤသံအီၤတဂ့ၤ, သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအမၤပူၤဖျဲးယသးသမူလီၤ.” တဲဝဲန့ၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသုးခိၣ်တဖၣ်တဲဝဲ, “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ပတမၤသံလၢဘၣ်. ပကမၤပူၤဖျဲးအီၤခဲလၢၣ်လီၤ.” မ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးတဂၤတဲဘၣ်အသုးခိၣ်သုးနၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်ဒီးသဝီဖိခဲလၢၣ်ထူၣ်ဖျဲးထီၣ်လၢတၢ်သံန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်ကစၢ်ယုၤကတဲၣ်ကတီၤတၢ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဇူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်ပျဲလီၤအီၤဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟးထီၣ်လၢတၢ်လီၢ်အသီတတီၤလီၤ. ဖဲအလဲၤတုၤတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်ဒီးလဲၤတုၤတအီၤဘၣ်ထံဘၣ်. ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကအီၤဘၣ်ထံအဂီၢ်ဘၣ်လဲၤဒၣ်ဝဲပးယံၤလီၤ. ဇူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဗုၣ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤသကိးအိၣ်သကိးဝဲဖဲတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်တံၣ်တံၣ်ခံၣ်ညါလီၤ. ဒီးတကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ, တၢ်နီၣ်ဟးထီၣ်ကွံၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်အပူၤဒီးတၢ်လဲၤဟ်အဝဲသ့ၣ်လၢတၢ်လီၢ်အသီတတီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၢ်အါမးလီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်ဒီးတၢ်လီၢ်တတီၤန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤမ့ၢ်ကနၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဖဲပျီၣ်ဒ်သိးကဘျီထီၣ်အတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤဒီးထံသ့ၣ်တဖၣ်ကအီၤဘၣ်ကအီၤဘၣ်ဝဲအဂီၢ်မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်ဒိၣ်မးလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ယံၣ်ထီၣ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီးဘျီထီၣ်အဟံၣ်အယိၣ်ဒီးအိၣ်ဆိးဝဲဒၣ်လၢတၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကိးန့ၢ်အမံၤလၢ “ယၣ်မ့ၢ်အိၣ်” န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ပဆိးဖဲန့ၣ်မ့ၢ်လၢတမ့ၢ်ပလီၢ်ပကျဲအယိၣ်ပဖံးအိၣ်မၤအိၣ်မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်လၢပဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

ဖဲယအိၣ်တနံၣ်န့ၣ်ယမိၢ်လဲၤဟ်ယၤလၢကတီၤဆီကွီၤဒီးယထီၣ်ယဲကွီၤဖဲန့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ကတီၤဆီကွီၤခံၣ်န့ၣ်ဒီးယမိၢ်ဟဲက့ၤဟ်ယၤလၢတီၤဖျၢၣ်ကွီၤလီၤ. ယအိၣ်ကွီၤန့ၣ်ယမၤလိပယီၤဒီးကိၤလၢဝါကျိၣ်လီၤ. ယတမၤလိဘၣ်ကညိကျိၣ်ဘၣ်. ယအိၣ်ကွီၤတၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ၤလၢၣ်ဝဲလီၤ. ဒ်သိးယကအိၣ်ဘၣ်အီၤဘၣ်, ကူဘၣ်သိးဘၣ်အဂီၢ်, ယမိၢ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ယပၢ်ကၠးကျဲးစးမၤတၢ်လၢယဂီၢ်လီၤ. ယပၢ်န့ၣ်ဟးဒီးအိၣ်တံၢ်တုၤဘၢဒ်သိးယမိၢ်ဒီး
ယၤပကအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယမိၢ်န့ၣ်ဟးသ့ၣ်အိၣ်ဘုဒ်သိးယၤဒီးယပၢ်ပကအိၣ်ဘၣ်
အဂီၢ်လီၤ. မၤဝဲယံၣ်ထီၣ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီးယပၢ်အိၣ်ကဒီးတဂၤလီၤ. ပပၢ်န့ၣ်ဒ်သိးပပံၣ်ဖိ
ယိဖိကအိၣ်ဘၣ်အဂီၢ်အဝဲဘၣ်ဟးဒီးငါအသးလီၤ. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲ, ဒိဖျိကစၢ်ယွၤ
အဘျူးအဖျိၣ်အယိယအိၣ်ဘၣ်ကိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ယအိၣ်ဝဲဒၣ်ကိၣ်တနံၣ်တတီၤတနံၣ်တ
တီၤလီၤ. ဒ်သိးယကမၤလိဘၣ်ပုၤကညီအဂီၢ်ယမိၢ်လဲၤဆှၢယၤလၢအိၣ်ဘုးနံၤတၢ်မၤ
လိန့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်တီၤကိၣ်ဒီးယထီၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘုးနံၤတၢ်မၤလိအယိယသ့ၣ်ညါဘၣ်
ပုၤကညီလံၣ်မဲၣ်ဖျါၣ်တစးတစးလီၤ. ယအိၣ်ကိၣ်ဖျိတုၤလၢလွံၢ်တီၤဒီးဒိဖျိလၢယမိၢ်ယ
ပၢ်မၤအိၣ်တၢ်တသ့အယိအဲၣ်ဒီးက့ၤအိၣ်က့ၤလၢပတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လၢညါလၢ
အအိၣ်တ့ၢ်ဝဲလီၤ. ပပၤအိၣ်လၢယၣ်မိၢ်အိၣ်န့ၣ်အိၣ်လံၣ်အနံၣ်တဆံလံ. တဘျီယိဖိန့ၣ်
ယမိၢ်ယပၢ်က့ၤအိၣ်ကဒါက့ၤလၢအတၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအလီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်
ကျဲးတဖၣ်ခဲဘၣ်ခဲဘၣ်ဒ်အယိပဘၣ်မၤပျီဒီးအိၣ်ဆိးက့ၤဖဲန့ၣ်လီၤ. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်
ယဲယမ့ၢ်ပုၤလၢအအဲၣ်ဒီးမၤလိတၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယနီၢ်ဆိးဒီးအယိယမိၢ်ယပၢ်
အဲၣ်ဒီးထူးထီၣ်ယၤကိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ထူးထီၣ်ဝဲတသ့အယိဆဲးပၢ်ယၤလၢကိၣ်လီၤ. ယမ့ၢ်ပုၤ
အိၣ်ကတၢ်တဂၤလီၤ. လၢယဖိလၢန့ၣ်ယပၢ်အိၣ်ဒီးဝဲလွံၢ်ဂၤလီၤ. ယလဲၤအိၣ်ဘၣ်
ကိၣ်တဖျါၣ်ဒီးယသဝီန့ၣ်ပုၤဘၣ်လဲၤဒီးပုၤခိၣ်တံၢ်တဝဲတခိန့ၣ်ရံၣ်လီၤ. ယအိၣ်ကိၣ်
တၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်စ့ၤလၢၣ်အါမးလီၤ. ပတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်အဂီၢ်စ့ၢ်ကိးတၢ်လၢၣ်ဘျီလၢၣ်
စ့ၤအါဝဲလီၤ. ယလဲၤအိၣ်ကိၣ်န့ၣ်ယထီၣ်မၤလိယဲၢ်တီၤလီၤ. ယပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ဝဲသၢ
တီၤတဂၤ, ခံတီၤတဂၤဒီးတီၤဖိသ့ၣ်တဂၤလီၤ. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲဒိဖျိယထီၣ်တီၤထီ
ကိၣ်အယိယကဘၣ်ကူကၤဆုကၤအဝါဒီးဖျိၣ်ခံအလါလီၤ. ယမိၢ်ပုၤန့ၣ်ယၤဆုကၤဝါ
တဘျီဒီးဖျိၣ်ခံလါတဘျီလီၤ. ကိးနံၤဒီးယလဲၤထီၣ်ကိၣ်န့ၣ်ယကၤဒၣ်ယဆုကၤအ
လီၢ်လီၤလီၤ. ယလဲၤထီၣ်ကိၣ်ဟါခိၣ်လီၤယပဲက့ၤယဘၣ်ဆူၣ်က့ၤအီၤလီၤ. ယမ့ၢ်လဲၤ
ကၤဘၣ်နၢ်က့ၤဆုကၤအလီၢ်လီၤဒီးယမ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်မ့ၢ်ဒီးအံၤသ့ၣ်နၢ်က့ၤလၢယတၢ်မၤလိ
အပူၤယတၢ်စ့ၤလီၤယဂံၢ်ယဘါဘၣ်, ထီၣ်ဘိန့ၣ်ယပၢ်ဆူၣ်ယဂံၢ်ယဘါလီၤ.

ယပၢ်န့ၣ်ဒိဖျိလၢဟံၣ်ပူၤပုၤမၤအိၣ်တၢ်အိၣ်ဒၣ်အဝဲတဂၤအယိကဲထီၣ်တၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤ
လၢအဂီၢ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဆုၣ်ထီၣ်ဒီးကဘၣ်လဲၤထူစံၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါ

အဲၣ်ဘၣ်မၤစၢၤကီၢ်ပယီၤသးအတၢ်မၤ, ဒီးတဘျီဘျီအဲၣ်လဲၤဝဲဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်စ့ၢ်ကီးပှၤ
ကညီသးအတၢ်အိၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်န့ၣ်ဘၣ်ခိးဝဲကီၢ်ပယီၤသးအက့ၤဒီးတကးဒီး
ဘၣ်ဘၣ်ခိးဝဲပှၤကညီသးအက့ၤလီၤ. လၢဟံၣ်ပှၤယီၤပှၤစ့ၢ်ကီးဖိမၤကအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်
အဂီၢ်ဘၣ်မၤဝဲလီၤ. ဒီးကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤလၢအဂီၢ်လီၤ. အဲၣ်မ့ၢ်လဲၤခိဖျိဘၣ်တၢ်နး
နးကလဲၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဲၣ်မ့ၢ်ပှၤတဂၤလၢအတၢ်စၢ်လီၤအဂီၢ်အဘိဘၣ်. ထီၣ်ဘိ
န့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအဟံၣ်ဆၣ်ထီၣ်အသးလီၤ. ယမိၢ်တခိၣ်ဒီးသိးပကအိၣ်ဘၣ်က့ၢ်အဂီၢ်, ပက
ကူဘၣ်ကၢဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ဆၣ်ထီၣ်ဒီးအဝဲဝဲထီၣ်ဒီးအကုဖိတဖျါဒီးလဲၤဒီးလဲၤသ့ၣ်
အိၣ်ဘုလီၤ. အဲၣ်မ့ၢ်မၤဘၣ်တၢ်ကီၢ်ကီၢ်ဂီၤဂီၤသနၣ်က့ၢ်မ့ၢ်ပှၤလၢအတၢ်စၢ်လီၤအဂီၢ်
အဘိဘၣ်. ထီၣ်ဘိန့ၣ်လၢဖိကီၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဝဲအဂ့ၤကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ယပၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်
ဝဲတဲဝဲ, “ယတၢ်အိၣ်မူပှၤယမ့ၢ်မၤဘၣ်တၢ်နးနးကလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်, ဒ်သိးယဖိသ့ၣ်တ
ဖၣ်သုတမၤဘၣ်တၢ်ကီၢ်ကီၢ်ဂီၤဂီၤအဂီၢ်ယကဂုၢ်ကျဲးစးသပှၢ်ပှၢ်လီၤ.” ယမိၢ်န့ၣ်က့ၢ်
ဝဲဒ်သိးယပၢ်တဲစ့ၢ်ကီးလီၤ. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲဖဲယအိၣ်က့ၢ်အခါန့ၣ်ဒ်သိးယကအိၣ်အ
ဂီၢ်ဟါခိလီၤယဟဲက့ၢ်ဒီးတံၤတုၤဘၢ, မ့ၢ်ဆၣ်ထီၣ်ယလဲၤကွၢ်ဘၢဒီးယဘၣ်လဲၤဆါဒီး
ယလဲၤထီၣ်က့ၢ်လီၤ. ယမၤဒၣ်န့ၣ်ကိးန့ၣ်ဒီးလီၤ. ယမၤဒ်န့ၣ်ဒီးယအိၣ်က့ၢ်န့ၣ်ကတၢ်
လီၤ. ဒီးယဖျိထီၣ်ယံၤတီၤလီၤ. ဆူမဲၣ်ညါတန့ၣ်ယကအိၣ်က့ၢ်အဂီၢ်, ယမိၢ်ယပၢ်ဟံ
ယၤက့ၢ်တန့ၢ်လၢဘၣ်. ခိဖျိတၢ်ဂ့ၢ်အါမံၤအယိမၤယဟးထီၣ်က့ၢ်ဒီးမၤစၢၤယပၢ်အတၢ်
လီၤ. ဒီးပၢ်က့ၢ်ဝဲယပၢ်က့ၢ်ခိဖျိယပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဆံးအယိလီၤ. မ့ၢ်တၢ်လီၤသးအုးလၢ
ယတအိၣ်ဘၣ်က့ၢ်လၢဘၣ်. ယဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၢ်, ယပၢ်ဘၣ်မၤအိၣ်တၢ်တဂၤလီၤ.
လၢန့ၣ်အမဲၣ်ညါဖိတဖၣ်တၢ်ဆူးတၢ်ဆါအယိယကဘၣ်မၤစၢၤယပၢ်လီၤ. ဒီးစးထီၣ်ဖဲ
န့ၣ်ယဟးထီၣ်က့ၢ်လီၤ. ယဟးထီၣ်ဖဲယဖျိယံၤတီၤဝဲအလီၢ်ခဲန့ၣ်ယသးအိၣ်ဒၣ် ၁၁
နံၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢယနီၢ်ဆံးအယိလၢတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပှၤ, ယမိၢ်ယပၢ်တပျဲယၤဘၣ်.
ထီၣ်ဘိန့ၣ်လဲၤပိၢ်စိၢ်ဝဲယခဲန့ၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်ဒၣ်ပှၤထူအိၣ်စံၣ်ဖိလီၤ. ဒ်သိးပကထူအိၣ်ဘၣ်
စံၣ်အဂီၢ်ပကဘၣ်ဒီးလဲၤပှၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလီၤ. ပဒီးလဲၤပှၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတန့ၣ်န့ၣ်ပဘၣ်
ဟ့ၣ်အီၤဘု ၅၀ န့ၣ်လီၤ. ယၤန့ၣ်ယကွးအိၣ်တၢ်အခါယသးအိၣ်ဝဲ ၁၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ.
ယပၢ်တဒုးနီၣ်ယၤထံၣ်ကနၢ်ဘၣ်, မၤယကွးနီၣ်ဒီးကျိၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမၤအိၣ်တၢ်တနံၤ
ဘၣ်တနံၤ, ယလဲၤခိဖျိဘၣ်ဒိတန့ၣ်ညါခိဖျိလၢကစၢ်ယုၤအဘျူးအဖိၣ်အယိလီၤ. မ့ၢ်
လၢယသဝီန့ၣ်ဟံၣ်နီၣ်ဂံၢ်စ့ၢ်အယိပှၤဘၣ်ဝဲဘၣ်ယိးတၢ်အါန့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤအိၣ်ဒီး

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

အဒိပုၤဝဲၣ်အါ, ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါထီၣ်ဒီးမၤအိၣ်တၢ်န့ၣ်ဒီးကိညၢ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤတနီၤန့ၣ်အဒိပုၤဝဲၣ်တအိၣ်, အိၣ်ဒီးဟံၣ်ယိဒီးအိၣ်ဒၣ်ထဲတဂၤအယိအဝဲဘၣ်မၤအိၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်အခိအါ, ဘၣ်ဝံတၢ်အါဒီးမၤအိၣ်က့ၤအကစၢ်တၢ်မၤတချုးအါအါအယိကဲထီၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတၢ်ကိတၢ်ဂီၤလၢအဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ယဲတခိယအိၣ်ဒီးယပၢ်တဂၤ, ယပၢ်မ့ၢ်လဲၤဝဲန့ၣ်ပယီၤသုးအတၢ်န့ၣ်ယဘၣ်အိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးဘၣ်မၤတၢ်လီၤ. ယပုၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ပှၤအဆံးအယိမၤတၢ်တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. ယပၢ်မၤစၢၤယၤတၢ်ချုးထဲစ့ၤသီလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲဘၣ်ခိးက့ၤ, ဘၣ်ဝံန့ၣ်ပှၤကညီအတၢ်တဘျီဘျီဒီးဘၣ်ဝံန့ၣ်ပယီၤအတၢ်တဘျီဘျီလီၤ.

တဘျီတခိၣ်ယဘၣ်မၤတၢ်ယသးလီၤဘျးဒိၣ်မး, မ့ၢ်လၢယမ့ၢ်ပှၤဒိၣ်ထီၣ်သီဒီးယတၢ်န့ၣ်ပၢ်တထီၣ်ဘးဘၣ်. ပှၤသးပှၢ်ကတိၤဒိဝဲဒၣ်, “ဖိသ့ၣ်လၢအဒိၣ်ထီၣ်သီန့ၣ်တသ့ၣ်ညါထံဒိၣ်ထံယိၣ်ဘၣ်.” တၢ်ကဲထီၣ်အသးဒီးယၤတဘျီလီၤ. တၢ်မၤအသးတခိဒ်အံၤ, ယမၤတၢ်န့ၣ်ယဘၣ်ဒီးလဲပှၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ဘၣ်တဂီၤယပၢ်မၤယပၢ်ထီၣ်ဒီးဖိအိၣ်မ့ၢ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်လၢပမံၤလဲပှၤအယိတၢ်ယာ်တဖၣ်အ့ၣ်တၢ်အါမးလီၤ. ဒီးယပၢ်မၤယၤအယိယပၢ်ထီၣ်ဒီးဖိအိၣ်မ့ၢ်လီၤ. ယကျိၢ်တဒုန့ၣ်တၢ်ယာ်အ့ၣ်အိၣ်အယိဟဲမၤဟးဂီၤယတၢ်ဖိအိၣ်မ့ၢ်လီၤဒီးလၢတၢ်တဟ်သးအပူၤယဟံးထီၣ်ယဲၣ်တဘျီဒီးယကျိၢ်အခံလၢယဲၣ်လီၤ. ဒီးယတဟ်သးနီၣ်တမံၤကိးဘၣ်. မ့ၢ်ဆ့ၣ်ဝါထီၣ်ဒီးယပၢ်မၤထီၣ်ကျိၢ်တဒုဒီးထံၣ်ဝဲဒၣ်လၢကျိၢ်တဒုအခံသ့ၣ်ဖးလီၤ. ယပၢ်သံကွၢ်ယၤ, “နကျိၢ်ကျိၢ်အခံလၢယဲၣ်ခါ.” နိယမၤအသိးယတဲယပၢ်လၢယကျိၢ်လီၤ. ယပၢ်တတဲဆၢက့ၤတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဒီးကျိၢ်တဒုအခံန့ၣ်လၢၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. လၢၣ်ထီၣ်ဒီးအိၣ်လီၤကလိၤတၢ်ပူၤလီၤအယိယပၢ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ်လီၤ. ကျိၢ်ခံပူၤလီၤအံၤကဘျီအဂီၢ်ယပၢ်ဂုၣ်ကျဲးစးယါဘျီဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တဟါမၢ်ဘၣ်အယိ, ယပၢ်ဒီးယၤတၢ်ကိတၢ်ဂီၤဘၣ်ပှၤလီၤ. ကျိၢ်တဒုအံၤတမ့ၢ်ပတၢ်ဖိတၢ်လံၤဘၣ်. ကျိၢ်တဒုအံၤမ့ၢ်သံဒုပကဘၣ်လိးက့ၤကျိၢ်အပူၤလီၤ. တဘျီယိန့ၣ်ဖဲယအိၣ်လၢဒဲပူၤလၢမ့ၢ်န့ၣ်ခိထဲတဂၤအခါယချံးလီၤယခိၣ်, ယဟ်ဖိၣ်ထီၣ်ယစုဒီးယယုၤဘါထုကဖၣ်လၢကစၢ်ယုၤဒ်သိးကမၤစၢၤပှၤအဂီၢ်လီၤ. ယတဲကစၢ်ယုၤလၢကတဲၣ်ကတိၤန့ၣ်ကသံၣ်လၢယဂီၢ်ဒ်သိးယကကူၤကျိၢ်တဒုအံၤလီၤ. နိယယုၤတၢ်လၢကစၢ်ယုၤအသိး, ကစၢ်ယုၤမၤလၢပှၤယတၢ်ထုကဖၣ်လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်န့ၣ်ယပၢ်ဟဲဆူယအိၣ်ဒီးဟဲက့ၤစိၣ်ကသံၣ်, ဖှူလီၤဝဲလၢကျိၢ်အပူၤလီၤလီၤ. လၢသၢသီအတိၢ်ပူၤကျိၢ်တ

ဒုအံအခံပူလီၤဘျါက့ၤဝဲလီၤ. တံအံၤမ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၤအဘျူးအဖိၣ်အယိလီၤ. ယ
ပၢ်သိၣ်သီယၤ, “ တံလၢနကမၤတံတခါန့ၣ်နကဘၣ်ဆိမိၣ်အီၤလီၤတံလီၤဆဲးဝံမး
နကဘၣ်မၤအီၤလီၤ. နမ့ၢ်တဆိကမိၣ်ထံဒီးနမ့ၢ်မၤအီၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲတံကီတံခဲလီၤ.
ဖဲကဲထီၣ်သးအခါနမ့ၢ်ပၤနသးန့ၣ်မိကိၣ်ဖိနတံသးထီၣ်ကဟါမံၢ်ကွံၣ်လီၤ. လၢခံလၢ
လၢန့ၣ်တံနီၣ်မၤနီၣ်အီၤတုၤနသံတစု... ” တံကဲထီၣ်တဘျီအံၤမ့ၢ်တံမၤလိလၢယဂီၢ်
လီၤ. ခါဆူညါယကမ့ၢ်ပုၤအဂ့ၤအဘၣ်တဂၤအဂီၢ်ယပၢ်သိၣ်လီၤသီလီၤယၤလီၤ. ဒီး
ယမၤနီၣ်ယံၤယပၢ်အတံကတိၤလၢယသးကံၢ်ပူၤလီၤ. စးထီၣ်မုၢ်တနံၤအံၤဒီးခါဆူ
ညါတံမၤလၢယကမၤအီၤန့ၣ်ယကဘၣ်ဆိကမိၣ်ထံအီၤလီၤတံလီၤဆဲးလီၤ. ယပံၢ်
လီၤယသးဒ်အံၤမ့ၢ်လၢယကဘၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ခါဆူညါအဂီၢ်လီၤ. တံအံၤမ့ၢ်တံမၤလိလၢ
ယဂီၢ်လီၤ.

ယမၤသကိးတံဒီးယမိၢ်ယပၢ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်န့ၣ်တံအိၣ်တံအိတလၢတလီၢ်ဝဲဒၣ်
ဘၣ်, မ့ၢ်လၢဘၣ်ဟ့ၣ်တံအါမးအယိလီၤ. ပမၤတံတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်လၢပဂီၢ်တံမနုၤ
မးတအိၣ်ဘၣ်, သနကမ့ၢ်ပဒုၣ်ပကမၣ်န့ၣ်ပမၤအီၤဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ပထံၣ်ဘၣ်ပုၤတနီၤ
န့ၣ်မၤတံဒိတနံၣ်ဒီးလၢအကစၢ်အဂီၢ်တံမနုၤမးတအိၣ်တံဘၣ်, ဒီးဟ့ၣ်အဒုၣ်အက
မံၢ်တူၢ်တလၢကံဘၣ်. ပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤခိဖျိအတံကိၢ်တံဂီၤအါအယိတနီၤအသးဟး
ဂီၤဒီးတနီၤအမဲၣ်ထံဘၣ်ယုၤလီၤဝဲလီၤ. မ့ၢ်ပဝဲဟံၣ်ဖိဖိတန့ၣ်အံၤပမ့ၢ်နးနံၣ်က့,
ခိဖျိကစၢ်ယုၤအဘျူးအဖိၣ်အယိပအိၣ်ဘၣ်ဒီးဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ဒ်ပုၤတနီၤတူၢ်ဘၣ်ဝဲအသိး
ပတတူၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်.

ဘၣ်တဘျီလၢတံတပံၢ်သးအပူၤယမိၢ်အခိၣ်ဘၣ်ဒိဒီးကံၢ်သဘံးကွံၣ်ဝဲလီၤ. လၢ
တံကိၢ်တံဂီၤဒီးတံလီၤဘံးလီၤတံၤအပူၤယမိအသးဟးဂီၤဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ
ယမိၢ်အိၣ်ဒီးအဖိအိၣ်န့ၣ်ဖိတဂၤလီၤ. မ့ၢ်လၢယမိၢ်အခိၣ်ကံၢ်ကွံၣ်အယိယပုၤတအီဘၣ်
န့ၣ်ထံဘၣ်. ယမိၢ်ဆိကမိၣ်လၢတမ့ၢ်အဟးက့ၤကသ့ဒီးကဘၣ်ဒိၣ်တူၢ်ကွံၣ်အခိၣ်လီၤ.
သနကမ့ၢ်တံလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢအံၤယုၤမၤတသ့ဘၣ်န့ၣ်တအိၣ်နီတမံၤဘၣ်. ယပံၢ်လီၤ
ယသးလၢတံခဲလၢကံအိၣ်လၢကစၢ်ယုၤအစုပူၤလီၤ. ယမိၢ်ထီၣ်တံဆါဟံၣ်ဒီးပုၤလၢ
အခိၣ်အယၤဟဲမၤစၢၤအီၤဖဲအသ့အသိးလီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါယသးအိၣ်ဒၣ် ၁၃ နံၣ်လီၤ.

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ယပၢ်တခီဘၣ်မၤတၢ်အါကပၤအါမံၤ, ယဲတခီယဘၣ်မၤတၢ်လၢမံၣ်ပျီပူၤလီၤ. ယပၢ်တဖၣ်ဆံးဒီးတသ့ၣ်ညါဒီးတၢ်နီတမံၤအယိယဒီးယပၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲ, တၢ်ကီတၢ်ဂီၤတဖၣ်ဘၣ်ပှၤအါမးလီၤ. ယမိၢ်ထီၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးစံၣ်လီၤတၢ်ဆါဟံၣ်အလီၢ်ခံ, ဘၣ်တၢ်လဲၤဆှၢ်အီၤလၢကသံၣ်သရၣ်ဘ့ဒီးတဂၤအအိၣ်လီၤ. သရၣ်တဂၤန့ၣ်မ့ၢ်ပှၤလၢအအူတၢ်သ့ဒီးကူစါတၢ်သ့အယိတဲဘၣ်ပှၤလၢတလိၣ်သုကီၢ်သုဂီၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်, မ့ၢ်တနံၤန့ၣ်အဝဲဟးက့ၤကသ့လီၤ. ဒီးပှၤလဲၤပၢ်ယမိၢ်လၢယမ့ၢ်ဂၢ်အဟံၣ်လီၤ. သရၣ်ကူစါယမိၢ်တဆံယဲၢ်သီအတီၢ်ပူၤဒီးပျဲစံၣ်လီၤယမိၢ်ဒီးတဲဝဲလၢတယံၣ်ဘၣ်ဟးက့ၤကသ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါဒီးတၢ်သ့ၣ်ခုသးခုဖးဒိၣ်တမံၤလၢယဒီးယပၢ်အဂီၢ်လီၤ. ဒီးတယံၣ်ဘၣ်ယမိၢ်ဟးက့ၤသ့လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သးခုဖးဒိၣ်တမံၤလၢယဂီၢ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်အလီၢ်ခံပဖံးအိၣ်မၤအိၣ်ဘၣ်တၢ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ဘၣ်ဆၣ်ပအိၣ်တကူတလၢဘၣ်. ယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲစးထီၣ်လၢယဟးထီၣ်က့ၢ်န့ၣ်ယတထံၣ်ဘၣ်လံာ်အမဲာ်သၣ်နီတဘျးဘၣ်. ယမၤလိဘၣ်ဒၣ်တၢ်လၢတၢ်ကီၢ်ခါတၢ်မၤလိလၢသရၣ်သရၣ်မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟဲလီၤတၢ်သိၣ်လိန့ၣ်လီၤ. အဝဲန့ၣ်မးယထီၣ်ချူးဒၣ်လၢမ့ၢ်နၤခီလီၤ. မ့ၢ်ဆါခီန့ၣ်ယထီၣ်တချူးဘၣ်, ယဘၣ်မၤတၢ်လီၤ. ယထီၣ်ဘၣ်တၢ်မၤလိဒ်န့ၣ်အယိယနၢ်ပၢ်အါထီၣ်ပှၤကညီအကျိၣ်တစဲးတစဲးလီၤ. ပှၤအိၣ်ဒံးဝဲအါမးလၢကွဲးက့ၤအကျိၣ်, ဖးက့ၤအကျိၣ်မးတဘၣ်လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်လၢအနီၢ်ဆံးအခါတအိၣ်ဘၣ်က့ၢ်ဒီးတထီၣ်မၤလိဘၣ်တၢ်အယိလီၤ. မ့ၢ်တၢ်သးအုးဖးဒိၣ်တမံၤလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်တသ့ၣ်ညါလံာ်လဲၤလီၤ. ယအိၣ်ယံာ်ထီၣ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်နၢ်ဟူလၢပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအဒဲကဝီၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ကဘၣ်ဟဲကျဲဖဲလဲၣ်န့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲဒၣ်ဘၣ်. လၢတၢ်တဆိကမိၣ်ဟံးသးအပူၤ, ပှၤတဂၤဟဲတုၤလၢပအိၣ်တၢ်အလီၢ်ဒီးသံကွၢ်ပှၤ, “သ့အဲၣ်ဒီးလဲၤလၢ“တၢ်အိၣ်မံ”အလီၢ်ခါ. သ့မ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလဲၤန့ၣ်ယကလဲၤဆှၢ်သ့, ဟဲပိာ်ယခံ.” ဖဲန့ၣ်ဒီးယမိၢ်ယပၢ်တဲလိာ်အသးလၢအကလဲၤဝဲလီၤ.

တချူးပဟးထီၣ်ဒီးအခါ, ပဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်အတၢ်လဲၤတဘျီအံၤကလဲၤအသးဘၣ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ဝီအဂီၢ်, ပကိးတၢ်အိၣ်ဖိၣ်သရၣ်ဒီးပှၤသ့ၣ်က့သးပှၤတဖၣ်ဒီးပကွဲးဘါတၢ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်ပဟဲလီၤ. ပဟဲအခါယမိၢ်ဒါဒီးဘူးလၢကအိၣ်ဖျဲၣ်လီၤ. ဖဲပဟဲကျဲ

န့ၣ်ယမိၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်အဖိလီၤ. မ့ၢ်လၢကစၢ်ယုၤအဘျူးအဖိၣ်အယိၣ်အိၣ်ဖျၢၣ်ဝဲန့ၢ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်ဒီးပဟဲတုၤလၢဒဲကဝီၤအပူၤလီၤ. ပဟဲအိၣ်ဖဲဒဲကဝီၤဒီးပှၤဟ့ၣ်ပှၤတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်လီၤ. ယနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲယဟ်လီၤယသးလၢယကဟဲယုဖံးယုမၤ, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယံာ်ဂ့ၤလၢယကဘၣ်မၤလိတၢ်လီၤ. ယအိၣ်လၢန့ၣ်သဝီအခါယမ့ၢ်ပှၤထူအိၣ်စံာ်ဖိလီၤ. ယမ့ၢ်ယုထၢသးသမူတံၤသကိးတဂၤန့ၣ်, သရၣ်မုၢ်ဒုတလိၣ်ယကီၣ်ကးဘၣ်, ယကမၤန့ၢ်ဒၣ်ပှၤသ့ၣ်အိၣ်ဘုမုၢ်ဖိလီၤ. ဒီးလၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တကပၤန့ၣ်က့ၤတၢ်အိၣ်မူအံၤတမ့ၢ်ယလုၢ်အိၣ်လီၤယသးကထီၣ်ဘးဘၣ်, ယကမ့ၢ်ဒၣ်ပှၤထူအိၣ်စံာ်ဖိတဂၤလၢကပံာ်ကနီၣ်အကျါလီၤ. ယတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်တဘၣ်ဘၣ်. လၢလံာ်စီဆုံပူၤကစၢ်ယုၤအကလုၢ်ကထါစံးဟ်ဝဲ, “ဖိသ့ၣ်လံၤသ့ၣ်ဒၤ, သုတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ယတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်. ယတၢ်ဆိကမိၣ်န့ၣ်ထီၣ်န့ၢ်ယိၣ်န့ၢ်သုလီၤ.” ယနီၣ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲယဆိကမိၣ်တၢ်န့ၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်ယုၤအတၢ်ဆိကမိၣ်ဘၣ်လီၤ.

ယဟဲတုၤဖဲဒဲကဝီၤန့ၣ်ယသးအိၣ် ၁၆န့ၣ်လီၤ. ယဟဲထံၣ်လိာ်ယသးဒီးယမုၢ်ဂံၢ်ဖါတံာ်ဖဲဒဲကဝီၤအပူၤလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးယုမၤတၢ်လီၤ. ယမုၢ်ဂံၢ်တဲယၤ, “တၢ်လိာ်ဝဲအံၤတမ့ၢ်ပှၤဟးယုမၤတၢ်အလီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်ပှၤယုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အလီၢ်လီၤ. နမ့ၢ်တအိၣ်ကိၣ်န့ၣ်နသမူသကိးဖိလၢတအိၣ်ကိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဟဲကွဲန့ၢ်လွဲန့ၢ်န့ၢ်ဒီးနကတုၤဝဲဆူတၢ်ဟးဂီၤလီၤ.” မ့ၢ်ယဲတခါမ့ၢ်လၢယဟးထီၣ်ကိၣ်ဘူးထီၣ်လၢလွံၢ်န့ၣ်ဘျဲၣ်ယဲၢ်န့ၣ်လံအယိၣ်ယကမၤလိကဒီးလံာ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်ကီၤလၢယဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယကန့ၣ်ယမုၢ်ဂံၢ်ဖါတံာ်ဒီးယမိၢ်ပါတဖၣ်အကလုၢ်လီၤ. ယဟးထီၣ်ကိၣ်ဖဲယအိၣ်ယဲၢ်တီၤ, ဒီးယမၤလိဘၣ်နွံတီၤဖဲဖူဘီလုၢ်န့ၣ်လီၤ. ယမၤလိဘၣ်လံာ်လၢကီၤလၢဝါဒီးပှၤကညီကိၣ်လီၤ. ယမၤလိလံာ်ကီၣ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မး, မ့ၢ်လၢယအိၣ်ကိၣ်အခါယတမၤလိဘၣ်ပှၤကညီကိၣ်အယိၣ်လီၤ. ယကွဲးပှၤကညီကိၣ်တဘၣ်အါအါဘၣ်. ယကဒီးအသံ, အးသံတဖၣ်တလီၤခိၣ်လီၤခိၣ်ဘၣ် (ယကွဲးတၢ်အဘျဲၣ်န့ၣ်ယကွဲးဘၣ်လၢပျဲၣ်လီၤ.) တၢ်ဒ်န့ၣ်အသိး, အဂ့ၤအဂၤတဖၣ်အိၣ်အါမးဒီးလီၤ. ယပိာ်လိာ်ယခံဒီးယသကိးတဂၤ, အိၣ်လၢယကပၤဒီးအဝဲမ့ၢ်ကွဲးန့ၣ်ယကွဲးကွၢ်ကူၣ်အတၢ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိယကွဲးပှၤကညီကိၣ်တဘၣ်အါအါဘၣ်အယိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးယကွဲးကဘၣ်အဂီၢ်ယယုတၢ်လၢကစၢ်ယုၤဒီးဖဲတၢ်သ့အိၣ်ဒီးယၤန့ၣ်ယဂုာ်ကျဲးစးကွဲးလီၤ. ယဟဲအိၣ်ကိၣ်န့ၣ်ဘၣ်နးဆါဖဲယဒီးစဲးကညီကူၣ်သ့ဆဲး

လာဝဲၤကျါတၢ်ဒီးစး (KED) လၢအမ့ၢ်ဝဲ ၉ တီၤန့ၣ်လီၤ. ယမိၢ်ယဟ်လၢအဘၣ်မၤ တၢ်နးနးကျါကျါတဖၣ်အခဲအံၤတမၤဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. အိၣ်ဒၣ်အိၣ်မံၤအိၣ်မံၤလီၤ. ဖဲယဒီးစးအခိၣ်ထံးတဝီအခါယလီၤတၢ်ဒၣ်ထဲတဘျီဇိၤလီၤ. ယဖိလၢန့ၣ်ပှၤအိၣ်ဒီး အါမးလၢယတီၤပှၤန့ၣ်လီၤ. အယိသရၣ်မုၢ်တဲယၤ, “တၢ်လၢနၤန့ၣ်နကွဲးပှၤကညီအ ကျိၣ်တလီၤတယီၤဘၣ်. နမ့ၢ်ပှၤဟဲသီအယိယကဘၣ်မၤနၢ်ပၢ်နၤလီၤ.” ယၤန့ၣ်ဖဲယ ဟးတၢ်လီၢ်တပှၤပှၤပှၤအိၣ်ဘၣ်ယၤလီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်လၢကစၢ်ယွၤအဘျးအဖျိၣ်အယိ လီၤ. နံၣ်ကတၢ်န့ၣ်ယဒီးစးဒီးယဖျိလီၤ. ဒိဖျိလၢယဃုတၢ်လၢကစၢ်ယွၤအယိကစၢ် ယွၤမၤလၢပှၤယတၢ်ဃုဒီးယသးခုဒီးစးဘျးဘၣ်ကစၢ်ယွၤဒိၣ်မးလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးတဲ န့ၣ်ဒိဖျိလၢကစၢ်ယွၤအဘျးအဖျိၣ်ကတဲၣ်ကတီၤတၢ်လၢပဲကညီဖိအဂီၢ်, ဒီးတကးဒ် ဘၣ်ဒိဖျိလၢပှၤကလုာ်ကညီသုးခိၣ်သုးနၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးမၤထူရၤသ့ၣ်တဖၣ်ဂုၢ်ကျဲး စးတၢ်လၢပဂီၢ်ဒ်သိးပကအိၣ်ဘၣ်အိၣ်ဘၣ်ဒီးပသုတအိၣ်လၢကလုာ်ဂၤအဖိလၢတဂ့ၤ, ဒ်သိးပကဃုတၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့အဂီၢ်ဒီးဂုၢ်ကျဲးစးသပှၢ်ပှၤလၢပကက့ၤမၤစၢၤဘၣ် တၢ်လၢပပှၤကလုာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အယိစံးဘျးဘၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒိၣ်မး, ခါဆူညါယဆၢ ဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကစၢ်ယွၤအမဲၣ်ကလဲၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်လီၤ.

ပှၤလၢအဖးဘၣ်ယတ်ကွဲးတဖၣ်ဇၢ, ယကွဲးလံာ်အံၤတမ့ၢ်လၢယကးယကိာ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်မၤသးအနီၢ်ကီၢ်ဒီးအမ့ၢ်အတီလၢယၤဒီးယမိၢ်ယဟ်တဖၣ်လဲၤဒိဖျိဘၣ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ. ယထံၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီးပှၤအဂ့ၤအဂၤတဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်တီၤန့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ်ယအဲၣ်ဒီးစးဘၣ်သုဒ်အံၤ, “ဒ်ဖိတၢ်ဆူၣ်ဖိလၢအဟ့ၣ်ထီၣ်အတၢ်နၤ မူအသိးယနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ယဲယဟ်ဖျါထီၣ်ယတ်လဲၤဒိဖျိလၢအဘၣ်ထွဲဒီးယဟံၣ်ဖိယိဖိ န့ၣ်လီၤ. ပဲလၢအမ့ၢ်ကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပတၢ်လဲၤဒိဖျိကအိၣ်တဂၤတမံၤဒီးပကတူၢ် ဘၣ်တၢ်တဂၤတမံၤလီၤ. ဒ်လဲၣ်ဂ့ၤ, ကစၢ်ယွၤမ့ၢ်ပှၤလၢအအဲၣ်ပှၤထီၣ်ဘိလီၤ. အလီၢ် အိၣ်လၢပကသ့ၣ်ညါဆၢက့ၤကစၢ်ယွၤအဘျးအဖျိၣ်ဒီးအတၢ်သးအိၣ်ပှၤတဖၣ်န့ၣ် လီၤ.”

စီၤအဲၣ်တလၢာ်မူ, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကိ, မၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

တဆၢလီၤဖးယံၤဒီးန့ၣ်ဆၢ

တၢ်စံးဝဲလၢပျၢၤ ပှၤဒီးမၤဝၢအိၣ်ဝဲခံၤလီၤ. ပှၤဒီးမၤဝၢအံၤအ
 မံၤမ့ၢ်ဝဲစၢထီၣ်ကံၣ်ဘိဒီးနီၣ်ယီၤလီၤ. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပှၤထီၣ်ပှၤသီသီလီၤ. တနံၤတခီၣ်
 န့ၣ်ကိးထီၣ်လိာ်အသးဒီးအပှၤလၢကလဲၤယုအိၣ်တၢ်အဂီၢ်လီၤ. လဲၤသကိးဝဲတုၤလၢ
 ထံကျိတဘိအပူၤဒီးဟးယုအိၣ်ဒ့ၣ်ဖိညၣ်ဖိဆ့ၣ်ဖိသဒိၣ်ဖိလီၤ. ယုအိၣ်ဝဲတုၤမ့ၢ်ထူၣ်
 အဆၢကတီၢ်, ဖဲအဝဲသ့ၣ်ကက့ၤအိၣ်သကိးမံၤအခါအဝၢန့ၣ်မၤန့ၢ်ဝဲလၢခွံၣ်ပီးအယိ
 သးခုလၢကအိၣ်ဘၣ်ဝဲကသူလီၤ. ဒီးဒိၣ်လီၤဝဲလၢယီၣ်ထံအဂံၢ်လီၤ, ဖိအိၣ်ဝဲလၢဆိ
 န့ၣ်ဘ့ၣ်အိအပူၤ, မ့ၢ်နီၣ်တၢၤတခီမၤဝဲလၢယီၣ်ထံသ့ၣ်အဘ့ၣ်လီၤ. ဖိအိၣ်ဝဲဝံၤအိၣ်
 သကိးဝဲဝံၣ်ဝံၣ်ဘဲဘဲန့ၣ်လီၤ. တုၤအအိၣ်ဝဲဝံၤဒီးအပှၤတဂၤန့ၣ်ကထီၣ်ဝဲလၢဂုၢ်တဘိ
 လီၤ. တုၤမ့ၢ်အပှၤကထီၣ်ဂုၢ်ဒီးဟးယုကိးက့ၤအပှၤဒီးအပှၤန့ၣ်ကိးဆၢဒ့ၣ်အီၤလၢကၢၢ်
 ကီၢ်လၢလီၤ. တုၤမ့ၢ်အကွၢ်န့ၣ်တၢ်ဆူကၢၢ်အဖိလၢတဘျီယိထံၣ်ဝဲလၢဂုၢ်တဘိဒီးအနီ
 န့ၣ်စံးဘၣ်အီၤ, “ဒ့ဖိစၢ, ယဆိမိၣ်လၢပှၤကိးဆၢယၤန့ၣ်မ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢယတ
 ထံၣ်န့ၣ်ဘၣ်. ယထံၣ်ဒ့ၣ်ထဲဂုၢ်တဘိလီၤ.” ဒီးအဝဲတဲ, “နီၣ်နီၣ်စၢ, ဂုၢ်လၢနထံၣ်န့ၣ်မ့ၢ်

ဒၣ်ယၢ်လီၤ. ဒိဖျိလၢယအိၣ်ဘၣ်ခွံၣ်ယိးတဘိအယိယကထိၣ်လၢဂ့ၢ်ဒီးက့ၢ်တဲဘၣ်အ
ပၢ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးအဝၤမၤန့ၢ်ခွံၣ်ယိးတဘိဒီးဒိၣ်လီၤဝဲလၢယီၣ်ထံၣ်ဂံၢ်အလီၤ
ဝံၤဖိအိၣ်ဝဲလၢဆိဒံၣ်ဘၣ်ကအိပူၤ, မၤနီၣ်တၢၤလၢယီၣ်ထံသ့ၣ်အဘၣ်ဒီးအိၣ်သကိး
ဝဲဝံၤဒီးအဒုဖိန့ၣ်ကထိၣ်ဝဲလၢဂ့ၢ်တဘိန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အပၢ်န့ၢ်ဟူတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဘျီ
ယီၤအပၢ်စံးဘၣ်အီၤလၢနဝၤန့ၣ်တမ့ၢ်ပှၤမူၣ်ပှၤနီၣ်ဘၣ်. မ့ၢ်ဝဲဒၣ်ပှၤဝံပှၤနီၣ်လီၤ. တုၤ
မ့ၢ်အမၢ်န့ၢ်ဟူဒီးအသးတမ့ၢ်ဘၣ်, သနၢ်က့ၣ်တဲအမံၤပှၤလၢတမ့ၢ်သါဝံသါနီၣ်ဘၣ်. ဒီး
အမံၤပှၤန့ၣ်အတၢ်တဲအီၤလၢယမၤန့ၣ်လီၤန့ၣ်ဝါဒီးမ့ၢ်မဲထီၣ်လၢန့ၣ်ဟီးန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်န
ဝံနနီၣ်လီၤ. ဒီးယမၤန့ၣ်လီၤန့ၣ်ဟီးဒီးမ့ၢ်မဲထီၣ်ဝဲလၢန့ၣ်ဝါန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်နနီၣ်စ့ၢ်ကိး
လီၤ. ဝဲအမၢ်သ့ၣ်လီၤန့ၣ်ဝါဝံၤဝဲအမၢ်မဲၣ်သဒၤအခါအဝဲလဲၤဆိတလဲသ့ၣ်လီၤက့ၢ်ဝဲ
လၢန့ၣ်ဟီးန့ၣ်လီၤ. ဒီးန့ၣ်ဟီးအလီၤန့ၣ်ဆိတလဲစ့ၢ်ကိးဝဲလၢန့ၣ်ဝါန့ၣ်လီၤ. ဒီးတုၤအ
ဟဲမဲထီၣ်ဒီးစံးဘၣ်အမၢ်လၢ, “နတဲလၢနတဝံနတနီၣ်ဘၣ်. လဲၤက့ၢ်လၢန့ၣ်လီၤတၢ်
အလီၤန့ၣ်န့ၣ်ဝါဟဲမဲထီၣ်လၢန့ၣ်ဟီး, န့ၣ်ဟီးဟဲမဲထီၣ်လၢန့ၣ်ဝါအယိမ့ၢ်ဒၣ်နနီၣ်
လီၤ.”

တုၤအမံၤပှၤပဲၣ်ဝဲပဲၣ်နီၣ်အီၤဒီးဒိန့ၢ်ဝဲဒၣ်အမံၤပှၤအထါဒီးစံးဝဲ,

“သ့ၣ်လီၤန့ၣ်ဝါတံၢ်န့ၣ်ဟီး, ဖိပၢ်ပဲၣ်ဝဲပဲၣ်နီၣ်
သ့ၣ်လီၤန့ၣ်ဟီးတံၢ်န့ၣ်ဝါ, ဖိပၢ်ပဲၣ်ဝဲပဲၣ်နီၣ်ပှၤ.”

ဒီးဒိဆၢအမံၤပှၤထါဝံၤဒီးကက့ၢ်ဝဲဆူအဟံၣ်အယိအဇုသဝီလီၤ. ဒီးမ့ၢ်အမၢ်တခိတ
အဲၣ်ဒီးလၢအဝၤက့ၢ်ဆူအဇုသဝီဘၣ်. ဒီးစးထီၣ်ဘူးထၣ်ဘူးဝဲဝံၤတဘျီဒီးထါဝဲဘူး
ကဝံၤစးထီၣ်ဘူးကဒီးဝဲတဘျီလီၤ. ဒီးအဝဲဒိန့ၣ်အဝၤထါ,

“နံၣ်ကံၣ်ဝံၤဆုကံၣ်တဝံၤ,
ထီၣ်ကံၣ်ဘိသုတက့ၢ်ဒီး.”

ဒီးအဝဲဒိဆၢအမၢ်လၢထါ,

“ဟီၣ်ယၢ်တဂ့ၢ်ဇိၢ်နီၣ်ယီၤ,
နပၢ်ကယုန့ၢ်နဖိ.”

ဒီးဒိဆၢက့ၢ်အဝၤလၢထါဒီးစံးဝဲဒၣ်,

“ထီၣ်ကံၣ်ဘိဒီးသ့ၣ်တရု,
ကလီၤဖျၢ်မၤအသးသ့.”

ဒီးအမါန့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝၢကက့ၤသပှ်တၢ်အယိဒီးအမါန့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢအဝၢ
ကဘၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲအယိဒီးန့ၣ်အဝၢထီၣ်ဒီးစံးဝဲ၊

“နက့ၤမ့ၢ်တုၤသ့ၣ်အူၣ်ဂီၤ၊ တၢ်ကသံနၤကွၢ်ထီၣ်အီၤ
နက့ၤမ့ၢ်တုၤလၢၢ်ထိးဖါ၊ မၤဖျဲၣ်မၤဆှါထီၣ်နသး
နက့ၤမ့ၢ်တုၤလၢၢ်ထီၣ်လဲၤ၊ ဘၣ်လီၤမ့ၢ်အူထီၣ်နက့ၤ
နက့ၤမ့ၢ်တုၤလၢၢ်ပီၤဟၢ၊ က့ၤကွံၣ်ကဒံကွံၣ်ကဒၢ။”

ထဲန့ၣ်တဘျီအဝၢန့ၣ်က့ၤဝဲဒၣ်လီၤ။ ဝဲအက့ၤလၢက့ၤအခါဒ်အမါဒီးန့ၣ်အီၤထီၣ်အသိး
တၢ်လီၢ်တတိၤဒီးတတိၤအိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ပလီၢ်ပဒိအယိပူၤဖျးဒီးအဒုၣ်အဒါခဲလၢၢ်လီၤ။ မ့
မ့ၢ်ထီၣ်လၢအမါဒီးန့ၣ်အီၤ၊ “နက့ၤမ့ၢ်တုၤလၢၢ်ပီၤဟၢ၊ က့ၤကွံၣ်ကဒံကွံၣ်ကဒၢ” တဖျါ
န့ၣ်မ့ၢ်လၢသးပုၤနီၣ်ဝဲအယိတပလီၢ်အသးဘၣ်။ ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအဒုၣ်အဒါတအိၣ်
လၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ။ ဘၣ်ဆၣ်အမံၤပှ်ပျါလီၤဝဲအခုအပုၤလၢကလဲၤခိးတၢ်လၢက့ၤဖဲန့ၣ်
လီၤ။ တၢ်လီၢ်လၢအကက့ၤဝဲခဲအံၤတတိၤအဒုၣ်အဒါအိၣ်တၢ်ခိးဝဲတဂၤလၢအမ့ၢ်ဝဲပုၤ
အုးအးတဲတၢ်တသ့ဘၣ်ဒီးဖဲန့ၣ်ပုၤငိးတဂၤမၤသံကွံၣ်ဝဲနီၢ်ယီၤအဝၢလၢအမ့ၢ်စီၤထီၣ်
ကံၣ်ဘီန့ၣ်လီၤ။ အတၢ်ယၢ်ဘျးကွံၣ်အညၣ်ဒီးဖုံလီၤက့ၤဝဲဆူတပိုၣ်ကျါဒီးမ့မ့ၢ်အသး
တဖျါန့ၣ်ကဲထီၣ်လၢသၣ်မံၣ်ညါအဝါတဒုလီၤ။ တုၤမ့ၢ်ထီၣ်ကံၣ်ဘီသံဒီးပုၤငိးတဂၤ
က့ၤဝဲဘၣ်ဝဲထီၣ်ကံၣ်ဘီအမံၤပှ်လၢသါမၤသံနမၢ်ဝံၤလံၤဒီးဒုးန့ၣ်ဝဲဘီလၢအဆဲးသံ
ထီၣ်ကံၣ်ဘီလၢအဘၣ်အထဲတၢ်သ့ၣ်အယိအမံၤပှ်သးခုဒိၣ်မးလီၤ။ မ့မ့ၢ်အမါတခီ
တၢ်ကိတၢ်ဂီၤဘၣ်အီၤဒီးပၢ်လီၤအသးလၢကလဲၤလူၤက့ၤအဝၢလီၤ။ ကတၢ်ကတီၤ
ထီၣ်အသးဒီးစိၣ်ထီၣ်ဝဲနီၣ်ယူၣ်သံနီၣ်ယူၣ်မူဒီးစးထီၣ်လူၤက့ၤအဝၢန့ၣ်လီၤ။ လဲၤဝဲ
တုၤလၢအဝၢအလီၢ်လၢအမ့ၢ်ဝဲလၢၢ်ပီၤဟၢန့ၣ်ထံၣ်ဝဲလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်စီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး
သ့ၣ်ညါဝဲလၢအဝၢန့ၣ်ပုၤမၤသံအီၤလံၤလီၤ။ ဒီးဟးလူၤယုက့ၤအဝၢအစိၣ်လၢတပိုၣ်
ခိၣ်တပိုၣ်လၢအခါနၢ်ဟူဝဲလၢသၣ်မံၣ်ညါတဒုကိးသီၣ်ဒီးအတၢ်ဖဲဆူအအိၣ်ဒီးသံကွၢ်
အီၤလၢနယုတၢ်မနုၤလဲၣ်လီၤ။ ဒီးအဝဲစံးဆၢဝဲ၊ “ယဟးယုက့ၤယဝၢလီၤ။” ဒီးသၣ်
မံၣ်ညါန့ၣ်စံးဘၣ်အီၤ၊ “နဝၢန့ၣ်ပုၤမၤသံအီၤလံၤ။ အညၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ယၢ်ဘျးအီၤ
ဒီးဖုံကွံၣ်အီၤလၢတပိုၣ်ကျါလီၤ။ မ့မ့ၢ်အသးတဖျါန့ၣ်ကဲထီၣ်လၢယၤလီၤ။ “ထဲန့ၣ်
တဘျီနီၢ်ယီၤန့ၣ်မၤသၣ်မံၣ်ညါတဒုန့ၣ်ဟးယုထၢက့ၤအဝၢအညၣ်ဒီးသၣ်မံၣ်ညါန့ၣ်ဟး
ထၢက့ၤဝဲတၢ်ညၣ်လၢတၢ်ယၢ်ဘျးအီၤတဖၣ်ခဲလၢၢ်ဝံၤဒီးဖဲက့ၤစိၣ်ဝဲဆူနီၢ်ယီၤအအိၣ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဒီးတုၤန့ၢ်တစုၤနီၢ်ယီၤန့ၣ်ဖျၢၣ်ဒၣ်သ့ၣ်မံၣ်ညီၤတဖၣ်န့ၣ်လၢနီၣ်ယုၣ်သံဒီးသ့ၣ်မံၣ်ညီၤန့ၣ်သံ
ကွံာ်ဝံၤဒီးဖျၢၣ်ဒၣ်သ့ၣ်မံၣ်ညီၤဒီးတၢ်ညၣ်လၢတၢ်ယဲာ်ဘျးအီၤတဖၣ်လၢနီၣ်ယုၣ်မူဝံၤဒီး
အတၢ်မူထီၣ်က့ၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးအဝၢန့ၣ်စံးဘၣ်အီၤ, “ဘၣ်မနုၤလၢနုၤလဲၤက့ၤယၤ
ဒီးမၤမူထီၣ်က့ၤယၤလဲၣ်.” အဝဲစံးဆၢ, “ခိဖျိလၢယအဲၣ်န့ၣ်အယီၤယလဲၤက့ၤန့ၣ်
လီၤ.” ဒီးက့ၤကိးအဝၢဆူအဟံၣ်ဒီးအမံၣ်ပှၢထံၣ်အမၢ်ဒီးတၢ်အတၢ်သီၣ်န့ၣ်ကဒီးလၢ
အပူၤလီၤ. ဒီးစးထီၣ်က့ၣ်သံကဒီးအမၢ်ဒီးအမၢ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲလၢအမံၣ်ပှၢက့ၣ်သံက
ဒီးအီၤဒီးထုကဖၣ်သ့ၣ်ကမဲၤဝဲဒၣ်အံၤ, “ယမ့ၢ်သံန့ၣ်ယကသံယုာ်ဒီးယမၢ, ပှၢမ့ၢ်လဲၤ
ရူၣ်လီၤယၤန့ၣ်ပှၢထုးဖးယၤဒီးယမၢသုတန့ၢ်တဂ့ၤ.” တချုးလၢအမံၣ်ပှၢမၤသံအီၤန့ၣ်
အဝဲဒီးအမၢခံၣ်မၤသံလီၤကွံာ်အသးန့ၣ်လီၤ. ထဲန့ၣ်တဘျီပှၢကလဲၤရူၣ်လီၤကွံာ်ထီၣ်
ကံၣ်ဘီဒီးနီၢ်ယီၤလီၤ. ထီၣ်ကံၣ်ဘီအမံၣ်ပှၢန့ၣ်တဲဝဲလၢသၢတရူၣ်လီၤသၢဖိမုၢ်ဒီးထီၣ်
ကံၣ်ဘီတပူၤယီၤဘၣ်. မ့ၢ်တဲဝဲလၢသၢကရူၣ်လီၤထီၣ်ကံၣ်ဘီဒီးပှၢလဲၤယိးအီၤတဂၤ
န့ၣ်တန့ၢ်ဘၣ်. ပှၢမ့ၢ်စံးလၢပှၢကလဲၤယိးအီၤခံၣ်လီၤန့ၣ်တဘျီယီၤပှၢယိးထီၣ်အီၤန့ၣ်
ဖုံသလိးလီၤ. မ့ၢ်လၢပှၢထုးဖးအဝဲသ့ၣ်အစီၣ်တန့ၢ်ဘၣ်အယီၤလၢခံၣ်ပှၢလဲၤရူၣ်လီၤကွံာ်
အဝဲသ့ၣ်တဘျီယီၤတပူၤယီၤလီၤ. ဒီးလၢတၢ်ရူၣ်လီၤထီၣ်ကံၣ်ဘီဒီးနီၢ်ယီၤအလီၢ်န့ၣ်ဟဲ
မဲထီၣ်က့ၤဝဲလၢသဘျုၣ်တမ့ၢ်ဒီးဆၢတထူၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤပှၢမၤအိၣ်ဝဲလၢ
ထါဒ်အံၤ,

“သ့ၣ်လီၤယုာ်သဘျုၣ်ဒီးဆၢ,
ဆၢဂ့ၤပျီၤသဘျုၣ်ဂ့ၤဟၢ” အသိးန့ၣ်လီၤ.

— ပှၢကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စီၤအဲၣ်ခုၣ်မူ, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကွံာ်, မၢ်လးအူၤနဲကဝီၤ

ယတၢ်လဲၣ်ခိၣ်ဖျါလၢယသးပုၣ်နီၣ်တသ့

ယမံၤမ့ၢ်စီၤလးတၢ်ဘးခ့ၣ်, ယသးအိၣ် ၁၈ နံၣ်, ယမ့ၢ်ပုၤမၤလိတၢ်, ယမၤလိအတီၤ ၁၀, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကွီၢ်, ယအိၣ်မၢ်လးအူၤဒဲကဝီၤကဝီၤဒုသၢဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤဘီၣ်ဒၢၣ်လီၤ. ယဒီပုၤဝဲၢ်အိၣ်သၢဂၤ, မ့ၣ်ခံၣ်ခွါတဂၤဒီးယမ့ၢ်ပုၤခံၣ်တဂၤလီၤ. အခဲအံၤမ့ၢ်လၢယမၤလိတၢ်အယိတထံၣ်လိာ်ဘၣ်သးဒီးယပုၤယဝဲၢ်နီၣ်တဘျီလၢဘၣ်. ယအိၣ်ဆိးလီၢ်လၢညါမ့ၢ်ဝဲစီၤမ့ၢ်ပျီကရူၢ်ဘၣ်ဃးဘုသိၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်, မ့ၢ်တြီၤကီၢ်ဆၣ်, သုးက့ၤယံၢ်ဟီၣ်ကဝီၤဒီးယသဝီမ့ၢ်ဝဲလ့ၣ်ခိၣ်သဝီန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ယမ့ၢ်သးစၢ်တဂၤအသိးတၢ်လၢယလဲၣ်ခိၣ်ဖျါနီၣ်ယသ့ၣ်ညါလီၤယသးလၢယမ့ၢ်ကညီဖိ, တၢ်လၢယတူၢ်ဘၣ်, ယကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီးန့ၣ်ဒါကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်အတၢ်မၤအၢမၤနးလၢပဝဲကညီဖိအံၤယတသံယသးပုၣ်နီၣ်တသ့လုၤတက့ၤဘၣ်. တသးဆံးယဲဘၣ်. ဘၣ်မၤယဲၣ်လဲၣ်, ကျဲးစးမၤလိဒီးယဲတၢ်လီၤ. တၢ်လၢယကွဲးအံၤယတၢ်ပညိၣ်မ့ၢ်ဒီးသိးဒီပုၤဝဲၢ်မိာ်ပၢ်လၢအဖးဘၣ်ဝဲတဖၣ်ကသ့ၣ်ညါလီၤအသးလၢအမ့ၢ်ပုၤကွီၢ်ဖိဒီးကမ့ၢ်ကညီဖိသုတအိၣ်ဒီးတၢ်သးဆံးတဂ့ၤ, ကအိၣ်ဒီးတၢ်သးဆူၣ်တၢ်သးန့ၣ်ဝဲတၢ်သ့အိၣ်အသိးဟံ

ပျါထီၣ်အတၢ်လၢၣ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်တသ့ဖဲအသ့တၢ်ပီၢ်ယၢ်တဖၣ်ခံဒီးဘၣ်. တၢ်လၢယတၢ်ဘၣ်ပျါဒီးလၢအသိးလီၤ.

တဘျီယမ့ၢ်ဖိသၣ်ဖဲယသးအိၣ်ခံန့ၣ်အခါယတသ့ၣ်ညါစုစၣ်စုထွဲဒီးဘၣ်. ဒီးယထံၣ်လၢယမိအိၣ်ဒီးအဟူးအသးနးမးဒီးယမိကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်အါမးလၢဒုၣ်ဒါကီၢ်ပယီၤသးပဒိၣ်အတၢ်မၤအါမၤနး, အဝဲသ့ၣ်ဟးလၢကုၤပူၤပျါပူၤမၤတၢ်အါအါသီသီ, ထံၣ်သဝီဒွဲၣ်သဝီ, ထံၣ်ဘုဖိဒွဲၣ်ဘုဖိအါမးနးမးလၢပဝဲသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တနံၤအဝဲသ့ၣ်ဟဲဝဲဆူယသဝီဒီးပဝဲသဝီဖိခဲလၢၣ်စံၣ်အိၣ်လၢပျါကျါလီၤ. စံၣ်ဝဲအိၣ်တၢ်မးတချးဘၣ်. ယပါကစံၣ်ဝဲအိၣ်ဘုဝဲဘၣ်လၢသးတယုၢ်, ယမိကစံၣ်ပုယၤစိၣ်ဘၣ်လၢစုစိၣ်တရူတဘျီလီၤ. မံလၢမုၢ်နၤလုးယၣ်မးတအိၣ်ဘၣ်. မူခိၣ်စူၤအယိယမိလဲၤမံစၢၤယၤလၢပနၢ်ကလိၣ်အလၢၢ်တကီၤအဖီလၢလီၤ. တုၤအဝဲသ့ၣ်က့ၤကဒါက့ၤဒီးပဟဲက့ၤဆူပသဝီ, ပထံၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒွဲၣ်အူကွၢ်ဝဲတၢ်ဒီတသဝီဒီးခးသံဝဲကျိၢ်, ပနၢ်, မဲၣ်တဲးလဲးဒီးတအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကိးဘၣ်. ခးသံဂီၤကလိဝဲလီၤ. အိၣ်ဝဲဒုၣ်ထဲဆိသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲဖါတၢ်သးပျါတဂၤဒီးတီၢ်ကဝဲအစုအခိၣ်ဒီးပဟဲသံဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. တုၤပဝဲသဝီဖိတဖၣ်ဟဲက့ၤတုၤဒီးတထံၣ်လၢၤအဟံၣ်အယိဒီးတနီၤဟီၣ်မးဘၣ်ဆၢၣ်မၤတသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဖဲန့ၣ်ပဝဲသဝီဖိတဖၣ်မုၢ်လၢပကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးဟံၣ်ယိတအိၣ်လၢၤအယိလၢတၢ်လုၢ်ပျါလၢဟ့ဖိအကပၤန့ၣ်ပဘၣ်အိၣ်လီၤဖးဒီးပဟံၣ်ဒီးပဝဲသဝီဖိခဲလၢၣ်လီၤဖးလိၣ်သးဒီးမုၢ်လၢတၢ်စူၤခါအယိတဂၤဒီးတဂၤပကဘၣ်လဲၤအိၣ်ဒုၣ်လၢပဒုးဒီးဖဲဟါလီၤခိမုၢ်ဘူးကဟါ, ကလံၤအူဘၣ်ဘုဖိတဖၣ်အခါတၢ်သယုၢ်ဘၣ်ယၤလၢယသဝီတဘျီယိလီၤ. ဒီးယကွၢ်လီၤလၢဒုးခံတခီယမိဒီးယပါကျိၣ်နီၣ်ကုၢ်ဒီးကွီးကုလီၤသယုၢ်ဘၣ်ယၤဒိၣ်မး, ယမ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဖဲယအိၣ်မ့ၢ်အခါမ့ၢ်တတၢၤဒုၣ်မးယဟံးထီၣ်တန့ၢ်လၢၤဘၣ်. ယမ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဖဲယမံနီၤအခါယမံတန့ၢ်ဘၣ်ဒီးယဘၣ်သးက့ၤမးတဘျီယိဘၣ်ဆၢၣ်ယဂဲၤဆၢထၢၣ်မးတန့ၢ်လၢၤဘၣ်. ယအိၣ်ဖဲယဒုးပူၤတယံၣ်ဘၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသးဟဲထီၣ်ကဒီးလံ. အဝဲသ့ၣ်ဟးယုကဒီးတၢ်လံ. ထံၣ်ဒုးဒဲဒီးဒွဲၣ်အူဝဲဒီးအဝဲဟဲထံၣ်ယပါအဘုဖိဒီးဒွဲၣ်အူဝဲ, ဟဲထံၣ်ကဒီးယဒုးဒဲဒီးဒွဲၣ်အူဝဲဖဲန့ၣ်ပအိၣ်တဘျီလၢၤဘၣ်ဒီးပဘၣ်စံၣ်အိၣ်က့ၤလၢတၢ်လီၢ်အဂၤန့ၣ်လီၤ. ပဟးအိၣ်ဒုၣ်လၢပျါဒိၣ်ပျါယိၣ်အပူၤ, တၢ်ကုၢ်တအိၣ်ဘၣ်, တၢ်စူၤအါမး, ပကဘၣ်အိၣ်ဒုၣ်လၢ

ထံခံကွၢ်စိးလၢလၢ်လုကဆူးလၢတၢ်လီၢ်လၢပုၤလဲၤတသ့အလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဒီး
ယမိယပါဒီးယနီတဂၤ, တၢ်အိၣ်လၢပကဘၣ်အိၣ်ဘၣ်တနံၤအဂီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်အိၣ်
အီၤဒီတနံၣ်ညါ, ဟုသးတဘျီန့ၣ်ပဘၣ်ဖိကပိၢ်အိၣ်ဒီးဘိၣ်, အိၣ်ဒၣ်သီယဲၣ်ဘိၣ်ချီအံ
သ့ၣ်မိၢ်ဟဲသ့ၣ်မးတအိၣ်လၢပဂီၢ်ဘၣ်. ဒီးပကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်န့ၣ်အသိးလီၤ. ယမိယ
ပါန့ၣ်အဝဲတဝဲအါတၢ်ဘၣ်, ကျဲးစးဝဲလီၤ. ယပါန့ၣ်ဟးယုအိၣ်ဘုဒီးဘၣ်တနံၤနံၤ
န့ၣ်ယပါဟဲက့ၤစိၣ်ဒၣ်ထဲအဘျီတဆံလီၤ. ဘၣ်တနံၤယပါလဲၤဟံးန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်လၢ
တၢ်လီၢ်လၢပုၤအိၣ်အလီၢ်, အဝဲလဲၤယုအိၣ်စ့ၢ်ကိးဒီးဘုလီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်လီၢ်ယံၤအယံ
ဒီတနံၤဟဲက့ၤဝဲတတုၤဘၣ်. ဖဲလၢမ့ၢ်ဟါလီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ယမိမၤကဲၤလီၤမ့ၢ်အူဒ်
သိးကဖိအိၣ်စၢၤပတၢ်အဂီၢ်လီၤ. လၢတၢ်တပၢ်သးအပူၤအဝဲလဲၤဘိးသ့ၣ်ဒုဒီးမ့ၢ်လၢ
တၢ်ခဲအယံၣ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်အုၣ်ဘၣ်အီၤလီၤ. ယမိလီၤယံၤဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်က့ၤတန့ၢ်လၢၤဘၣ်.
ဒီးအခၣ်အုၣ်တၢ်, အခၣ်သဘ့ထီၣ်ဒီးထီၣ်လၢဒီတဂၤညါလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိတဲတၢ်တသ့
လၢၤဘၣ်, ယနီကိးအီၤသနၣ်က့ၤတကိးဆၢဝဲလၢၤဘၣ်. ဒီတနၤကျၢၤယၤဒီးယနီယ
မၤတၢ်တသ့တၢ်နီတမံၤဘၣ်. လၢမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ယပါဟဲက့ၤဒီးထံၣ်ဝဲယမိဒီးဆိကမိၣ်ဝဲ
လၢယမိကအိၣ်ဖျၢၣ်အဖိလီၤ. ဒီးတုၤအဟဲက့ၤတုၤဒီးကွၢ်ထံဝဲဒီးယနီတဲပုၤအီၤတၢ်ဂ့ၢ်
ဒီးအဝဲလဲၤကွၢ်ဝဲဒီးထံၣ်လၢယမိတီၢ်သံဂ့ၢ်သ့ၣ်တဘိးဒီးသ့ၣ်ညါဝဲလၢဂ့ၢ်သ့ၣ်အုၣ်အီၤ
န့ၣ်လီၤ. ယပါလဲၤကိးဝဲပုၤလၢကဟဲမၤစၢၤအီၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပုၤဟဲဒီးပုၤက့ၤယံးယမိဆူ
သဝီအဂၤတဖျၢၣ်တုၤ, ဘၣ်ဆၣ်ယမိတနီၣ်ထီၣ်အသးဒီးဘၣ်ဒီးဘၣ်ဝဲဒီန့ၣ်ညါဒီးယမိ
အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အဖိဝဲဒီးသံဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နိယမ့ၢ်ဖိသၣ်အသိးယၤဒီးယနီပုၤတဒးထံၣ်
ပုၤလၢယမိအစိၣ်ဘၣ်, ဒီးပုၤလဲၤဟံၣ်ကွၢ်ပုၤလၢပုၤဟံၣ်အဂၤတဖျၢၣ်လီၤ. ဖဲဟံၣ်တ
ဖျၢၣ်န့ၣ်ယက့ၤကွၢ်စ့ၢ်အိၣ်ဒၣ်ထဲပုၤသးပုၤလီၤ. လၢမ့ၢ်နၤခါန့ၣ်ယမိယဲမ့ၢ်မ့ၢ်ဒီးယနီ
လီၤ. တၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤတမံၤမးတဘၣ်ယၤဘၣ်. လၢမ့ၢ်ဝါထီၣ်ယက့ၤကွၢ်တၢ်ဒီးယထံၣ်
လၢပုၤဒီသံကွၢ်ထိးလၢအအိၣ်လၢဒးဖိလၢခဲလၢဒီးပုၤလဲၤက့ၤအူယုၣ်ဝဲဒီးယမိလီၤ.
တုၤပုၤလဲၤက့ၤအူကွၢ်ယမိဝဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်တနံၤပုၤဟံၣ်ဖိတဖၣ်ယံလီၤကွၢ်အဟံၣ်န့ၣ်
အူကွၢ်ဝဲဒီးဟးထီၣ်အိၣ်က့ၤဝဲလၢတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤလီၤ. ယပါဒီးပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်ပ
တအိၣ်လၢပုၤကျါဘၣ်. ပလဲၤအိၣ်လၢတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤ, ယပါတ့ဝဲဒဲဖိတဖျၢၣ်ဒီး
ဖဲန့ၣ်ယပါကဘၣ်ကွၢ်ထွဲဒီးယဒုဖိနးမးတဝဲလၢမ့ၢ်သံဒီးဝဲလီၤ. ဒီးပုၤသးကညီၤအီၤ
ပုၤမၤစၢၤအီၤအိၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲလီၤ. ယပါန့ၣ်ကဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဒီးတၢ်အါမံၤလီၤ. ဆုဘု

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ယၤဘုကဘၣ်အူဝဲလၢအထးခိၣ်ဒီးယကွၢ်ယပါန့ၣ်လီၤသးကညီၤဒိၣ်မးလီၤ. အဂီၢ်လဲၣ်, လၢအနီၢ်ဆံးခါအဝဲမ့ၢ်ပှၤအသးဒီးအမိအပါအဲၣ်ဘၣ်အီၤဒီးဆှၢအီၤလၢကိအယိတၢ်ဒ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲတသ့ဘၣ်. အိၣ်ဒၣ်လွံၢ်တီၤဒီးဟံးအမါအယိတၢ်ကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤမၤဝဲတသ့နီၣ်တမံၤလၢၤဘၣ်.

ဖဲယကွၢ်ပၣ်သ့ယပါမၤယလဲၤကွၢ်န့ၢ်ဖါတံၢ်တဂၤအပၣ်, မိၤန့ၢ်ပှၤပၣ်ဖဲပှၤဝဲၣ်တၢ်ကွးတၢ်အခါလီၤ. ယလဲၤအိၣ်တၢ်လီၢ်ဘူးဒီးပှၤလဲၤထီၣ်ကိအကျဲဒီးဖဲယမိၤပၣ်အခါယထံၣ်ဘၣ်ယသကိးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဆူကိသ့ၣ်ဖဲသးညီၣ်မ့ၢ်မးဒီးယကွၢ်ယအဲၣ်ဒီးလဲၤဘၣ်ဆၣ်ယပါဆှၢယၤတသ့ဘၣ်. ယလဲၤအိၣ်ဒီးဖါတံၢ်အဝဲမၤစၢၤယပါလၢဘုဟုဒီးတၢ်လၢအလိၣ်ဒီးယပါလီၤ. ပှၤထီၣ်တန့ၣ်ဒီးန့ၣ်ဟဲလၢအသိတန့ၣ်ယဟဲက့ၤအိၣ်ဒီးယပါဒီးယတဲယပါလၢယကလဲၤဒီးယတခါမ့ၢ်ဒီးယလဲၤလီၤ. ဒီးယလဲၤမၤလိတၢ်န့ၢ်ဒၣ်တန့ၣ်ခံန့ၢ်ဒီးဘၣ်တန့ၣ်ကဘီယူၤဟဲခးလီၤတၢ်ဒီးယကနၣ်တဘျီဘၣ်. ယအိၣ်တသ့လၢၤဘၣ်ဒီးယတထံၣ်လၢၤယတခါမ့ၢ်လၢၤဘၣ်. ထဲတဂၤယဆ့ၣ်နီၤဒၣ်ဖဲကိပှၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယကွၢ်ယမၤဝဲဒီးယထံၣ်စိတခိးတထူၣ်ဒီးယလဲၤယထံၣ်လၢၤယတခါမ့ၢ်အဝဲဆ့ၣ်နီၤဟီၣ်ဝဲဒီးတဘျီယသးအုးမးလၢယကဘၣ်မၤက့ၤဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးမ့ၢ်ဟါလီၤန့ၢ်ပှၤဒီးပဝဲခံၣ်မ့ၢ်ဟါလီၤလံ. ယတခါမ့ၢ်ဟီၣ်ဒီးယဟီၣ်ပိာ်အခံၣ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပမံဝဲလၢဝၣ်ဒိၣ်တခိၣ်အကဆူးဒီးန့ၣ်, ပတအိၣ်ဘၣ်မ့ၤဘၣ်, တလူးဘၣ်စ့ၢ်ကိးယၣ်ဘၣ်. ဒီးလၢမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ယဟဲက့ၤတုၤလၢယပါအအိၣ်ဒီးယပါထံၣ်ယၤဒီးသးခုဒီးသံကွၢ်ယၤ, “ဖိခါ, နဖးလံာ်ဘၣ်ပှၤဖျါလံလဲၣ်.” ယတဲလၢကဒိၣ်တဖျါမးယကွဲးတဘၣ်ဘၣ်. ဒီးယပါတဲယၤ, “ဖိခါ, နကလဲၤဒီးခါဒီးယတဲယပါ, “ယတဲလဲၤလၢၤဘၣ်, ယတဲလဲၤမၤလိလၢၤတၢ်ဒီးယကဘၣ်လဲၤကွၢ်န့ၢ်ပှၤဖိလီၤ. ပှၤဖိအ့ၣ်ယချၢယံယကိာ်ဘိအလီၢ်အိၣ်မးကိးမ့ၢ်န့ၢ်ဘူးကဘၣ်လၢယကဖျးသံအတၢ်လၢပီးတူလီၤ.”

ဖဲန့ၣ်ဘူးထီၣ်လၢဘုကဂီၤထီၣ်အဆၢကတီၢ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသးဟဲထီၣ်ကဒီးလံ. စံၣ်ကဒီးလၢသီယဲၣ်တဖျါလံ, ပဘၣ်ယိၣ်ထဲကထံၣ်ပှၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ယက့ၤအိၣ်ဒီးယပါ, ဒီးကီၢ်ပယီၤသးန့ၣ်ဟူးဂဲၤဝဲအါမး, အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒ်သိးပသုတအိၣ်ဘၣ်လၢမ့ၤအဂီၢ်

လိာ။ ဖဲန့ၣ်ပှၢ်စံၣ်အိၣ်လၢပှၢ်ပှၢ်တထံၣ်ဟံၣ်ထံၣ်ယိလၢၤဘၣ်. လၢကလိာဒိသံတခီ
လိာ. ပှၢ်ကဘၣ်က့ၤကူးအိၣ်ဒၣ်ဘုလၢလိကပီၤကျါ, ဘၣ်ဖှုးအိၣ်ဒၣ်ဘုသၣ်ဒ်သိး
ဒီးတၢ်အုးအသိးလိာ. ပှၢ်အါဂၤတုထီၣ်ဝဲဒဲဖိဒီးအိၣ်သကိးဝဲဒဲန့ၣ်လိာ. မ့ၣ်ယပါတ
ခီမ့ၢ်လၢယပှၢ်ဆံးအယိပှၢ်ဟ်အိၣ်လၢပှၢ်ခးဒဲတဖျၢၣ်, အိၣ်ယံၤဒီးပှၢ်ဂၤတဖၢက့ၣ်ထံ
လိာ. ဘၣ်တနံၤယပါဒီးယနီၣ်တဲဝဲသါကက့ၤလိာဟးလၢပှၢ်အိၣ်တစိၣ်ဖိဒီးဟ်တ့ၢ်ယ
ဒီးဟ်ယပှၢ်လၢဒဲဖိပှၢ်ခံၣ်ဒီးယနီၣ်ဒီးယပါက့ၤထီၣ်ဆူအဲလၢကစၢ်အဖိခိၣ်ဒီးယက့ၢ်
ထွဲအခံပှၢ်ဒီးတၢ်သယုာ်မး, ဖဲအဲက့ၤလိာပှၢ်တစိၣ်ဖိဒီးယနီၣ်ဟူကျိသီၣ်ယကပုထီၣ်
ယပှၢ်လၢယကစံၣ်အဂီၢ်ယပုထီၣ်ယပှၢ်တသ့ဘၣ်. ယဆိကမိၣ်ယကအိၣ်ခိးယပါတ
စိၣ်ဖိဒီးကဟဲက့ၤဝဲ, ယခိးအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယနီၣ်ဒီးယပါတဟဲက့ၤဘၣ်အယိယပုထီၣ်ယ
ပှၢ်ဒီးယစိၣ်တၢ်တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဖဲန့ၣ်ယအိၣ်ခူသ့ၣ်ဒၣ်ဖဲခးယၢယက့ၢ်စူၣ်ဒၣ်လၢ
ယနီၣ်ဒီးယပါလၢအကဟဲက့ၤက့ၢ်ယုက့ၤယၢ, မ့ၢ်ဟဲက့ၤက့ၢ်ယုယၢဒီးယကက့ၤဆူအ
အိၣ်လိာ. ယအိၣ်ခိးအဲဝဲသ့ၣ်စးထီၣ်လၢဂီၢ်ခိကဘၣ် ၈:၀၀ နၣ်ရံၣ်တုၤလၢဟါခိဘၣ်
ဆၣ်ယတထံၣ်ယပါဒီးယနီၣ်တဂၤဘၣ်. တဘျီယသ့ၣ်အုးသးအုးဒိၣ်မး, ယတအိၣ်
ဘၣ်မ့ၢ်လၢၤဘၣ်. ယဒုဖိတၢ်မိၣ်အိၣ်အသးလၢမ့ၢ်, ဟီၣ်သါသကုးမးဘၣ်ဆၣ်ယမၤ
တသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. အဲဟီၣ်မ့ၢ်ဒိၣ်ဒီးယဟၢၣ်ဘၢအကိၣ်ပှၢ်တစဲးတစဲးဒ်သိးအဟီၣ်
သီၣ်ကဆံးအဂီၢ်လိာ.

တုၤယဒုမ့ၣ်မံဘၣ်အသးဒီးယက့ၤစံၣ်လၢဘုကျါချ့ချ့တုၤလၢဒဲပှၢ်ဒီးယထံၣ်လၢ
တကွံခံသံၣ်, ဒီးယဖၢန့ၣ်လၢယလုကူးထၢၣ်ယးဖိတဖျၢၣ်အပူၤလၢယဒုမ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်
လိာ. ယက့ၤတုၤလၢယဒုမ့ၣ်အအိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယဒုမ့ၣ်မံတဟံၣ်ထီၣ်ဒီးဘၣ်. ယအိၣ်ခိး
တစိၣ်ဖိဒီးယဒုမ့ၣ်မံဟံၣ်ထီၣ်ဒီးယအ့ၣ်ဘျဲးန့ၢ်အိၣ်လၢတကွံသၣ်ဒီးယဒုးအိၣ်အိၣ်ဝံၤယ
ဟးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးယလဲၤအိၣ်လၢထံကွၢ်ခံ, လုဖိအခိၣ်ထံးဒီးလုခိၣ်ထံးအိၣ်ဒီးသ့ၣ်ဖး
ဒိၣ်တခိၣ်အဂီၢ်အါမးဒီးတကူးလိာအသး, အဖိလၢန့ၣ်ခံးသုမးဒီးယလဲၤအိၣ်ကဒုလၢ
အဖိလၢဒ်သိးတနၢ်အံၤယကမံဖဲန့ၣ်လိာ. တဘျီအံၤမ့ၢ်ဟါလိာလံ. တၢ်သးအုးဒီးတၢ်
ပျံၤတၢ်ဖုးတုၤအိၣ်ယၢဘၣ်ဆၣ်တပျံၤလၢယဲဘၣ်. လၢတၢ်သးဆူၣ်အပူၤတၢ်သးခုဟဲ
တုၤအိၣ်ယၢလိာ. ယထံၣ်လၢဖုဟဲတဂၤဒီးယက့ၢ်လၢအလိာခံဒီးယထံၣ်လၢယနီၣ်ပိာ်
အခံလိာ. ယသးခုမးလိာ. အဲဝဲသ့ၣ်ဟဲတုၤဒီးယသံကွၢ်ဖုလၢယပါလိာ. အဲဝဲသ့ၣ်ညါ
လၢယပါသံဘၣ်ဆၣ်အဲတတဲပှၢ်ယၢဘၣ်. ဒီးယနီၣ်တဲယၢ, “ဒုဒုဒု, ပါပါဒုသံလံ”

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဒီးဖဲန့ၣ်အမဲၣ်ထံလီၤဝဲလီၤ. ဖဲန့ၣ်ဖုတဂၤစံၣ်န့ၣ်ကူဒုၣ်ထဲရဲးတဘျီလီၤ. အစုအိၣ်စ့ၣ် ကိးထဲတကပၤလီၤ. အဝဲစိၣ်ထီၣ်ဝဲယဒုမ့ၣ်ဒီးတဲဝဲဒ်အံၤ, “ပကလဲၤယုထံၣ်က့ၤပုၤဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်မံဖဲအံၤဒီတနၤပတအိၣ်ဘၣ်မ့ၤဘၣ်.”

ဖုတဂၤန့ၣ်ထီၣ်စၢၤပုၤဂၤစၢၤခိဖျိလၢပတအိၣ်ဘၣ်မ့ၤဘၣ်အယိပထီၣ်ကစၢၤတကဲ ဘၣ်ဆၣ်ပဘၣ်ထီၣ်ကစၢၤထီၣ်ဘးဒီးမ့ၢ်ဟါလီၤလံတထံၣ်ဒီးပုၤနီတဂၤဘၣ်. တဘျီ အံၤဒုယသးအုးဒိၣ်မးဒီးပအိၣ်ကတီၢ်ဖဲတၢ်လူၢ်ခိၣ်ကျဲကပၤ, အိၣ်တစိၣ်ဖိပုၤဟးသီၣ် တဘျီဒုယပျံၤတၢ်ယအိၣ်တသ့လၢၤဘၣ်, ဒီးဖုတဂၤန့ၣ်လဲၤကွၢ်စ့ၣ်ဝဲဒီးထံၣ်ဝဲလၢပုၤ ယိးဝဲပုၤဆါဒီးပပိၣ်ထီၣ်ပုၤဆါအခံဒီးတၢ်ခံးလီၤလံအယိတထံၣ်လၢၤကျဲဘၣ်. ဒီးပုၤ ဆါအိၣ်ဝဲသၢၤဂၤဟ်ယုၣ်ဒီးပုၤလၢယသဝီပူၤတဂၤတယံၤစ့ၢ်ကိးဒီးယၢဘၣ်, အဝဲဘၣ် ဒိနးမးဒီးတနီၣ်အသးလၢၤဘၣ်. ပဟးဒီနၤကျဲၤဒီးပလဲၤတုၤလၢပုၤသဝီတဖျၢၣ်ဘၣ် ဖဲဖးဖိမ့ၢ်ဒီးပုၤဖိဒုးအိၣ်ပမ့ၢ်ဒီးယအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤယမံဘၣ်ယသးလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဝါထီၣ်ဒီးယ လဲၤကွၢ်ဝဲပုၤဆါတဂၤ, အဝဲလီၤဝဲလၢယတံစ့ၢ်ကိးလီၤ. တုၤအဝဲထံၣ်ယၢတဘျီယိန့ၣ် အဝဲကိးယၢဒီးဖိးဟုယၢတဘျီယိလီၤ. အဝဲတဲယၢ, “ဒုဒုစၢ, တံကတဲဘၣ်နၤ, နပါ န့ၣ်...” ယတဲအီၤ, “တဲပုးစၢခိ...ယပါဒ်လဲၣ်.” အဝဲတဲဝဲ, “မ့ၢ်လၢနပါအယိပုၤတ သံနီတဂၤဘၣ်. ပုၤစံၣ်ပုၤခဲလၢၤလီၤ. ပုၤသံဒုၣ်ထဲနပါတဂၤလီၤ. မ့ၢ်လၢပယိန့ၣ် အိၣ်လၢကဖိၣ်ပုၤခဲလၢၤ ... ဘၣ်ဆၣ်ထံၣ်နပါဟဲက့ၤလီၤဒီးစိၣ်ကျိအယိအဝဲခးစိဝဲန ပါန့ၣ်ဘူးဘူးလီၤ.” ဒီးတဲဝဲလၢပုၤမ့ၢ်လဲၤဆုၤသါလၢနၢ်ယိထံၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဂ့ၤ, ဒုၣ် ပုၤနီၣ်ဂ့ၤန့ၣ်ယကဘၣ်လဲၤပိၣ်အခံလီၤ. ဒီးယအၢၣ်လီၤအီၤလီၤ. ဝံၤတစိၣ်ဖိပုၤယိး ထီၣ်အီၤဒီးယတဲယနီ, “ယကလဲၤပိၣ်တံတဂၤအံၤအခံ”, ဝံၤဒီးယခါထီၣ်ယခိၣ်ဒီး ယနီကွၢ်ထွဲယခံပုၤဒီးမဲၣ်ထံမဲၣ်နီလီၤ. တဘျီယဟ်လီၤယသး, “မိမိပါပါအစိၣ်ဖိတ ထံၣ်ဘၣ်, ယၢတဂၤလၢတၢ်သးဆါအပူၤယကန့ၣ်လီၤလၢသုးကျါဒီးကပိၣ်ဖါတံၢ်တ ဂၤအံၤအခံလီၤ.” တုၤဖါတံၢ်တဂၤဘျီတစုဒီးအဝဲတဲယၢဒ်အံၤ, “ဒုဒုစၢ, တံကတဲနၤ ...နၤတဂၤအံၤတံကဆုၤနၤလၢက့ၢ်, မၤလိတၢ်မ့ၢ်ဆူၣ်” ယအၢၣ်လီၤအီၤဒီးယသးခမး ဒီးအဝဲလဲၤဆုၤယၢဆူမိခံလီၤ. တၢ်လီၢ်အဝဲန့ၣ်ယတလဲၤဘၣ်နီတဘျီဘၣ်. ယလဲၤ တုၤအဝဲလဲၤအးယၢလၢပုၤတဂၤ, မၤယအိၣ်ဒီးအီၤဖဲန့ၣ်တသီခံသီဝံၤအဝဲဟဲက့ၤဝဲ လီၤ. ပုၤတဂၤန့ၣ်တုၤယတံက့ၤပုၤဒီး, အဝဲတဲပုၤကညိကျိဘၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, အ

ဝဲတတဲလၢပှၤကညီၣ်ကျိၣ်လၢၤဘၣ်. အဝဲတဲဒၣ်ထဲပယီၤကျိၣ်လီၤ. တဘျီန့ၣ်ယက န့ၣ်ပယီၤကျိၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်. ယလဲၤဆူက့ၢ်ပှၤတဲဒၣ်ထဲပယီၤကျိၣ်အယိယထီၣ်က့ၢ်တမ့ၢ် ဘၣ်.

တဘျီလၢတၢ်တဟ်သးအပူၤယထံၣ်ဘၣ်လၢပှၤလဲၤထီၣ်ဝံအိၣ်အံၤသ့ၣ်လၢမိၤခံတ န့ၣ်, အဝဲလဲၤမံဖဲယဒဲးဒီးယသံကွၢ်အီၤလၢမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဘူးဒီးန့ၣ်ယထံၣ်ဘၣ်ဒါ လီၤ. အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲလၢအိၣ်ဘူးအယိယသံကွၢ်အီၤ, “သုအိၣ်ဖဲလဲၣ်.” အဝဲသ့ၣ်တဲဝဲ လၢသါအိၣ်ဘၣ်လၢဂံၢ်လုသဝီဒီးယတဲအီၤ, “ဂံၢ်လုသဝီန့ၣ်ယဖါတံၢ်အိၣ်တဂၤ, အ ဖိတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. မ့ၢ်နသ့ၣ်ညါဒါ.” အဝဲတဲဝဲဒၣ်လၢ, “အိၣ်ဝဲထဲတဂၤ, အဖိတ အိၣ်နီတဂၤဘၣ်...ဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဝဲဒီးဖိသ့ၣ်ပိာ်မုၢ်ဖိခံၣ်” ဒီးယတဲအီၤ, “အဝဲန့ၣ်မ့ၢ် ဒၣ်ယနီဒီးယဒုမ့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်က့ၤယကက့ၤပိာ်နခံ” ဒီးအဝဲအိၣ်ဝဲအယိယက့ၤပိာ်အ ခံတုၤဂံၢ်လုသဝီဒီးယထံၣ်ဘၣ်လိာ်က့ၤယသးဒီးယနီဒီးယဒုမ့ၢ်လီၤ. ယအိၣ်ဒီးယ တံယညါဖဲန့ၣ်ဖဲအိၣ်ခူး, မၤအိၣ်စံာ်, ယအိၣ်ဘူးကပွဲၤထီၣ်တနံၣ်လီၤ. ဘၣ်ဖဲတၢ် ကိာ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်ယသးဖုံမး, ယလဲၤဒီးအီၤကွဲလၢထံဖိခံ, ဘၣ်ထီၣ်အါမးအယိ ယဖဲက့ၤမ့ၢ်ဟါဘၣ်မးအသးလီၤ. ယဖဲက့ၤတုၤယညါတဲယါ “ခဲမ့ၢ်ဆ့ၣ်န့ၣ်နသကိး ကလဲၤမိၤကျိၣ်လၢသယီၤထၣ်, နကလဲၤပိာ်အခံဒါ.” တဘျီန့ၣ်ယသးခုမးလၢယက ဟးဘၣ်လီၤ. ဒီးယတဲယညါလၢယကလဲၤလီၤ. ဟါခီယမံနီၤ, ဒီတနၤညါယမံမးတ န့ၣ်လၢၤဘၣ်. ဂီၤခီဂီၤဂီၤယညါဖိဒုးအိၣ်ယၤလၢဆိတဘျီဒီးဘိၣ်န့ၣ်ယၤမ့ၢ်ဘိၣ်ဒီးဟု သးဂ့ၤဂ့ၤဝံၤအဝဲကိးအိၣ်ယၤမ့ၢ်လီၤ. ယဂဲၤဆၢထၣ်ယအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤဒီးပတဲသကိးတၢ် လီၤ. ယတဟ်သးလၢယကဟးယံာ်ယံာ်ဘၣ်. ဒီးလၢမ့ၢ်ဝါထီၣ်ဒီးယခါလီၤယခိၣ်ဒီး ယတံယညါကွၢ်ထွဲယခံပွဲၤဒီးတၢ်သယုာ်လီၤ. ယဟးလၢပှၤကျါယမ့ၢ်ပှၤလၢအဆံးက တၢ်လီၤ. ဒီးပှၤမၤယၤဆူၣ်မးဒီးယဟးယသးဖုံမးလီၤ. တုၤယဖဲတုၤသယီၤထၣ်ဒီး ယသကိးတဖၣ်ဟးပြံၣ်လိာ်သး, တနီၤအစုအိၣ်ဒီးထီၣ်ချံတဘျီယဆိကမိၣ်လၢတၢ် တဘျီအံၤကီလံ. ယမ့ၢ်ဒီးချံကလၢာ်စုဒီးယမ့ၢ်ဒီးချံယကလဲၤကိးဖဲလဲၣ်မးယတသ့ၣ် ညါဘၣ်. တုၤမ့ၢ်ဝါထီၣ်မိၣ်ခိၣ်တဂၤတဲဝဲ, “ကျိၣ်ကလီၤတုၤလၢမဲးခါထၣ်, ပှၤလဲၤတ အိၣ်လၢၤဘၣ်. နကလဲၤဒါ. တလၢာ်ချံလဲဘၣ်.” ယတဲအီၤလၢယကလဲၤဒီးယဒီးထီၣ် ချံလီၤ. ဖဲပနၢ်တုၤလီၤမဲးခါထၣ်ဒီးပှၤသံကွၢ်ယၤလၢ “နကလဲၤဆူစလါဒါ. လၢစလါ

န့ၣ်ပှၤအိၣ်အါမး” လီၤ. ဒီးယဒီးထီၣ်ကါဖဲမဲးခါထၣ်ဒီးပှၤလဲၤဟံၣ်လီၤယၤလၢစလါ
တြၢခိၣ်ထိး, ဖဲန့ၣ်ယထံၣ်ပှၤဟံၣ်အါမးလီၤ. တဘျီယဟံၣ်ဆူၣ်ယသးဒီးယလဲၤထီၣ်,
ယနၢ်ဟူလၢယညါအိၣ်ဖဲန့ၣ်တဂၤဒီးယသံကွၢ်ပှၤတဂၤဒီးအဝဲတဲဝဲလၢသ့ၣ်ညါဝဲဒီးအ
ဝဲလဲၤဆှၢယၤဒီးယညါတဂၤအံၤတသ့ၣ်ညါယၤဘၣ်. ယတသ့ၣ်ညါအီၤစ့ၢ်ကီးဘၣ်.
အဝဲတထံၣ်ဘူယၤနီၣ်တဘျီဘၣ်. ယတဲလီၤယဂ့ၢ်ယကျိၤမးအဝဲသ့ၣ်ညါယၤဒီးယက
က့ၤကဒါက့ၤန့ၣ်တအဲၣ်ဝဲဘၣ်. ဒီးယညါတဂၤအံၤအဝဲကဘၣ်ကွၢ်ဖိၣ်ယဲစ့ၢ်ကီးအဖိ
လွံၢ်ဂၤဒီးဆှၢဝဲလၢကွံ, မ့ၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲစ့ၢ်ကီးဒီးယအိၣ်ဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. ယမၤလိတၢ်
ပှၤထီၣ်တနံၣ်, ယသ့ၣ်ညါလၢယညါဆှၢယၤတန့ၢ်ဘၣ်အယိယဟံၣ်လီၤယသးလၢယ
တမၤလိလၢတၢ်ဘၣ်. ဘၣ်တဂီၤ, မ့ၢ်ဂံၢ်တဂၤဟဲဆူယညါအအိၣ်ဒီးမၤဝဲယလဲၤအိၣ်
လၢဘီၣ်ဒီးတဲဝဲတၢ်လိၣ်ခဲလၢဂံၢ်ပှၤမၤစၢၤလီၤ. အယိယသးခုမးလၢယကမၤလိဘၣ်
တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲကွံကစးထီၣ်ဒီးယလဲၤအိၣ်လၢဘီၣ်ဒီးယထံၣ်ဘၣ်ပှၤသ့ၣ်တ
ဖၣ်ဆံးန့ၢ်ဒီးယၤဒီးအဝဲသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးအမိၢ်အပၢ်တအိၣ်လၢဘၣ်လီၤ. နၢ်သက့လၢမ့ၢ်ဂံၢ်
ဖါတၢ်သိးတအိၣ်လၢဘဲဘၣ်. ပှၤဟဲလၢအသီဘၣ်ဆၣ်ယဲတဂၤဒုတဖျိဒီးအိၣ်တ့ၢ်ဒီး
တုၤခဲအံၤလီၤ.

ယတၢ်အိၣ်မူယတဒီးန့ၢ်မိၢ်ပၢ်တၢ်အဲၣ်သနၢ်က့တၢ်စံးဝဲလၢ “မိၢ်တအိၣ်မိၢ်အါ, ပၢ်
တအိၣ်ပၢ်အါ” န့ၣ်အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဒၣ်ယၤလီၤ. ယမ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မိၢ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲထဲ
လဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယတတုၤဒီးဆူတၢ်ဟးဂီၤအပူၤအယိယသးတဆံးဘၣ်. တၢ်ကတိၤဒိတ
ဖျၢၣ်စံးဝဲ, “နမ့ၢ်လီၤယံၤန့ၣ်ဘျီဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်ယိးဘျီတက့ၢ်.” ဒီပုၤဝဲမိၢ်ပၢ်သ့ၣ်စၢၤ, သု
မ့ၢ်တုၤဘၣ်တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်သးပှၤနီၣ်တဂ့ၤ, ယၣ်န့ၣ်ချၢသးတဂ့ၤ, လၢ
တၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်အပူၤန့ၣ်သးဟးဂီၤတဂ့ၤ, ထဲသိးဒီးတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢအိၣ်ဒီးနၢ်န့ၣ်ကျဲး
စၢၤဒီးသပုၤပုၤတက့ၢ်. ဟီၣ်ခိၣ်မ့ၢ်ဒၣ်တၢ်တနံၤတသီအဂီၢ်, တမ့ၢ်ပအိၣ်မူလီၤစိၤအယိ
ပကဘၣ်တုၤဘၣ်တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ်ပပၢ်လၢအအဲၣ်ပှၤထဲတဂၤဒီးစံၣ်ညီၣ်ဝဲပှၤလီၤ. တၢ်
တုၤဘၣ်လၢယတုၤဘၣ်အံၤယသးပှၤနီၣ်တသ့ဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ယဟံၣ်လၢတၢ်ခဲလၢဂံၢ်မ့ၢ်
တၢ်မၤလိလၢယဂီၢ်လီၤ.

————— ပှၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စီၤလးတၢ်ဘးခုၣ်, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကွံ, မိၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

တၢ်အိၣ်မူၣ်ဒ်မ့ၢ်အတၢ်လဲၣ်ခိဖျိ

ယမံၤမ့ၢ်စီၤခ့ၣ်မ့ၢ်လီၤ. ယအိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲမဲၢ်လးအူၤဒဲကဝီၤကဝီၤဒ့ ၁ နီၢ်ဂံၢ်တၢ်တီၤထီၣ်ကိလီၤ. ခဲအံၤယအဲၣ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်ဘၣ်ပးယတၢ်လဲၣ်ခိဖျိလၢအလီၤကၢ်ဒ်မ့ၢ်လၢအလဲၣ်ခိဖျိမူၣ်ခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤ, တၢ်အၢၣ်တဖၣ်အသိးလီၤ.

ယတၢ်အိၣ်မူၣ်တၢ်လဲၣ်ခိဖျိစးထီၣ်ဖဲယသ့ၣ်ညါလီၤယသးန့ၣ်ယထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအါမးလီၤ. ဖဲယအိၣ်လၢယဟံၣ်ယသဝီအခါန့ၣ်ဒ်ယမိၢ်ယပၢ်အိၣ်မူၣ်ယုၢ်ယၤဒီးလုၢ်အိၣ်သးသမူၣ်ဒ်အမ့ၢ်ထူၣ်စံၢ်ဖဲဒုးအသိးတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်ဖဲယအိၣ်ခွဲနံၣ်အခါ, တနံၣ်န့ၣ်ဖဲယအိၣ်လၢဟံၣ်ဒီးယမိၢ်လဲၣ်လၢရးအခါ, ကီၢ်ပယီၤသုးဟဲထီၣ်သဝီပူၤဒီးခးဝဲပှၤထိးပှၤဆီဒီးမၤဆူၣ်မၤစိးဝဲဒၣ်ပှၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်တနီၤနီၤခးသံဝဲဒီးဖဲပှၤစံၣ်ဒီးသဝီအခါယပျံၤတၢ်ဒီးယၤဒီးယပၢ်ဟးအိၣ်ခူသ့ၣ်လၢပှၤပူၤ, ယမိၢ်စ့ၢ်ကီၢ်ဟဲက့ၤဆူသဝီပူၤတဘျီဘၣ်အယိပထံၣ်လိာ်က့ၤပသးဒီးပတအိၣ်ဘၣ်တပူၤယီဒီးအိၣ်ဘၣ်ဝံၣ်ဝံၣ်ဘဲဘဲဒီးအိၣ်အိၣ်ဘျီအိၣ်ဘျီအိၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တအိၣ်ဘၣ်. အိၣ်မ့ၢ်ချီဒီးယပၢ်လဲၣ်ဟံၣ်ယၤလၢသဝီအဂၤတဖျါဒီးလဲၣ်လူၤအိၣ်က့ၤယမိၢ်လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤတံၢ်တံၢ်ဝဲဒၣ်သၢသီအယိလၢယဂီၢ်ကဲထီၣ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်လၢအလီၤကၢ်ဒ်ဖိၣ်ယဲခဲခိၣ်လၢမိၢ်တအိၣ်ပၢ်တအိၣ်, ဘၣ်ဟးအိၣ်လၢပှၤပူၤသဝီ, တအိၣ်ဘၣ်ဒ်လၢအပူၤကွံၣ်ယုၢ်ဒီးမိၢ်ပၢ်လၢ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ယမိၤဟဲက့ၤတုၤဒီးလၢတၢ်အိၣ်မူ, တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးအသိးအ
ကီၢ်မ့ၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲတၢ်နးတၢ်ဖျိၣ်, ဒီးပအိၣ်ဝဲဒၣ်ဖဲပုၤသဝီန့ၣ်ပုၤထီၣ်ခွဲလၢဘျၣ်ဒီးဘၣ်
ဖဲက့ၢ်စးထီၣ်က့ၤအဆၢကတီၢ်အယိယမိၤလဲၤဟံၣ်ယၤလၢက့ၢ်, ဒီးထီၣ်က့ၢ်ခဲလၢဘျၣ်န့ၣ်
ကီၢ်ပယိၤသုးဟဲထီၣ်ကဒီးပသဝီအယိ, ယဟံၣ်ဖိပိဖိဒီးပုၤန့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်စံၣ်
အိၣ်လၢပုၤကျါဒီးဘၣ်မၤလိတၢ်လၢပုၤကျါလီၤ. သရၣ်မုၢ်သိၣ်လိပုၤလံာ်ပကကွဲးနီၣ်
အီၤအကီၢ်ပလံာ်ပလံာ်တအိၣ်, ပဘၣ်ကွဲးနီၣ်လၢလၢာ်သ့ၣ်ဘၣ်ဖိအပူၤဒီးတၢ်ကွဲးဘိတ
အိၣ်ဘၣ်, ယဘၣ်ဟးယုထၢလၢာ်ဘီၣ်လၢကဘုးဂီၤဂီၤဝါဝါဖိတဖၣ်ဒီးယဘၣ်ကွဲးဖျိၣ်
ဖျိၣ်ယၢ်ယၢ်န့ၣ်တလၢခဲလၢန့ၣ်လီၤ.

တုၤပသ့ၣ်ညါလၢကီၢ်ပယိၤသုးလၢအဟဲထီၣ်လၢပသဝီတဖုန့ၣ်က့ၤလီၤလံအယိဒီး
ပက့ၤကဒါက့ၤဆူသဝီပူၤ, ဒီးပအိၣ်ထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်တနံၣ်ဒီးယပၢ်န့ၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်နး
တၢ်ဖျိၣ်တၢ်ကိတၢ်ခဲဒ်အံၤဒီးဘၣ်ယိၣ်တၢ်လၢဟံၣ်ဖိပိဖိအကီၢ်စ့ၢ်ကိးအယိအဝဲက့ၤအိၣ်
က့ၤဝဲဒၣ်ဖဲအခဲအံၤပုၤကိးလၢပျီခဲသဝီလီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ယအိၣ်ဘၣ်က့ၤဒီးထံၣ်ဘၣ်
က့ၤယမ့ၢ်ဂၢ်ဖါတၢ်တနီၤဒီးအိၣ်ဘၣ်က့ၤမုၢ်ထီၣ်တစးဒီးမၤအိၣ်မၤအီၤက့ၤကိညါထီၣ်,
လဲၤက့ၤလဲၤဟးတပူၤလၢလၢတၢ်ပျီတၢ်ဖုးလီၤစ့ၢ်တစးဒီးယပၢ်စ့ၢ်ကိးမၤတၢ်ဘၣ်ယး
တၢ်ကူၣ်လဲၤမၤကၢတၢ်တမံၤလၢလၢဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအဘျုးအဖျိၣ်အါထီၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်
ယဒီးယမိၤအိၣ်တီၢ်လၢဟံၣ်, မၤတၢ်ဘၣ်ယးတၢ်မၤအိၣ်အလီၢ်ကျိးဖိတဘၣ်ဒီးသ့ၣ်
အိၣ်သ့ၣ်အီၤတၢ်မုၢ်တၢ်ဘိ, တၢ်ဒီးတၢ်လၢၣ်, တၢ်သ့တၢ်သ့ၣ်အါမံၤဒ်အမ့ၢ်တခိး, တန့,
ထံလူၤ, ဘုး, သဘၣ်ဒီးတၢ်အဂၤအါမံၤအါကလုာ်ဒီးယမ့ၢ်ကွၢ်လၢယကရၢ်ပူၤန့ၣ်
ဖျါလါဟ့ၣ်ယံလၢဂ့ၤမး, မ့ၢ်ယဲတခီအိၣ်လၢဟံၣ်န့ၣ်ဂီၤခိၣ်ဂီၤဆၢထၢၣ်ဖိမုၤကသုဟီၣ်
ဘီၣ်ဝံၤဘီၣ်ထီၣ်မၤအိၣ်မ့ၢ်ဝံၤယမိၤလဲၤလၢကျိးပူၤလီၤ. ဖဲယမိၤလဲၤတၢ်ပူၤဒီးယအိၣ်
တ့ၢ်လၢခဲဘၣ်လီၤထိးဆၣ်, ပျါလီၤထီၣ်ဖိဆိဖိမၤကဆိဟံၣ်ကရၢ်ပူၤဝံၤခဲလၢကိးဒီးယ
အိၣ်လုၢ်ထံလုၢ်နိဝံၤယဝံၤထီၣ်ယထၢၣ်ဖိဒီးယလဲၤဆူက့ၢ်လုၢ်ဒီးယတခွါဖိတဖၣ်ပုၤဒီး
တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီ, မုၢ်ဘၣ်ယသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. လၢက့ၢ်စ့ၢ်ကိးသရၣ်သရၣ်မုၢ်သ့ၣ်တ
ဖၣ်ဟ့ၣ်လီၤဟံၣ်တၢ်မၤတမံၤမံၤတဘျီဘျီလၢလၢန့ၣ်ယမၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကိးဘျီဒီးအယိ
သရၣ်/မုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဲၣ်ယၤဒိၣ်မးလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဟါလီၤခိၣ်စံၣ်လီၤန့ၣ်ယက့ၤတုၤ
ဟံၣ်တဘျီယိ, ယလဲကူလဲကၢဒီးယစးထီၣ်မၤကဒီးဟံၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤဒ်အမ့ၢ်ဝံၤထံဖိ
မ့ၢ်ဘၣ်လီၤထိး, ဖိၣ်က့ၤဆိဝံၤဒီးလုၢ်ထံလုၢ်နိဝံၤယမိၤဟဲက့ၤလုၢ်ထံလုၢ်နိဝံၤဒီးပ

အိၣ်သကိးဟါတၢ်အိၣ်, အိၣ်ဘျးအိၣ်သါဝံၤယဟံးထီၣ်လံာ်ဒီးမၤဟံၣ်တၢ်မၤလၢသ
ရၣ်ဟ့ၣ်လီၤယၢဝံၤယဖးလံာ်တုၤအဘၣ်ဝံၤယက့ၤမံၤဒဲၣ်လီၤ.

ယအိၣ်တနံၤဘၣ်တနံၤတလါဘၣ်တလါဒီးယဟံၣ်မ့ၢ်ဟဲက့ၤတဘျီလၢလံာ်ကဲထီၣ်
တၢ်သ့ၣ်ဖံးသးညီ, တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီးတၢ်အဲၣ်တၢ်ကွံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လုာ်ဘၢကွံာ်ဝဲဒၣ်ယသး
ဒီးမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဟံၣ်ဖိပီတၢ်ထံၣ်လိာ်က့ၤသးတဘျီတခါအယိမ့ၢ်တၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ယသးဒိၣ်
မးန့ၣ်လီၤ. ယံာ်ထီၣ်ဒီးယံာ်ထီၣ်န့ၣ်သဝီစ့ၢ်ကိးလဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ဒီးကီၢ်ပယီၤသးတဖၣ်
နၢ်ဟူသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ်အကျါအကျဲ, ဒီးဟဲမၤဟးဂီၤတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကျါအကျဲ
ဒီးဟဲထီၣ်ခးကဒီးပသဝီ, န့ၣ်အူထီၣ်ကွံာ်ပဟံၣ်ပယီ, ဘုဖိဒီးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအလီၢ်အ
ကျဲတဖၣ်မၤဟးဂီၤဝဲ, ဒီးပုၤသဝီဖိလၢအယုၢ်ပူၤဖျးအသးသမူတဖၣ်အတၢ်ဖိတၢ်လံာ်
ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ပယီၤမၤဖဲအသးခးသံအိၣ်ဝဲ, လီၤကံၤအတၢ်လၢအဟဲဘျီဟံၣ်ဝဲဒီး
အိၣ်ဆါသးမၤဂီၤကလီကလီဝဲတၢ်ဘၣ်အသးန့ၣ်လီၤ.

ပုၤတနီၤနီၤသးလီၤကီၢ်က့ၤအတၢ်ဖိတၢ်လံာ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်သန့က့, က့ၤဝဲတ
ဘျီဘၣ်. ပုၤတနီၤနီၤစ့ၢ်ကိးန့ၣ်ခိဖျိလၢဟံၣ်ဝဲဒၣ်အဘု, ဟံၣ်ရူသ့ၣ်, တ့ထီၣ်ရူသ့ၣ်ဘု
ဖိလၢပုၤကျါအိၣ်တနီၤဒီးဘၣ်ဟံးလီၢ်အိၣ်အဘု, ဘုစ့ၢ်ကိးခိဖျိပုၤယီၢ်တဝံၤပုၤတလိ
အီၤဘၣ်အယိမ့ၢ်တၢ်ကိတၢ်ခဲစ့ၢ်ကိးလၢကဖိအိၣ်အီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဘုသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်
ကကဲထီၣ်ဟုသးအဂီၢ်ပကယီၢ်လၢဆၢၣ်, ဆၢၣ်တအိၣ်ဒီးပမၤသီၣ်မၤသဲတၢ်တဘျီ
ဘၣ်. အဲဒၣ်ဘုဘျီလၢစုတတိၣ်ဘၣ်တတိၣ်, မ့ၢ်န့ၢ်တဘျီဘျီန့ၣ်ဘၣ်ချီအိၣ်အီၤ,
ဘၣ်အိၣ်ဒၣ်မ့ၢ်ချီဒီးသ့ၣ်တၢ်ဝဲဘိတနံၤဘၣ်တနံၤ, ဒီးမ့ၢ်ဝဲတၢ်ဖိတၢ်ယံာ်တၢ်နးတၢ်
ဖိၣ်အဒိၣ်အမုၢ်လၢယဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ဆုကူဆုကူတလၢ, တၢ်
အိၣ်တၢ်အိတလၢတပုၤဘၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်ဘိ
အပူၤ, ကဖိအိၣ်မ့ၢ်အခါဒဲၣ်လဲာ်မၤပုၤလဲၤခိးကျဲဒီးကွၢ်ယုာ်ကျဲ, ဘၣ်ယိၣ်ဝဲလၢကီၢ်ပ
ယီၤသးတဖၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ပဖိအိၣ်တၢ်မ့ၢ်အူလုာ်တဖၣ်န့ၣ်ကဟဲလူၤဘၣ်ဖုးပုၤအယိပဘၣ်
အိၣ်ပလီၢ်သးထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဖဲန့ၣ်တံာ်တံာ်တန့ၣ်ဘျီခံန့ၣ်ယုာ်ယုာ်ပတအိၣ်ဘၣ်
ကူကူလၢလၢလၢဘၣ်အယိပယဲၤလီၤယီၢ်လီၤဒီးယဟံၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဒီးကူထီၣ်လိာ်
ပသးဒီးယမိာ်ဒီးတဲလိာ်အသးလၢကက့ၤအိၣ်က့ၤလၢယဖုအသဝီဒီးတဲဝဲ, ပမ့ၢ်အိၣ်ဖဲ
အံၤပတအိၣ်ဘၣ်အိဘၣ်လၢလၢပုၤပုၤဘၣ်အယိ, တယံာ်ဘၣ်န့ၣ်ပကသံဒီးပကက့ၤ

အိၣ်က့ၤလၢယဖုအသဝီလီၤ.

ဖဲယက့ၤအိၣ်လၢယဖုအသဝီန့ၣ်ယဘၣ်ဖံးဘၣ်မၤအိၣ်ကဒီးဒ်ကခိၣ်ထံးအသိး, ဖဲ
န့ၣ်အခါယမၤလိတၢ် ၃ တီၤယသးနံၣ်အိၣ် ၁၃ နံၣ်ဒီးလၢတၢ်အိၣ်မူကဘၣ်အိၣ်ဘၣ်
အိၣ်ဘၣ်ဝဲအဂီၢ်ယမိၢ်န့ၣ်က့ၣ်ဆါကိၣ်ဒီးယဲယဟးဆါကိၣ်တနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်န့ၣ်လီၤ. စ့
လၢအန့ၢ်တဖၣ်ပူၤအိၣ်ဘုသးတနီၤစ့လၢအိၣ်တ့ၢ်တဖၣ်ပူၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢအလိၣ်ဒ်
အမ့ၢ်ကပၤၤဒ်, ကိၣ်ကမူၣ်လၢကကိၣ်ကိၣ်အဂီၢ်သိဖိချိဖိဟံၣ်ပူၤယီပူၤတၢ်လိၣ်သ့ၣ်
တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ယပၢ်တခီမၤတၢ်ဒ်လၢညါထူစံာ်ဖဲဒုး, မ့မ့ၢ်ယမိၢ်တခီမၤတၢ်လၢ
ဟံၣ်ပူၤယီပူၤမၤလၢပဲၤဝဲလၢဂီၢ်ဒီးမ့မ့ၢ်ယဲတခီမ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဟးဆါကိၣ်, ထီၣ်က့ၣ်
ဒီးဖဲန့ၣ်အဆၢကတီၢ်ယသးတအိၣ်လၢလံာ်အါအါဘၣ်ဒီးယဖုယဖဲန့ၣ်ဝဲဘၣ်ယမိၢ်ယ
ပၢ်လၢနမ့ၢ်အဲၣ်နဖိဒီးမ့ၢ်ဘၣ်သုသးလၢသုဖိခါကကဲထီၣ်ပုၤသ့လံာ်သ့လဲၣ်န့ၣ်တဘၣ်
ဟ်အီၤလၢနကပၤတဂ့ၤ, နဘၣ်ဟ်အီၤလၢအယံၤဒီးကလဲၤတၢ်ယံၤကမၤလိဘၣ်တၢ်
အါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အိၣ်ဖဲသဝီပူၤအံၤတကျၢတခီဒီးမ့ၢ်တနံၣ်ကဘၣ်ပိာ်ပနၢ်အခံၤဒီးနၢ်ပနၢ်
အခံၤဒီးပစိတၢ်ယာ်ကအ့ၣ်, ကဘၣ်ဖိၣ်ဘၣ်နးဒ်သုအသိးအယိဆ့ၢ်အီၤလၢအယံၤန့ၣ်
ကဂ့ၤကတၢ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ယမိၢ်ဆ့ၢ်ဝဲယၤဆူယိၤကီၢ်ပူၤဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဒီး
ယမၤလိဘၣ်က့ၤတၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ခုၣ်ခုၣ်ဒီးထံၣ်ဘၣ်က့ၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အကံၢ်အစီဒီး
တၢ်ကတိၤဒ်အိၣ်တထံၣ်, “တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့န့ၣ်အဂံၢ်ခဲဘၣ်ဆၣ်အသၣ်န့ၣ်ဆၢဝဲ
ဒ်လီၤ.” တၢ်ကတိၤဒ်တထံၣ်အံၤကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢယကမၤလိတၢ်အဂီၢ်လီၤ.
ယဟ်လီၤယသးဂၢ်ဂၢ်ကျၢကျၢလၢတၢ်မၤလိအပူၤလီၤ.

တၢ်လဲၤခီဖျိလၢယလဲၤခီဖျိတဖၣ်မ့ၢ်အၢသီကီၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ဒ်မ့ၢ်တဘျီအတၢ်
လဲၤခီဖျိအသိးကဘၣ်ခီဖျိဝဲတၢ်စူၤ, တၢ်ကိၢ်ဒီးတၢ်ဂီၢ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်စူၤမ့ၢ်တၢ်လီၤ
ဘၣ်န့ၣ်ပုၤတဲတမ့ၢ်, တၢ်မ့ၢ်ကိၢ်တခီမ့ၢ်ကိၢ်လီၤဆါအိၣ်တမ့ၢ်မ့ၢ်တဘျီကကီၢ်ယုသံပုၤ
တခီဒါ. မ့မ့ၢ်တၢ်ဂီၢ်တခီမ့ၢ်မ့ၢ်ဆါတၢ်ကိၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ၣ်တၢ်ဂီၢ်ကဲထီၣ်တၢ်ဂီၢ်ကီၢ်ခဲလၢဂီၢ်သနၣ်
က့ၤလဲၤခီဖျိဝဲတနံၣ်ဘၣ်တနံၣ်သ့အသိးယတၢ်အိၣ်မူမ့ၢ်ကီၢ်ခဲထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်ယကပၢ်
လၢတၢ်လဲၤခီဖျိခဲလၢဂီၢ်လီၤ.

စိၤခ့ၣ်မ့ၢ်, နီၢ်ဂံၢ်တၢ်တီၤထီၣ်က့ၣ်, မၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

သးပုၣ်နီၣ်မ့ၣ်ပံၤလၢ လၢကစၢ်ဒိၣ်တၢ်သ့

ကစၢ်ဒိၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢဝၢ်ထီၣ်ကီးအမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဖဲ
ထံကျိတဘိအခံတၢ်ထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံကျိအံၤတၢ်ကိးအိၣ်လၢတနီၣ်သရံၣ်ကျိလီၤ. က
စၢ်ဒိၣ်မ့ၢ်တၢ်လီၤဖဲပုၤကညီအသူအပိုၤတဖၣ်အိၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပုၤသူပုၤပိုၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်
တလီၣ်ဖျါအသးဘၣ်န့ၣ်ပုၤထံၣ်အိၣ်တသ့ဘၣ်. အနုၤသဝီအဟံၣ်အပီၤဒီးအလီၢ်အကျဲ
တဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဘၣ်မၤဘၣ်အိၣ်လၢကစၢ်ကလိ, လုမ့ၢ်စိၤကွီၤ, ပုၤမ့ၢ်သီထီၣ်ဒီးသ့ၣ်
ဒိၣ်ဝဲထီထံကျိထံကွၢ်တဖၣ်လီၤ. ပုၤသူပုၤပိုၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးလီၣ်ဖျါထီၣ်အသး
န့ၣ်အဆိကတၢ်ကလံၤဖဲဖဲအူထီၣ်တၢ်ကဖိဖိဆူၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွၢ်ကွၢ်တုၤသ့ၣ်ဒုသ့ၣ်
လၢတဖၣ်ဟူးဝးထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲန့ၣ်တၢ်ကလုၢ်သီၣ်ထီၣ်ဝဲလုၤဝါလါဆူအံၤဆူဘး
သကုၤဆးဒးဒ်ပုၤကတိၤတၢ်အသိးဖဲပုၤမ့ၢ်ပံၤလၢကယံၢ်ကယုၢ်လီၤအိၣ်လီၤကွံတဖၣ်
အိၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒ်အံၤအသိးမၤအသးတၢ်တၢ်တၢ်အပီၤမ့ၢ်တၢ်လီၤကမၤကမၤအလီၢ်ဖးဒိၣ်တ
မံၤလီၤ. လၢအပူၤကွံၣ်ပုၤခံစိၤသၢစိၤန့ၣ်ပုၤမ့ၢ်ပံၤလၢလၢကစၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဖဲလီၤလီၢ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ကွဲထံလၢထံကျိတဖၣ်ဒီးပိၣ်လဲၣ်နံၤတဘျီတဘျီလီၤ. ပှၤဒးအိၣ်တၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဘူး
ဒီးကစၢ်ဒိၣ်တဖၣ်တဘျီတခိၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးယုဒးတၢ်လၢပှၤပူၤန့ၣ်န့ၣ်ဟူဝဲပှၤကတိၤ
တၢ်ဒီးနံၤဒီးအ့ပှၤဆုဘုယီၢ်ဘုဒီးထီၣ်ကိးဆိကိးအသိၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကွၢ်တရံးတၢ်ဝးဝးဒီး
တထံၣ်တၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. တဘျီဘျီထံၣ်ဘၣ်ဝဲဟံၣ်ဒိၣ်ကျိၤသ့ၣ်ကျဲၤမ့ၢ်ကျဲၤဘိယံၤလၢတ
ဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်တုၤမ့ၢ်လဲၤဘူးထီၣ်န့ၣ်တၢ်တဖၣ်အံၤဟါမၢ်ကွံာ်ဝဲလၢအမဲာ်ချံတၢ်ထံၣ်အ
ပူၤလီၤ. တဘျီစံးဝဲဒၣ်လၢပှၤဖးတၢ်ဖိတဂၤလီၤဖးဝဲဒီးအသကိးတဖၣ်လၢကစၢ်ဒိၣ်
အပှၤယိာ်ပူၤဒီးမံဘၣ်အသးလၢသ့ၣ်ဖးဒိၣ်တထူၣ်အခိၣ်ထံးလီၤ. တုၤမ့ၢ်အဖးသံနီၣ်
ထီၣ်ဒီးန့ၣ်ဟူဝဲလၢပှၤတဂၤစံးဘၣ်အဖိမုၢ်, “ဖိမုၢ်ဧၤစၢၤလီၤန့ၣ်ပှၤတမ့ၢ်အယီၤဒီးမၤအ
ဟဲထီၣ်ဆုဟံၣ်ပူၤမိၣ်န့ၣ်လီၤ.”

ကစၢ်ဒိၣ်မုၢ်ဖိမၤဒ်အပၢ်စံးဘၣ်အီၤအသိးဒီးကိးထီၣ်တမ့ၢ်အံၤဆုဟံၣ်ပူၤလီၤ. ဖိ
ဒုးအိၣ်ဝဲအမ့ၢ်လၢကသူဝံၣ်ဟီၣ်ဘိၣ်ဆၢလီၤ. အဝဲမံသကိးဒီးပှၤကစၢ်ဒိၣ်တန့ၣ်ဝဲ
တုၤမ့ၢ်ဆုၣ်ထီၣ်အိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထံဝံၤန့ၣ်စံးဘၣ်ဝဲဟံၣ်ကစၢ်ဒီးအဖိအလံၤတဖၣ်လၢသါ
ကက့ၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲစံၣ်လီၤတုၤခိၣ်ထံးအခါဟံၣ်ယီတဖၣ်ဟါမၢ်ကွံာ်ခဲလၢဒီးသ့ၣ်
ညါလၢအဝဲအိၣ်ကဒီးလၢသ့ၣ်တထူၣ်အခိၣ်ထံးထဲတဂၤဇိၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်အမဲာ်အိးထီၣ်
အသးတကီၢ်ခါထံၣ်ဝဲကျဲမ့ၢ်တဘိလီၤ. ပိာ်ထီၣ်ဝဲကျဲအံၤတုၤအတုၤက့ၤဆုအဟံၣ်တ
စုလီၤ. လၢပှၤအံၤအဂီၢ်လၢကစၢ်ဒိၣ်အပှၤယိာ်ပူၤမ့ၢ်ထဲတဂၤဇိၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လၢအ
သဝီဖိဒီးအဟံၣ်ဖိယီဖိအဂီၢ်န့ၣ်အတၢ်ဟါမၢ်ယံာ်မးတလၢယၣ်ယၣ်ညါလီၤ.

ကစၢ်ဒိၣ်မုၢ်ယံၤလၢတဖၣ်အံၤတုၤမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဟဲလီၤလုာ်ထံလုာ်နီၣ်တဘျီတဘျီဆု
ပၤခိၣ်ပျီပူၤပိၣ်လဲၣ်နံၤန့ၣ်ပှၤအိၣ်မ့ၢ်အါဒီးတလီၣ်ဖျါအသးဘၣ်. ပှၤမ့ၢ်အိၣ်ထဲစ့ၤဂၤ
ဇိၤန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်လီၣ်ဖျါထီၣ်အသးလီၤ. ပှၤတဘျူးဂၤထံၣ်ဘၣ်ဝဲကစၢ်ဒိၣ်မုၢ်အတၢ်
ကယံာ်ကယုာ်လီၤအဲၣ်လီၤကွံာ်လၢအလွဲန့ၣ်ရံၢ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤသယုာ်သညိမၤမူယုၤမူ
ပျါအဝဲသ့ၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. မုၢ်ယံၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်လၢဂ့ၤမးထီမးဒီး
ဝးယဲၤဝးယီၤကရၣ်ဒၣ်ကရုဒု, စၢ်စၢ်ဒွဲဒွဲဖဲကလံၤအူတပျုာ်ဒွါတရုာ်အီၤအခါန့ၣ်လီၤ.
ကူသိးဝဲကညိဆုမိၢ်ဝါဖးထီလီၤဘၣ်ခိၣ်ညါဒီးကတိၤကျိာ်ကညိလီၤ. ဖဲတယံၤတဘူး
ဒီးကစၢ်ဒိၣ်မုၢ်ဟဲလီၤလုာ်ထံဂဲၤထံအလီၢ်န့ၣ်ကညိသဝီတၢ်လုာ်ထံလီၢ်အိၣ်ဝဲတတိၤ
လီၤ.

ဘၣ်တနံၤန့ၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါလိၣ်ဘိလၢသဝီပူၤတဂၤလဲၤဟးဘၣ်အတီၤဆူထံနံၤအခါ တၢ်နၢမူနၢဆီဆၢသ့ၣ်ဆဲးသးလၢအနၢပိၤလီၤကအိၤလီၤကဖးတဖၣ်ကလံၤအူစိၣ်ဆၢ န့ၣ်ဆူအနၢဒုပူၤဒီးဆူအပသိၣ်ကသ့ၣ်ကပူၤလၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်ဒီးတၢ် လီၤကမၤကမၢ်အဒိၣ်အအါလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်လီၤတဘျးတယံၤဒီးအိၤန့ၣ်အဝဲန့ၣ်ဟူပုၤနံၤ, ပုၤကူးသီၣ်ခံခံခးဒီးန့ၣ်ဟူပုၤ ကတီၢ်တၢ်သီၣ်နံၤန့ၣ်န့ၣ်ယံၤယံၤယူယူန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်လၢတၢ်သးလီၤကတုၤလီၤကမၤက မၢ်အပူၤအဝဲဆဲးထီၣ်အနၢဒီးကန့ၣ်ထံတၢ်လီၤ. အဝဲသုးဘျးယီၤအသးသွဲးသွဲးကစုဒု ဆူတၢ်ကလုၢ်သီၣ်လီၤဘၣ်အိၤအလီၤတကီၢ်ခါ, ထံၣ်ဝဲမုၢ်ကနီၤလိၣ်ဘိယံၤလၢတဖၣ် ဘ့ၣ်လီၤဘျးလီၤအဆုၢ်ဝါလၢကလုၢ်ထံအဂီၢ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ဖိသ့ၣ်ခွါတဂၤအံၤအခိၣ်ကဖိန့ၣ်ကယူၤသ့ၣ်သးချ့ၣ်လီၤ, မဲၣ်ဘ့ၣ်ကဆုၣ်ရံ ရံ, ဆူၣ်ကံၣ်ဆူမုၢ်ထီၣ်ရံရံမးလီၤ. အခိၣ်ထံခုၣ်လီၤတုၤခိၣ်နၢစိးလီၤ. မုၢ်ကနီၤ က့ၢ်ဂီၤဖျၢၣ်ပယွဲၤဒ်ညၣ်လုၢ်ဖါဖျိတဖၣ်ပီၤထံဝံၣ်ထံ, ယူၤလီၤသွံးမိၣ်ထီၣ်ဖျးလီၤကံးဒ် ညၣ်ပျၢထီၣ်လၢထံဖဲခိၣ်အသိးလီၤ. မုၢ်လိၣ်ဘိအတၢ်ယံၤတၢ်လၢထးနါဘိတဖၣ်ထုး ဖျိၣ်ဒီးစ့ၢ်တၢ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါဖိအသးဒီးအဝဲထီၣ်ဆိၣ်ဒိၤဂ့ၤညါ, လီၤကံးဒ်လီၤပျၢဘၣ်အိၤအ သိးလီၤ. ဖဲပိၣ်ခွါအံၤဆိကမိၣ်ထီၣ်ဝဲလၢတၢ်အံၤအမ့ၢ်အတီၤနီၢ်ကီၢ်ခါ, တၢ်မံမိၢ်ခါအခါ သ့ၣ်ညါဝဲစဲယဲၤလၢအမ့ၢ်တၢ်အနီၢ်အသံးအမ့ၢ်အတီၤနီၢ်ကီၢ်လီၤ. ပုၤမုၢ်ယံၤလၢတဖၣ် လုၣ်ထံလုၣ်နီၢ်, မုၢ်လၢသးခုဝံၣ်သိးထီၣ်က့ၤအဆုၢ်ဝါတဖၣ်ဒီးဟါမၢ်ပြီးကလံၤလၢ တဖျးမဲၣ်အတီၤပူၤအယီၤဖိၣ်သ့ၣ်ခွါဖိသ့ၣ်ညါဝဲလၢပုၤတဖၣ်အံၤမ့ၢ်ကစၢ်ဒိၣ်မုၢ်ပုၤသူ ပုၤပိၤတဖၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢမုၢ်လိၣ်ဘိယံၤလၢလီၤအဲၣ်လီၤကွံၣ်ပုၤဒီးတၢ်နံၤကမ့ၢ်အက့ၢ် အဂီၢ်အကနုတဖၣ်အိၣ်ထီၣ်ဒီးဒ်တၢ်လၢဖိၣ်သ့ၣ်ခွါအသး, အမဲၣ်ပုၢ်ဒီးအနါထံၣ်အ ပူၤလီၤ. တဘျီယီၤအဝဲကအိၣ်ကအူး, ကအုကစ့ၢ်, သါသဖျိထီၣ်စွံကလံၤဒီးစံးလၢအ သး, “အါလါ...တၢ်အံၤမိၣ်, မုၢ်ယံၤလၢတဖၣ်မ့ၢ်အဲၣ်ယၢတဂၤဂၤန့ၣ်ဆဲးဒိၣ်လဲၣ်. ကမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဲၣ်ကွၢ်ယၢတဂၤမိၣ်, အဲၣ်ကွၢ်အဲၣ်ယၢ..” ဖဲန့ၣ်ဖိသ့ၣ်ခွါဟီၣ် သါတကူးန့ၣ်ဆူၣ်ဒီးထွၣ်လံာ်လုၢ်အသးလၢဟီၣ်ခိၣ်လီၤလီၤ. အဝဲခိၣ်မ့ၢ်ဘၣ်တၢ်သး မုၢ်လၢသးမိၣ်ယီၤအပူၤတစိၢ်တပနၢ်လီၤ. တၢ်အံၤပူၤကွံာ်ဖးယံာ်ဒီးလၢခံတဘျီအဝဲ

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဟဲထံၣ်ကဒီးမ့ၣ်လိၣ်ဘိဘၣ်လီၤအကူအသိးဒီးလုၣ်ထံလုၣ်နီၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲလဲၤဟံး
န့ၣ်ခူသ့ၣ်ကွံာ်မ့ၣ်လိၣ်ဘိလၢအကွၢ်ဝဲဂ့ၤကတၢၢ်တဂၤအကူအသိးလီၤ. ဖဲမ့ၣ်ယံလၢတ
ဖၣ်လုၣ်ထံလုၣ်နီၣ်ဝဲကူထီၣ်သိးထီၣ်က့ၤဝဲဒီးထီၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်အသးခဲလၢၢ်လီၤ, မ့ၣ်
လၢအကျါတဂၤတထံၣ်အကူအသိးဒီးထီၣ်လီၤမၢ်ကွံာ်အသးတသ့လၢၤဘၣ်. တုၤန့ၣ်
တစုဖိၣ်သ့ၣ်ခွါအံၤဟံးန့ၣ်ထီၣ်အသး, ဒီးလဲၤယီၤပျါထူးဒီးစိုၢ်တံၢ်ကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ဖိ
အစုညါကပုၣ်လုးကဖိလီၤအံၤဒီးစံး, “မ့ၣ်ယံလၢဒၤယအဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. နတၢ်ယံ
တၢ်လၢကယုၣ်ကယဲၤ, စၢ်ပယွဲၤဒဲတဖၣ်လွဲန့ၣ်ရံၢ်န့ၣ်ယၤ, စိုၢ်တံၢ်ယသးစိုၢ်န့ၣ်လၢယက
လ့ၢ်ကမိပူၤဒဲလဲၣ်လံ, ယကီၤအုးဒီးပၤယသးတန့ၣ်လၢၤဘၣ်. အယံတၢ်မၤအသးဒီး
ယၤဒဲအံၤလီၤ. သးဒိၣ်ယၤတဂ့ၤဝဲသးစူၤဘၣ်ယၤတက့ၢ်.”

ဖဲန့ၣ်ကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ယံလၢတခိကျဲးစးနံၤကမ့ၣ်ထီၣ်တစဲးလၢတၢ်ခိၣ်ဖိခဲၣ်ဆူးနးနး
ကလဲၣ်အပူၤဒီးစံးဝဲလၢ, “အတွးတအိၣ်ဘၣ်စီသးဘိဒၤ, နမ့ၣ်အဲၣ်ယၤနီၣ်နီၣ်န့ၣ်နဘၣ်
ဟဲပိာ်ယခံဆူကစၢ်ဒိၣ်လီၤ. တုၤမ့ၣ်ပိာ်ခွါအၢၣ်လီၤလၢကလဲၤပိာ်အခံဆူကစၢ်ဒိၣ်န့ၣ်
မ့ၣ်ယံလၢတဖၣ်လိၣ်ဖျါထီၣ်က့ၤအသးခဲလၢၢ်လီၤ. တုၤန့ၣ်တစုအဝဲပိာ်ထီၣ်ပုၤမ့ၣ်ယံ
လၢတဖၣ်အခံဆူကစၢ်ဒိၣ်လီၤ. တုၤမ့ၣ်အတုၤတစုအဝဲန့ၣ်ဟူပုၤကတိၤတၢ်သီၣ်ဘၣ်
ဆၣ်တထံၣ်ပုၤနီၣ်တဂၤဘၣ်. ကမၤကမၢ်ဝဲလီၤ. အဝဲဆ့ၣ်နီၣ်လၢသ့ၣ်တခိၣ်အခိၣ်ထံး
ဒီးကန့ၣ်ထံပုၤကတိၤတၢ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲန့ၣ်ဟူဝဲမ့ၣ်ယံလၢလၢအအဲၣ်ဘၣ်ဝဲတဂၤက
တိၤသကိးတၢ်ဒီးအပၢ်လီၤ. အပၢ်စံးဘၣ်အဖိမ့ၣ်, “ဖဲဒဲန့ၣ်သးလီၤဖိမ့ၣ်သးဘိဒၤ, ပ
တတြီၤန့ၣ်ဘၣ်. နမ့ၣ်အဲၣ်ဘၣ်အီၤန့ၣ်ကိးထီၣ်အီၤဆူဟံၣ်ပူၤတက့ၢ်. ပါပၢ်ကဖျါဒဲတၢ်
န့ၣ်လီၤ.” ဘၣ်ဆၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါဖိအံၤဒီးကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ယံလၢအပၢ်တဖျါအီၤဘၣ်. ဒိဖျါ
လၢဖိၣ်သ့ၣ်ခွါဖိအံၤအတၢ်သူတၢ်ပိာ်တအိၣ်ဒဲသိးကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ယံလၢဘၣ်အယံလီၤ.
မ့ၣ်ဒဲအပၢ်တမ့ၣ်ဒဲကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ယံလၢအသးလီၤ. ကစၢ်ဒိၣ်မ့ၣ်ယံလၢအံၤဖိၣ်သ့ၣ်
ခွါဖိတသးပုၤနီၣ်အီၤနီၣ်တဘျီဘၣ်မ့ၣ်လၢဖိၣ်သ့ၣ်ခွါဖိအဲၣ်ဘၣ်အီၤအယံလီၤ. ဒီးစံးဝဲ
လၢထါ, “တသ့ၣ်ညါအယံအဲၣ်ဘၣ်န့ၣ်” အံၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲမ့ၣ်န့ၣ်လၢဖိကပီၤ, ထဲတဂၤဒီၤယဆ့ၣ်နီၣ်
သ့ၣ်နီၣ်က့ၤတၢ်လဲၤပူၤကွံာ်, ဘူးယသးကလီၤဆူကွံာ်.
လၢမ့ၣ်န့ၣ်ယိာ်ထဲတဂၤ, တၢ်ဆိမိၣ်လုၣ်ဘၢကွံာ်ယၤ
တၢ်ခဲလၢၢ်အိၣ်ဘျီအိၣ်ဘျီ, ထဲတဂၤမဲၣ်ထံဘၣ်လီၤ.

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကနုဖိ

နထးခိၣ်ဖိလၢအဆၢ၊ မၤလီၤကလဲယသးသၢၣ်
မ့ၢ်နသးခိၣ်ခိၣ်မး၊ ကလီၤကၢ်နစံးယၤ။
နၣ်ရံၣ်နံၤသီဆၢကတီၢ်၊ လဲၤပူၤကွံၣ်ယသးဘၣ်ဖှိၣ်
မ့ၢ်ယသးတၢ်တူၢ်ဘၣ်၊ လဲၤပူၤကွံၣ်ယၤတသ့ဘၣ်။
မ့ၢ်နၤမ့ၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်နၤ၊ ဒီဖျါနဟ်တၢ်ကွံၣ်ယၤ
ကွံၣ်ယၤဝံၣ်ဝံၣ်ထီၣ်နစု၊ ကွံၣ်ထွဲနခံသးသယုၢ်။
အခိၣ်ထံးပအဲၣ်လိာ်သး၊ နစံးလၢနကအဲၣ်ယၤ
နိာ်ဖံးဖိလၢအလီၤအဲၣ်၊ မၤသဘံးယသးဘၣ်လဲၣ်။
နမိနပါပုၤတၢ်အိၣ်၊ ယမ့ၢ်ယဲၣ်ပုၤဖှိၣ်ဖိ
နၤဒီးယၤပဘၣ်လီၤဖး၊ ဒီဖျါယမ့ၢ်ပုၤဖှိၣ်ယာ်။
ကူၣ်သ့ထူးတီၤအိၣ်ဒီးနၤ၊ ကျဲးစးအဲၣ်နၤတူၢ်ဆါသး
လူၤနဲၣ်နမိာ်အသး၊ နိယၤမိာ်ပာ်တသ့ၣ်ညါ။
မၤလၢဂီၢ်အိၣ်ယဲလၢဟါ၊ ပုၤဒ်ယၤနတအဲၣ်ယၤ
ဘၣ်လူၤဘၣ်ထဲၣ်နသး၊ နဟ်ယၤဒ်ပုၤဖှိၣ်ခါ။
တၢ်ကတိၤဆါဒ်မ့ၢ်အူ၊ ကိာ်အူကိာ်သွးယဘၣ်တူၢ်
တၢ်ခဲလၢဘၣ်တူၢ်ယဲၣ်၊ ဒီဖျါလၢယအဲၣ်ဘၣ်နၤ။

ပုၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စီၤဝါဆံ့၊ နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကွံၣ်၊ မဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

ဖိတၢ်ဆုၣ်လၢအဖးထီၣ် လၢမ့ၣ်အူအူခိၣ်

စးထီၣ်လၢ ၁၉၈၃န့ၣ်န့ၣ်မိမိၢ်အိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ယၢဒီးတုၤခဲအံၤ
ယထံၣ်ဒီးကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အါမံၤလီၤ. လၢယတၢ်အိၣ်မူအပူၤယမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးဖိ
လၢအန့ၢ်က့ၣ်တဂၤလီၤ. မိမိၢ်ဒီးပါပါမ့ၢ်တဲယၤ, “ဖိခွါဒိၣ်ဒၢ, အိၣ်နဲသံးတဂ့ၤမိၣ်. နမ့ၢ်
ကိးပုၤလၢအဝဲတဂၤ,” ယဲတခီတဲဆၢမိမိၢ်ဒီးပါပါလၢ, “ယအဲၣ်ဒီးစါကွၢ်တစဲးလီၤ.
မ့ၢ်ဂ့ၤဒီးယကဟံးန့ၢ်, မ့ၢ်တဂ့ၤဒီးယတဟံးန့ၢ်ဘၣ်. “အဝဲတဲက့ၤယၤလၢတၢ်လၢယတဲ
နၤမၤတဂ့ၤန့ၣ်တလိၣ်လၢနမၤကွၢ်နီၣ်တမံၤလၢဘၣ်. မ့ၢ်တၢ်အဝဲန့ၣ်အါလီၤ.” အဝဲ
တဲဝဲဝဲဒီးယတဲကဒီးအီၤ, “အၢနက့, ယဲယတလဲၤခီဖျိၣ်အယိယကစါကွၢ်တစဲးလီၤ
ဇၤ, တအါဘၣ်.” မိမိၢ်ဒီးပါပါတဲထီၣ်ဝဲ, “နဖိန့ၣ်မၤလုၢ်တဂ့ၤဇၤ, တၢ်န့ၣ်စါအါသူး
အါမ့ၢ်ဒိၣ်မး, ပျဲအီၤဝဲအကမၤဒေၣ်ဝဲတၢ်မုၢ်ဘၣ်အီၤမ့ၢ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲမးကပီၢ်ယၢလီၤက့ၤ
အသး, အမုၢ်အကၣ်အိၣ်ဖဲန့ၣ်တဘျီယီထံၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤ.”

ယဲတခီယကန့ၣ်တၢ်ကတိၤအံၤယမၤယသးကလိၢ်ကလၢ, တၢ်အံၤယတအီၤဘၣ်

ဧၤ, တၢ်မၤအသးသ့မး, ယသကိးတဂၤဟဲကိးယၤ, “လဲၤအိၣ်သံးခါခါ” တဘျီယဲတ
ခိတသ့ၣ်နီၣ်လၢမိမိၣ်ဒီးပါပၢ်အတၢ်ကတိၤလၢၤဘၣ်အယိ, ယတဲယသကိး, “ဆဲးလံ.
အိၣ်ဖဲလဲၣ်တၢ်န့ၣ်ယတအိၣ်ဘၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. မ့ၢ်အဘဲစ့ၢ်ခါ.” ယသကိးတခိတဲဝဲ, “ပွး
သၤ, မ့ၢ်သံးတခါအံၤဘဲကတၢ်လီၤ.” တဘျီယိယလဲၤဒီးယသကိးတခိအိၣ်အသး
ပံၤဂ့ၤမး, ယဲတခိယအိၣ်ထီၣ်တစဲးခးလံလူဘၣ်ယၤရးလု, အိၣ်ကဒီးအသိတစဲးခိၣ်မူ
ထီၣ်လံ. ဖဲန့ၣ်ယသ့ၣ်ညါယဲလံလၢတၢ်ဝဲအံၤတညီလၢၤဘၣ်.

သနၢ်က့ယထးအိၣ်ဒီးတမူဝံၤအလီၢ်ခံယမဲၣ်ဟံးလံဒီးယဟဲက့ၤက့ၣ်ဝံက့ၣ်ဝံ, တုၤ
လၢယဟံၣ်မံလီၤအိၣ်ယိသိၣ်တဘျီလၢနီၣ်တစဲးဘၣ်. ဖဲန့ၣ်မိမိၣ်ဒီးပါပၢ်တဲထီၣ်ဝဲ,
“တခိၣ်ညါအံၤဒုအတၢ်ဘၣ်အိၣ်ဖးနးဒါခိ. နၢ်က့ကမံဒုၣ်ဝဲ...မ့ၢ်ဂဲၤထၢၣ်မးပကတဲစါ
က့ၢ်အိၣ်. လီၢ်ခံမ့ၢ်နကမၤဒ်အသိတဘျီခါ.” ယဲတခိယတမံဘၣ်. ယတဲထီၣ်, “တၢ်
လီၢ်ခံဒုအိၣ်လီၤယတမၤလၢၤဘၣ်.” အဝဲတဲဝဲ, “နမ့ၢ်တမၤလၢၤဂ့ၤလံ. ကဲထီၣ်က့ၤဒု
နတၢ်လဲၤခိဖျိတခါလီၤ. တလိၣ်ဘၣ်.” စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဂ့ၤထီၣ်က့ၤယဲတဆီလံ. မၤယဲ
ဒ်အံၤဝံၤအလီၢ်ခံ, မၤကဒီးအသိတခါလၢအမ့ၢ်တၢ်ဂဲၤလိၣ်က့တကပၤ, တၢ်အါမ့ၢ်ဟါ
ကိးမ့ၢ်ဟါ, မၤအိၣ်တချးမၤအိၣ်တချး, အိၣ်မ့ၢ်တချးအိၣ်ထံတချး, ဖဲန့ၣ်အိၣ်ကပုၤ
ထီၣ်တနွံယၣ်ယၣ်, ယမိၣ်ဒီးယပၢ်က့ၢ်ဝဲတၢ်အဝဲအံၤအါတလၢလံ. ယမ့ၢ်တတဲဒုတသ့
ဘၣ်. ယကဘၣ်တဲလီၤ. အဝဲတဲကဒီးယၤ, “နဲတဂၤ, ယမ့ၢ်တဲတပူၤနမၤတပူၤ, ယ
မ့ၢ်တဲတခါနမၤတခါ.. မ့ၢ်နသါကမၤက့ၤအိၣ်ဒ်လဲၣ်.”

ယဲယတဲထီၣ်ကိး, “ယသါမၤဒိၣ်ယမံၤ, ခဲအံၤဟီၣ်ခိၣ်ဒိဖျါၣ်ပုၤဟ်ဒိၣ်တၢ်လိၣ်က့
အယိန့ၣ်, ယကဂဲၤလိၣ်က့တၢ်ယလုၢ်အိၣ်ယသးသမူသ့လီၤ.” ဖဲန့ၣ်မိမိၣ်ဒီးပါပၢ်က
နၢ်ဝဲတဲဝဲ, “တကျၢဘၣ်. တၢ်လၢနကဲပုၤကညီအံၤတမ့ၢ်လၢကညီလၢနဂီၢ်ဘၣ်.” ယဲ
တခိယတဲ, “ပါပၢ်တၢ်ကျၢတကျၢဂဲၤအိၣ်တနွံဒးနတအိၣ်လၢၤဘျီပကကဲထီၣ်ပုၤလိၣ်
က့စဲၣ်နီၣ်ကသ့ခါ.” အဝဲတဲဝဲ, “နဂဲၤနၢ်က့တမ့ၢ်လၢအကသ့အါအါထဲန့ၣ်ဘၣ်ဧၤ. မ့
တနၢ်ဂဲၤမိၣ်. မ့ၢ်ကျၢယကဟ့ၣ်နၤတၢ်လၢကပီၤတခါ, မ့ၢ်တကျၢနကဘၣ်ဟ့ၣ်ယၤတ
ခါ. နတၢ်ဘျီခါ.” ယဲတခိယတၢ်တဘျီဘၣ်.

အဝဲတဲဝဲ, “မ့ၢ်တဘျီန့ၣ်မၤလိတၢ်ဖးလံၣ်ဆူၣ်ဆူၣ်, မ့ၢ်တနံၤလၢနဂီၢ်ကကဲဘျးဖး

ဒိၣ်, မ့ၣ်ယဲၣ်တမ့ၢ်လၢယကသူအိၣ်နတၢ်စ့ၢ်ဘၣ်. ယမ့ၢ်တဲနၤဒီးကနၣ်ကီးအိၣ်စ့ၢ်.” စးထီၣ်တၢ်ကတိၤဝဲန့ၣ်ဘၣ်ယၤတဘျီယီ, ယဂဲၤလိၣ်ကွဲၤလၢအဆၢကတီၢ်, ဖးလံာ်လၢအဆၢကတီၢ်ဒီးအိၣ်လၢအဆၢကတီၢ်လီၤ. ယရဲၣ်ကျဲၤလီၤယသးသ့ထီၣ်ကယိကယိလံသနၣ်ကတမ့ၢ်နီၣ်ဒီးဘၣ်. ဝံၤဒီးဟဲတုၤအိၣ်ကဒီးယၤအသိတခါ, ဘၣ်ဖဲလၢဒိၣ်စဲဘၣ်တၢ်ဂီၢ်ခါအဆၢကတီၢ်ယလဲၤလၢခရံၣ်အိၣ်ဖျါ, ဖဲန့ၣ်အခါယမၤလိယုတီၤ, ယလဲၤထံၣ်ဝဲပုၤဟဲအါမးဘၣ်ဆၣ်ပုၤအိၣ်တနီၤကၤတၢ်ကူတၢ်တခီလီၤကၤလၢကလုာ်ဂၤ, ကယိကယိအဝဲဖျါအစုဒုဒ်ဒီးစုဒိၣ်, ဖူအခိၣ်ဆူၣ်ဂီၤဂီၤဒီးကူဖျါခံအိၣ်တတ်, ဖဲးဝဲအနွံတဘိတဘိ, ဖဲန့ၣ်ယကွၢ်ဒီးမၤသးလၢယသးကံၢ်ပုၤနံၤကမ့ၢ်တစဲးတစဲးဘၣ်ဆၣ်တထီၣ်ဖျါဘၣ်.

ဝံၤဒီးဟဲက့ၤယဲၣ်လၢဟံၣ်ဒီးယတဲမိဒီးပါ, “ဟ့ၣ်ကီးယၤစ့ယဲၣ်ဆံမိၣ်. ယကလဲၤပုၤတၢ်တခါ.” အဝဲတဲ, “နသါကလဲၤပုၤတၢ်မနုၤလဲၣ်. ပစ့တအိၣ်ဘၣ်ဒးပသါဟ့ၣ်နၤကျါလိၣ်.” ဖဲန့ၣ်ယမၤတသ့နီတပုၤလၢဒီးအိၣ်ခိးယဲလၢကကူၣ်န့ၢ်စ့အဂီၢ်တသိခံသိ, ဖဲန့ၣ်အခါယတမၤခရံၣ်အိၣ်ဖျါလၢယကွဲၤဒီးဘၣ်. ယလဲၤလၢကွဲၤယဟဲက့ၤတဲကဒီးအိၣ်, “ဟ့ၣ်ယၤစ့ယဲၣ်ဆံမိၣ်.” မိမိဒီးပါဟဲတဲယၤ, “နယုစ့နသါမၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.” ယတဲအိၣ်, “သရၣ်မၤယဟ့ၣ်ထိးညၣ်ပုၤလံ, တဲဝဲကဘၣ်မ့ၢ်တဂၤယဲၣ်ဆံဘးလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤယၤတဘျီယီ, ယသးခုဒိၣ်မးလၢယသးပုၤလီၤ. နီၣ်နီၣ်တခီသရၣ်တယုယၤတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ဒီးယလဲၤကွဲၤဝံၤယဟဲက့ၤဖျါစုဖျါတဲဝဲ, “နလဲၤပုၤစုဖျါလီၤခါ.” ယဲတခီယတဲ, “အုၣ်ဟ့ၤ..ယသကိးဟ့ၣ်ယၤကိးလီၤ.” အဝဲတဲဝဲ, “တၢ်အသိတဘးဘးအံၤမတၤကဟ့ၣ်နၤလဲၣ်.” ယတဲကဒီးလၢအကွၢ်ဝဲတဂ့ၤလၢအယိဟ့ၣ်ယၤလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်. စုဖျါဝဲန့ၣ်ယပုၤတီတီလီၤ. စ့တခီအိၣ်ဘျဲၣ်တဆံဘး, ယပုၤကဒီးတၢ်ဖူဂီၤခိၣ်ဒီးယတံၤသကိးဖဲန့ၣ်ဝံၤယဖူထီၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ကလံာ်ဒီးယဟဲက့ၤ, မိပါကွၢ်ယီၤတဘျီယီထဲထီၣ်ဝဲ, “တၢ်လုာ်တၢ်လုာ်ဝဲအံၤနလဲၤဟံးန့ၢ်လၢမတၤအအိၣ်လဲၣ်.” ယဲတခီယတဲထီၣ်တၢ်ကတိၤတထံၣ်လၢအဘၣ်ပးဒီး “စိ” လီၤ. ယတဲကဒီးမိမိဒီးပါဟဲလၢ, “ယတဟံးန့ၢ်လၢပုၤအိၣ်နီတဂၤဘၣ်. မ့ၢ်ဒုတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အစိအယိ, ယကလုာ်ထီၣ်ချးစိဝဲအံၤလီၤ.” မိမိဒီးပါဟဲတဲလၢယၤဘၣ်. တဲဝဲ, “နကဲသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဂၤအယိ, တၢ်လၢနကွၢ်ဂ့ၤန့ၣ်နမၤမ့ၢ်သ့မၤယတတြီနၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တချးမၤဒီးအခါဆိကမိၣ်ဝံၤမးမၤအိၣ်.” ယဲတခီဖျါလၢတၢ်ကတိၤဝဲအံၤတဝၣ်

လၢယနၢ်ပူၤဘၣ်. ဒီးလၢတၢ်သးဒိၣ်အပူၤယတဲထီၣ်ယဲ, “ပှၤကညီတကျၢသံဘၣ်အ
ယိ, တစၢ်စၢ်လၢပူၤလီၤခံ, ခံစၢ်စၢ်လၢပူၤလီၤခံဒီးလဲၤထီၣ်လဲၤထီတသ့နီတဘျီဘၣ်.
မ့ၢ်တဲထဲအတြီလီၤအသးတခါအံၤ, လဲၤထီၣ်လဲၤထီတစဲး, လီၤတသြးက့ၤခံစဲးသၢ
စဲးအယိတၢ်မၤနၢၤမၤယၣ်အီၤထီၣ်ဘိလီၤ. ဝံၤဒီးယသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ကဒီးထီၣ်အိၣ်တဖျၢၣ်,
ပှၤကညီအတၢ်အိၣ်မူအံၤအိၣ်မူဒီးရိးဝဲလီၤကံၤဒ်ထီၣ်လၢပူၤတဲဝဲ, “အိၣ်ချိၣ်တဒိချိၣ်အ
ခံ, အိၣ်လီၤတဲၣ်လၢပူၤလီၤခံ” အသိးန့ၣ်လီၤ.

ဖဲန့ၣ်ယပါတခီမၤသးလၢမၤထီၣ်ဘၣ်စ့ၢ်ဇၢ. အဝဲတဲယၤလၢထီၣ်အံၤ, “သုတကွၢ်
လိလိၣ်ဒီးတီၤ, လိၣ်ဒီးတီၤအလၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်.” ယပါတဲယၤလၢထီၣ်ဝံၤယတဲဆၢ, “ဟ့...
လိၣ်လၣ်တီၤလၣ်မ့ၢ်ဖျၢၣ်ထီၣ်ကဖျၢၣ်ထီၣ်ဒဲ, ကွၢ်လၢပှၤကညီအလၣ်မ့တဖျၢၣ်ထီၣ်န့ၣ်ဘၣ်
လီၤ.” ဒီးယပါတခီကန့ၣ်ဝဲတဲတၢ်နီတမံၤဘၣ်ဒီးဂဲၤဆၢထၢၣ်ဟးဝဲဒဲလီၤ. ယဲတ
ခီၣ်ယတၢ်ဆိကမိၣ်ဒီးယသးဆုၤယၤဟဲဝဲအသိးယထံၣ်ဆူအံၤယတူးဆူအံၤ, ယထံၣ်
ဆူန့ၤယတူးဆူန့ၤ, ဟံထီၣ်ခိၣ်သုတခီတံၣ်ကွံၣ်အီၤတခီဒီးမၤဖဲဒဲယသးလီၤ. မိမိၢ်ဒီး
ပါပံၤတဲထဲယၤတၢ်နီတမံၤလၢၤဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တသ့ၣ်ညါလီၤယသးလၢယကကဲထီၣ်
ပှၤလၢအတပိၣ်ကျဲလီၤတဘျီညါအံၤန့, ဘၣ်ဆၣ်ပှၤတဲထဲယၤနီၣ်ဂၢနၢ်သက့ယကျဲးစး
ဘျီလီၤက့ၤယသးကယိကယိ, ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်က့ၤယတၢ်အိၣ်မူလုာ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်တစဲး
တစဲးဒီးမိမိၢ်ဒီးပါပံၤခံၤစးထီၣ်တဲကဒါကးယၤဒီးတဲဝဲလၢတၢ်ကတိၤအဆူၣ်လၢၤ
ဘၣ်. တဲဝဲလၢတၢ်ကတိၤကပုၣ်ဒီးတၢ်တဲလၢအဝဲမ့ၢ်တဲဝဲမၤတဂ့ၤန့ၣ်ယဲတခီတၢ်မိၣ်မၤ
ယသးဘၣ်ဆၣ်ယကျဲးစးပၤလီၤယသးကယိကယိဒီးတၢ်အဝဲန့ၣ်ယဟးဆူးအီၤသ့
ကစီဒီးလီၤ.

မိမိၢ်ဒီးပါပံၤအသးခုထီၣ်က့ၤဝဲတစဲးတစဲးလံ. ယကွၢ်လၢအမဲၣ်, ယဲစ့ၢ်ကီးယဝဲၣ်
ဖးနီၤဖးတၢ်ဂ့ၤဒီးတၢ်အၢလၢအအိၣ်လၢယဂီၢ်လၢကမၤဟးဂီၢ်ယၤသ့ၣ်တဖၣ်ယသ့ၣ်
ညါထီၣ်က့ၤယဲတစဲးဘၣ်တစဲးလီၤ. တၢ်လၢအတဂ့ၤတဖၣ်, ယမ့ၢ်သ့ၣ်ညါလံဒီးယ
တြီဆၢယဲန့ၣ်လီၤ. ယထီၣ်သတြီက့ၤယတၢ်အိၣ်မူအသိးဒီးတၢ်အလီၢ်လံၤတဖၣ်ယ
ဆိကမိၣ်လီၤက့ၤယသး, ယသးဆါလီၤက့ၤယသးဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတတုၤဆူ
တၢ်ဟးဂီၢ်ဒဲးဘၣ်အယိ, တဘျီတခိၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤယတၢ်လဲၤခိဖျိဒီးဖူးဘၣ်ဖးဒိၣ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ယသးအယိယတဲထီၣ်ဖျးလၢခိ, “ပြုက့ၤယကလၢ” ပှၤတနီၤလၢအိၣ်ဘူးယၤနံၤ ထီၣ်ဝဲဒီးတဲဝဲ, “မ့ၢ်န့ၣ်သါပျုၣ်ထီၣ်က့ၤတခါဒါ.” ယဲတခါတတဲတၢ်နီတမံၤဘၣ်. ပှၤမ့ၢ်နံၤနံၤ, နံၤဝဲမ့ၢ်တကဲလၢၤကဆိမိၣ်ဒၣ်ဝဲဒ်အကစၢ်အကျိၣ်လီၤ. အဂ္ဂတဒိၣ်လၢယဂီၢ်ဘၣ်. ယသးပှၤတခါမ့ၢ်ဒၣ်တၢ်အိၣ်မူလၢစိၤခံစိၤအတၢ်ဘၣ်ကံၢ်ဂုၢ်အယိ, စူၣ်န့ၣ်မံၣ် ယဲကဲထီၣ်အသးဒီးတၢ်ဆိတလဲအိၣ်ထီၣ်လၢယပှၤအယိလီၤ.

ခဲအံၤတဘျီယဟ်လီၤယသးလၢယတသူတၢ်အိၣ်မူလုၢ်လၢ်ထူသနူလၢအပှၤကွံၣ်လၢၤဘၣ်ဒီးတသူစ့ၢ်ကီးယဲတၢ်အိၣ်မူအသီခဲအံၤတဖၣ်ဘၣ်. တၢ်အိၣ်မူအစိၤခွါအံၤယကစိၤကွၢ်က့ၤအကံၢ်အစိဒီးယကဟံးန့ၢ်ခံစိၤလၢၢ်လၢအဂ့ၤတဖၣ်လီၤ. ထဲတစိၤယတသူဘၣ်. ယမ့ၢ်သူခဲကၢၢ်ကကမၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဖုးယၤလီၤ. လၢယတၢ်အိၣ်မူတစိၤအံၤယဆါဒီးမုၢ်လၢ်စ့ၢ်ကီးလၢမုၢ်တနံၤယကကဲထီၣ်ခိၣ်န့ၢ်ဖးဒိၣ်တဂၤလၢအထူးစုန့ၣ်ကျဲပှၤလၢခံတစိၤလၢဒိဂ့ၤတဲာ်ဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်စံၣ်စိၤတဲစိၤလၢခံတစိၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မုၢ်တနံၤမိယတၢ်ပညိၣ်တဖၣ်ကလၢထီၣ်ပှၤထီၣ်ဒီးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်တီလၢပှၤအါဂၤအမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ.

————— ပှၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စိၤလၢၢ်မုၢ်ထူ, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်ကို, မၢ်လးအူခဲကဝီၤ

ဖိတၢ်ဆူၣ်လၢမဲးမ့ၢ်ခိၣ်

ဖိတၢ်ဆူၣ် ဖိတၢ်ဆူၣ်လၢအမ့ၢ်မဲးထီၣ်ဘၣ်လၢမဲးမ့ၢ်ပျီၣ်ဒီးမ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်
မူခိၣ်ထံ, မ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လၢအချါအိၣ်အမဲၣ်ညါမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ထဲမ့ၢ်အတၢ်ကီၢ်
ဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်, ဒီးဖိတၢ်ဆူၣ်ဖိတၢ်ဆူၣ်အံၤအတၢ်အိၣ်မူလၢကဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အဂီၢ်
တၢ်ကမၤအသးဒီးအိၣ်လဲၣ်.

ဘၣ်ဖဲလၢပဲၤတနၢၤ, လၢဖိလၢမူခိၣ်အံၤဒုးန့ၣ်ပျါထီၣ်ဝဲဒၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်ပံတၢ်လၢ
တဖၣ်ခိၣ်ပျီၣ်လၢအတၢ်ကပီၤဒီးတူၢ်လိာ်မုၢ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မဲၣ်မုၢ်နါဆၢတၢ်
မုၢ်တၢ်ခုၣ်အလၢအပဲၤလီၤ. နီၣ်န့ၣ်အသိးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီးမၤပံမၤလၢဝဲမူခိၣ်
လၢတၢ်လၢလၢအအိၣ်ဒီးအိၣ်တသ့ဖဲအသ့အယိမူခိၣ်အံၤပျါပံလၢဝဲခိၣ်မးလီၤ. တ
ကးဒီးဘၣ်အမဲၣ်ညါကလံၤဖိသ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီးဆိၣ်ပျီၣ်ကွဲၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤဒီးဟ့ၣ်လီၤ
တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တဖၣ်ဆူၣ်ကယံၤမ့ၢ်တၢ်လၢအသးသမူအိၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချါတဖၣ်အအိၣ်
လီၤ. မ့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဒီးလၢပဲၤတနၢၤအံၤဟ့ၣ်ပုၤအါဂၤလၢတၢ်သးမံဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လီၤ.

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

ဘၣ်ဆၣ်ပှၤလၢအထီၣ်ဒါန့ၣ်ဆၣ်အတၢ်ပံၣ်တၢ်လၢဒီးတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခ့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲတဂၤလီၤ. ပှၤတဂၤအံၤကမ့ၢ်မတၤလဲၣ်. မ့ၢ်စီၤထူၤဘီၤလီၤ. နၤတနၤအံၤမ့ၢ်မ့ၢ်ခ့ၣ်ထဲလဲၣ်ဘၣ်ဆၣ်လၢစီၤထူၤဘီၤအသးပှၤတခိကိၢ်အူကိၢ်ကဲၤဘၣ်မးအသးဒ်မ့ၢ်အူကဲၤလၢအသးပှၤအသးလီၤ. “မိၤ...တၢ်ကတိၤဖိလၢနစံးယၤလၢနအဲၣ်ယၤဒိၣ်မး, ထီၣ်ဘိနကမၤမ့ၢ်ယသး, နတၢ်ပညိၣ်လၢယဂီၢ်ဒ်အမ့ၢ်ဝဲယကကဲထီၣ်ဘၣ်ဝဲပှၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့, ယကကဲထီၣ်ဘၣ်ထံကီၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နဟံၣ်တၢ်ယၤဒီးပါၤဘၣ်ဆၣ်အဝဲတကန့ၣ်ယုၣ်ယၤဘၣ်. လဲၤဒၣ်ဖဲအသးမၤဒၣ်အတၢ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. အိၣ်သးဒီးတနံၤကျၢၤဒီးမ့ၢ်မူထီၣ်တဘျီမၤဆူးမၤဆါယၤထီၣ်ဘီၤလီၤ. တၢ်လၢအနးကတၢ်မ့ၢ်ဒၣ်ပါၤမ့ၢ်ဟံးန့ၢ်အမၤလၢအသီလီၤ. ယတၢ်အိၣ်မူလၢအမ့ၢ်အခ့ၣ်အံၤကတၢ်ဝဲဖဲနဘၣ်လီၤနမဲၣ်အမ့ၢ်နံၤဒီးတၢ်ကိၢ်တၢ်ဂီၤဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအံၤစးထီၣ်အသးဖဲပါၤအမၤဖိသ့ၣ်အံၤဟဲထီၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ပှၤအဆၢကတီၢ်လီၤ. အဝဲတဲခုသ့ၣ်တၢ်ဒီးအမိၢ်လၢအသးပှၤဒီးအသးလီၤဒိၣ်မးခိဖျိအတၢ်အိၣ်မူဖျိၣ်ယၢ်အယိအမဲၣ်ထံလီၤဘၣ်မးအသးပြုၢ်ပြုၢ်လီၤ. ဟီၣ်ဝဲယံၣ်ထဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါလီၤအသးဘၣ်. မ့ၢ်တခိန့ၢ်ဟူဝဲလၢအမိၢ်ဖိသ့ၣ်အံၤကိးထီၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးအပှၤအယိအဝဲဖုးဘၣ်အသးဒီးကိးဆာဝဲလၢ “မိ” ဒီးက့ၤစံၣ်ဝဲဆူအအိၣ်ချ့ချ့န့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်က့ၤတုၤဝဲဆူမိၢ်ဖိသ့ၣ်အံၤအအိၣ်ဒီးအတၢ်သံကွၢ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးအပှၤ “နကိးဆၢယၤဒ်လဲၣ်.” အဝဲစံးဆၢကဒါက့ၤဝဲလၢ, “ယကိးဆၢဘၣ်နၤလၢမိလီၤ.” ဒီးအမိၢ်ဖိသ့ၣ်အံၤတဲကဒီးအီၤ, “ယတဲဟံၣ်နၤဒ်လဲၣ်. နတဘၣ်ကိးယၤလၢမိဘၣ်. ယတမ့ၢ်နမိၢ်ဘၣ်. တၢ်အံၤနတသ့ၣ်ညါဘၣ်မၤ. ခိဖျိလၢနကိးယၤလၢမိၢ်အယိဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးယသူးသ့ၣ်ယလၢကပီၤထဲလဲၣ်, ပှၤလၢခိၣ်ယၤတဖၣ်ကထံၣ်ဆံးယၤထဲလဲၣ်နတသ့ၣ်ညါဘၣ်မၤ. ဖျါ, ဖျါ, ဖျါ “လၢခံတီၢ်နီၣ်, နနၢ်ဟူမၤ. ပှၤဟးဂီၤဖိၤ” အဝဲစံးဆာဝဲသ့ၣ်ထဲ “မ့ၢ်” တဖျါၣ်မိၤလီၤ. မိဖိသ့ၣ်အံၤလၢတၢ်တဘၣ်အသးတစဲးဖိအပှၤအဝဲဒုဝဲစီၤထူၤဘီၤတကးဒံးဘၣ်ဒဲဝဲအမဲၣ်ချူးသၢထံၣ်ဒံးလီၤ. တၢ်အံၤတကတၢ်ဒံးဘၣ်. အပါစီၤသဲးဖိတဂၤဟဲယီၤဆူအဝဲသ့ၣ်အအိၣ်ဒီးသံကွၢ်အမၤဖိသ့ၣ်လၢ, “နတဲပှၤတဂၤအံၤဒ်လဲၣ်. နကိးအီၤလၢပှၤဟးဂီၤဖိမ့ၢ်မၤ.” ဒီးအမၤဖိသ့ၣ်စံးဆၢအီၤ, “နဖိတဂၤအံၤတကျၢတၢ်နီတမံၤဘၣ်အယိယစံးလၢတကျၢဘၣ်လီၤ. သ့ၣ်ထဲတမံၤလၢအိၣ်လၢၣ်မ့ၢ်, အိၣ်ယၤဟီၣ်ခိၣ်လီၤ. တကးဒံးဘၣ်အမဲၣ်ညါမၤဟးဂီၤယသူးယသ့ၣ်,

ယလၢကပီၤအယိယကိးအီၤလၢပှၤဟးဂီၤဖိန့ၣ်လီၤ. နအဲၣ်ဒီးတဲအါတၢ်အိၣ်ဒ်ဧါ. နစ့ၢ်ကိးနအိၣ်သံးဒီးတနံၤကျၢၤလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိနဖိခွါအံၤကမၤအသးဒ်အံၤလီၤ. ပယီၤဖိအတၢ်ကတိၤဒ်အိၣ်ဝဲတဘီ “ငှက်ပျော့ပင်စိုက်အမျိုးလိုက်” လီၤ. တၢ်ကတိၤဒ်တဖျၢၣ်အံၤပှၤကထံၣ်ဆိတ်စၢၤလံၤသ့ၣ်ဖိပၢ်ခံၤအတၢ်အိၣ်သးလံၤအယိပှၤထူးထီၣ်န့ၣ်သုလၢသုကဒိကန့ၣ်, ပီၤယၢ်လီၤက့ၤသုသးအဂီၢ်လီၤ.” စီၤသးဖိအံၤမ့ၢ်လၢတဲအါအမၤတသ့လၢၤဘၣ်အယိတၢ်ကမၢ်ခဲလၢၣ်န့ၣ်ပၢ်လီၤဝဲလၢစီၤထူဘီအခိၣ်လီၤခဲလၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

အဲၣ်ယၣ်ယီၤအသးဆူအဖိခွါအိၣ်ဒီးလၢတၢ်သ့ၣ်ဒိၣ်သးဖျိးအပူၤတဲထီၣ်ဝဲ, “တၢ်အံၤမ့ၢ်လၢနၤအယိယဘၣ်ကတိၤလံၤ.” အဲၣ်တဲဝဲဒ်န့ၣ်ဝံၤတၢၤပံၢ်ထီၣ်အစုခိၣ်လၢၢ်ဒီးထၢၣ်ဝဲအဖိခွါအမၢ်သၢထံၣ်သီၣ်ဘၣ်မးအသး ထး, ထး, ထး လီၤ. ဝံၤ...တဲထွဲဝဲ, “အဲၣ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ပနီၣ်အဘီလၢနဂီၢ်လီၤ. မၤနီၣ်တုၤနသံ. နနၢ်ဟူဧါ.” အဲၣ်တဲဝဲဒ်န့ၣ်ဒီးဖိၣ်ထီၣ်အသးပလီၤဖိဒီးက့ၤဆူအမၤဖိသၣ်အိၣ်လီၤ. မ့ၢ်စီၤထူဘီတခိၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢခံၤဒီးလၢအတၢ်သးဘၣ်ဒ်အပူၤမဲၣ်ထံဖိတဖၣ်ယွၤလီၤဘၣ်မးအသးလၢမဲၣ်ဘိးပၤဖိအလီၤလီၤ. လီၤကံၢ်မၤဒ်အမဲၣ်သၣ်ဖိအံၤကိၢ်အူဝဲကဖိကဖိလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိအဲၣ်ဖိၣ်လီၤက့ၢ်ဝဲအမဲၣ်သၣ်ဒီးလီၤကံၢ်မးဒ်အစုမ့ၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်စီၣ်အယိအဲၣ်က့ၢ်လီၤဝဲအစုမ့ၢ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢအစဲလၢတၢ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိအဲၣ်က့ၤစံၣ်န့ၣ်ဆူအလီၢ်မံၤဒးအပူၤဒီးက့ၢ်လီၤအမဲၣ်သၣ်လၢမဲၣ်ထံကလၢအပူၤလီၤ. ထံၣ်ဘၣ်ဝဲလၢအမဲၣ်သၣ်ဒီးတဘျီညါအိၣ်ဒ်ထဲပှၤစုညါသးအလီၢ်ထီၣ်ဂီၤဒီးအပၢ်ထၢၣ်အီၤသၢထံၣ်အံၤညိးထီၣ်ဒီးပၢ်သ့ၣ်ဘၣ်မးအသးလီၤ. အဲၣ်အသးဘၣ်ဒ်ဒိၣ်မးခိဖျိလၢတဒီးန့ၢ်ဘၣ်ပၢ်အတၢ်အဲၣ်အကံၢ်ကစီၤဒီးတၢ်ကဟူကယၢ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါ, ထီဘီဘၣ်တၢ်မၤနးမၤဖိၣ်အီၤလၢပၢ်ဒီးအမၤဖိသၣ်အံၤအယိ, အဲၣ်မံၤနီၤလၢလီၢ်မံၤခိၣ်ကျးယၢ်အမဲၣ်သၣ်ဒီးခိၣ်တခၢၣ်ဒီးဟီၣ်ဝဲပြုၢ်ပြုၢ်လီၤ. ဟီၣ်ဝဲယံၢ်ထဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါလီၤအသးဘၣ်. ဟီၣ်ဟီၣ်တုၤအမံဘၣ်အသးလီၤ.

“ဖိခွါ...ထူဘီဖိဧၢ, မိသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်နၤဒိၣ်မးလီၤ. နအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချကစီၤဒ်ဧါ” အဲၣ်ဝဲစံးဆၢက့ၤအမိၢ်, “မ့ၢ်ယအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချကစီၤဒ်လီၤ. မိဧၢယသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်နၤဒိၣ်မး

လီၤ. ကိးမ့ၢ်နံၤဒဲးယခိးကွၢ်လၢ်နၤလၢနကဟဲက့ၤဆူယအိၣ်လီၤ. ယအိၣ်ဒီးပါပါတ
 မုၢ်ဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဒီးမၤဝဲခံၣ်အံၤမၤနၤယၤဒိၣ်မးလီၤ. စီၤထူဘီအံၤဆၢထံၣ်ဘၣ်
 က့ၤအမိၢ်ယံၣ်တ့ၢ်မးလံအယိတုၤမ့ၢ်အထံၣ်ထီၣ်ဝဲတဘျီဒီးလၢတၢ်သးဒုဖးဒိၣ်အပူၤက
 တၢ်တၢ်ဒီးအမိၢ်တုၤဒၣ်လဲၣ်တနီၣ်ထီၣ်အသးလၢကကသါဝဲအဂီၢ်လၢၤဘၣ်. တဲတခီခီ
 ဟီၣ်တခီခီလီၤ. မိၢ်တဂၤအံၤတုၤမ့ၢ်အထံၣ်ဘၣ်အဖိခွါအတၢ်အိၣ်မူဖီၣ်ယၢ်ဒိၣ်မးဒီး
 အသးဘၣ်ဒိၣ်မးအယိဖိးဟုယၢ်ဝဲအဖိခွါပံးပံးဒီးလၢအကလုၢ်ကနိးအပူၤတဲထီၣ်
 ဝဲဖိခွါဒၢနတၢ်ဟဲဝဲအံၤဒိၣ်မးလဲၣ်, မိသးကညီၤဘၣ်နၤလီၤ.” အဝဲတဲဆါဝဲအမိ, “မိ
 ဒၢ...နမ့ၢ်သးကညီၤယၤဒီးပးသဒၣ်ယၤလၢၤတဂ့ၤနီၤ.” အမိၢ်တခီခံးအီၤ, “ဖိခွါဒၢ
 ...တသ့ဘၣ်ခဲအံၤမိကဘၣ်လဲၤတၢ်အိၣ်ဒဲးအယိမိကလဲၤဟံၣ်စၢၤနီၤ. ဒီဖျိလၢတၢ်အိၣ်
 သးအယိမိဘၣ်လီၤဖးဒီးနၤလီၤ. မိတဆၢအိၣ်ယံၤဒီးနၤနီတဘျီဘၣ်. တၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်
 ဂ့ၤတနံၤမိကဟဲက့ၤကိးနၤသပျၢ်ကတၢ်လီၤ. အခဲအံၤဒုမိကလဲၤဟံၣ်စၢၤလီၤနီၤ.” မိ
 တဂၤအံၤတဲဝဲဒ်န့ၣ်ဝံၤဒီးပးထီၣ်ဝဲလီၤ. “မိဒၢ, လဲၤသဒၣ်ယၤတဂ့ၤ. အိၣ်ခိးယၤဒဲး,
 အိၣ်ခိးဖိခွါဒဲးမိ ...မိ, မိ, မိ...” ဟံၣ်ကုၢ်မုၢ်နီၢ်ဝါအံၤတုၤမ့ၢ်အနၢ်ဟူဘၣ်စီၤထူဘီ
 ကိးသီၣ်လၢအလီၢ်မံဒးအပူၤအယိ, လဲၤယုၢ်ဝဲဆူအအိၣ်ဒီးကိးပၢၢ်ထီၣ်ဝဲ, ဒုးအိဝဲထံ
 တခွးဝံၤသံကွၢ်ဝဲထူဘီဖိနဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်, စီၤထူဘီဖိးဟုယၢ်နီၢ်ဝါအကိၣ်ဘိမးမး
 ဒီးတဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢအတၢ်မိမိၢ်အဂ့ၢ်တဆိဘၣ်တဆိလီၤ. နီၢ်ဝါအံၤတုၤမ့ၢ်အနၢ်ဟူဘၣ်
 စီၤထူဘီအတၢ်ကတိၤတဖၣ်, ဒီးအသးဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိၣ်မးအယိအမဲၣ်ထံဖိယုၤလီၤ
 ဘၣ်မၤအသးလၢစီၤထူဘီအပျီၢ်လီၤလီၤ. ဝံၤတဲကသ့ဝဲလၢအသးပူၤ, “ထူဘီဒၢ, နမ့ၢ်
 ပုၤထူးတီၤဖိတဂၤဘၣ်ဆၣ်နတၢ်ဟဲဝဲအံၤအံၤဒိၣ်မးလဲၣ်. ယဆိကမိၣ်လၢပုၤထူးတီၤ
 ကိးဂၤဒဲးန့ၣ်ကလၢပုၤဒီးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လီၤ.” အဝဲဆိကမိၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်ဝံၤဒီးဒဲးသိးစီၤထူ
 ဘီအသးကမုၢ်ထီၣ်က့ၤအဂီၢ်ကတိၤဘျဲးကွံၣ်ဝဲတၢ်ကတိၤလၢကျဲအဂၤတဘီဒီးခဲးဝဲ,
 “ထူဘီဂဲၤဆၢထၢၣ်, ပျၢ်မဲၣ်ပျၢ်နီၤ. လုၣ်ထံလုၣ်နီၤ, မ့ၢ်ဝံၤပကအိၣ်သကိးမ့ၢ်ခံၣ်ဝံၣ်
 ဝံၣ်ဘဲဘဲလီၤ.”

တၢ်ကတိၤလၢအကပုၣ်လုးဖိတဖၣ်အံၤမၤမုၢ်ထီၣ်ထူဘီအသးဒိၣ်မးလီၤ. ထူဘီဂဲၤ
 ထၢၣ်လၢတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီအပူၤလဲၤပျၢ်အမဲၣ်ဒီးတုၤဘၣ်ဝဲလၢအမဲၣ်သၣ်ဖိအံၤဆၢဘၣ်
 အီၤဒိၣ်မးအယိကိးဝဲမုၢ်ဂၢ်နီၢ်ဝါဒီးခဲးဝဲ, “ယမဲၣ်သၣ်ဆၢ, ကိၢ်အူကိၢ်ကဲၤဒီဘ့ၣ်ညါ,
 ယပျၢ်ယမဲၣ်တဘျီဘၣ်.” အန့ၣ်မးနီၢ်ဝါဟံၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်သးဝဲလၢထူဘီအမဲၣ်သၣ်ဖိဒီးပၢၢ်

သွံ့ဘဉ်မးအသးလီၤ. အဝဲသံကွၢ်ထူဘီလၢ, “အဝဲဟဲကဲထီၣ်အသးဒ်လဲၣ်.” ထူဘီ
စံးဆၢအီၤ, “ခိဖျိလၢပါပါဒီးအမါအံၤမၤဒၢၣ်ယၤမနၤကၢၢ်အယိလီၤ.” တၢ်စံးဆၢဖိ
တထံၣ်အံၤမၤဘဉ်ဒိနီၢ်ဝါအသးဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်နီၢ်ဝါတဟ်ဖျါထီၣ်အတၢ်သး
ဘဉ်ဒိဘဉ်, ဘဉ်ယိၣ်ဝဲလၢကကဲထီၣ်တၢ်ဘဉ်တံၢ်တၢ်လၢဖိသဉ်အံၤအဂီၢ်လီၤ. ပျါန့ၢ်
ထူဘီအမဲၣ်သဉ်ဖိအံၤလၢထံၣ်ခိဖိအကလၢတခူးဒီးထွါပျီန့ၢ်ဝဲကဖိကဖိဝံၤဖုန့ၢ်ဝဲလၢ
ကသံၣ်ဒီးကျးန့ၢ်ဝဲလၢကသံၣ်ကျးတၢ်ပူၤလီၢ်လီၤ. ဝံၤအိၣ်သကိးမ့ၤခံၤဝံၣ်ဝံၣ်ဘဲဘဲ
လီၤ.

စီၤထူဘီအိၣ်မ့ၤဝံၤဝံၣ်ထီၣ်ထၢၣ်ဒီးလဲၤဆူကွီလီၤ. တုၤမ့ၢ်အတုၤလၢကွီဒီးအသကိး
တဖၣ်နံၤဘဉ်အီၤခိဖျိအမဲၣ်သဉ်ဒိတဘျီညါပုၤဒီးကသံၣ်ကျးမဲၣ်အယိလီၤ. လၢအ
ကျါတနီၤလဲၤတၢ်အီၤလၢသရၣ်ကွီခိၣ်ဒီးစံးဝဲဒၣ်, “စီၤထူဘီအံၤဟးလိာ်မးအသး,
ဟးယုအုၣ်လိာ်အသးဒီးပုၤဂၤအယိခဲအံၤအမဲၣ်သဉ်ဒိတဘျီညါပုၤဒီးကသံၣ်ကျးမဲၣ်
လီၤ.” ကွီခိၣ်ကိးထံၣ်လိာ်အီၤဒီးသံကွၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါဘဉ်ဆဉ်မ့ၢ်လၢအဝဲတတဲဖျါ
ဝဲအယိကွီခိၣ်အသးဟဲထီၣ်ဒီးစံးဘဉ်အီၤ, “နၤတဂၤအံၤနဟးမးဂီၤကွီအမံၤ, ကွီ
အလၢကပီၤအယိနကဘဉ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်လီၤ. ကွီတဖျါအမံၤမ့ၢ်ဟးဂီၤန့ၢ်ကွီဒီးဖျါ
အပူၤ-သရၣ်သရၣ်မုၢ်လၢအအိၣ်တဖၣ်ဒီးကွီဖိလၢအအိၣ်တဖၣ်ခဲလၢဂီၢ်ကိးအမံၤ
ကဟးဂီၤလီၤ. လၢကွီတဖျါအံၤအပူၤကွီဒီးသရၣ်သရၣ်မုၢ်ခဲလၢဂီၢ်အိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်.”
မ့ၢ်လၢသရၣ်ကွီခိၣ်သံကွၢ်အီၤအယိအစံးဆၢဝဲ, “ခဲလၢဂီၢ်အိၣ်ယါကယၤလီၤ.” သရၣ်
ကွီခိၣ်အကလုာ်သိၣ်ထီၣ်ဝဲ, “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးဒ်သိးနမၤကမၣ်ပုၤယါကယၤအံၤအသိးန
ကဘဉ်ဆၢထၢၣ်ဆုၣ်နီၤအထံၣ်ယါကယၤဝံၤနကဘဉ်ဆၢထၢၣ်လၢကွီမဲၣ်ညါတခိခိၣ်
ဒိတနံၤကျါလီၤ. နမၤကကဲၤစီၤထူဘီ.” မ့ၢ်လၢသရၣ်ကွီခိၣ်သံကွၢ်အီၤအယိအဝဲ
စံးဆၢဝဲ, “မ့ၢ်..သရၣ်” “မ့ၢ်ဒ်န့ၣ်ဒီးစးထီၣ်နတၢ်မၤ...” သရၣ်ကွီခိၣ်တဂၤအံၤအဲၣ်
အဖိအလံၤဒိၣ်မး, ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢတၢ်ခဲလၢဂီၢ်, လၢအဖိအလံၤအဂီၢ်ဟ့ၣ်လီၤအ
သးလၢဂီၢ်ဆုဆုဒီးမ့ၢ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ်ကမၣ်န့ၣ်ဟ့ၣ်ဝဲတုၤလီၤတီၤလီၤလီၤ. အခဲအံၤစီၤ
ထူဘီဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်လံ. အဝဲမၤဝဲဒ်းသရၣ်ကွီခိၣ်ဟ့ၣ်အီၤတၢ်ကမၣ်အ
သိးလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဟါခိလီၤကွီပျါဒီးအဝဲဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်. တနံၤအံၤမ့ၢ်လၢအဝဲလီၤ
ဘျးဒိၣ်မးအယိ, တုၤမ့ၢ်အတုၤလၢဟံၣ်ဒီးဟံၣ်လီၤအထၢၣ်ဒီးကွီလီၤအသးလၢလီၢ်မံ

ကိးယီၤအီၤ, “စီၤထူၤဘီၤ..နဟဲလၢယအိၣ်တဖဲး.” အဝဲန့ၢ်ဟူဝဲလၢအပၢ်ကိးအီၤအယီၤ
လဲၤဝဲဆူအပၢ်အိၣ်ဒီးစံးဝဲ, “ပါ..နကတဲယၤတၢ်မနုၤလဲၣ်.” အပၢ်တဲအီၤ, “နကွၢ်ထံ
ထံယပလီၤပူၤတၢ်မနုၤအိၣ်လဲၣ်. တၢ်တအိၣ်နီတမံၤတမ့ၢ်ဘၣ်ဧါ.” မ့ၢ်လၢအပၢ်သံ
ကွၢ်အီၤအယီၤအဝဲစံးဆၢက့ၤဝဲလၢအမ့ၢ်လီၤ. “မ့ၢ်ပါ...တၢ်တအိၣ်နီတမံၤလၢဘၣ်”
အပါစံးအီၤ, “လၢတၢ်န့ၣ်အယီၤလဲၤဟံၣ်န့ၢ်ယၤသံးတပလီၤ, လဲၤမ့ၢ်ချ့ချ့, ယဘၣ်သးအီ
ဒိၣ်မးလံ.” အဝဲလဲၤဝဲလၢကဟံးန့ၢ်သံးအပလီၤလၢအပါအဂီၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အပၢ်ပၣ်
ယၢ်ဝဲသံးပလီၤတဖၣ်အံၤအလီၢ်ထီတဖဲးအယီၤအဝဲဖိၣ်ဝဲတတုၤဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်. ဂ့ၢ်ကျဲးစး
ဟံးန့ၢ်ဝဲအဂ့ၤကတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ခီဖျိလၢအစုတပျၢ်တဖဲးအယီၤအပါအသံးပလီၤလီၤတၢ်
သ့ၣ်ဖးတပလီၤလီၤ. စီၤသဲးဖိအံၤတုၤမ့ၢ်အန့ၢ်ဟူဝဲလၢအဖိမၤလီၤတၢ်သံးပလီၤဒီးလီၤ
ကဲမးဒ်ဂ့ၢ်သီဖျးဘၣ်အခိၣ်ထံန့ၣ်လီၤ. အမဲၣ်ခံးထီၣ်ဒီးတဖုးထံတၢ်နီတမံၤလၢဘၣ်.
လဲၤယီၤဝဲလၢစီၤထူၤဘီၤအအိၣ်ဒီးယါထီၣ်ဝဲ, “နမၤဒ်လဲၣ်..” လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးအပူၤစီၤ
ထူၤဘီၤစံးဆၢအပါလၢ, “မ့ၢ်လၢယစုတပျၢ်တဖဲးအယီၤပလီၤအံၤလီၤတၢ်သ့ၣ်ဖးဝဲလီၤ.”
ဒီးအပါစံးအီၤ, “ယမ့ၢ်မၤန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးဒ်အံၤထီၣ်လီၤ. တၢ်အံၤတပလီၤဆံးအါ
လဲၣ်နသ့ၣ်ညါဧါ, အပူၤဒိၣ်န့ၢ်ဒီးန့ၢ်လီၤ.”

စီၤသဲးဖိအံၤအူၤလၢအဖိခါအလီၢ်တကးဒ်ဘၣ်ဟံးထီၣ်သံးပလီၤတပျၢ်ဒီးတီၢ်ဝဲအဖိ
ခါအခိၣ်လၢသံးပလီၤလီၤ. ဝံၤဟံးန့ၢ်သံးအသီတပျၢ်ဒီးက့ၤဆၣ်နီၤလၢအလီၢ်ဒီးအိဝဲ
ဘဲဘဲလီၤ. တၢ်မၤအသးဒီးစီၤထူၤဘီၤလဲၣ်န့ၣ်တကန့ၣ်ယုၣ်ဝဲဘၣ်. မ့ၢ်မ့ၢ်စီၤထူၤဘီၤတခီ
အပၢ်တီၢ်အီၤလၢသံးပလီၤဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်အယီၤ, အခိၣ်မူၤဒီးလီၤပံၤသးပူၤနီၣ်ကွံာ်
အသးလီၤ. တၢ်အံၤဟံၣ်က့ၢ်မ့ၢ်နီၢ်ဝါကွၢ်ဝဲတမ့ၢ်လၢဘၣ်အယီၤဟဲယုၢ်ယီၤဝဲဆူစီၤထူ
ဘီၤအအိၣ်ဒီးဝံၤဂဲၤထၢၣ်ဝဲဒီးက့ၤကိးဝဲလၢအလီၢ်မံခိၣ်လီၤ. ဝံၤမၤန့ၢ်ဝဲတၢ်ပူၤလီၢ်ဒီးဒုး
အီၤလီၤဝဲကသံၣ်လီၤ. စီၤထူၤဘီၤအီၤလီၤကသံၣ်ဝံၤတဖိၣ်ဖိအမဲၣ်ဖံးခိၣ်မၤအသးယၢ်ဒိၣ်
ထီၣ်ဒိၣ်ထီၣ်ဒီးမံဘၣ်အသးလီၤ. “ဖိခါ..ဖိခါဧၤ..ထူၤဘီၤ..မိဟဲက့ၤအိၣ်သကိးနၤလံ.
ဟဲကွၢ်မိမဲာ်တဘျးဖိမိ” “မိမိဧၤ..ယသးခုဒိၣ်မးလၢနဟဲက့ၤအိၣ်သကိးယၤဒီးလီၤ.”
ထူၤဘီၤစံၣ်ယီၤဆူအမိၢ်အအိၣ်ဒီးဖိးဟုယၢ်အမိမးမးဒီးလၢတၢ်ဟီၣ်တၢ်ယၤအပူၤစံးဝဲ,
“မိဧၤ...နလဲၤဖဲလဲၣ်. နဟံာ်တ့ၢ်ယၤထဲတဂၤယအိၣ်တမ့ၢ်ဘၣ်. တၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤလၢအ
ဘၣ်ယၤတဖၣ်အံၤယတူၢ်တကဲလၢဘၣ်. နကဟံာ်တ့ၢ်ယၤထီၣ်လီၤဧါ. နတသးက

ညီၤနဖိခွါလၢၤဘၣ်ဧါ.” အမိၢ်စံးအီၤ, “ဖိခွါဧါ...တဲမိၢ်ဒ်န့ၣ်တဂ့ၤမိၤ. မိအဲၣ်နၤလၢၣ် သးခီဖျိလၢပတၢ်ဟဲတဲတလၢၣ်ဒီးဘၣ်အယိပဘၣ်အိၣ်ယံၤလိၣ်ပသးလီၤ. မိၢ်တဂၤအံၤ ဖိးဟုယၢ်အဖိခွါဒီးနၤမူဝဲအခိၣ်တိသ့ၣ်ဖိကဖိလီၤလီၤ. ဝဲအနၤမူဝဲအခါလီၤကၢ်ဒ်တၢ်နၤ ဆ့ၣ်ဘၣ်အီၤလၢတၢ်သ့ၣ်အယိကွၢ်ဝဲထံထံဒီးထံၣ်အဖိခွါအခိၣ်သ့ၣ်ဖိဒီးအသ့ၣ်လၢအ ယူၤလီၤတဖၣ်ယုထီၣ်ဘၣ်အသးလၢခိၣ်သူကျါလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, “ဟးသဒၣ်ကွံၣ် ယၤလၢတဂ့ၤနီၤ. နမ့ၢ်ယသးသမူ, နမ့ၢ်ယတၢ်ကပီၤလီၤ.” မိၢ်တဂၤအံၤတုၤမ့ၢ်အနၤ ဟူဘၣ်အဖိခွါအတၢ်ကတိၤဒီးအသးဆိၣ်ကတံၢ်ဒိၣ်မးအယိအမဲၣ်ထံယူၤလီၤဘၣ်မး အသးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တပျဲထံၣ်အဖိခွါဘၣ်. ထွါကွံၣ်ရူသ့ၣ်ဝဲဒီးစံးဝဲ, “ဖိခွါဧါ, တ ဘၣ်တဲလၢတဂ့ၤ. မိသးဘၣ်ဒိဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ခဲအံၤန့ၣ်မိကလဲၤဟံၤစၢၤလီၤနီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်လၢကအိၣ်ဘၣ်ဒ်သိးသိးန့ၣ်ဘူးထီၣ်လံၤ. အယိအိၣ်ခိးဟံၤစၢၤမိမိနီၤ. ပုၤလၢအကီၤသူထံန့ၢ်တဖၣ်တဂၤန့ၣ်အိၣ်ဘၣ်ထံဆ့ၣ်လီၤ.” အမိၢ်တဲအိၣ်န့ၣ်ဝံၤဒီးလဲၤ သဒၣ်အီၤလီၤ. အဝဲလူၤပိၣ်ထွဲအမိၢ်အခံးကိးဝဲ, “မိ..အိၣ်ခိးယၤ..အိၣ်ခိးယၤဒီး.. အိၣ်ခိးယၤဒီး..”

နီၢ်ဝါအံၤဒီးတနၤကျါၤမ့ၢ်လၢအအိၣ်ခိးစီၤထူဘီအယိဖဲမ့ၢ်ဘူးကဝါထီၣ်ဒီးမံသပုၤ ဘၣ်အသးတစဲးလီၤ. ဝဲန့ၣ်အခါနၤဟူဝဲလၢစီၤထူဘီကိးသိၣ်အယိလဲၤသးဘူးအသး ဆူစီၤထူဘီအအိၣ်ဒီးကိးဝဲ, “ထူဘီ, ထူဘီနဘၣ်တၢ်မနုၤလဲၣ်.” ထူဘီပၢ်ထီၣ်ဒီး တဲပုၤအီၤတၢ်လၢအမံၢ်က့ၤဝဲတဖၣ်လီၤ. နီၢ်ဝါနၤဟူစီၤထူဘီအတၢ်ကတိၤတဖၣ်ဒီးအ သးဘၣ်ဒိဒိၣ်မးလီၤ. “မ့ၢ်ဂါဝါဧါ..ယအဲၣ်ဒီးထံၣ်ယမိဒိၣ်မးလီၤ.” နီၢ်ဝါအံၤဒ်သိးစီၤ ထူဘီအသးသုတဘၣ်ဖျိတဂ့ၤအဂီၢ်ဂုၣ်ကျဲးစးတဲပုၤကွံၣ်တၢ်ကတိၤလၢအမၤဘၣ်ဒိ စီၤထူဘီအသးတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိစံးဝဲ, “ထူဘီ...ဂဲၤထၢၣ်...မၤကဆီၣ်သး ဝံၤပကအိၣ်သကိးမ့ၤ...” မ့ၢ်လၢမ့ၢ်ဂါဝါဟ့ၣ်သဆၣ်ထီၣ်အခဲအယိထူဘီဂဲၤထၢၣ် လုၣ်ထံလုၣ်နီၣ်, အိၣ်မ့ၤအိၣ်ထံဝံၤလဲၤဆူကွံၣ်လီၤ.

တၢ်ဆၢကတီၢ်တဖၣ်လဲၤတရံးအသးတဆီဘၣ်တဆီဒီးခဲအံၤစီၤထူဘီဖျိထီၣ်အ တီၤတဆံလံ. လၢတၢ်ဂုၣ်ကျဲးစးအယိအဝဲဒီးန့ၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဖးတၢ်လီၤ. အနီၢ်ကစၢ်အသး ခုဒိၣ်မးလီၤ. မ့ၢ်ဂါဝါဒီးဖါတၢ်ဘီၣ်ခံၣ်လၢၣ်သးခုယုၣ်ဒီးစီၤထူဘီလီၤ. မ့ၢ်စီၤသဲးဖိ

ဒီးအမါဖိသ့ၣ်တကနၢ်ယုၣ်ထူၣ်နီၣ်တစးဘၣ်အမဲၣ်ညါစီၤသးဖိစံးထီၣ်ဝဲ, “နခိၣ်ဖး တၢ်အံၤအပူၤတအိၣ်ထဲသိးယသံးတပလီၤဘၣ်.” တၢ်ကတိၤတဖျၢၣ်အံၤမၤဘၣ်ဒိစီၤထူ ဘီၣ်အသးဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ်လီၤ. အဝဲက့ၤန့ၣ်ဝဲဆူအဒးအိၣ်ပူၤဒီးက့ၤဟီၣ်ခူသ့ၣ်လၢအလီၤ မံခိၣ်လီၤ. ဒီးစံးဝဲ, “မိၤဒၢ...အခဲအံၤယဖျိထီၣ်အတီၤတဆံလံ. ယန့ၢ်စ့ၢ်ကိးခိၣ်ဖးတၢ လီၤ. ဟဲကွၢ်ကဒါက့ၤယတဘျးဒီးမိၤ. ယန့ၢ်သပှၢ်ကတၢၢ်လၢနမ့ၢ်အိၣ်ဒုကမ့ၢ်တၢမုၢ် ယလၢဂီၢ်အဒိၣ်ကတၢၢ်လီၤ. နကဟးစၢၤယလၢတၢၢ်လီၤအါပူၤလီၤ.”

နီၢ်ဝါအံၤဟဲဝဲဆူစီၤထူဘီၣ်အအိၣ်ဒီးစံးဝဲ “ထူဘီၣ်ဒၢ...တဘၣ်သးဘၣ်ဖျိၣ်ထဲန့ၣ်ညါ တဂ့ၤ.” အဝဲဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဝဲစီၤထူဘီၣ်ဝဲစံးဝဲလၢ “ထူဘီၣ်, နသးမ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်မုၢ်ဂံၢ်အဲၣ် ဒီးတဲန့ၢ်တၢ်တမံ” စီၤထူဘီၣ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲနီၢ်ဝါအတၢ်ကတိၤအယိတဲဆါဝဲ “မ့ၢ်ယအဲၣ်ဒီးကန့ၣ်လီၤ.” နီၢ်ဝါစံးဘၣ်စီၤထူဘီၣ်လၢ, “ထူဘီၣ်ဒၢ... ခဲမဆ့ၣ်ယကယု ဟ်ယခွဲးလၢနပၢ်အိၣ်လၢယကက့ၤဟးကသ့ၣ်လၢယဟံၣ်ယယိမိကိၢ်လီၤ. နဘၣ်သး လဲၤအိၣ်သကိးယၢစ့ၢ်ကိးဒါ.” ထူဘီၣ်စံးဆါအီၤ, “ယအဲၣ်ဒီးဟးကသ့ၣ်ကသိးယံၣ် လံအယိနမ့ၢ်ကိးယၢဒီးယကလဲၤပိၣ်နခံလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်နကဘၣ်ယုန့ၢ်ယခွဲးလၢယဟ် အိၣ်နီၤ.” နီၢ်ဝါစံးဘၣ်ထူဘီၣ်လၢတလိၣ်ဘၣ်ကိၢ်ဘၣ်ဂီၤတၢ်နီၣ်တမံဘၣ်. “ကဲ..ထူဘီ အိၣ်ဘျးအိၣ်သါဟ်စၢၤနဲ. ယကက့ၤက့ၤပၢ်စၢၤတၢ်လၢခဲမဆ့ၣ်အဂီၢ်တစး.” အဝဲတဲ စီၤထူဘီၣ်န့ၣ်ဝဲဒီးက့ၤကတၢၢ်ကတိၤဟ်တၢ်လၢမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်ကလဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အဂီၢ် လီၤ.

တုၤမုၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အိၣ်မ့ၢ်အိၣ်ထံဝဲလဲၤတၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါလၢကျဲဒီဘိ ညါန့ၣ်မုၢ်တၢ်အသိခဲလၢၣ်လၢစီၤထူဘီၣ်အဂီၢ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါခဲလၢၣ်မၤမုၢ်မၤသးဖုံစီၤ ထူဘီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဒီးသိလ့ၣ်ယံၣ်ဝဲလွံၢ်န့ၣ်ရံၣ်ယုၣ်ယုၣ်ဒီးတုၤဝဲလၢနီၢ်ဝါအ သဝီလီၤ. မ့ၢ်သဝီဖိဘၣ်ဆၣ်ခိဖျါလၢသိလ့ၣ်အကျဲတုၤဝဲအယိတၢ်လဲၤတၢ်က့ၤညီဝဲ လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်မ့ၢ်တဒိၣ်တထီဘၣ်ဆၣ်အိၣ်ဒုပံးယီၣ်ဒီၣ်ဖိကိးဖျါၣ်ဒဲးလီၤ. ကျဲမုၢ်ကျဲဘျီစ့ၢ်ကိးအိၣ်ဘျုယုၢ်ကလၢလီၤ. အဝဲသ့ၣ်စံၣ်လီၤလၢသိလ့ၣ်ပူၤဝဲလဲၤသ ကိးတၢ်တစိၤဖိဒီးတုၤဝဲလၢနီၢ်ဝါအဟံၣ်လီၤ.

နီၢ်ဝါအဟံၣ်အံၤတဒိၣ်အါလၢကဲၣ်ဆိးဘၣ်. ဘၣ်တၢ်ဘျီအီၤလၢသ့ၣ်တကထၢဖိ ယံးယီၣ်ဒီၣ်လီၤ. မ့ၢ်ကရၢၢ်တခိမ့ၢ်တလဲၢ်တထီဘၣ်ဆၣ်တအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်. လၢန့ၣ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

အမဲၣ်ညါဖိဖိတဖၣ်အိၣ်အကလုာ်ကလုာ်အယိကရၢၢ်ဖိဒီးဟံၣ်တဖျၢၣ်အံၤဖျါဆဲးဝဲဒိၣ်မးလီၤ. တၢ်အိၣ်ဖျါခဲလၢၢ်ထုးန့ၢ်စီၤထူဘီၤအသးဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ခံၣ်န့ၢ်လီၤဆူကရၢၢ်ပူၤတဘျီယိပိာ်မုၢ်ဖိတဂၤဟဲစံၣ်ထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဒီးသၢၢ်ဝဲမုၢ်ဂၢ်နီၣ်ဝါအခိၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤန့ၢ်ဝဲဆူဟံၣ်ပူၤဒီးကတိၤသကိးတၢ်ပျီၢ်ပျီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ပိာ်မုၢ်ဖိတဂၤအံၤဟါမၢ်ဝဲတစိၢ်ဖိဝံၤဟဲပၢ်ထီၣ်ဝဲတဘျီစိၢ်ယာ်ဝဲထံၣ်ချီဖိဒီးကိၣ်ဖိနီၣ်ဖိလီၤ. ဒီးနီၣ်ဝါတဲထီၣ်ဝဲ, “ဖိမုၢ်, အဝဲအံၤမ့ၢ်သထုအဖိခွါစီၤထူဘီၤလီၤ.” ဖိဒိၣ်ခွါထူဘီၤ, “အဝဲအံၤမ့ၢ်ယဖိမုၢ်နီၣ်လါဆဲးဆုံဝါလီၤ. အဝဲတဂၤမ့ၢ်ဝဲယဖိမုၢ်ပါလီၤ.” အဝဲသ့ၣ်ဟံးစုကွၢ်မဲၣ်လိာ်သးဝံၤကတိၤန့ၢ်သကိးတၢ်လီၤ. လါဆဲးအပၢ်အံၤကတိၤန့ၢ်တၢ်သ့အယိစီၤထူဘီၤဒီးအံၤမုၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.

တၢ်ဆၢကတိၢ်ယံာ်ထီၣ်ဒီးစီၤထူဘီၤဒီးလါဆဲးအဟံၣ်ဖိယိဖိအံၤရၢၢ်လိာ်အသးဘူးဘူးတံာ်တံာ်လီၤ. စီၤထူဘီၤသ့ၣ်ညါသဝီအတၢ်အိၣ်သးခဲလၢၢ်ခိဖျါလါဆဲးဟးစၢၤအီၤဒီးရဲပူးအီၤအယိလီၤ. ဒ်တၢ်ဆၢကတိၢ်ဆီတလဲအသးအသိးစီၤထူဘီၤဒီးလါဆဲးခံၣ်အံၤအတၢ်ရၢၢ်လိာ်အသးစ့ၢ်ကိးအတၢ်ဆီတလဲထီၣ်အသးလီၤ. မိၢ်ပၢ်သ့ၣ်တဖၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်သးန့ၢ်အီၤကစီဒီလီၤ. ဟံၣ်တန့ၣ်အံၤဒီးသဝီဖိတဖျၢၣ်အံၤထုးန့ၢ်စီၤထူဘီၤအသးတုၤဒၣ်လဲာ်စီၤထူဘီၤတအဲၣ်ဒီးက့ၤလၢအဟံၣ်လၢဘၣ်. မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သီဘၣ်လံၤလၢစီၤထူဘီၤကဘၣ်က့ၤလၢအဟံၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲတအဲၣ်ဒီးက့ၤအယိကွဲးကျၢက့ၤအပါလၢလံာ်လီၤ. ဟံၣ်ဖိယိဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါပာ်စၢၤအဂ့ၢ်လၢာ်လံၤအယိအတၢ်တူၢ်လိာ်အီၤလီၤ.

စီၤသဲးဖိအံၤတုၤမ့ၢ်အဖးဘၣ်အဖိခွါအလံာ်ပရၢဒီးအသးဒိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒိၣ်မးတုၤဒၣ်လဲာ်အဲၣ်ဒီးမၤသံပုၤကညီလီၤ. အဝဲတကျၢၣ်အထးတံာ်, “တီး” ကနာ်ဒီးစံးဝဲ, “စီၤထူဘီၤ..စီၤထူဘီၤ..ခဲအံၤန့ၢ်လီၤထဲသိးယၤဒီးန့ၢ်အဲၣ်ဒီးတၢ်တၢ်ဒီးယၤလံၤခါ. နမ့ၢ်အဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါစီၤသဲးဖိအဂ့ၢ်ဒီးမၤကွၢ်သၢၣ်.” တဲဝဲဒ်န့ၢ်ဝံၤဟံးထီၣ်သံးခွဲးဒီးအိၣ်လီၤဝဲတဘျီယိလီၤ. ဝံၤဒီးထီၣ်သိလုၣ်ဒီးလဲၤလူၤက့ၤဝဲစီၤထူဘီၤတဘျီယိလီၤ.

စီၤထူဘီၤဒီးလါဆဲးခံၣ်အံၤဆ့ၣ်နီၣ်ကတိၤတၢ်လၢကပၤလီၤဆ့ၣ်နီၣ်ဖိတဖျၢၣ်အလီၤလီၤ. ဖဲစီၤထူဘီၤဒီးဖိဖိတဖိဒီးဆိုးထီၣ်ဝဲလၢလါဆဲးအခိၣ်လီၤအခါစီၤသဲးဖိအသိလုၣ်ဟဲတုၤဝဲလီၤ. စီၤထူဘီၤအံၤသ့ၣ်ညါလၢအပၢ်ဟဲလူၤအီၤလံၤအယိပျံၤတၢ်ဒိၣ်မးလီၤ. မ့

မ့ၢ်စီၤသးဖိတခိစံၣ်လီၤလၢသိလ့ၣ်ဒီးဟဲဆူစီၤထူဘီအအိၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်နံၤကမ့ၢ်လီၤ. ဒီးကိးထီၣ်ဝဲ, “ဖိခွါ..နဟံၣ်တၢ်ပါထဲတဂၤဒီးအဘၣ်မနုၤလဲၣ်. ပါနုၤနုၤဘၣ်ဆၣ်နတအိၣ်ပါအိၣ်တသ့ဘၣ်. ပါသးသယုၢ်နဒိၣ်မးအယိက့ၤပိာ်ပါခဲနီၤ.” စီၤသးဖိအံၤကိးအဖိခွါလၢအမုၢ်ကတၢ်လီၤ. လၢဒီးတစီၤညါကတီၢ်ပူၤစီၤထူဘီတနၢ်ဟူဘၣ်အပါကတီၢ်တၢ်ဒီးအံၤနီၣ်တဘျီအယိအဝဲသးကညီၤဘၣ်အပါဒီးအၢၣ်လီၤဝဲလီၤ. အဝဲဟံးစုကွၢ်မၢ်လါဆဲးဒီးအဟံၣ်ဖိယိဝဲက့ၤထီၣ်ဆူသိလ့ၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. အဝဲအိးထီၣ်သိလ့ၣ်အမဲၢ်ထံကလၢဒီးထံၣ်ဝဲလၢလါဆဲးကွၢ်ထွဲအခဲပွဲၤဒီးမၢ်ထံဖိအယိအဝဲအသးဘၣ်ဒိဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲယုၢ်ထီၣ်အစုဒီးဝံၢ်တၢ်ပွဲၤဝဲလၢအစုညါသးလီၤ.

အဝဲဆိကမိၢ်တၢ်ယံၣ်ထဲလဲၣ်တသ့ၣ်ညါလီၤအသးဘၣ်. တုၤမ့ၢ်အသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်အသးတဘျီသိလ့ၣ်အံၤတုၤဝဲလၢအဟံၣ်လံ. စီၤထူဘီစံၣ်လီၤလၢသိလ့ၣ်ဖိခိၣ်ဒီးက့ၤန့ၣ်လီၤဆူအဟံၣ်ပူၤလီၤ. လၢတၢ်တဟံၣ်သ့ၣ်ဟံးသးအပူၤအပၢတၢ်အမဲၢ်သၣ်အယိအဝဲလီၤယံၣ်ဝဲလီၤ. အပါဘ့ၣ်လီၤယိတကိာ်ဒီးဖျုၣ်ဝဲဒီးအံၤလၢယိတကိာ်လီၤ. အတၢ်ဆါဘၣ်အံၤဒိၣ်မးဘၣ်ဆၣ်မၤသီၣ်အကလုာ်တဘျီဘၣ်. အဝဲပျံၤတၢ်ကနိးဘၣ်မးအသးလီၤ. ဒိတဂၤပွဲၤဒီးယိတကိာ်အလီၢ်ပၢၣ်သ့ၣ်လီၤ. ပၢတဂၤဖျုၣ်အဖိဘျီဖျုဒီးစံးဝဲ, “ပုၤဟးဂီၤဖိ...လၢနုၤအယိယမဲၢ်သၣ်ကဘၣ်ဆံးလၢပုၤအမဲၢ်ညါလီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိယမၤနုၤထဲအံၤတကျၢ်ယးဘၣ်ယသးဒံးဘၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဘျးယသးအယိဘီၣ်စၢ်လၢနဂီၢ်တစဲးမ့ၢ်ဒုတညီလၢနဂီၢ်ဘၣ်. ခဲအံၤဒီးဆူညါနတဘၣ်ဟးနီၣ်တပူၤဘၣ်. နကဘၣ်အိၣ်ဒၣ်လၢဟံၣ်ပူၤလီၤ.

စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ဒီးစီၤထူဘီအတၢ်အိၣ်မူအံၤဘၣ်ကိာ်ဘၣ်ဂီၤနးန့ၢ်ဒီးအလီၢ်လီၤ. ဒိဖျိလၢမိၢ်ဖိသ့ၣ်ဒီးပၢခံၣ်အံၤအတၢ်မၤဆူးမၤဆါအီၤဆူၣ်ဆူၣ်ကလဲၣ်အယိအဝဲပျံၤတၢ်တုၤဒၣ်လဲၣ်မံလၢမုၢ်နုၤမံမိၢ်အပျီၢ်သီအတၢ်ဒီးကိးပသုနါစီၤဘၣ်အသးဖဲမုၢ်နုၤခါထီဘိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်အမိၢ်, သ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်လါဆဲးအဟံၣ်ဖိယိဖိထီဘိလီၤ. တၢ်မၤအသးဒ်အံၤယံၣ်ထီၣ်ဒီးစီၤထူဘီအသးဘၣ်ဒိအါအယိထူဘီအံၤမၤန့ၢ်ဝဲသးအတၢ်ဆါန့ၣ်လီၤ.

လါဆဲးအဟံၣ်ဖိယိဖိစ့ၢ်ကိးသ့ၣ်နီၣ်ဘၣ်ထူဘီထီဘိလီၤ. ခဲအံၤလၢထူဘီတအိၣ်ဘၣ်အယိအဝဲသ့ၣ်အဟံၣ်ပူၤလီၤကံးဒ်တၢ်လီၤဟိလီၤဖျုၣ်ဖးဒိၣ်တမံၤလီၤ. မ့ၢ်လါ

ဆဲးအဂီၢ်ဒုတလိၣ်တဲလၢၤဘၣ်. ဘၣ်တနံၤဖဲလါဆဲးအဟံၣ်ဖိယိဖိကတိၤသကိးတၢ်
ဘၣ်ယးဒီးစီၤထူဘီအဂ့ၢ်အခါထံၣ်ဝဲလၢပှၤဟးလ့ၢ်လိၤလၢဟံၣ်မဲၣ်ညါတဂၤလီၤ. ပှၤ
တဂၤအံၤတလဲၤလၢတၢ်လီၢ်အဂၤနီၣ်တပူၤဘၣ်. ဟးလ့ၢ်လိၤဝဲဒၣ်ဖဲလါဆဲးအဟံၣ်မဲၣ်
ညါကျဲၤမ့ၢ်ခိၣ်ဒီးကွၢ်ယိတၢ်ဆူလါဆဲးအဟံၣ်ပူၤတဘျးတဘျးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လါဆဲး
ဒီးဖိမိၢ်တဖၣ်တနီၣ်အသးအယိတသ့ၣ်ညါဝဲဘၣ်. ကွၢ်ဝဲဒုလီၤကၢ်လၢအထံၣ်ဘၣ်ဝဲတ
ဘျီတဘျီလီၤ.

တစီၢ်ဖိသိလ့ၣ်သီၣ်ထီၣ်တခိၣ်ဒီးသိလ့ၣ်အံၤပတုၣ်ဝဲဖဲလါဆဲးအဟံၣ်မဲၣ်ညါအယိ
အဝဲသ့ၣ်လဲၤထီၣ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. လီၤဆီဒၣ်တၢ်တခါန့ၣ်ပှၤတဂၤအံၤတုၤမ့ၢ်အထံၣ်ထီၣ်သိ
လ့ၣ်တဘျီယိလီၤမၢ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. သိလ့ၣ်ဝဲတြီအိးထီၣ်အသးဒီးစီၤသးဖိစံၣ်လီၤဒီးလဲၤ
ဝဲဆူလါဆဲးအဟံၣ်ဖိယိဖိအိၣ်ဒီးသံကွၢ်ဝဲ, “မ့ၢ်သ့ထံၣ်ဘၣ်ဝဲစီၤထူဘီဟဲဖဲအံၤခါ.”
အအံၤတဘီလါဆဲးအိၣ်ဂၢ်တကဲလၢၤဘၣ်. မ့ၢ်လၢအသးဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ဂီၤအယိသံကွၢ်
ဝဲစီၤသးဖိလၢစီၤထူဘီအဂ့ၢ်လီၤ. စီၤသးဖိရဲအီၤလၢတၢ်ဂ့ၢ်ခဲလၢၢ်လီၤ.

တုၤန့ၤတစုလါဆဲးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်ဝဲလၢပှၤဟးလ့ၢ်လိၤလၢအဟံၣ်မဲၣ်ညါတဂၤဒီးရှဲပှး
စီၤသးဖိဝံၤလူၤပိၣ်ထွဲဝဲအခံလၢသိလ့ၣ်လီၤ. လူၤဝဲဘူးကချးလံ. ဘၣ်ဆၣ်စီၤထူဘီ
တခီသ့ၣ်ညါဝဲလၢအဟံၣ်ဟဲလူၤအီၤအယိလၢတၢ်ဖုးဖးဒိၣ်အပူၤခိၣ်ဝဲသိလ့ၣ်ကျဲၤလီၤ.
လၢတဖျးမဲၣ်အတီၢ်ပူၤသိလ့ၣ်ဖးဒိၣ်တခိၣ်ဟဲစံၣ်ဒီးဘျုးဘၣ်အီၤအယိအဝဲဖျးကွၢ်ဝဲ
ဖးယံၤလီၤ. လါဆဲးအမဲၣ်ချံအပူၤလီၤကၢ်ဒ်လိၢ်ဒ်အသိးလီၤ. အဝဲလဲၤယုၣ်ဝဲဆူစီၤ
ထူဘီအအိၣ်ဒီးဝံၤဂဲၤထၢၣ်ဝဲဒီးကတိၤတၢ်ဒီးအီၤလၢမဲၣ်ထံအပူၤလီၤ. စီၤထူဘီတခီ,
ဒီးတဂၤညါဘၣ်အလၢအသ့ၣ်လီၤ. အဝဲဘုးထီၣ်ဝဲလံာ်ပရၢဖိလၢအထၢၣ်ပူၤဒီးဟ့ၣ်
လီၤဝဲဆူလါဆဲးအအိၣ်လီၤ. ဝံၤဘၣ်လီၤကွၢ်အမဲၣ်ချံဖိလၢတၢ်နံၤကမ့ၢ်အပူၤလီၤ. လါ
ဆဲးဟီၣ်တသ့တဘၣ်လၢၤဘၣ်. အဝဲအိးထီၣ်လံာ်ကွၢ်ဒီးထံၣ်ဝဲလၢ...

ဆူ...ဒုမ့ၢ်လါဆဲး

ယတၢ်အိၣ်မူအံၤမ့ၢ်ဖိတၢ်ဆူၣ်ဘၣ်ဆၣ် “ကမ့ၢ်ဒၣ်ဖိတၢ်ဆူၣ်ဖိလၢမဲးမ့ၢ်ခိၣ်” လီၤ.

————— ပှၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ်-စီၤဆၣ်ဂ့ၤ, နီၣ်ဂံၢ်တၢ်တီၤထီၣ်ကွီ, မဲၣ်လးအူဒဲကတိၤ

မ့ၢ်လံထံလံဘၣ်ဆၣ် ကဒုလာယဂီၢ်

လၢဟံၣ်ပူၤယီပူၤတၢ်တူၢ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲအါဂၤအါမံၤအါကလုာ်လီၤ.
လၢတၢ်တူၢ်ဘၣ်အယံ, ယအဲၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးယဒီးပုၤဝဲၣ်တဂၤအဂ့ၢ်လၢအဝဲတဲ
ယုၤယၤလၢအဂ့ၢ်မ့ၢ်အဝဲအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ဒီးကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်မၤလိလၢယဂီၢ်တခါလီၤ.
လၢတၢ်အံၤအယံ, ယတယၤမံၤပီၤသၣ်အီၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်တဲဝဲဒၣ်တဘျီ, ပုၤဒီးပုၤဝဲၣ်ဟံၣ်န့ၣ်အိၣ်တန့ၣ်, အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤခိခိၣ်ကစၢ်ကျါ
လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါဖါတၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဂၤ, အဝဲမ့ၢ်ပုၤလၢအကျၢ်အဂီၢ်တဂ့ၤဘၣ်. အဒီးပုၤ
ဝဲၣ်အိၣ်ဝဲခံၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်အဝဲဒိၣ်ထီၣ်တဘျီဆီဟံၣ်ဆီယီဒီးတယံဘၣ်အဖိအိၣ်တ
ဂၤ, မ့ၢ်ဝဲအပိာ်ခွါဒီးလၢခံအဖိခွါအိၣ်ကဒီးတဂၤဝံၤအဝဲသးလီၤအဖိမုၢ်တဂၤ, ဒီးလၢ
ခံအဖိမုၢ်အိၣ်တဂၤလီၤ. ဖဲအဖိမုၢ်အိၣ်ဝံၤမ့ၢ်လၢထံကီၢ်တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤတအိၣ်ဘၣ်
အယံအဝဲသးအလီၢ်အကျၢ်လၢတၢ်လီၢ်တတိၤဒီးဖဲန့ၣ်အဝဲဖဲအိၣ်ခူးကျိၢ်အိၣ်နီၣ်တန့ၣ်
ဘၣ်တန့ၣ်, ဘၣ်ယုၤအိၣ်ဘုယုၤအိၣ်ဟုဒီးအဝဲအဲၣ်ဒီးဆုၤအဖိလၢကွီၤဘၣ်ဆၣ်ဆုၤဝဲတ

န့ၣ်ဘၣ်. ဒိဖျိလၢဘၣ်ယုအိၣ်ယုအိၣ်အယိလီၤ. အဒိပုၤဝဲၣ်တဖၣ်စံးအၢအီၤအါမံၤအါကလုာ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အဝဲထုးထီၣ်ဂံၢ်ဘါ, ထဲးဂံၢ်ထဲးဘါဒီးစးထီၣ်ဆှါအဖိလၢကွိလီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဖိထီၣ်ကွိဒီးဘၣ်ပုယုာ်ဒီးအပုၤဆံးလၢတၢ်ထီၣ်ကွိအပူၤ, မ့ၢ်လၢအမိၢ်အပၢဘၣ်ကျိၣ်နီၣ်ဖျါမံၤအယိလီၤ. ဒီးတုၤအပုၤဆံးတဂၤထီၣ်ကွိသ့ဒီးအပုၤဆံးအိၣ်ဖျါထီၣ်ကဒီးအသီတဂၤအခါအဖိလၢအဝဲၣ်ကိတဂၤကွၢ်အမိၢ်အပၢတဖၣ်ဘၣ်ယုအိၣ်ဘုဟုအယိ, အဝဲအိၣ်ကွိသၢန့ၣ်ဝံၤဒီးပးထီၣ်ကွိကွိလၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲၣ်အတူၢ်ဘၣ်ဝဲအသိးဒီးကျိၣ်စၢၤအမိၢ်အပၢနီၣ်တုၤလၢအပုၤအိၣ်လွံၤဂၤတဘျီန့ၣ်မ့ၢ်လၢထံၣ်ကီၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအိၣ်ထီၣ်လၢအဝဲအိၣ်ဆိးတၢ်အလီၢ်အယိအဝဲသ့ၣ်ဟံၣ်န့ၣ်န့ၣ်စးထီၣ်ဆိတလဲအတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီးသုးအလီၢ်ဆူတၢ်လီၢ်အဂၤတတီၤလၢအမ့ၢ်ဒဲကဝီၤပူၤဒီးတုၤလၢဒဲကဝီၤပူၤအိၣ်ဆိးတၢ်အလီၢ်ဒီးမ့ၢ်လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ဘၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤလိအဆၢကတီၢ်ဒီးကွိစးထီၣ်ဝဲဒီးမၤဝဲအဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထီၣ်ကွိလီၤ.

မ့ၢ်အဖိခွါအဒိတဂၤမၤဝဲအတၢ်ထီၣ်ကွိဘၣ်ဆၣ်တထီၣ်ဝဲဘၣ်. မ့ၢ်လၢအနီၢ်ဒိၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ခွါထီၣ်ဒီးအမဲာ်ဆုးအယိတဲဆၢအမိၢ်အပၢ, “မိဝါဒၢယတထီၣ်ကွိဘၣ်. ယနီၢ်ဒိၣ်လံ. ယထီၣ်ကွိတဘျီဘၣ်. ခဲအံၤမ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤသုးပဒိၣ်ဆိၣ်တံၢ်မၤနၢၤပူၤအယိယကဖိၣ်ထီၣ်တၢ်စုကဝဲၤလီၤ.” စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဝဲဖိၣ်ထီၣ်တၢ်စုကဝဲၤဒီးယိးထီၣ်ကျိလီၤ. တုၤမ့ၢ်အယိးထီၣ်ကျိတဘျီယိလဲၤအိၣ်လၢတၢ်မဲာ်ညါထီၣ်တၢ်လီၤ. အဝဲလဲၤအိၣ်တၢ်မဲာ်ညါပွဲၤထီၣ်သၢန့ၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်အသးလၢဒိပုၤဝဲၣ်တဖၣ်ယိးကဒါက့ၤဘီဒီးဟဲက့ၤမၤပးဂီၤက့ၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလီၤ. တုၤမ့ၢ်ဒိပုၤဝဲၣ်လၢအယိးကဒါဘီသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤမၤပးဂီၤတၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲဒီးဘၣ်စံၣ်ဒီးလီၤမ့ၢ်လီၤဖးလိာ်အသးဒီးအဝဲသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤအမိၢ်အပၢဒီးယုကျဲလၢကဟဲက့ၤထံၣ်လိာ်က့ၤသးလီၤ. ဒီးအဝဲယုကျဲဒီးလၢခဲဟဲက့ၤထံၣ်ဘၣ်က့ၤအဟံၣ်ဖိယိဖိဝံၤဒီးမ့ၢ်လၢဘၣ်သုးလီၢ်သုးကျဲအယိအဝဲစံၣ်သကိးဒီးအပူၤဟံၣ်ဖိလီၤ. ဖဲအအိၣ်လၢတၢ်ယုာ်မ့ၢ်ပးဖျါးအဆၢကတီၢ်, ဒိပုၤဝဲၣ်လၢအလုၢ်အိၣ်ကွၢ်ထွဲအီၤတဖၣ်ဟဲထံၣ်ဘၣ်အီၤဒီးဆှါဝဲဒၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အလီၢ်လၢတၢ်ကဆိလီၤဟံၣ်လီၤဟံၣ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲၤတၢ်ဒီးဆှါဝဲဒၣ်လၢသိလ့ၣ်လီၤ. တုၤအဝဲသ့ၣ်ဒီးထီၣ်သိလ့ၣ်အခါကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ဟဲခိးဟံၣ်အီၤလၢကျဲဒီးခးသိလ့ၣ်အံၤလၢကျဲဒီးပူၤလၢနီၣ်သိလ့ၣ်တဂၤဘၣ်ဒီးကျိဒီးအသးသမူပးထီၣ်ကွိလၢသိလ့ၣ်အပူၤဒီးပူၤမ့ၢ်ပုၤခံၣ်ဂၤသံစ့ၢ်ကိးဝဲလီၤ. မ့ၢ်အဝဲဒီးအဟံၣ်ဖိယိဖိန့ၣ်ပူၤဖျါး

ဝဲလီၤ. လၢတၢ်ဆၢကတီၢ်ခါဖဲန့ၣ်ဘူးလၢမ့ၢ်ကဟါအဆၢကတီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံၣ်အခါ
သးပှၤနီၣ်ကွံာ်အထၢၣ်အမိၣ်, ဆ့ကူဆ့ကၤ, ယၣ်လုးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးဒီးတနၤညါမံလၢ
ထံဖိကျိန့ၣ်, ဘျၣ်ပစီၤလီၤ, တၢ်ဂီၢ်ဒီးဖိဆံးသ့ၣ်တဖၣ်ဟီၣ်ခိဖျိလၢတၢ်ဂီၢ်အယိ, အပၢ
တဂၤက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤဒီးကူထဲကူတဘျီဒီးဒူးလုးထီၣ်အဖိဒီးအတၢ်ဟီၣ်သီၣ်ဘျီဝဲဒၣ်
န့ၣ်လီၤ.

တုၤမ့ၢ်ဆ့ၣ်ဝါဒီးပှၤဟဲအိၣ်က့ၤအီၤဒီးတုၤလၢတၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ဟံၣ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်ဒီး
တုၤထီၣ်ဘျီထီၣ်ဝဲဟံၣ်လီၤ. ဖဲအတုၤထီၣ်ဘျီထီၣ်ဟံၣ်အခါမ့ၢ်လၢသ့ၣ်ဝၣ်ယံၤဒီးအဖိခွါ
အဒိၣ်တဂၤသးဒိၣ်ထီၣ်အပၢမ့ၢ်လၢအတၢ်ယိးစၢၤအီၤသ့ၣ်ဝၣ်တန့ၢ်တတုၤဘၣ်အယိ
လီၤ. ဖဲအဖိခွါဒိၣ်န့ၣ်ဘျီဒီး, ဟံၣ်ကဲထီၣ်ဝံၤတဘျီဝဲဘၣ်အမိၣ်အပၢလၢကဟးထီၣ်
ကွံာ်လၢဟံၣ်ပူၤလီၤ. အမိအပါဝဲအီၤလၢ, “တဘၣ်ဟးတဂ့ၤမိၣ်...ခဲအံၤတၢ်တဘၣ်
လီၢ်ဘၣ်စးန့ၣ်နကဘျၢဘၣ်တၢ်တီၤ,” အဖိခွါဝဲဆၢအီၤ, “လိၣ်ဝဲလဲၣ်. ပိာ်ခွါဒီး...တၢ်
သံန့ၣ်ပှၤသံဒၣ်တဂၤတဘျီလီၤ.” ဖဲန့ၣ်အမိၣ်အပၢဝဲအီၤ, “နအိၣ်ဒီးပှၤလၢနနီၢ်ဆံး
ဒီးတုၤခဲအံၤပတသံဒီးဘၣ်အယိတၢ်ကတိၤဒ်နကတိၤန့ၣ်မိပါတဆၢန့ၢ်ဟူဘၣ်. မိပါ
ဆၢန့ၢ်ဟူဘၣ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကလဲၤတၢ်လၢကျဲမ့ၢ်ကျဲတီၤဒီးမၤမုာ်မိၢ်ပၢအသးလီၤ.”
ဖဲန့ၣ်အဝဲတပၢ်အမိၣ်အပၢလၢတၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. ဒီးဝဲဝဲဒ်အံၤ, “တလိၣ်ဘၣ်. ကွၢ်ဖဲယ
ကလဲၤတြီယၤတဂ့ၤ. နအိၣ်ဖဲအံၤသံဒီးနကျိာ်, ယဟးယသံဒီးယကျိာ်လီၤ.” စးထီၣ်
ဖဲန့ၣ်အဝဲခါလီၤအခိၣ်ဒီးဟးကွံာ်လီၤ. ဖဲအဝဲစးထီၣ်ဟးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်တယံာ်ဘၣ်
ပူၤကွံာ်တသီခံသီဒ်အမိၣ်ဝဲအီၤအသးတုၤလၢကီၢ်ပယီၤသုးအအိၣ်ဒီးအတၢ်ဖိၣ်အီၤစၢ
အီၤတီၢ်အီၤ, ဖဲန့ၣ်အဝဲထဲတဂၤဆိကမိၣ်ထီၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်မူအံၤဒုကမၣ်လံ. သ့ၣ်
နီၣ်ထီၣ်က့ၤထါတဖျၢၣ်စံးဝဲ, “အိၣ်မိၢ်န့ၣ်ထံကွၢ်မိၢ်မၢ်, မိၢ်မ့ၢ်ကတိၤဘၣ်စဲးစဲး” လီၤ.
စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်ပိာ်ခွါဖိန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တဲ, တၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤဒိၣ်ဒိၣ်ကလဲာ်လီၤ. ဆိကမိၣ်
ဝဲလၢအသးကံၢ်ပူၤတဂၤဒီးစံးဝဲ, “အာၣ်...တၢ်အံၤယမိၢ်ယပၢ, မ့ၢ်လံထံမူကျိလၢအ
ဆ့ၣ်လၢယဂီၢ်လီၤ. မ့ၢ်ယနီၢ်ကစၢ်တခိယလီၤကံၢ်ဒ်ထံလၢအဒုလီၤ. တကဲဘျူးလၢပှၤ
ဂီၢ်နီၣ်တဂၤဘၣ်အမဲာ်ညါယနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်မးယမၤတၢ်မနုၤမးတသ့ဘၣ်.” စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်
အဝဲဆိကမိၣ်က့ၤအတၢ်အိၣ်မူလၢအပူၤကွံာ်ဆၢသံဆၢပှၤအမိၣ်အပၢ, “မ့ၢ်ခဲအံၤယ
မ့ၢ်ထုၣ်ဖျးထီၣ်မ့ၢ်ယမိၢ်ယပၢကဘၣ်တူၢ်လိာ်က့ၤယၤကိးခါ.” စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်အဝဲအိၣ်
လၢတၢ်ဖိၣ်တၢ်စၢတၢ်တီၤအီၤအပူၤတနံၤတနၤဝံၤဘၣ်တၢ်ပျၢ်ကွံာ်အီၤလီၤ. တုၤမ့ၢ်အ

ဘျီလၢၤဘၣ်အယိအဝဲစးထီၣ်ဟးထီၣ်ကွၢ်လၢဟံၣ်ပူၤဒီးလဲၤဝဲဒၣ်လီၤ. ဒီးတုၤအဝဲ
ဟးတဘျီတုၤလၢတၢ်လီၤတတီၤဒီးကွၢ်ဝဲဒၣ်ဖိဖိအိၣ်တဖိဒီးဒဲးကွၢ်ဝဲ, နၢမူကွၢ်ဝဲဒၣ်
လီၤ. ဝဲအနၢမူကွၢ်ဝဲဝံၤ, အတၢ်နၢမူဘၣ်အိၤဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢအသးကံၢ်ပူၤဖိတထူၣ်
အံၤယကဘၣ်ဟံးဒီးသ့ၣ်လီၤအိၤလီၤ. ဝဲန့ၣ်အဝဲထဲးန့ၣ်ဝဲဝံၤဒီးဟဲက့ၤစိၣ်ဝဲဆူအမိၢ်
အပၢ်အအိၣ်ဒီးတုၤအမိၢ်အပၢ်သးခုဒီးတ့ၢ်စၢၤဝဲအလီၢ်ဒီးသ့ၣ်လီၤန့ၣ်အိၤဒီးပျၢၤဂၤ
စၢၤဝဲဝံၤဒီးတ့ၢ်ထီၣ်ဝဲဟံၣ်အိၣ်ကဒုတဖျၢၣ်ဒီးအနီၢ်ကစၢ်ကဲဘၣ်က့ၤတၢ်ခိၣ်တၢ်န့ၣ်
လီၤ. စးထီၣ်ဝဲန့ၣ်အဝဲကဲဘၣ်ဝဲဒဲကဝီၤခိၣ်, ပၤဘၣ်ပုၤခံၤလၢအမ့ၢ်အမါဒီးအဖိလီၤ.
စးထီၣ်ဝဲန့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲထဲထီၣ်ဝဲဒၣ်, “ယတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့မ့ၢ်အိၣ်ဒုယပၤ
ဘၣ်ယဒဲကဝီၤဖိခံၤအံၤကညီတစဲးလီၤ. လၢအခိၣ်ထံးယမ့ၢ်ဒိကန့ၣ်ယမိယပါက
လုၢ်ဒီးယမ့ၢ်အိၣ်ပုၤသံက့ၢ်န့ၣ်ကမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၤလၢယဂီၢ်လီၤ.” တၢ်အံၤမ့ၢ်ဒိပုၤသးပုၤစံး,

နဒိၣ်ထီၣ်သီနသးချ့, နသိးကဘျးဘၣ်နဆ့
ယဒိၣ်ထီၣ်သီယသးပၤ, တၢ်ဝံချၢပုၤပုၤယချၢ
ယဒိၣ်ထီၣ်သီယအိၣ်ပိ, မံလီၤဘၣ်ကသါအိၣ်ထီ
ဒိၣ်ထီၣ်သီယတီၤတထီ, တုၤဝဲအံၤခိၣ်န့ၣ်ကျဲကျိ, အသိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ယသကိးတဂၤအနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲအတၢ်တူၢ်ဘၣ်လီၤ. ထါစံးဝဲ,
ဟံၣ်ယိသုတမ့ၢ်အကီ
ကျဲးစးတီၤပတီၢ်မ့ၢ်ထီ
ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့အပျီထီ
မၤပုၤသုတအိၣ်ကလီ

ယဟံၣ်ပူၤထီၣ်ဘၣ်ယဒိပုၤဝဲတဂၤအံၤအတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိဖျိအဝဲထံၣ်လီၤက့ၤအတၢ်တူၢ်
ဘၣ်, တဘျီယိလၢဟံၣ်ပူၤယိပူၤန့ၣ်ပလၢၢ်ဘၣ်ဝဲမိၢ်ပၢ်အတၢ်ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢအဂီၢ်
ဒိအဝဲထဲတုၤဝဲအသိး, “ပမ့ၢ်ပုၤကညီဘၣ်ဆၣ်ပတဂၢ်ပုၤကညီဘၣ်.” ဒိအဝဲထဲ, “မ့ၢ်
လံထံလံဘၣ်ဆၣ်ကဒုလၢယဂီၢ်” အယိကဲထီၣ်တၢ်မၤလိလၢယဂီၢ်ခိဖျိလၢတၢ်ကသ့ၣ်
ထီၣ်ဟံၣ်တဖျၢၣ်အဂီၢ်န့ၣ်ပကဘၣ်ဂုၣ်ကျဲးစးလီၤ. တၢ်ကျဲးစးန့ၣ်အခွဲးအယၢ်အါဝဲ
လၢပတချုးသ့ၣ်ထီၣ်ဒီးဟံၣ်ယိအခါလီၤ.

————— ပုၤကွဲးတၢ်ဂ့ၢ် - စီၤခါလၢၢ်ထူ, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤက့ၢ်, မဲၢ်လးအူဒဲကဝီၤ

ကျွန်မရဲ့မမေ့နိုင်သောနေ့ရက်များ

ကျွန်မရဲ့နာမည်ကတော့မဇူဇူးပါ။ ကျွန်မအခုအသက် ၁၅ နှစ်ပါ။ ကျွန်မအခုနံပါတ် ၆ အထက်တန်းကျောင်းမှာ ကျောင်းတက်နေပါတယ်။ ကျွန်မဟာ ကိုးတန်းကျောင်းသူတစ်ယောက်ပါ။ ကျွန်မဒီမယ်လဒုက္ခသည်စခန်းမှာနေရတာ အရမ်းပျော်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာဆိုရင် ကျွန်မအရမ်းဒုက္ခရောက်တာပါ။ မြန်မာပြည်မှာဆိုရင် ကျွန်မကျောင်းကပြန်လာရင် မီးရထားမှာရေသွားရောင်းပြီးမှ ကျွန်မရေချိုးရတယ်။ ပြီးရင် ကျွန်မစာကျက်ပါတယ်။ ကျွန်မမှာ မောင်နှမသုံးယောက်ရှိပါတယ်။ ကျွန်မကအငယ်ဆုံးပါ။ ကျွန်မအပျော်ဆုံးနေ့က ကျွန်မရဲ့အစ်မဆယ်တန်းကို နှစ်ချင်းပေါက်အောင်တွဲနေ့ပါ။ ဒါပေမဲ့အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်မအစ်မဟာကျွန်မတို့ရွာမှာ မရှိတော့ပါဘူး။ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းကို ရောက်နှင့်နေပါပြီ။ ကျွန်မပျော်လွန်းလို့ မျက်ရည်တောင်ကျရပါတယ်။ ကျွန်မလေးတန်းတုန်းက အဆင့်တစ်ရဖူးတယ်။ ဒါပေမဲ့အဲဒီလောက်ထိမပျော်ပါဘူး။ နောက်ပြီး ကျွန်မတို့အဖေမရှိတော့ပါဘူး။ အမေပဲရှိ

ပါတယ်။ အမေကကျွန်မတို့ကိုဈေးရောင်းပြီး ကျောင်းထားပေးပါတယ်။ ကျွန်မကစာကိုကြိုးစားပါတယ်။ ကျွန်မငယ်ငယ်ကတည်းက ကျွန်မရဲ့အဖေကို မမြင်ဖူးပါဘူး။ အမေကပြောတယ်။ အမေကျွန်မကို ကိုယ်ဝန်လွယ်ထားကတည်းက အဖေနဲ့အမေကွဲသွားကြတယ်တဲ့။ ကျွန်မသိပ်ဝမ်းနည်းမိတယ်။ အဖေဆို တာဘယ်လိုပုံမှန်းတောင်မသိရပါဘူး။ ဒါပေမဲ့တစ်နေ့ကျရင် ကျွန်မအဖေကိုကျွန်မလိုက်ရှာမယ်။ ရှာလို့တွေ့ရင် သူ့ကိုပြုစုမယ်လို့လဲစိတ်ထဲမှာတွေးထားတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ကျွန်မအသက် ၁၁ နှစ်မှာ ကျွန်မတို့ရွာမှာ စစ်သားတွေရောက်လာကြတယ်။ မီးရထားလမ်းမှာ မြက်ပင်တွေ သွားနှုတ်ခိုင်းတယ်။ ယောက်ျားလေးတွေဆိုရင် ပေါ်တာဆွဲတယ်။ ကျွန်မရဲ့အစ်ကိုဆိုရင်အမြဲထွက်ပြေးရတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ သွားအိပ်ရတယ်။ တစ်နေ့မှာပေါ့— ကျွန်မမှတ်မှတ်ရရ -- ကျွန်မရဲ့အဘွားကို မြန်မာစစ်သားတွေက မီးရထားလမ်းမှာ မြက်သွားနှုတ်ခိုင်းတယ်။ ကျွန်မရဲ့အိမ်မှာက လူတွေတစ်ယောက်မှမရှိကြဘူး။ အမေကလည်း ဈေးသွားရောင်းတယ်။ အစ်ကိုကလည်းမရှိဘူး။ ကျွန်မနဲ့အဘွားနဲ့နှစ်ယောက်ပဲကျန်ခဲ့တယ်။ ကျွန်မကပြောတယ်။ “သမီးသွားလို့ရမလား” ဆိုတော့၊ “နင်ကငယ်တယ်၊ မရဘူး။ အဘွားကိုပဲခေါ်သွားမယ်” တဲ့။ အဘွားကလည်းသူပဲလိုက်သွားမယ်တဲ့။ ကျွန်မငိုတာပေါ့။ ကျွန်မအဘွားဟာအသက် ၆၀ ကျော်နေပြီဟာ။ ဘာလို့မြက်နှုတ်ခိုင်းရတာလဲ။ အဲဒီလိုနဲ့ကျွန်မသွားချောင်းကြည့်တာ အဘွားကနေပူထဲမှာချွေးတွေထွက်ပြီး မြက်ပင်နှုတ်နေတာ၊ ကျွန်မအဘွားကို သနားလိုက်တာ၊ ကျွန်မလဲငိုတာပေါ့။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်မအဘွားဆီကိုပြေးသွားပြီး “အဘွားကိုသမီးကူနှုတ်မယ်” လို့ပြောတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့ အဘွားကလက်မခံဘူး။ သမီးကငယ်သေးတယ်တဲ့။ ဒါပေမဲ့ သမီးကလည်း အဘွားကို တတ်နိုင်သလောက်တော့ကူနှုတ်တာပေါ့။

အဲဒီလိုနဲ့ ကျွန်မကျောင်းသွားတက်တယ်။ ကျွန်မတို့ ကျောင်းလခပေးရတယ်။ တစ်လကို ၅၀၀ ကျပ်နှုန်းနဲ့ပေါ့။ ကျွန်မရဲ့အမေကလည်း မပေးနိုင်ဘူးပေါ့။ ဘယ်ပေးနိုင်မလဲ။ ပိုက်ဆံ ၅၀၀ ဆိုတာ ဆန်လေးလုံးဝယ်လို့ရတယ်လေ။ ဆန်တစ်ပြည်ကို ပိုက်ဆံတစ်ထောင်ဆိုတော့ ကျွန်မတို့က လေးလုံးနဲ့ဆိုရင်လောက်ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ ပိုက်ဆံ ၅၀၀ မရတော့ကျွန်မစဉ်းစားတယ်။ ရေသွားရောင်းရင် ကျွန်မပိုက်ဆံရမှာပဲလို့ပေါ့။ ကျွန်မလဲ ရေအိုးထဲရေဖြည့်ပြီး မီးရထားလမ်းပေါ်မှာ မီးရထားရပ်တဲ့အချိန်

သွားရောင်းတာ၊ ပိုက်ဆံမရပဲ ရေအိုးကွဲပြီးတော့ပြန်လာရတယ်။ ကျွန်မကအဲဒီတုန်းက ငယ်သေးတော့ ရေအိုးကိုဘယ်နိုင်မှာလဲ။ ရေအိုးလဲကွဲသွားကော ငိုလည်းငိုချင်၊ ရယ်လဲရယ်ချင်နဲ့၊ အဲဒါနဲ့ပဲ အိမ်ကိုပြန်လာလိုက်တယ်။ နောက်ပြီးအဘွားဆူမှာကိုလည်းကြောက်တာကိုး၊ အဘွားကတော့ ဘာမှမပြောပါဘူး။ ဘယ်ပြောမှာလဲ၊ အဘွားက ကျွန်မကိုသိပ်ချစ်တာကိုး။ ကျွန်မကလည်း အဘွားဘာမှမပြောတော့သိပ်ဝမ်းသာသွားတာပေါ့။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်မလည်းအဘွားကိုသိပ်ချစ်တော့အဘွားကို တစ်ချက်ပေးလိုက်တာပေါ့။ နောက်နေ့ကျောင်းသွားရင် ကျောင်းလခဘယ်လိုပေးရမှာလဲလို့အမေ့ကိုမေးတော့ အမေကပြောတယ်။ မနက်ကျရင်သူ့ရဲ့ထမိန်အသစ်ကိုသွားရောင်းပြီးပေးလိုက်ပေါ့တဲ့။ ကျွန်မအရမ်းဝမ်းနည်းတာပေါ့။ အဲဒါကြောင့် အဲဒီညက ကျွန်မစာ တောင်ဖတ်လို့မရဘူး။ တစ်ညလုံးကျွန်မငိုလိုက်ရတာ၊ ကျောင်းတောင်မှတက်ချင်စိတ်မရှိတော့ဘူး။ မနက်ဖြန်ကျတော့ကျွန်မက “အမေသမီးကျောင်းထွက်မယ်” လို့ပြောတော့အမေကငိုတယ်။” အဲဒါနဲ့ “အမေရယ်မငိုပါနဲ့၊ ကျောင်းမထွက်နဲ့ဆိုလည်း မထွက်ပါဘူး” လို့ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်မကျောင်းမှာ ပထမဆန်းစစ်ချက်ဖြေတော့ ကျွန်မကအမှတ်အများဆုံးရတာပေါ့။ အဲဒါနဲ့ပထမရတယ်။ ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးက ကျွန်မကိုပိုက်ဆံ ၁၀၀၀ ဆုချတယ်။ ကျွန်မအရမ်းဝမ်းသာတာပေါ့။ အဲဒါနဲ့ကျောင်းလခ ၅၀၀ ပေးလိုက်တယ်။ ပိုတဲ့ ၅၀၀ ကိုရေအိုးတစ်လုံးဝယ်လိုက်တယ်။ ပိုတာကတော့ အဘွားကိုမုန့်ဝယ်ကျွေးလိုက်တယ်။ အဲဒီလိုနဲ့တစ်နေ့မီးရထားရပ်တော့ ကျွန်မရေသွားရောင်းတာပေါ့။ အဲဒီနေ့က ရေအရမ်းရောင်းကောင်းတယ်။ ပိုက်ဆံတွေလည်း အများကြီးရတာပျော်စရာကြီးပေါ့။ အမေရဲ့ပေါင်ထားတဲ့ထမိန်ကိုလဲရွေးထုတ်လို့ရတယ်။ အဘွားလည်း မုန့်တွေစားရပေါ့ - အရမ်းပျော်တာပေါ့။ အဲဒီနေ့ဟာ ကျွန်မသိပ်ပျော်ပါတယ်။ ကျွန်မက ငယ်ငယ်လေးထဲက အဘွားနဲ့အိပ်တာ၊ အဘွားကသမီးကို သိပ်ချစ်တာ၊ ကျွန်မအဘိုးနဲ့ဦးလေးတွေကတော့အဲဒီအချိန်မှာမယ်လဒုကွသည်စခန်းမှာရောက်နှင့်နေပါပြီ။ သူတို့ကလည်း အဲဒီဘက်ကိုထွက်ပြေးသွားရတာပါ။ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတော့ အဲဒီအကျင့်မကောင်းတဲ့မြန်မာစစ်အစိုးရကြောင့်ပေါ့။ မြန်မာစစ်အစိုးရကို ကျွန်မသိပ်မုန်းတယ်။ သူတို့ကိုမကြည့်ချင်ဘူး။ သူတို့ရဲ့အသံတွေလည်း မကြားချင်ဘူး။ သူတို့ဟာကျွန်မတို့မိသားစုကို တစ်ကွဲတပြားစီဖြစ်အောင်လုပ်တဲ့သူတွေပဲ။ ဒါပေမဲ့သူတို့ကိုမမြင်ချင်လည်းမြင်

နေရတာမကြားချင်ကြားနေရတာ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့ကကျွန်မတို့ရွာမှာ အုပ်ချုပ်နေတာကိုး၊ မြန်မာနိုင်ငံကိုကျွန်မဘဝမှာ စိတ်အနာဆုံးလို့ မှတ်ထားလိုက် ပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ တစ်နေ့ကျရင် ကျွန်မမြန်မာနိုင်ငံကိုပြန်သွားကြည့်မှာပါ။ ဘာကြောင့် လဲဆိုတော့အဲဒီမှာကျွန်မလို့ပဲကျွန်မရဲ့သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်ကျန်ပါသေးတယ်။ သူ တို့ကကျွန်မလောက်တော့ဒုက္ခမရောက်ဘူးပေါ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့မှာ ကအဖေအမေရှိတာကိုး။ ကျွန်မကတော့ အမေကလည်းမုဆိုးမပြီးတော့ အစ်ကိုက လည်းအသက်ငယ်သေးတာကိုး၊ အစ်မအကြီးဆုံးလုပ်တဲ့သူကလည်းမရှိတော့ ဒုက္ခ ရောက်တာပေါ့။ နောက်ပြီး အဘိုးတွေဦးတွေဆီက အဆက်အသွယ်မရဆိုတော့ နောက်ပြီးမြန်မာစစ် အစိုးရလည်းနှိပ်စက်အနိုင်ကျင့်ဆိုတော့ ကျွန်မသိပ်ဝမ်းနည်း တာပေါ့။ တစ်နေ့မှာပေါ့ ကျွန်မမှတ်မှတ်ရရညနေဘက်မှာ မီးရထားရပ်လို့ ကျွန်မရေ သွားရောင်းတာအဲဒီစစ်သားတွေက ကျွန်မတို့ကို “ဟေ့ကလေးတွေ၊ နင်တို့ရထား လမ်းပေါ်မှာ ရေလာမရောင်းနဲ့တဲ့၊ မျက်စိရှုပ်တယ်” တဲ့။ ကျွန်မတို့ကလည်းဘယ် သွားမှာလဲ၊ အဲဒီရထားဘေးမှာပေကပ်ပြီး မတ်တတ်ရပ်နေတာပေါ့။ သူတို့ကလည်း မောင်းထုတ်တယ်။ နောက်ပြီးသေနတ်နဲ့လဲချိန်းခြောက်ကောကျွန်မတို့ကထွက်ပြေး တာပေါ့။ အပျိုမလေးတွေသွားရောင်းရင်တော့ ဘာမှမပြောဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ကျွန်မ တို့ကလေးတွေသွားရောင်းရင်တော့အော်လိုက်ငေါက်လိုက်နဲ့နည်းနည်းလေးမှကြည့် လို့မရဘူး။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်ကျွန်မတို့ကတော့ သူတို့မတွေ့အောင်ရေကိုခိုးခိုးပြီး သွား ရောင်းရတယ်။ ကြာလာတော့ စိတ်ဓါတ်တွေကျလာတယ်။ ရေလေးရောင်းတာ တောင်အဲဒီလောက် ထိမိုက်ရိုင်းအကျင့်ပုတ်တော့ သူတို့ကိုကျွန်မသိပ်မုန်းတာပေါ့။ တစ်ဖြည်းဖြည်းကြာလာတော့ ဦးလေးတွေဆီကအဆက်အသွယ်ရလာတယ်။ အဲဒီ တော့ နည်းနည်းဝမ်းသာလာတာပေါ့။ နောက်ပြီး ပိုက်ဆံတွေနည်းနည်းပါးပါးပို့ပေး လာတယ်။ အဲဒီတော့ နည်းနည်းအဆင်ပြေလာတာပေါ့။ ဒါပေမဲ့သိပ်မကြာပါဘူး၊ အဲဒီဝမ်းသာမှုတွေက ခဏလေးပဲကျွန်မတို့ဆီကို အလည်လာတာပါ။ ကျွန်မရဲ့ဦး လေးတစ်ယောက်ဘားအံ မှာဆုံးသွားတဲ့၊ အဘွားကတစ်အားငိုတာပေါ့။ သူ့သား အငယ်ဆုံးဆိုတော့လည်းအဲဒီလောက်ထိခံစားရတာပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့အဲဒါတွေပြီးသွား ရော၊ အဲဒီနေ့ဟာကျွန်မ မှတ်မှတ်ရရပေါ့၊ ကျွန်မတို့ရွာမှာ မြန်မာစစ်အစိုးရကကြက် ဆူပင်တွေဝယ်ခိုင်းတယ်။

မဝၣ်လို့မရဘူးတဲ့၊ မဝၣ်ရင်ဒဏ်ငွေရိုက်မယ်တဲ့၊ တစ်ပင်ကို ၂၅၀ ကျပ်နှုန်းနဲ့တစ် အိမ်ကိုနှစ်ပင်ဝယ်ရမယ်တဲ့။ အမေကရွာလူကြီးအိမ် မှာသွားပြောတာပေါ့။ ကျွန်မ ကမုဆိုးမဆိုတော့မဝၣ်နိုင်ဘူးတဲ့။ အဲဒါနဲ့စစ်ဗိုလ်ကြီးဆိုလား၊ တပ်ကြပ်ကြီးဆိုလား၊ သူကပြောတယ်၊ “မုဆိုးမဖြစ်ဖြစ်၊ မုဆိုးဖိုဖြစ်ဖြစ်ဝယ်ရမယ်” တဲ့။ ကျွန်မလဲသိပ်စိတ် တိုသွားတာပေါ့။ ကျွန်မလေအဲဒီအချိန်တုန်းက သူတို့ကိုထရိုက်ချင်လိုက်တာ၊ ဒါပေ မဲ့ကျွန်မတို့က ငယ်သေးတယ်၊ နောက်ပြီးကျွန်မတို့က အခွင့်အရေးမှမရတာ၊ ကျွန်မ စဉ်းစားတာကြက်ဆူပင်စိုက်ခိုင်းပြီးရင်သူတို့ပဲယူမှာပဲ၊ ဘာဖြစ်လို့ကျွန်မတို့ပြည်သူ လူထုရဲ့ ချွေးနဲစာနဲ့ဝယ်ခိုင်းရတာလဲလို့ပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့ကျွန်မတို့ငါးတန်းတက်ရမယ့် နှစ်ပေါ့၊ အဲဒီနှစ်ဟာ ကျွန်မရဲ့မေ့နိုင်တဲ့နေ့တစ်နေ့ဆိုလည်း ဟုတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို နဲ့ကျောင်းတွေစဖွင့်တော့သူများတကာတွေကျောင်းတက်လိုင်စင်ပုံတွေရိုက်ကျောင်း ဝတ်စုံတွေချုပ်တော့ ကျွန်မဘာမှမလုပ်ရသေးဘူး။ အမေရယ်၊ အဘွားရယ်ကတော့ ကျွန်မကိုကျောင်းဆက်ထားချင်တာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ပိုက်ဆံကလည်း မရှိတော့ဆက်ထား ဖို့အတွက်မဖြစ်နိုင်ဘူးပေါ့၊ ကျောင်းအပ်ခကလည်း ၃၀၀၀ တောင်ဆိုတော့ဒုက္ခ ရောက်တာပေါ့။

အဲဒီလိုနဲ့ ကျွန်မရဲ့အစ်မသူငယ်ချင်းက ကျွန်မကိုချပေါက်ရင်ကျောင်းထားပေး မယ်။ ချဲကဏန်းပေးလို့ပြောတယ်။ ကျွန်မလည်းပြောလိုက်တာချပေါက်သွားရော၊ အဲ ဒီလိုနဲ့ကျွန်မကိုကျောင်းအပ်ပေးတယ်။ ကျွန်မသိပ်ဝမ်းသာတာပေါ့။ ကျွန်မရဲ့အဘွား နဲ့အမေဆိုဝမ်းသာလွန်းလို့ မျက်ရည်တောင်ကျပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ ကျွန်မပထမဆုံး ကျောင်းတက်တဲ့နေ့က စာတွေနောက်ကျသွားတာပေါ့။ အဲဒီလိုနဲ့ပထမဆန်းစစ် ချက်မှာကျွန်မ ပထမကိုမရတော့ဘူး။ အဆင့်နှစ်ပဲရတော့တယ်။ ကြာလာတော့ ကျွန်မတို့ရွာမှာ ကင်းကြေးဆိုလားပဲ၊ စစ်သားတွေပိုက်ဆံလိုက်ကောက်ကြတယ်။ တစ်ပါတ်တစ်ခါပေါ့၊ မထည့်တဲ့သူက ကင်းစောင့်ရမယ်တဲ့။ ကျွန်မတို့အိမ်ကပိုက်ဆံ လည်းမရှိဘူး၊ ယောက်ျားသားကလည်း မရှိတော့စစ်သားတွေက အိမ်မှာလာပြီးအ ဘွားကိုငေါက်ကြတယ်။ ကျွန်မဘဝမှာအဲဒီတစ်ရက်ဟာကျွန်မရဲ့မေ့နိုင်တဲ့နေ့လေး တစ်နေ့ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုနဲ့ကျွန်မလည်းဝမ်းလည်းနည်း၊ စိတ်လည်းနာ၊ ကြောက် လဲကြောက်ဆိုတော့ ဘာမှလုပ်လို့မတတ်တော့ဘူး။ အဘွားကိုဖက်ပြီး ငိုရတာပေါ့။

အမေက ဈေးရောင်းသွားတာကိုး၊ အမေဈေးရောင်းလို့ရတဲ့ပိုက်ဆံကလည်းစားဖို့ လောက်ပဲရတာကိုး၊ ကျွန်မအစ်ကိုကလည်း အဲဒီတုန်းကအသက် ၁၆ နှစ်ဆိုတော့ ဘယ်စောင့်ရဲမှာလဲ။ အဲဒါနဲ့အမေက ရွာလူကြီးကိုသွားပြောတာပေါ့။ “ကျွန်မသား ကငယ်ပါသေးတယ်။ အဲဒါကြောင့် မစောင့်မရဘူးလား” ဆိုတော့ရွာလူကြီးကလူမ စောင့်ချင်ရင်ပိုက်ဆံထည့်ပေါ့တဲ့။ ပိုက်ဆံမှမရှိတာဘယ်လိုပေးရမှာလဲ၊ စဉ်းစားကြည့် ပါအုံး။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မရဲ့အစ်ကိုသွားရတာပါပဲ။ ကျွန်မအစ်ကိုကို သနားလိုက်တာလေ မပြောပါနဲ့တော့၊ ကျွန်မအဘွားလဲ ငိုတော့တာပေါ့။ ကျွန်မအဲဒီလိုမျိုးတွေခံစားရ ပေါင်းများလာတော့ စစ်အစိုးရကို စိတ်လည်းနာ၊ မုန်းလဲမုန်းတယ်။ ကျွန်မမြန်မာ ပြည်မှာ တော်တော်စိတ်ဆင်းရဲရတယ်။ မကြာပါဘူး၊ အဲဒီဝဋ်ဒုက္ခတွေကျွတ်သွား တော့မှာပါ။ ကျွန်မဦးလေးဆီက စာရောက်လာတယ်။ ဒီကိုလိုက်မလားတဲ့။ ကျွန်မ တို့လဲလာမယ်လို့ပြောလိုက်တယ်။ ကျွန်မသိပ်ပျော်တာပေါ့၊ ကျွန်မမုန်းတဲ့မြန်မာစစ် အစိုးရလက်ကလွတ်တော့မယ်လည်းတွေးမိတယ်။ ကျွန်မသိပ်ပျော်တာပေါ့၊ အဲဒီလို နဲ့ကျွန်မတို့မိသားစု မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းကို ရောက်လာပါတယ်။ ငြိမ်းချမ်းလိုက် တာလေမပြောပါနဲ့တော့၊ ကျွန်မကျောင်းတက်တာလည်းပျော်တယ်။ ကျွန်မသူငယ် ချင်းက ကရင်တွေသက်သက်ပဲ၊ ကျွန်မအရမ်းပျော်တယ်။ ကျွန်မဒီမှာကျောင်းတက် ရတာအဆင်ပြေတယ်။ မြန်မာပြည်မှာလို ဒုက္ခတွေမရောက်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ကျွန်မသိပ် ဝမ်းနည်းတာက ကျွန်မအဘွားက ဒီမှာတစ်နှစ်လောက်နေပြီးတော့ဆုံးသွားခဲ့တယ်။ ကျွန်မဝမ်းနည်းတာပေါ့။ ငြိမ်းချမ်းတဲ့နေရာရောက်မှ ဆုံးသွားတဲ့အဘွားကိုသိပ်သ နားတယ်။ အခုတော့ ကျွန်မနေသားရသွားပါပြီ။ ကျွန်မအခုဒီကိုရောက်လာတာ ကျွန်မကံကောင်းတယ်။ နောက်ပြီး ဘုရားသခင်ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်တယ်။ ကျွန်မ ခရစ်ယာန်မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်မဟာဗုဒ္ဓဘာသာတစ်ယောက်ပါ။ ဒါပေမဲ့ကျွန်မဘုရား သခင်ကိုချစ်တယ်။ ကျွန်မဒီကိုရောက်မှ ဘုရားသခင်ဆိုတာသိရတာပါ။ မြန်မာပြည် မှာဆိုရင်ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားပဲသိတာ၊ ကျွန်မအစ်မလည်း U.S.A မှာရောက်သွား ပါပြီ။ အခုတော့ကျွန်မတို့မိသားစုပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်နဲ့ ကျွန်မရဲ့မေ့နိုင်တဲ့နေ့ရက်တွေ ကိုပြန်စဉ်းစားတိုင်းသတိရပါတယ်။ အခုလို မမေ့နိုင်တဲ့နေ့ရက်များကို ရေးရတဲ့အ တွက် ပျော်ပါတယ်။

စာရေးသူ - ဇူဇူး၊ အထက်တန်းကျောင်းအမှတ် (၆)၊ မယ်လစခန်း

လိာ်မံကပုၣ်လာ်တၢ်ဆုၣ်မဲဖိခိၣ်

ပုၤအါဂၤလဲၤခီဖျိဘၣ်တၢ်အါမံၤလီၤ. တၢ်ဘျီဘျီလၢတၢ်မုၢ်အလီၢ်, တၢ်ဘျီဘျီလၢတၢ်နးအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျံၤတၢ်ဖးကဘၣ်ပုၤတဘျီဘျီ. တၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီကဘၣ်ပုၤတဘျီဘျီလီၤ. အဲၤအံၤယအဲၣ်ဒီးတဲဖျါထီၣ်ဘၣ်ယးယတၢ်ဟးယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်ကီၢ်ပယီၤသးလၢပုၤပူၤလီၤ.

ဖဲ ၁၉၉၈ နံၣ်လါမၢ်ရှးထီၣ်သီအဆၢကတီၢ်, ဖဲန့ၣ်အခါယနီၢ်ဆံးဒီးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်မၤအသးဒီးယၤတဖၣ်ယသ့ၣ်နီၣ်ဒီးလီၤ. ဖဲန့ၣ်ခါဘၣ်ဖဲကွီတပျၢ်ဒ်အဆၢကတီၢ်, တၢ်ကစီၣ်ဟူထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤသးကဟဲထီၣ်ဆူပသဝီလီၤ. ခူဖိသဝီဖိတဖၣ်ဝံဟ်ခူသ့ၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢပုၤပူၤလီၤ. ယဲယနီၢ်ဆံးဒီးတဲးအယိ, ယမိယပါဟးဝံဟ်တၢ်, ယဲယအိၣ်တ့ၢ်လၢဟံၣ်ဒီးယဒုဖိခံၣ်လီၤ. ဖဲပုၤဟးဝံတၢ်ဖိတၢ်လံၤ, ဟုသး, အံၤသ့ၣ်, ညၣ်အုၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. ဖဲပုၤဟးဝံတၢ်ဒ်န့ၣ်အဆၢကတီၢ်ပနံၣ်ဟူလၢကျိဖးဒိၣ်သီၣ်လီၤ. ကျိသီၣ်ဘူးထီၣ်ဘူးထီၣ်တဘျီ, ပုၤဆုၢ်တၢ်ကစီၣ်တဲဝဲလၢ, “ပကဘၣ်ဟးထီၣ်လၢသဝီပူၤလီၤ. ခုၣ်ဒါအခိၣ်လိၤလၢပသဝီလီၤ.” ဖဲန့ၣ်ယမိယပါကတဲာ်ကတီၢ်ထီၣ်အလီၢ်တဂၤတဝံဝံဒီးပဟးထီၣ်လၢဟံၣ်ပူၤဒီးပလဲၤယုၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ်လီၤ.

ဣဖိသဝီဖိအါဣုၣ်, သဝီတဖျၢၣ်ခံဖျၢၣ်လဲၤစံၣ်အိၣ်ဣုၣ်တပူၤယီၤလၢထံကျိဖျိလိာ်ကျိ
အတြီၤပူၤလီၤ. ပှၤလဲၤယှၢ်အိၣ်ဒီးဣုၣ်ဒီးထၢဖိဒံဖိသၣ်, သ့ၣ်က့သးပှၢ်ပၣ်ယုၣ်ခဲလၢာ်
လီၤ. ဒီးလီၤဆိဒၣ်တၢ်ပဲဖိသၣ်တဖၣ်ဖဲန့ၣ်အခါပတသ့ၣ်ညါပျံၤတၢ်ဘၣ်. ပလဲၤအိၣ်
လၢထံကျိတြီၤပူၤ, ပဟးလိာ်ကွဲ, ပဟးမၤအိၣ်ညၣ်, ပသ့ၣ်ဖုံသးညီဒိၣ်မးလီၤ. ပှၤ
သ့ၣ်က့သးပှၢ်တဖၣ်ဣုပှၤ, ပဘျၢၣ်တစီၢ်ဖိ. ပသးပှၤနီၣ်ဘၣ်ပသးဒီးပစးထီၣ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ
တထုၣ်ကဒီးလီၤ. ပှၤသးပှၢ်တဖၣ်ပျံၤတၢ်ဒိၣ်မး. ဘၣ်မနုၤလဲၣ်န့ၣ်ဖဲပလဲၤအိၣ်တၢ်အ
လီၤန့ၣ်ထံတြီၤပူၤတၢ်ဘံ, အိၣ်ထဲလၢၢ်လုကပၤနဟးထီၣ်တသ့တညီဘၣ်. ပှၤသးပှၢ်
လၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤတဲပှၤ, ဣုပှၤ “တဲဝဲသုဟဲအိၣ်ဖဲအံၤသုဆိမိၣ်တၢ်သ့ၣ်ဖုံသး
ညီ, တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်အလီၢ်ခါ. ပှၤတဲသုဒီးသုတကန့ၣ်တၢ်, သုကွၢ်ကွၢ်သုခိၣ်သုယၢၤ,
သုယှၢ်ညီကီးခါ. အိၣ်ထဲလုကပၤ, ဣုဒါမ့ၢ်ဟဲသုကမၤဒဲလဲၣ်” ပှၤသးပှၢ်တဂၤအံၤတဲ
တၢ်ဒီးပှၤ, အသးအုန့ၣ်သါကခးပခိၣ်ဒီးလုကွဲးခဲအံၤခဲအံၤလီၤ. ပအိၣ်ဖဲထံတြီၤပူၤတံာ်
တၢ်ဒိတန့ၣ်ညါလီၤ. ဒီးဖဲပဟးထီၣ်လၢပဟံၣ်ဝံၤဒီးပဟဲသးအိၣ်ဖဲအစီၤစုၤဒီးပသဝီခံ
န့ၣ်ရံၣ်ကျဲးဒီးဖဲဟါလီၤခိအကတီၢ်ပကွၢ်စိယီၤတၢ်ဆူပသဝီလၢအဘၣ်တၢ်ဟဲခွဲၣ်ကွဲၣ်
ဝဲ, မ့ၢ်အူကဲၤထီၣ်အကပျီၢ်ထီၣ်ဒီးဝၣ်ပိာ်သီၣ်ပနၢ်ဟူလီၤ. ဖဲပဟဲအိၣ်လၢထံတြီၤပူၤ
တမ့ၢ်တၢ်လၢအစီၤစုၤယံၤဒီးပသဝီဘၣ်အယီၤသ့ၣ်က့သးပှၢ်တဖၣ်ပျံၤတၢ်, တုၤဒၣ်လဲၣ်
ပှၤဖိသၣ်ဟီၣ်တအဲၣ်ဝဲဘၣ်. ဖဲန့ၣ်အခါယဒုဖိတဂၤဆံးဒံး, ဘၣ်ဖဲအဆၢထၢၣ်သ့သီ
သီဒီးယမိလဲၤအိၣ်စၢၤအီၤလၢလၢၢ်ကအိပူၤတတီၤဖဲဆၢထၢၣ်တြီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဟီၣ်ပှၤ
သးပှၢ်တဖၣ်ကွၢ်သံကွၢ်လၢယမိအမဲၣ်ဒီးဣုယမိလီၤ. ယမိမၤတၢ်တဘၣ်နီတံၢ်ဘၣ်.

တနံၤတခိၣ်ဖဲပအိၣ်လၢထံတြီၤပူၤပှၤပိာ်ခွါလၢအနီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်လဲၤကန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်
လၢဂီၤဂီၤဖဲပှၤတအိၣ်ဒီးမ့ၢ်အဆၢကတီၢ်လီၤ. ဖဲပဖိသၣ်ပမဲၣ်ဂဲၤထၢၣ်ပလိာ်ကွဲ, မ့ၢ်ပှၤ
နီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်တၢ်အဆၢကတီၢ်ဒီးပှၤလၢအလဲၤကန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ဟဲ
က့ၤဒီးတဲဝဲ, “ပယီၤန့ၣ်အခိၣ်လီၤလၢဖျိခံ (ဖျိခံမ့ၢ်ဝဲသဝီအိၣ်သ့ၣ်လီၤအသးဖဲဖျိလိာ်
ကျိအကွၢ်ခံ) န့ၣ်လီၤ. ပှၤလဲၤဟံးတၢ်ကစီၣ်တဖၣ်ဟဲက့ၤတတုၤဘၣ်တဲကျၢၤလီၤကဒီး
ဝဲတဆိဒီးတဆိဒီးမ့ၢ်လၢထံသီၣ်ပှၤတနၢ်ဟူတၢ်လီၤတၢ်ဘၣ်အယီၤ, ပှၤလၢလဲၤထီၣ်က
န့ၣ်တၢ်တဂၤဟဲက့ၤလီၤဝဲကရီကဒးဒီးတဲဝဲ, “ဟ့...မၤချ့မၤချ့, ဝံထီၣ်သုလီၢ်သုကျဲ,
ပယီၤန့ၣ်ဟဲလီၤလၢထံခံ, ပှၤတဂၤအံၤတဲတၢ်တခိခိဟဲက့ၤစံၣ်တခိခိကရီကဒး, သါ

ဝဲတချုးတဒးလၢၤဘၣ်. ဒီးပှၤအါဂၤလၢတၢ်ကရီၤကဒးအပူၤစိၣ်ထီၣ်အဖိအလံၤ, မ့ၢ်တၢ်ဝဲတၢ်စိၣ်တဖၣ်အိၣ်တ့ၢ်လၢထံတြီၤပူၤလီၤ. ပှၤတနီၤဖိအိၣ်တၢ်တမံဒဲး, အမ့ၢ်အိၣ်တ့ၢ်လၢလၢၢ်ဆိခိၣ်. တနီၤဝဲထီၣ်, ဂုၣ်လိၣ်ကသူဒီးမ့ၢ်ဒီးအတၢ်ဟးလီၤလူတလံလၢၢ်ခိၣ်လုကျါလီၤ.

မ့ၢ်ယၤတဂၤ, ယတံတဂၤလၢတၢ်ကရီၤကဒးအပူၤတံၢ်ထီၣ်ယၤဒီးတီထီၣ်ယၤလၢအကိၣ်ဘိ, အထဲကူလီၤလုၣ်, အိၣ်တ့ၢ်က့ၤထဲဖျိၣ်ခံဖိတဘျီတနီၣ်ကူထီၣ်အထဲကူလၢၤဘၣ်အယိ, ပှၤနံၤဘၣ်အိၣ်တၢ်ခိၣ်ဒီးပှၤယုၢ်တခိၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယညါတဂၤဝဲထီၣ်ဟုသးတဒး, ယုၢ်တခိၣ်နံၤတခိၣ်ဒီးအိၣ်တပျၢ်လီၤတၢ်လၢထံကျါ, အဟုသးဘၣ်စီၣ်လၢၢ်စီလီၤ. ပှၤစံၣ်ဂုၣ်လိၣ်, နစံၣ်ချနလဲၤဘၣ်လၢညါ, နမ့တချုးအိၣ်တ့ၢ်ဘၣ်လၢခံလီၤ. ပှၤတနီၤပျံၤတၢ်အိၣ်ကနိးစုကနိး, ကတိၤက့ၤတၢ်ကလုၢ်ကနိးကရဲၣ်, တနီၤဆံၣ်ဆါဘၣ်အသးလီၤ. ပစံၣ်ထီၣ်တုၤလၢတၢ်ဖိခိၣ်တစဲးတဘျီပှၤအိၣ်ဂၢၢ်ကနၣ်ထံက့ၤတၢ်တနၢ်ဟူတၢ်လီၤဆိနိတမံၤအယိ, ပှၤပိၣ်ခွါလၢအဖျိၣ်အချုးတဖၣ်ဟဲက့ၤစီၤက့ၢ်က့ၤပှၤအိၣ်တၢ်အလီၢ်ဒီးလဲၤတဲဘၣ်က့ၤပှၤလၢတမ့ၢ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. မ့ၢ်ဒၣ်ပှၤနၢ်ဟူကမၣ်တၢ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ပှၤဟဲက့ၤအိၣ်က့ၤကဒီးလၢအလီၢ်လီၤ. ဖဲပှၤဟဲက့ၤလီၤအိၣ်ထံးပလီၢ်ပကျဲတဖၣ်လီၤနံၤဒိၣ်မး, တၢ်သပၤ, မိခၢ်အိၣ်ကွံၣ်လၢလၢၢ်ဆိခိၣ်, မ့ၢ်အူသံ, ကသူအထံတဖၣ်လီၤသံး, တၢ်ကူတၢ်ကဟးလီၤတၢ်ကွံၣ်လၢကျဲပှၤဘျီပှၤဘျီပှၤလီၤ.

ပအိၣ်ဖဲထံတြီၤပူၤ, ပှၤကွံၣ်တနံၣ်တဘျီပှၤသုးဖိလၢဘၣ်မူဘၣ်ဒါဖဲန့ၣ်တဖၣ်ဟဲဒီးတဲဝဲ, “သုအိၣ်တၢ်တခါမ့ၢ်တၢ်လီၤပျံၤလီၤဖုးအလီၢ်, လီၤဂၢၢ်ထဲသုအိၣ်လၢတၢ်ပူၤလီၤ. သုခိၣ်သုယၤကပိၣ်ကပၤတၢ်မ့ၢ်ထီၣ်သးတမံၤမံၤသုယုၢ်တညီဘၣ်. အယိသုကဘၣ်ဟးထီၣ်လၢတၢ်လီၤဖဲအံၤလီၤ.” အဝဲတဲတၢ်ဝဲတုၤမ့ၢ်ဟါလီၤတၢ်ကခံးလီၤအကတီၢ်အဝဲမၤပဟးထီၣ်လီၤ. ပစးထီၣ်ဟးထီၣ်လၢထံတြီၤပူၤဒီးထီၣ်ကစၢ်လီၤ. ဖဲပထီၣ်ကစၢ်တထီၣ်ဘးဒဲးအိၣ်အခါတၢ်ခံးန့ၢ်ပှၤလီၤ. ပဟးပတထံၣ်ကျဲလၢၤဘၣ်. ပဒ့ၣ်မ့ၢ်အူဒီးဒ့ၣ်တဘျီ. ပကလဲၤဆူညါဒီးတထံၣ်ကျဲအယိ, ပှၤသုးဖိတဲပှၤလၢ, “ပကဘၣ်မံၤလၢကစၢ်ကပၤလီၤအံၤလီၤ. ဖဲကစၢ်အဘးဒိကီၢ်ပယီၤသုးအိၣ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.

သုမ့ၢ်မံၣ်န့ၣ်မၤကပီၤမ့ၢ်အူတဂ့ၤ. မံၣ်ဘ့ၣ်ဘ့ၣ်ဘီၣ်ဘီၣ်, မ့ၢ်မ့ၢ်ဝါမးပကစးထီၣ်ဟးထီၣ်ကစီးလီၤ.” ပထီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘျး, တၢ်သုသးလၢထံ, ထံတအိၣ်, အိၣ်ဒၣ်ထံဂၤစးဂၤစးလၢပထံဒၣ်ဖိအပူၤလီၤ. ယမိယပါတဲပုၤလၢတဘၣ်အိထံအါအါတဂ့ၤ. လ့ၣ်စီၣ်ပၢ်စၢၤသုပူၤန့ၣ်ဘၣ်လံ. ပအိထံဂၤစးဂၤစးဝံၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ဘျးပသးအယိတၢ်မိၣ်မံပသးလီၤ. ကစၢ်ကပၤလီၤ, ပုၤဒီးန့ၣ်ဒီးပကမံတၢ်လီၤတအိၣ်, အဂၤတမံၤတမ့ၢ်ကးပီၣ်ခိၣ်ချၢဘၣ်, ပယီၢ်ဘၣ်ထဲတၢ်ဆူၣ်မဲလီၤ. တၢ်လီၤဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲသ့ဂီၤထူၣ်ဖးဒိၣ်အကျါဒီးဘၣ်လၢအသၣ်လီၤပုၤအခိၣ်ထံးလီၤ. သ့ဂီၤသၣ်ကျါနၢ်သက့တၢ်မိၣ်မံပသးတဘျီပတရုလၢဘၣ်. ပတီၤလီၤဒီးမံဘၣ်သးလီၤ. ပတသ့ၣ်ညါလၢသ့ဂီၤသၣ်ဘၣ်ဆူပုၤဘၣ်. လီၤကံထဲလီၤမံကပုၢ်အဖိခိၣ်လီၤ. တုၤတၢ်ကပီၤသံလါထီၣ်တဘျီ, ပုၤသးဖိမၤပဟးထီၣ်ကစီးလီၤ. ပကွၢ်က့ၤပမံလီၤတဖၣ်မ့ၢ်ထဲတၢ်ဆူၣ်တၢ်မဲန့ၣ်လီၤ. ပဟးထီၣ်လဲၤခိကျဲတယံၤတဘျးဒီးကီၢ်ပယီၤသးအိၣ်တၢ်အလီၢ်အယိပုၤသးပုၤတဖၣ်တဲပုၤ, “သုမ့ၢ်ဟးန့ၣ်ဖိၣ်လိာ်သုသးဒ်သိးစစၢၤသုတထူၣ်ဖျးတဂ့ၤ.” ပပိာ်လိာ်ပခံပလဲၤတၢ်ဘျးကလၢ်ဖိတစီၢ်ပုၤကွံာ်န့ၣ်ဒါအိၣ်တၢ်အလီၢ်တဘျီပဆ့ၣ်နီၤအိၣ်ဘျးအိၣ်သါ, တဘျီန့ၣ်ပသ့ၣ်ညါလၢပခိၣ်ညါသးဆါ, ပကွၢ်လီၤအိၣ်ထဲသ့ဂီၤသၣ်အဆူၣ်လီၤ. ဖဲပဟဲခိကျဲဝံၤပတုၤယီၤဆူသဝီတဖျါလၢအမ့ၢ် “တြုၤခံသဝီ” ဒီးပုၤသဝီဖိဃုာ်လၢာ်လံ. ပပဲပလဲၤန့ၣ်လီၤကစီးလၢသဝီဝဲန့ၣ်အပူၤလီၤ. ဖဲန့ၣ်ပနၢ်ဟူလၢပုၤတဲလၢ, “ဖါတံၢ်လၢအနုတၢ်ဆူၣ်ဆူၣ်တဂၤဖဲအလဲၤထီၣ်ကွၢ်စိတၢ်လၢထံကျိတၢ်ဒိခိၣ်အခါကီၢ်ပယီၤသးထံၣ်စိအိၤဒီးခးအိၤဘၣ်ဖဲအခိၣ်တိသၣ်တိတိဒီးသံဝဲတဘျီယီလီၤ. သံဝဲဒီးအသကိးတဂၤလီၤ. ပကနၣ်ထွဲက့ၤ, လီၤတဖဲးဘ့ၣ်တဖဲးက့ၤဒိၣ်မးလီၤ.

မ့ၢ်လၢသဝီန့ၣ်ပုၤသဝီဖိတအိၣ်လၢၤအယိ, ပလဲၤဃုာ်ထီၣ်လၢသဝီအချၢလၢပုၤတဖဲးလီၤ. ပမံကစီးတနၢ်ခံနၢ်ဘၣ်လၢမူခိၣ်စူၤ, သ့ၣ်ပုၤကျါအယိသုးထီၣ်, ပုၤဖိအိၣ်တၢ်, သ့ၣ်မုၢ်တယု, ဖိအိၣ်တၢ်မ့ၢ်မံမံတမံမံအိၣ်ဒ်န့ၣ်လီၤ. ဝံၤဒီးပုၤတဲပုၤလၢပကတရံးကဒါက့ၤလၢထံဆံၣ်ခံသဝီအယိ, ပဝံထီၣ်ပလီၢ်ပကျဲဒီးပလဲၤကစီးတၢ်လီၤ. ပလဲၤတုၤထံဆံၣ်ခံသဝီ, ပအိၣ်ဘျးပုၤသးပုၤတဖၣ်ချီအိထံချီဖဲသါကအိဝဲအခါကျိသိၣ်ထီၣ်ဘျးဘျးဖိဒီးထံဆံၣ်ခံသဝီအယိ, ပုၤသးပုၤတဖၣ်တဲဝဲ, ဟ့...ဖိသ့ၣ်လံၤသ့ၣ်စၢ...မၤချ့ချ့...ဝံထီၣ်သုလီၤသုကျဲ, ပအိၣ်ဖဲအံၤတညီဘၣ်. တဘျီအံၤနၢ်ဂုၢ်လိာ်ယၢဂုၢ်

ယတၢ်သ့ၣ်နီၣ်အကဒုဖိ

လိာ်, ဝံထီၣ်ယုၢ်ဝံထီၣ်ကု, ပုထီၣ်ဒဲၣ်ပုထီၣ်ဖိလဲၤကဒီးတၢ်လီၤ. ဖဲပလဲၤတၢ်ကဘၣ်
တခါန့ၣ်ရံၣ်, ဖဲန့ၣ်ခါကျိသီၣ်အဆၢတတ်ဘၣ်. တစိၣ်ဖိပနၢ်ဟူလၢပုၤကိးသီၣ်ဘၣ်
ဆၣ်ပုၤလဲၤကွၢ်တဘူၣ်ဘၣ်. တုၤပုၤလဲၤတၢ်ယံၤထီၣ်တဘျီ, ပုၤဆီလီၤအယုၢ်အကုဒီး
အိၣ်ဘုးအိၣ်သါလီၤ. တဘျီအံၤပုၤတဲသကိးလၢပုၤကိးသီၣ်ဖဲမတၢ်တဂၢၤမ့ၢ်ပုၤကညီ
လီၤ. တုၤပုၤအိၣ်ဘုးတစိၣ်ဝံၤ, ပုၤလၢစုၤခိၣ်ချဲတဖၣ်က့ၤလီၤကန့ၣ်ကွၢ်ဝဲဒီးမ့ၢ်ဖဲယဲၤ
ကီၢ်ပယီၤသုးခးသံဝဲပုၤကညီလီၤ. ပုၤလၢအသံတဂၢၤမ့ၢ်ဒၣ်တြုၤခံသဝီဖိလၢအစံၣ်သ
ကိးဒီးပုၤလီၤ. အဝဲဖဲအကလဲၤကန့ၣ်တၢ်ကစီၣ်အခါကီၢ်ပယီၤသုးထံၣ်ဆိအိၣ်ဒီးခး
သံအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်ခးသံတၢ်ဝံၤဒီးလဲၤဝဲဆူညါရၢ်ရၢ်လီၤ. ပဝဲပလဲၤ
အိၣ်ဘုး, ပမဲဖဲပုၤပုၤတနၢ်ဝံၤဒီးပတဲပလၢကီၢ်ပယီၤသုးတဖၣ်လဲၤတလၢကွံာ်ပုၤလံအ
ယိပုၤဝံထီၣ်က့ၤအလီၢ်အကျဲဒီးပတဲက့ၤသုးက့ၤပသးကယီကယီဒီးဖဲက့ၤကန့ၣ်တၢ်
ကစီၣ်တဆိဘၣ်တဆိလီၤ. တုၤပတဲက့ၤတုၤလၢပသဝီအယၢၤဒီးပုၤသုးဖိဒီးပုၤနီၢ်ဒိၣ်
လၢအစုၤခိၣ်ချဲတဖၣ်ဖဲက့ၤန့ၣ်လီၤသဝီပုၤဒီးတထံၣ်လၢပဟံၣ်ယိလၢဘၣ်. တဘျီ
အံၤပဟံၣ်တအိၣ်ယိတအိၣ်လၢဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ပဘုလၢပဟံၣ်ရူသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဒီးအ
ယိ, ယမိယပါတုထီၣ်ဝဲဒဲဖိဆံးဆံးဒီးပအိၣ်ဟံၣ်စၢၤဒ်န့ၣ်တနံၣ်လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ်လၢပထီၣ်,
ပဆိတဖၣ်လီၤမၢ်ခဲလၢၣ်, ပၢၢ်တုၤလၢတၢ်သပၢၤလၢပဟးဟံၣ်ရူသ့ၣ်တဖၣ်လီၤမၢ်ဝဲခဲ
လၢၣ်အိၣ်တုၤက့ၤထဲပုၤဟးဝံန့ၢ်အိၣ်တဝံချၢန့ၣ်လီၤ. ပဝဲဖဲန့ၣ်ဆၢကတီၢ်ဒ်ပမ့ၢ်ဖိသၣ်
အသိး, ပတသ့ၣ်ညါတၢ်ကီၢ်တၢ်ဂီၤအါအါဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လီၢ်တၢ်ကျဲလၢပလဲၤ
ဘၣ်တဖၣ်ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဆိဘၣ်တဆိပနီၣ်ဘၣ်ဒ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

စီၤပိၣ်ပုၤညၢ်လၢၣ်, နီၣ်ဂံၢ် ၁ တီၤထီၣ်က့ၢ်, မၢ်လးအူဒဲကဝီၤ